

Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W WARSZAWIE
STATISTICAL OFFICE
IN WARSZAWA

Statistical
Yearbook
Mazowieckie
Voivodship

2017

ZESPÓŁ REDAKCYJNY   EDITORIAL BOARD
URZĘDU STATYSTYCZNEGO   OF STATISTICAL OFFICE

PRZEWODNICZĄCY   PRESIDENT
Zofia Kozłowska

REDAKTOR GŁÓWNY   EDITOR-IN-CHIEF
Barbara Czerwińska-Jędrusiak

CZŁONKOWIE   MEMBERS
Agnieszka Ajdyn
Anna Cacko
Patrycja Gałązka-Seliga
Mariusz Godlewski
Krzysztof Kowalski
Elżbieta Lipińska
Gabriela Nowakowska
Grażyna Silny
Leszek Szot
Tomasz Zegar

SEKRETARZ   SECRETARY
Małgorzata Bieńkowska

Redakcja, tłumaczenie i skład komputerowy —   *Editing, translation and setting —*
Mazowiecki Ośrodek Badań Regionalnych   *Mazovian Centre for Regional Surveys*
Urzędu Statystycznego   *of Statistical Office*

Projekt okładki   *Cover design*
Lidia Motrenko-Makuch

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego   *When publishing Statistical Office data*
prosimy o podanie źródła   *please indicate source*

ISSN 1509-9652

Publikacja dostępna na CD   *Publication available on CD*
oraz w Internecie — warszawa.stat.gov.pl   *and on the Internet — warszawa.stat.gov.pl*

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Warszawie przekazuje Państwu osiemnaste wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Mazowieckiego”. Publikacja zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa.

Szczegółowe dane statystyczne zgrupowano w 23 działach tematycznych poprzedzonych uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji. Opracowanie rozpoczynają trzy tablice przeglądowe zawierające ważniejsze dane o województwie w latach 2000, 2005, 2010 i 2012–2016 oraz wybrane informacje o województwie na tle kraju, jak również o podregionach województwa w 2016 r.

Zamieszczony materiał statystyczny wzbogacono ilustracją graficzną w formie wykresów i kartogramów.

W obecnej edycji Rocznika dotychczasowy zakres tematyczny działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna” poszerzono o podstawowe informacje dotyczące pomocy dla rodzin, w tym nowych form wspierania rodziny i świadczenia wychowawczego. W dziale „Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne” dane dotyczące działalności badawczej i rozwojowej po raz pierwszy podano zgodnie z zaleceniami metodycznymi podręcznika „Frascati Manual” (2015). Ponadto w dziale „Rachunki regionalne” dane za lata 2010–2014 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, dokonaną stosownie do standardowej procedury dotyczącej nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna).

W związku z rewizją klasyfikacji NUTS 2016, która będzie obowiązywać od 1 I 2018 r., zamieszczono aneks zawierający wybrane dane o regionach i podregionach województwa mazowieckiego.

Przy opracowywaniu poszczególnych działów korzystano z wyników badań statystycznych statystyki publicznej, jak również ze źródeł pozastatystycznych.

Czytelnikom zainteresowanym danymi o podstawowych jednostkach podziału terytorialnego województwa polecamy, wydaną równocześnie, publikację pt. „Województwo Mazowieckie 2017 – Podregiony, Powiaty, Gminy”. Opracowanie to stanowi uzupełnienie niniejszego Rocznika.

Oddając do rąk Państwa „Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego” dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje, które przyczyniają się do wzbogacania jego treści.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Warszawie

Zofia Kozłowska

Warszawa, grudzień 2017 r.

PREFACE

The Statistical Office in Warszawa is pleased to present the eighteenth edition of the “Statistical Yearbook of Mazowieckie Voivodship”. The Yearbook includes information characterising living conditions of society and the state of the economy of the voivodship.

Detailed statistical data on voivodship have been grouped in 23 chapters, preceded by general notes explaining terminology, methodology and scope of information used in the publication. Three review tables containing major data on voivodship in years 2000, 2005, 2010 and 2012–2016 and selected data on voivodship compared with the rest of the country as well as its subregions in 2016 are presented at the beginning of the publication.

Presented statistical information has been enriched with maps and charts.

In the present edition of the Yearbook, the previous thematic scope of the “Health care and social welfare” chapter has been widened by basic information on family support, including new forms of family support and parental benefit. In the chapter “Science and technology. Information society” data on research and development activity for the first time was given in accordance with the methodological recommendations of the “Frascati Manual” (2015). Moreover in the “Regional Accounts” chapter, data for 2010–2014 were changed in relation to those published in the previous edition as a consequence of revision in the annual national accounts, due to the standard excessive deficit procedure (the so-called fiscal notification).

In connection with the revision of the NUTS 2016 classification, which will take effect from 1 January 2018, an annex containing selected data on the regions and subregions of the Mazowieckie voivodship is included.

Survey results of public statistics as well as non-statistical sources of information have been used while compiling the publication.

For readers who are interested in data on the basic units of territorial division we recommend simultaneously published “Mazowieckie Voivodship 2017 – Subregions, Powiats, Gminas”, which can be treated as a complementary source of information.

Presenting the “Statistical Yearbook of Mazowieckie Voivodship” I would sincerely like to thank all persons and institutions for their assistance in providing data which have contributed to enriching the contents of this publication.

Director

of the Statistical Office in Warszawa

Zofia Kozłowska

Warszawa, December 2017

SPIS RZECZY

Przedmowa .....
Spis tablic .....
Spis wykresów .....
Objaśnienia znaków umownych .....
Skróty .....
Uwagi ogólne .....

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2016 r. ....
II. Ważniejsze dane o województwie .....
III. Wybrane dane o podregionach województwa (NTS 3) w 2016 r. ....

DZIAŁY

I. Geografia .....
II. Stan i ochrona środowiska .....
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny .....
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości .....
V. Ludność .....
VI. Rynek pracy .....
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych .....
VIII. Budżety gospodarstw domowych .....
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania .....
X. Edukacja i wychowanie .....
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna .....
XII. Kultura. Turystyka. Sport .....
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne .....
XIV. Ceny .....
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo .....
XVI. Przemysł i budownictwo .....
XVII. Transport. Telekomunikacja .....
XVIII. Handel i gastronomia .....
XIX. Finanse przedsiębiorstw .....
XX. Finanse publiczne .....
XXI. Inwestycje. Środki trwałe .....
XXII. Rachunki regionalne .....
XXIII. Podmioty gospodarki narodowej .....

ANEKS

Wybrane dane o regionach (NUTS 2) i podregionach (NUTS 3) makroregionu województwo mazowieckie w układzie wspólnej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych NUTS 2016 .....
--

CONTENTS

	Str.
	<i>Page</i>
<i>Preface</i>	3, 4
<i>List of tables</i>	6—17
<i>List of graphs</i>	17
<i>Symbols</i>	18
<i>Abbreviations</i>	18, 19
<i>General notes</i>	20—25

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the country in 2016</i>	26—31
<i>Major data on the voivodship</i>	32—49
<i>Selected data by voivodship subregions (NTS 3) in 2016</i>	50—58

CHAPTERS

<i>Geography</i>	59— 61
<i>Environmental protection</i>	62— 81
<i>Administrative division and local government</i>	82— 87
<i>Public safety. Justice</i>	88— 96
<i>Population</i>	97—124
<i>Labour market</i>	125—158
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	159—169
<i>Household budgets</i>	170—178
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	179—190
<i>Education</i>	191—220
<i>Health care and social welfare</i>	221—238
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	239—252
<i>Science and technology. Information society</i>	253—267
<i>Prices</i>	268—271
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	272—299
<i>Industry and construction</i>	300—315
<i>Transport. Telecommunications</i>	316—323
<i>Trade and catering</i>	324—329
<i>Finances of enterprises</i>	330—342
<i>Public finance</i>	343—351
<i>Investments. Fixed assets</i>	352—359
<i>Regional accounts</i>	360—364
<i>Entities of the national economy</i>	365—372

ANNEX

<i>Selected data on regions (NUTS 2) and subregions (NUTS 3) of macroregion województwo mazowieckie according to the common Classification of Territorial Units for Statistics NUTS 2016</i>	373—381
--	---------

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne	<i>Geographic location</i>	1	59
Powierzchnia i granice w 2016 r.	<i>Area and borders in 2016</i>	2	59
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3	60
Większe rzeki	<i>Principal rivers</i>	4	60
Większe i głębsze jeziora	<i>Larger and deeper lakes</i>	5	61
Temperatury powietrza	<i>Air temperatures</i>	6	61
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation cloudiness</i>	7	61
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	62
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use</i>	1 (8)	69
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes</i>	2 (9)	70
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land</i>	3 (10)	70
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ..	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population</i>	4 (11)	71
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	<i>Water consumption for needs of the national economy and population</i>	5 (12)	71
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling fish ponds</i>	6 (13)	72
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi	<i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground</i>	7 (14)	72
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków ...	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed</i>	8 (15)	73
Oczyszczalnie ścieków	<i>Wastewater treatment plants</i>	9 (16)	73
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza	<i>Emission and reduction of air pollutants</i>	10 (17)	74
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality</i>	11 (18)	74
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona	<i>Area of special nature value under legal protection</i>	12 (19)	75
Kampinoski Park Narodowy	<i>Kampinoski National Park</i>	13 (20)	76
Rezerваты przyrody	<i>Nature reserves</i>	14 (21)	76
Parki krajobrazowe	<i>Landscape parks</i>	15 (22)	77
Pomniki przyrody	<i>Monuments of nature</i>	16 (23)	77
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas</i>	17 (24)	78
Odpady według rodzajów w 2016 r.	<i>Waste by type in 2016</i>	18 (25)	78

		Tabl. Table	Str. Page
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące)	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) .....</i>	19 (26)	79
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management .....</i>	20 (27)	80
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	<i>Financing directions of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund .....</i>	21 (28)	81
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Receipts from fees and fines for environmental protection and water management fund .....</i>	22 (29)	81
DZIAŁ. III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	82
Jednostki administracyjne województwa	<i>Administrative units of voivodship .....</i>	1 (30)	84
Gminy w 2016 r.	<i>Gminas in 2016 .....</i>	2 (31)	84
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2016 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2016 .....</i>	3 (32)	85
Wybory radnych do organów jednostek samorządu terytorialnego w 2014 r.	<i>Elections of councillors to organs of local government units in 2014 .....</i>	4 (33)	85
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2016 r.	<i>Councillors of organs of local government units in 2016 .....</i>	5 (34)	86
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration .....</i>	6 (35)	87
DZIAŁ. IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	88
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	<i>Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings .....</i>	1 (36)	91
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police .....</i>	2 (37)	93
Wpływ spraw do sądów powszechnych	<i>Incoming cases in the common courts .....</i>	3 (38)	93
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation .....</i>	4 (39)	94
Załatwione sprawy rodzinne	<i>Resolved family cases .....</i>	5 (40)	95
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym	<i>Entities in the National Judicial Register .....</i>	6 (41)	95
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej	<i>Registered activity of the State Fire Service .....</i>	7 (42)	96
DZIAŁ. V. LUDNOŚĆ	CHAPTER V. POPULATION		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	97
Ludność	<i>Population .....</i>	1 (43)	101
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	<i>Working and non-working age population .....</i>	2 (44)	101
Ludność według płci i wieku	<i>Population by sex and age .....</i>	3 (45)	102
Miasta i ludność w miastach	<i>Towns and urban population .....</i>	4 (46)	103
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską	<i>Gminas and rural population .....</i>	5 (47)	103
Mediana wieku (wiek środkowy) ludności według płci	<i>Median age of population by sex .....</i>	6 (48)	103
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics .....</i>	7 (49)	104
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	<i>Marriages contracted and dissolved .....</i>	8 (50)	105
Małżeństwa zawarte w 2016 r. według wieku nowożeńców	<i>Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2016 .....</i>	9 (51)	105

	Tabl. Table	Str. Page
Małżeństwa zawarte w 2016 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców	<i>Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2016.....</i>	10 (52) 107
Małżeństwa wyznaniowe	<i>Church or religious marriages.....</i>	11 (53) 108
Rozwody w 2016 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2016.....</i>	12 (54) 109
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie ..	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage .....</i>	13 (55) 110
Urodzenia.....	<i>Births .....</i>	14 (56) 110
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki	<i>Live births by birth order and age of mother .....</i>	15 (57) 111
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności.....	<i>Female fertility and reproduction rates of population .....</i>	16 (58) 111
Zgony według płci i wieku zmarłych	<i>Deaths by sex and age of deceased .....</i>	17 (59) 112
Zgony według przyczyn.....	<i>Deaths by causes.....</i>	18 (60) 113
Zgony niemowląt według płci i wieku	<i>Infant deaths by sex and age .....</i>	19 (61) 115
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn.....	<i>Infant deaths by selected causes .....</i>	20 (62) 116
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję.....	<i>Suicides registered by Police.....</i>	21 (63) 117
Przeciętne dalsze trwanie życia	<i>Life expectancy .....</i>	22 (64) 117
Prognoza ludności	<i>Population projection .....</i>	23 (65) 118
Prognoza gospodarstw domowych	<i>Households projection .....</i>	24 (66) 119
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały	<i>Internal and international migration of population for permanent residence.....</i>	25 (67) 119
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction .....</i>	26 (68) 120
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów.....	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants.....</i>	27 (69) 121
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów.....	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants.....</i>	28 (70) 121
Rezydenci	<i>Usual residence population .....</i>	29 (71) 122
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	<i>Working and non-working age usual residence population .....</i>	30 (72) 122
Kościoły i związki wyznaniowe	<i>Churches and religious associations.....</i>	31 (73) 123
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x 125
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej — na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more — on the LFS basis.....</i>	1 (74) 133
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2016 r. — na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2016 — on the LFS basis.....</i>	2 (75) 134
Pracujący	Employment	
Pracujący	<i>Employed persons .....</i>	3 (76) 135
Pracujący według statusu zatrudnienia.....	<i>Employed persons by employment status .....</i>	4 (77) 136
Przeciętne zatrudnienie	<i>Average paid employment.....</i>	5 (78) 137
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni	<i>Full- and part-time paid employment.....</i>	6 (79) 138
Przyjęcia do pracy	<i>Hires .....</i>	7 (80) 139

		Tabl. Table	Str. Page
Zwolnienia z pracy	<i>Terminations.....</i>	8 (81)	140
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy	<i>The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time .....</i>	9 (82)	142
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2016 r.	<i>Job vacancies, newly created and liquidated job in 2016.....</i>	10 (83)	143
Bezrobocie	Unemployment		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers .....</i>	11 (84)	145
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls.....</i>	12 (85)	145
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority.....</i>	13 (86)	146
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy.....	<i>Registered unemployed persons benefitting from labour market programme as well as job offers.....</i>	14 (87)	148
Wydatki Funduszu Pracy	<i>Expenditures of Labour Fund.....</i>	15 (88)	148
Warunki pracy	Work conditions		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture).....</i>	16 (89)	149
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	<i>Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture).....</i>	17 (90)	151
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.....	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture .....</i>	18 (91)	153
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	<i>Persons working in hazardous conditions .....</i>	19 (92)	153
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2016 r.	<i>Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2016.....</i>	20 (93)	155
Choroby zawodowe	<i>Occupational diseases .....</i>	21 (94)	156
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions.....</i>	22 (95)	157
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.....	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits.....</i>	23 (96)	158
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	159
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto.....	<i>Average monthly gross wages and salaries.....</i>	1 (97)	161
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2016 r.	<i>Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2016.....</i>	2 (98)	162
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2016 r.	<i>Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2016.....</i>	3 (99)	164
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2016 r.	<i>Average gross wages and salaries for October 2016.....</i>	4 (100)	166
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2016 r.	<i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment) by great occupational groups for October 2016.....</i>	5 (101)	168

		Tabl. Table	Str. Page
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści.....	Retirees and pensioners.....	6 (102)	169
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto.....	Gross retirement and other pension benefits.....	7 (103)	169
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne.....	General notes.....	x	170
Gospodarstwa domowe.....	Households.....	1 (104)	175
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych.....	Average monthly per capita available income in households.....	2 (105)	176
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych.....	Average monthly per capita expenditures in households.....	3 (106)	176
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych.....	Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs in households.....	4 (107)	177
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania.....	Households equipped with selected durable goods.....	5 (108)	178
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem (zasięg ubóstwa) w gospodarstwach domowych.....	At-risk of poverty rates in households.....	6 (109)	178
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne.....	General notes.....	x	179
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja.....	Water supply and sewage systems.....	1 (110)	183
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych.....	Consumers and consumption of electricity in households....	2 (111)	183
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych.....	Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households.....	3 (112)	184
Ogrzewnictwo.....	House-heating.....	4 (113)	184
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej.....	Population using water supply, sewage and gas supply systems.....	5 (114)	185
Odpady komunalne.....	Municipal waste.....	6 (115)	185
Nieczystości ciekłe.....	Liquid waste.....	7 (116)	186
Składowiska odpadów komunalnych.....	Landfill sites with municipal waste.....	8 (117)	186
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej.....	Generally accessible and estate area green belts.....	9 (118)	186
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe.....	Dwelling stocks.....	10 (119)	187
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje.....	Dwellings in dwelling stocks fitted with installations.....	11 (120)	187
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2016 r.	Housing allowances paid out in 2016.....	12 (121)	188
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe.....	Administration of grounds for dwelling construction.....	13 (122)	188
Mieszkania, których budowę rozpoczęto.....	Dwellings in which construction has begun.....	14 (123)	189
Mieszkania oddane do użytkowania.....	Dwellings completed.....	15 (124)	189
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb.....	Dwellings completed by number of rooms.....	16 (125)	190

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION		
Uwagi ogólne	General notes.....	x	191
Edukacja według szczebli kształcenia	Education by level	1 (126)	196
Szkoły według organów prowadzących	Schools by school governing authority.....	2 (127)	198
Uczniowie według grup wieku	Pupils and students by age groups.....	3 (128)	200
Współczynnik skolaryzacji.....	Enrolment rate.....	4 (129)	201
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools.....	5 (130)	202
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych	Students studying foreign languages in schools for adults	6 (131)	203
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Education of people with special educational needs.....	7 (132)	204
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze	Special education centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres	8 (133)	205
Wychowanie pozaszkolne	Extracurricular education	9 (134)	206
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych).....	Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools)	10 (135)	206
Domy i stołówki studenckie	Student dormitories and canteens	11 (136)	207
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia.....	Students of higher education institutions receiving scholarships.....	12 (137)	207
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych).....	Primary schools for children and youth (excluding special schools).....	13 (138)	208
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools)	14 (139)	209
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych).....	Basic vocational schools for youth (excluding special schools).....	15 (140)	210
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia	Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education...	16 (141)	210
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	General secondary schools for youth (excluding special schools).....	17 (142)	210
Technika i ogólnokształcące szkoły artystyczne dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	Technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools).....	18 (143)	211
Uczniowie i absolwenci techników i ogólnokształcących szkół artystycznych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia	Students and graduates of technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools) by fields of education.....	19 (144)	211
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży.....	Level art schools for children and youth	20 (145)	212
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych)	Post-secondary schools (excluding special schools).....	21 (146)	212
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia	Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education	22 (147)	213
Szkoły wyższe.....	Higher education institutions.....	23 (148)	213
File, zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz zamiejscowe ośrodki dydaktyczne szkół wyższych według lokalizacji w roku akademickim 2016/17	Branches sections, basic organizational units in another location as well as teaching centres in another location of higher education institutions in 2016/17 academic year by place of residence	24 (149)	214
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół.....	Students of higher education institutions by study forms and type of schools.....	25 (150)	215
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół.....	Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools.....	26 (151)	215

		Tabl. Table	Str. Page
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych	<i>Academic teachers in higher educational institutions .....</i>	27 (152)	216
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół	<i>Foreigners — students and graduates by study forms and type of schools .....</i>	28 (153)	216
Studia podyplomowe i doktoranckie	<i>Postgraduate and doctoral studies .....</i>	29 (154)	217
Studia podyplomowe według podgrup kierunków kształcenia w roku akademickim 2016/17	<i>Postgraduate studies by narrow fields of education in the 2016/17 academic year .....</i>	30 (155)	218
Szkoły dla dorosłych	<i>Schools for adults .....</i>	31 (156)	219
Wychowanie przedszkolne	<i>Pre-primary education .....</i>	32 (157)	219
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	221
Pracownicy medyczni	<i>Medical personnel .....</i>	1 (158)	228
Lekarze specjaliści	<i>Doctors specialists .....</i>	2 (159)	228
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	<i>Out-patient health care .....</i>	3 (160)	229
Stacjonarna opieka zdrowotna	<i>In-patient health care .....</i>	4 (161)	230
Szpitalne ogólne	<i>General hospitals .....</i>	5 (162)	231
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna	<i>Emergency medical services and first aid .....</i>	6 (163)	231
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne	<i>Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets .....</i>	7 (164)	232
Krwiodawstwo	<i>Blood donation .....</i>	8 (165)	232
Ocena stanu zdrowia ludności	<i>Perceived health status of population .....</i>	9 (166)	233
Ludność w wieku 15 lat i więcej według wagi ciała	<i>Population at the age of 15 and more by body weight .....</i>	10 (167)	233
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings .....</i>	11 (168)	234
Żłobki i kluby dziecięce	<i>Nurseries and children's clubs .....</i>	12 (169)	235
Wspieranie rodziny w 2016 r.	<i>Family support in 2016 .....</i>	13 (170)	235
Placówki wsparcia dziennego	<i>Day-support centres .....</i>	14 (171)	236
Rodzina piecza zastępcza	<i>Family foster care .....</i>	15 (172)	236
Instyтуcjonalna piecza zastępcza	<i>Institutional foster care .....</i>	16 (173)	236
Pomoc społeczna stacjonarna	<i>Stationary social welfare .....</i>	17 (174)	237
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents .....</i>	18 (175)	237
Świadczenia pomocy społecznej	<i>Social assistance benefits .....</i>	19 (176)	238
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	239
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane	<i>Books and pamphlets published .....</i>	1 (177)	243
Gazety i czasopisma wydane	<i>Newspapers and magazines published .....</i>	2 (178)	243
Biblioteki publiczne (z filiami)	<i>Public libraries (with branches) .....</i>	3 (179)	244
Muzea	<i>Museums .....</i>	4 (180)	244
Galerie sztuki	<i>Art galleries .....</i>	5 (181)	244
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe ..	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises .....</i>	6 (182)	245
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice	<i>Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres .....</i>	7 (183)	245
Kina stałe	<i>Fixed cinemas .....</i>	8 (184)	246
Abonenci telewizji kablowej	<i>Cable television subscribers .....</i>	9 (185)	246
Abonenci radiowi i telewizyjni	<i>Radio and television subscribers .....</i>	10 (186)	246

	Tabl. Table	Str. Page
Turystyka		
Baza noclegowa turystyki	11 (187)	247
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki	12 (188)	249
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki	13 (189)	250
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki	14 (190)	250
Sport		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe	15 (191)	251
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2016 r.	16 (192)	251
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE		
Uwagi ogólne	x	253
Nauka i technika		
Podmioty oraz pracujący w działalności badawczej i rozwojowej	1 (193)	258
Pracujący w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia	2 (194)	259
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące)	3 (195)	260
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące)	4 (196)	261
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące)	5 (197)	261
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące)	6 (198)	262
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej	7 (199)	262
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2016 r.	8 (200)	263
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2014—2016	9 (201)	264
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące)	10 (202)	265
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące)	11 (203)	266
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe	12 (204)	266
Społeczność informacyjne		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne	13 (205)	267
Cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach	14 (206)	267
DZIAŁ XIV. CENY		
Uwagi ogólne	x	268
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	1 (207)	269
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług	2 (208)	269
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	3 (209)	271
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	4 (210)	271
Tourism		
<i>Tourist accommodation establishments .....</i>	11 (187)	247
<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments .....</i>	12 (188)	249
<i>Occupancy in tourist accommodation establishments .....</i>	13 (189)	250
<i>Catering establishments in tourist accommodation establishments .....</i>	14 (190)	250
Sport		
<i>Physical education organizations and sports clubs .....</i>	15 (191)	251
<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2016 .....</i>	16 (192)	251
CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
<i>General notes .....</i>	x	253
Science and technology		
<i>Entities and internal personnel in research and development .....</i>	1 (193)	258
<i>Internal personnel in research and development by educational level .....</i>	2 (194)	259
<i>Gross domestic expenditures on research and development (current prices) .....</i>	3 (195)	260
<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (current prices) .....</i>	4 (196)	261
<i>Gross domestic expenditures on research and development by source of funds (current prices) .....</i>	5 (197)	261
<i>Current expenditures on research and development by type of activity (current prices) .....</i>	6 (198)	262
<i>Degree of consumption of research equipment in research and development .....</i>	7 (199)	262
<i>Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2016 .....</i>	8 (200)	263
<i>Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2014—2016 .....</i>	9 (201)	264
<i>Expenditures on innovation activity in industry (current prices) .....</i>	10 (202)	265
<i>Expenditures on innovation activity in industry by source of funds (current prices) .....</i>	11 (203)	266
<i>Domestic inventions and utility models .....</i>	12 (204)	266
Information society		
<i>Enterprises using selected information and communication technologies .....</i>	13 (205)	267
<i>Purpose of using the Internet by enterprises .....</i>	14 (206)	267
CHAPTER XIV. PRICES		
<i>General notes .....</i>	x	268
<i>Price indices of consumer goods and services .....</i>	1 (207)	269
<i>Retail prices of selected goods and services .....</i>	2 (208)	269
<i>Average procurement prices of major agricultural products .....</i>	3 (209)	271
<i>Average marketplace prices received by farmers .....</i>	4 (210)	271

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY		
Uwagi ogólne	General notes.....	x	272
Rolnictwo	Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno- -produkcyjne w rolnictwie.....	Trends and major economic and production results in ag- riculture	1 (211)	278
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków...	Agricultural land area by land type	2 (212)	279
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych	Farms by area groups	3 (213)	279
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rol- niczej (ceny stałe)	Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices)	4 (214)	280
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	Structure of gross and market agricultural output (con- stant prices)	5 (215)	280
Powierzchnia zasiewów	Sown area	6 (216)	282
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów	Selected crop production and yields	7 (217)	283
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych	Area, production and yields of ground vegetables.....	8 (218)	284
Powierzchnia i zbiory owoców z drzew	Area and production of tree fruit	9 (219)	285
Powierzchnia i zbiory z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	Area and production of fruit bushes and berry fruit.....	10 (220)	285
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie	Cattle, pigs, sheep and horses	11 (221)	286
Drób	Poultry	12 (222)	287
Produkcja żywca rzeźnego	Production of animals for slaughter	13 (223)	287
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów	Production of meat, fats and pluck	14 (224)	288
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych	Production of cows' milk and hen eggs	15 (225)	288
Ciągniki rolnicze.....	Agricultural tractors	16 (226)	289
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik	Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient	17 (227)	289
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)	Value of agricultural products procurement (current prices)...	18 (228)	290
Skup ważniejszych produktów rolnych	Procurement of major agricultural products	19 (229)	291
Ekologiczne gospodarstwa rolne	Organic farms.....	20 (230)	292
Łowiectwo	Hunting		
Ważniejsze zwierzęta łowne	Major game species.....	21 (231)	292
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych	Shoot of main game species	22 (232)	293
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie	Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts	23 (233)	293
Leśnictwo	Forestry		
Powierzchnia gruntów leśnych	Forest land	24 (234)	294
Powierzchnia lasów	Forest areas	25 (235)	295
Zasoby drzewne na pniu	Growing stock of standing wood.....	26 (236)	296
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane.....	Renewals, afforestations and other forest breeding work....	27 (237)	297
Pozyskanie drewna	Removals	28 (238)	298
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień.....	Trees and shrubs outside the forest and removals.....	29 (239)	299
Pożary w lasach.....	Forest fires	30 (240)	299
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne	General notes.....	x	300
Przemysł	Industry		
Produkcja sprzedana przemysłu	Sold production of industry	1 (241)	303
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnio- nych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące)	Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices).....	2 (242)	305

		Tabl. Table	Str. Page
Produkcja wybranych wyrobów	<i>Production of selected products .....</i>	3 (243)	305
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle	<i>Average paid employment in industry .....</i>	4 (244)	307
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle...	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry .....</i>	5 (245)	309
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące)	<i>Construction and assembly production (current prices).....</i>	6 (246)	311
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące)	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices).....</i>	7 (247)	311
Budynki oddane do użytkowania	<i>Buildings completed .....</i>	8 (248)	313
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków	<i>Buildings completed by type of buildings.....</i>	9 (249)	314
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction .....</i>	10 (250)	315
DZIAŁ XVII. TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA	CHAPTER XVII. TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	316
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane	<i>Railway lines operated .....</i>	1 (251)	319
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	<i>Hard surface public roads .....</i>	2 (252)	319
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane	<i>Registered road vehicles and tractors .....</i>	3 (253)	320
Linie regularnej komunikacji autobusowej	<i>Regular bus transport lines .....</i>	4 (254)	320
Transport samochodowy zarobkowy	<i>Hire or reward road transport.....</i>	5 (255)	320
Komunikacja miejska	<i>Urban transport .....</i>	6 (256)	321
Ruch pasażerów w portach lotniczych	<i>Passenger traffic at airports .....</i>	7 (257)	321
Przeładunek ładunków w porcie lotniczym im. Fryderyka Chopina w Warszawie	<i>Freight loaded and unloaded at Warsaw Fryderyk Chopin Airport.....</i>	8 (258)	322
Wypadki drogowe i ich ofiary	<i>Road traffic accidents and their casualties.....</i>	9 (259)	322
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów	<i>Road traffic accidents by culprits, major causes and types of vehicles .....</i>	10 (260)	322
Telekomunikacja	Telecommunications		
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne	<i>Telephone subscribers and telephone sets.....</i>	11 (261)	323
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	324
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące)	<i>Retail sales (current prices) .....</i>	1 (262)	327
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące)	<i>Retail sales by groups (current prices) .....</i>	2 (263)	327
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące)	<i>Wholesale in trade enterprises (current prices).....</i>	3 (264)	327
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw	<i>Shops by organizational form and petrol stations .....</i>	4 (265)	328
Gastronomia	<i>Catering .....</i>	5 (266)	328
Magazyny handlowe	<i>Trade warehouses.....</i>	6 (267)	329
Targowiska	<i>Marketplaces .....</i>	7 (268)	329
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	330
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors.....</i>	1 (269)	334
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by sections .....</i>	2 (270)	335
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych	<i>Enterprises by obtained financial results .....</i>	3 (271)	336

		Tabl. Table	Str. Page
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	<i>Economic relations in enterprises.....</i>	4 (272)	337
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw	<i>Current assets of enterprises.....</i>	5 (273)	338
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw	<i>Share equity (funds) of enterprises .....</i>	6 (274)	340
Kapitał zakładowy spółek	<i>Share capital of companies .....</i>	7 (275)	341
Zobowiązania przedsiębiorstw	<i>Liabilities of enterprises .....</i>	8 (276)	342
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	343
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	<i>Revenue of local government units budgets by type .....</i>	1 (277)	346
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2016 r.	<i>Revenue of local government units budgets by division in 2016.....</i>	2 (278)	348
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	<i>Expenditure of local government units budgets by type .....</i>	3 (279)	349
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2016 r.	<i>Expenditure of local government units budgets by division in 2016 .....</i>	4 (280)	350
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych	<i>Revenue and costs of local government budgetary establishments.....</i>	5 (281)	351
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	352
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	<i>Investment outlays (current prices) .....</i>	1 (282)	355
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące).....	<i>Investment outlays in enterprises (current prices) .....</i>	2 (283)	356
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące).....	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices) .....</i>	3 (284)	357
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne).....	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices)...</i>	4 (285)	358
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne).....	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) .....</i>	5 (286)	359
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	360
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące).....	<i>Gross domestic product (current prices) .....</i>	1 (287)	363
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące)	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices).....</i>	2 (288)	364
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych.....	<i>Nominal income in the households sector .....</i>	3 (289)	364
DZIAŁ XXIII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	365
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON.....	<i>Entities of the national economy in the REGON register.....</i>	1 (290)	366
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji.....	<i>Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections.....</i>	2 (291)	366
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji.....	<i>Commercial companies by legal status and sections .....</i>	3 (292)	368
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	<i>Newly registered entities of the national economy by selected legal forms and sections.....</i>	4 (293)	369
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	<i>Liquidated entities of the national economy by selected legal forms and sections .....</i>	5 (294)	371

	Tabl. Table	Str. Page
ANEKS. Wybrane dane o regionach (NUTS 2) i podregionach (NUTS 3) makroregionu województwo mazowieckie w układzie wspólnej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych NUTS 2016		
Województwo mazowieckie w 2016 r. — wybrane dane w podziale statystycznym NUTS obowiązującym od 1 I 2018 r.	x	374
ANNEX. Selected data on regions (NUTS 2) and subregions (NUTS 3) of macroregion województwo mazowieckie according to the common Classification of Territorial Units for Statistics NUTS 2016		
<i>Mazowieckie voivodship in 2016 — selected data in NUTS statistical division valid since 1 I 2018 .....</i>	x	374

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

	Str. Page
Podział administracyjny województwa mazowieckiego w 2016 r.	58
Podział województwa mazowieckiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)	59
Ludność według płci i wieku w 2016 r.	96
Ruch naturalny ludności	97
Przeciętne trwanie życia	97
Struktura pracujących według sekcji	168
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia	168
Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie	169
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2016 r.	190
Mieszkania oddane do użytkowania	190
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2016/17	191
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2016 r.	302
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2015 r. (ceny stałe 2014 r.)	302
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	303
Relacja wyników budżetów jednostek samorządu terytorialnego do dochodów ogółem	342
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	342
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2016 r.	343
<i>Administrative division of Mazowieckie voivodship in 2016 .....</i>	58
<i>Division of the Mazowieckie voivodship according to the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS) .....</i>	59
<i>Population by sex and age in 2016 .....</i>	96
<i>Vital statistics .....</i>	97
<i>Life expectancy .....</i>	97
<i>Structure of employed persons by sections .....</i>	168
<i>Structure of registered unemployed persons by age and educational level .....</i>	168
<i>Relative deviations of average monthly gross wages and salaries in selected sections from average wages and salaries in voivodship .....</i>	169
<i>Dwellings fitted with instalations in 2016 .....</i>	190
<i>Dwellings completed .....</i>	190
<i>Education by educational level in 2016/17 school year .....</i>	191
<i>Land use in agricultural holdings in 2016 .....</i>	302
<i>Structure of market agricultural output in 2015 (constant prices 2014) .....</i>	302
<i>Structure of construction and assembly production (current prices) .....</i>	303
<i>Relation of results of local government units budgets to total revenue .....</i>	342
<i>Structure of gross value added by kinds of activities (current prices) .....</i>	342
<i>Structure of entities of the national economy in 2016 .....</i>	343

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (—)	—	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	—	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	—	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	—	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	—	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	—	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 18 na str. 24. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 18 on page 24.</i>
Znak *	—	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak #	—	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data should not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Official Statistics.</i>
„W tym” “Of which”	—	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	—	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys.	=	tysiąc	mm	=	milimetr
thous.	=	thousand		=	millimetre
mln	=	million	m	=	metr
	=	million		=	metre
zł	=	złoty	km	=	kilometr
zl	=	złoty		=	kilometre
szt.	=	sztuka	m ²	=	metr kwadratowy
pcs	=	piece		=	square metre
egz.	=	egzemplarz	ha	=	hektar
	=			=	hectare
kpl.	=	komplet	km ²	=	kilometr kwadratowy
wol.	=	wolumin		=	square kilometre
vol.	=	volume	ml	=	mililitr
	=			=	millilitre
g	=	gram	l	=	litr
	=	gram		=	litre
kg	=	kilogram	hl	=	hektolitr
	=	kilogram		=	hectolitre
dt	=	decytona	m ³	=	metr sześcienny
	=	deciton		=	cubic metre
t	=	tona	dam ³	=	dekametr sześcienny
	=	tonne		=	cubic decametre

hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	pkt	= punkt
kWh	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	poj.	= pojemność
GWh	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	poz.	= pozycja
GJ	= gigadżul <i>gigajoule</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	ust.	= ustęp
s	= sekunda <i>second</i>	0°1'1" } <ul style="list-style-type: none"> E = wschód <i>East</i> N = północ <i>North</i> S = południe <i>South</i> W = zachód <i>West</i> 	
h	= godzina <i>hour</i>		
d	= doba		
24 h	= 24 hours		
r.	= rok	Dz.U.	= Dziennik Ustaw
p u	= powierzchnia użytkowa	Dz.Urz.	= Dziennik Urzędowy
ceg <i>brick</i>	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych <i>= standard brick unit expressing the quantity of wall building materials</i>	i in.	= i inne
t/r <i>t/y</i>	= ton rocznie <i>= tonnes per year</i>	im.	= imienia
art. <i>Art.</i>	= artykuł <i>= article</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne <i>= and the like</i>
cd. <i>cont.</i>	= ciąg dalszy <i>= continued</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi <i>= among others</i>
dok. <i>cont.</i>	= dokończenie <i>= continued</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład <i>= for example</i>
gm. m.	= gmina miejska <i>urban gimna</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest <i>= that is</i>
gm. m-w.	= gmina miejsko-wiejska <i>urban-rural gimna</i>	tzn. <i>i.e.</i>	= to znaczy <i>= that is</i>
gm. w.	= gmina wiejska <i>rural gimna</i>	tzw.	= tak zwany
Lp. <i>No.</i>	= liczba porządkowa <i>= number</i>	ww.	= wyżej wymieniony
kk	= Kodeks karny	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
kks	= Kodeks karny skarbowy	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
m.st.	= miasto stołeczne <i>Capital City</i>	EKG <i>ECE</i>	= Europejska Komisja Gospodarcza <i>= Economic Commission for Europe</i>
nr (Nr) <i>No.</i>	= numer <i>= number</i>	EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Unii Europejskiej <i>Statistical Office of the European Union</i>
ok.	= około	ONZ <i>UN</i>	= Organizacja Narodów Zjednoczonych <i>= United Nations</i>
		UE <i>EU</i>	= Unia Europejska <i>= European Union</i>
		WE <i>EC</i>	= Wspólnoty Europejskie <i>= European Communities</i>

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej — Statistical Classification of Economic Activities in the European Community — NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz.U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

— sektor publiczny — grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

— sektor prywatny — grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook — unless otherwise indicated — concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities — PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community — NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments).

The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use”;

2) according to **institutional sectors** — exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

— public sector — grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,

— private sector — grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Dane prezentowane dla województwa i podregionów odpowiadają poziomowi 2 i 3 Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), opracowanej na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz.U. Nr 214, poz.1573, z późn. zm.)

Poziom 3 — **podregiony** (w województwie mazowieckim 8 jednostek) — grupują jednostki szczebla powiatowego.

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

5. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON).

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

Informacje w rejestrze REGON tworzone są na podstawie danych zgłaszanych bezpośrednio przez podmioty, na których ciąży obowiązek rejestracji oraz dokonywania zmian cech objętych wpisem. Dane te nie podlegają dodatkowej weryfikacji.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.

3. Data presented for voivodship and subregions correspond to levels 2 and 3 of the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS), compiled on the basis of the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obligatory in the countries of the European Union. NTS valid since 1 I 2008 was introduced by the decree by the Council of Ministers, dated 14 XI 2007 (Journal of Laws No. 214, item 1573 with later amendments).

Level 3 — **subregions** (in Mazowieckie voivodship 8 units) — grouping powiats.

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and — unless otherwise indicated — include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

5. Data — unless otherwise indicated — are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

6. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions are compiled — unless otherwise indicated — using the enterprise method.

In the **enterprise** (entity) **method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

7. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity, registered in the Country Official Register of the Units of the National Economy (REGON).

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

Information in REGON register is produced on the basis of data submitted directly by entities, which are obliged to register and report on changes in features required for the registration. The data are not further verified.

8. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD 2007 — należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego oraz zatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz.U. poz. 1145) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług — PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz.U. Nr 207, poz. 1293, z późn. zm.);
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz.U. Nr 112, poz. 1316, z późn. zm.);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz.U. Nr 242, poz. 1622).

9. Informacje o **województwie i podregionach** oraz w podziale na **miasta i wieś** — jeśli nie zaznaczono inaczej — podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „wieś” — gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i na wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu

8. *Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:*

- 1) *the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units as well as paid employees and their wages and salaries are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 I 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145) replacing the classification valid until 31 XII 2014;*
- 2) *the **Polish Classification of Products and Services — PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by the decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293, with later amendments);*
- 3) *the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;*
- 4) *the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316, with later amendments);*
- 5) *the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by the decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622).*

9. *Information on **voivodship and subregions** as well as by **urban and rural area** — unless otherwise indicated — is presented according to administrative division in a given period. The term “urban area” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while a “rural area” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.*

10. *Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and charts in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

*In order to evaluate production and gross value added the **basic price** category was implemented.*

***Basic price** is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on*

lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług — VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych oraz od 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej — średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
  - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006—2010,
  - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki — w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach — obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. produkcja, sprzedaż, nakłady inwestycyjne) — według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną dla lat 2000 i 2005 na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla (2000 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.), od 2010 r. na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (przy czym dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.).

14. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax — VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting and until 2010 lump sum tax on goods and services from occasional transport of passengers in buses with foreign registration).

11. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output — average national current prices from the year preceding the reference year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry:
  - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006—2010,
  - 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

12. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices — in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods — are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. For the purpose of calculating data by population number, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When **computing per capita data (1000 population, etc.)** as of the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., production, sales, investment outlays) — as of 30 VI.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated for 2000 and 2005 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000 by the administrative division valid as of 31 XII 2002), and since 2010 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010 by the administrative division valid as of 31 XII 2011).

14. Data — unless otherwise indicated — do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, zgodnie z zasadą, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

15. Selected information presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

17. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information for the last presented year given as the source.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD-10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych
Diseases of blood and blood-forming organs

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz wybrane choroby przebiegające z udziałem mechanizmów immunologicznych
Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism

Wady rozwojowe wrodzone
Congenital anomalies

Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities

Objawy i stany niedokładnie określone
Symptoms and ill-defined conditions

Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych niesklasyfikowane gdzie indziej
Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI — PKD 2007
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY — NACE Rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

Handel; naprawa pojazdów samochodowych
Trade; repair of motor vehicles

Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles

Zakwaterowanie i gastronomia
Accommodation and catering

Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Accommodation and food service activities

Obsługa rynku nieruchomości

Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Administrowanie i działalność wspierająca

Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI — PKD 2007 (dok.)
 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY—NACE Rev. 2 (cont.)

działy
divisions

Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych, w „Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej” oraz na stronie internetowej GUS <http://stat.gov.pl>.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications, in the “Statistical Yearbook of the Republic of Poland” as well as on the web page of the CSO <http://stat.gov.pl>.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII				
Powierzchnia w km ²	312679	35558	11,4	Area in km ²
Powiaty.....	314	37	11,8	Powiats
Miasta na prawach powiatu.....	66	5	7,6	Cities with powiat status
Gminy.....	2478	314	12,7	Gminas
Miasta.....	919	86	9,4	Towns
Miejscowości wiejskie.....	52548	8533	16,2	Rural localities
Sołectwa.....	40726	7335	18,0	Village administrator's offices
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION				
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:
pyłowych.....	38,6	2,8	7,2	particulates
gazowych.....	210849,4	28771,3	13,6	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII).....	3253	323	9,9	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne.....	2408	254	10,5	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	826	69	8,4	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t.....	128306,9	5369,1	4,2	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thous. t
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t.....	11654,3	1758,9	15,1	Municipal waste collected ^b (during the year) in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące): służące ochronie środowiska:				Outlays on fixed assets (current prices): in environmental protection:
w milionach złotych.....	6517,0	1003,3	15,4	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem.....	2,7	1,8	x	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych.....	1690,3	216,8	12,8	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem.....	0,7	0,4	x	in % of total investment outlays
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY				
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ^c :				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings ^c :
w liczbach bezwzględnych.....	748459	108195	14,5	in absolute numbers
na 10 tys. ludności.....	195	202	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^e w %.....	66,5	56,0	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^e in %

^a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe. ^c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

^a Working on sewage network. ^b Estimated data. ^c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38433,0	5365,9	14,0	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23129,5	3449,5	14,9	urban areas
wieś	15303,5	1916,4	12,5	rural areas
w tym kobiety	19839,8	2799,0	14,1	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	151	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	61,7	64,7	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,15	0,88	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicz- nych na pobyt stały na 1000 ludności	0,04	2,42	x	Net internal and international migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	14964,4	2527,0	16,9	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	4052,19	4948,13	122,1	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1335,2	188,9	14,1	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %	8,2	7,0	x	Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	300989,7	44595,6	14,8	water supply distribution
kanalizacyjnej ^c	154013,7	15316,0	9,9	sewage ^c
gazowej	149036,6	16273,0	10,9	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks ^d (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	14272,0	2227,9	15,6	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	371,3	415,2	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	54558,3	8084,7	14,8	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1419,6	1506,7	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań:				useful floor area of dwellings
w tysiącach m ²	1053251,8	160482,6	15,2	in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	27404,9	29907,9	x	per 1000 population in m ²

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^c Łącznie z kolektorami. ^d Na podstawie bilansu.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. ^c Including collectors. ^d Based of balance.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)				
Mieszkania oddane do użytkowania:				<i>Dwellings completed:</i>
w tysiącach.....	163,3	36,0	22,1	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności:				<i>per 1000 population:</i>
mieszkania.....	4,3	6,7	x	<i>dwellings</i>
izby.....	16,8	23,4	x	<i>rooms</i>
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	401,5	555,5	x	<i>useful floor area of dwellings in m²</i>
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego EDUCATION ^a — as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych.....	2296,5	347,1	15,1	<i>primary</i>
gimnazjalnych.....	1061,3	154,3	14,5	<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	176,9	16,7	9,4	<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących.....	485,5	82,1	16,9	<i>general secondary</i>
technikach.....	505,9	60,0	11,9	<i>technical secondary</i>
artystycznych ogólnokształcących ^d	12,9	1,2	9,4	<i>general art^d</i>
policealnych.....	248,1	30,7	12,4	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^e :				<i>Children attending pre-primary education establishments^e:</i>
w tysiącach.....	1299,1	207,8	16,0	<i>in thousands</i>
na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat.....	807	858	x	<i>per 1000 children aged 3—6</i>
OCHRONA ZDROWIA ^f I POMOC SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII HEALTH CARE ^f AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII				
Pracownicy medyczni ^g :				<i>Medical personnel^g:</i>
lekarze.....	91730	14991	16,3	<i>doctors</i>
lekarze dentyści.....	13308	1507	11,3	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^h	195838	28435	14,5	<i>nurses^h</i>
Przychodnie.....	21299	2885	13,5	<i>Out-patients departments</i>
Szpitala ogólne.....	957	108	11,3	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych ⁱ w tys.	186,6	26,2	14,1	<i>Beds in general hospitalsⁱ in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ^k	13104	1778	13,6	<i>Generally available pharmacies^k</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 191. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. ^d Dających uprawnienia zawodowe. ^e Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^f Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. ^g Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ⁱ Bez opieki uziennej; łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^k Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 13 na str. 223.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 191. ^b Excluding schools for adult, except post-secondary schools. ^c Including students of special job-training schools. ^d Leading to professional certification. ^e Including the children attending for all school year in the units performing health care activities. ^f Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration. ^g Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund. ^h Including master nurses. ⁱ Excluding day-care; including beds and incubators for newborns. ^k See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 13 on page 223.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	7984	957	12,0	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	128994,9	17730,8	13,7	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	944	138	14,6	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	36081,6	10518,3	29,2	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	484	76	15,7	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	51823,9	10242,1	19,8	Audience in fixed cinemas in thous.
Baza noclegowa turystyki ^a : miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) w tys.	749,2	53,4	7,1	Tourist accommodation establishments ^a : bed places (as of 31 VII) in thous.
korzystający z noclegów w tys.	30108,3	4737,8	15,7	tourists accommodated in thous.
ROLNICTWO ^b I LEŚNICTWO AGRICULTURE ^b AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^c w tys. ha	14405,7	1901,8	13,2	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^c in thous. ha
pod zasiewami ^d	10640,0	1207,4	11,3	sown area ^d
grunty ugorowane	165,6	29,4	17,8	fallow land
uprawy trwałe	393,5	121,9	31,0	permanent crops
w tym sady	376,5	120,0	31,9	of which orchards
ogrody przydomowe	31,1	2,6	8,3	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3175,5	540,5	17,0	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^d w tys. ha:				Sown area (as of June) ^d in thous. ha:
zboża	7400,3	863,1	11,7	cereals
ziemniaki	300,7	35,0	11,6	potatoes
warzywa gruntowe ^e	178,5	26,7	14,9	ground vegetables ^e
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	29849,2	2686,2	9,0	cereals
ziemniaki	8624,0	1011,7	11,7	potatoes
warzywa gruntowe ^e	4547,3	680,7	15,0	ground vegetables ^e
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	40,3	31,1	77,2	cereals
ziemniaki	286,8	289,3	100,9	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9230,0	828,4	9,0	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	1301911,8	246988,7	19,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	33880	46107	136,1	per capita in zł

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych; z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. ^b Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^c Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^d Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^e Łącznie z ogrodami przydomowymi, dane według szacunków.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places; with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. ^b Data are presented according to the official residence of the land user. ^c Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^d Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). ^e Including kitchen gardens, data based on estimation.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION
	ogółem total		
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO (dok.) INDUSTRY AND CONSTRUCTION (cont.)			
Sprzedaż produkcji budowlano- -montażowej ^a (ceny bieżące):			<i>Sales of construction and assembly production ^a (current prices):</i>
w milionach złotych	166844,2	34562,1	20,7 <i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	4342	6452	148,6 <i>per capita in zł</i>
TRANSPORT, TELEKOMUNIKACJA — stan w dniu 31 XII TRANSPORT, TELECOMMUNICATIONS — as of 31 XII			
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	294312,6	37092,4	12,6 <i>Hard surface public roads (urban and non-urban) in km</i>
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	92,3	95,1	x <i>of which improved in %</i>
Samochody zarejestrowane ^b w tys. szt.:			<i>Registered cars ^b in thous. units:</i>
osobowe	21675,4	3329,8	15,4 <i>passenger cars</i>
ciężarowe ^c i ciągniki siodłowe	3541,3	638,3	18,0 <i>lorries ^c and road tractors</i>
Placówki pocztowe ^d	16112	2244	13,9 <i>Postal offices ^d</i>
Telefoniczne łącza główne ^e :			<i>Fixed main line ^e:</i>
w tysiącach	4759,0	880,8	18,5 <i>in thousands</i>
w tym standardowe łącza główne	4059,8	711,0	17,5 <i>of which standard main line</i>
na 1000 ludności	123,8	164,2	x <i>per 1000 population</i>
HANDEL — stan w dniu 31 XII TRADE — as of 31 XII			
Sklepy	367011	58536	15,9 <i>Shops</i>
Liczba ludności na 1 sklep	105	92	x <i>Population per shop</i>
Targowiska stałe	2199	312	14,2 <i>Permanent marketplaces</i>
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE			
Budżety gmin ^f			Budgets of gminas ^f
Dochody:			<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	101794,8	13179,4	12,9 <i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	3944	4195	106,4 <i>per capita in zł</i>
Wydatki:			<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	98175,1	12743,8	13,0 <i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	3803	4057	106,7 <i>per capita in zł</i>
Budżety miast na prawach powiatu			Budgets of cities with powiat status
Dochody:			<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	74420,1	17355,5	23,3 <i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	5900	7834	132,8 <i>per capita in zł</i>
Wydatki:			<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	71941,5	16417,1	22,8 <i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	5703	7410	129,9 <i>per capita in zł</i>

^a Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według miejsca wykonywania robót. ^b Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. ^c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^d Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego (w 2016 r. — Poczta Polskiej S.A.) i pozostałych (alternatywnych) operatorów pocztowych i obejmują placówki własne i placówki agentów pocztowych. ^e Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^f Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Realized by construction units — by place of performing works. ^b Including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. ^c Including vans. ^d Data concern the appointed operator (in 2016 of Poczta Polska S.A.) and other (alternative) postal operators and include their own postal offices and postal offices of postal agents. ^e Data concern operators of the public telecommunication network. ^f Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
FINANSE PUBLICZNE (dok.) PUBLIC FINANCE (cont.)				
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	23948,3	3038,6	12,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	928	967	104,3	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	23300,6	2982,3	12,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	903	949	105,2	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	13505,6	2302,6	17,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	351	430	122,3	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	12617,4	2247,5	17,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	328	420	127,8	per capita in zł
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				Investment outlays (current prices):
w milionach złotych	244429,0	56422,9	23,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	6361	10533	165,6	per capita in zł
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	3660941,7	766216,8	20,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	95255	142794	149,9	per capita in zł
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^a (stan w dniu 31 XII)	4237691	788008	18,6	Entities of the national economy in the REGON register ^a (as of 31 XII)
sektor publiczny	121951	13077	10,7	public sector
sektor prywatny	4071719	756810	18,6	private sector
RACHUNKI REGIONALNE W 2015 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2015				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	1799392	398864	22,2	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	46792	74682	159,6	per capita in zł
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1596366	353860	22,2	in million zlotys
na 1 pracującego ^b w zł	113577	148986	131,2	per employed person ^b in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	1063827	179846	16,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	27664	33674	121,7	per capita in zł

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b For calculations the average number of employed persons was applied.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
POWIERZ AR					
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	35579	35559	35558	35558
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL					
2	Pobór wody — w % poboru ogółem — na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybac- twem)	82,2	85,6	86,2	86,4
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	13,7	10,8	10,6	10,5
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	65,0	75,8	77,7	77,4
5	w tym do produkcji przemysłowej	54,8	65,9	68,0	68,0
6	Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi: oczyszczane w % wymagających oczyszczenia	65,3	71,5	81,4	89,2
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	2,8	1,9	1,4	0,7
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności ^c	40,6	47,3	53,0	63,9
9	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążli- wych dla czystości powietrza w tys. t: pyłowych	13,9	11,3	5,2	4,6
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	188,3	217,1	175,2	153,0
11	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążli- wych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: pyłowych	98,9	99,2	99,6	99,7
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	4,5	16,8	40,1	43,8
13	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komu- nalnych) ^d na 1 km ² w t	123,1	164,7	156,2	167,9
14	Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg ...	279	291	299	260
15	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyj- nych na gospodarkę narodową: służące ochronie środowiska	3,1	3,0	2,9	2,1
16	służące gospodarce wodnej	0,6	0,8	1,4	0,6
17	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): w % powierzchni ogólnej	29,6	29,6	29,7	29,7
18	na 1 mieszkańca w m ²	2060	2043	2003	1991
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC					
19	Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępo- waniach przygotowawczych ^f : w liczbach bezwzględnych	182421	205990	140040	142841
20	na 10 tys. ludności	357	400	266	270
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^f w %	34,3	50,4	59,9	60,4

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Ludność korzystająca — na podstawie szacunków, ludność określana jako odpady stałe wywiezione. ^d Do 2012 r. łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę; od 2014 r. bez czynów

^e From own intakes. ^f Until 2012 including crimes ascertained by prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
CHNIA					
EA					
35558	35558	35558	35558	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA PROTECTION					
				Water withdrawal — in % of total withdrawal — for purposes of:	
86,4	87,3	86,3	86,0	production ^a (excluding agriculture, forestry and fishing)	2
10,6	9,7	10,7	10,8	exploitation of water supply network ^b	3
75,8	82,5	78,3	77,3	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
66,5	72,9	68,7	67,5	of which for industrial production	5
				Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground:	
97,1	97,6	97,2	98,8	treated in % of requiring treatment	6
0,2	0,2	0,2	0,1	untreated per 1 km ² in dam ³	7
69,5	69,9	71,3	71,9	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c	8
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	
4,5	4,5	3,9	2,8	particulates	9
146,5	145,8	128,4	84,3	gases (excluding carbon dioxide)	10
				Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,7	99,7	99,8	99,8	particulates	11
45,8	48,2	53,3	70,3	gases (excluding carbon dioxide)	12
189,3	199,6	162,7	151,0	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) ^d per 1 km ² in t	13
251	263	311	328	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg	14
				Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
3,3	3,9	3,8	1,8	in environmental protection	15
0,5	0,8	0,8	0,4	in water management	16
				Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	
29,7	29,7	29,7	29,7	in % of total area	17
1985	1979	1974	1969	per capita in m ²	18
PUBLICZNE SAFETY					
				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings ^f :	
139641	118521	112453	108195	in absolute numbers	19
263	223	211	202	per 10 thous. population	20
59,0	54,7	53,8	56,0	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^f in %	21

ogółem — na podstawie bilansów. *d* Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7 na str. 66. *e* Dane szacunkowe; w 2000 r. karalnych popełnionych przez nieletnich.

population — based on balances. *d* See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 7 on page 66. *e* Estimated data; committed by juveniles.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
LUD POPUL					
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	5115010	5157729	5267072	5301760
2	miasta	3307907	3338255	3380942	3402557
3	wieś	1807103	1819474	1886130	1899203
4	w tym kobiety	2655399	2685792	2745457	2765094
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	108,0	108,7	108,9	109,0
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	144	145	148	149
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
7	przedprodukcyjnym	1168478	1016696	987386	983722
8	produkcyjnym	3105393	3274648	3346992	3333922
9	poprodukcyjnym	841139	866385	932694	984116
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,5	5,4	5,8	5,1
11	Rozwody na 1000 ludności	1,1	1,7	1,6	1,7
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,4	9,7	11,6	10,8
13	Zgony ^b na 1000 ludności	10,2	10,1	10,2	10,3
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,8	-0,3	1,4	0,5
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,2	6,0	4,5	4,3
16	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	1,8	2,9	2,5	2,5
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
17	mężczyźni	69,8	71,1	72,6	72,9
18	kobiety	78,6	80,2	81,0	81,3
RYNEK LABOUR					
Pracujący ^{de} (stan w dniu 31 XII):					
19	w tysiącach	2387,0	2066,8	2225,6	2273,6
20	w tym kobiety	1160,6	988,3	1069,6	1106,8
21	na 1000 ludności	467	401	423	429
22	w sektorze prywatnym w %	75,2	75,3	76,6	77,4
według rodzajów działalności w %:					
23	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	15,5	13,5	13,2
24	przemysł i budownictwo	.	20,9	20,0	19,5
25	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	.	29,0	29,2	29,2
26	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ	.	6,0	6,7	6,9
27	pozostałe usługi	.	28,6	30,6	31,2

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność”, ust. 1, pkt 1) na str. 97. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracji. ^d Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

^a See general notes to the chapter “Population”, item 1, point 1) on page 97. ^b Including infant deaths. ^c For calculating net migration, data on compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, Census 2010.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
NOŚĆ ATION^a					
5316840	5334511	5349114	5365898	Population (as of 31 XII)	1
3411493	3427481	3438225	3449513	urban areas	2
1905347	1907030	1910889	1916385	rural areas	3
2773078	2782420	2789873	2798988	of which females	4
109,0	109,0	109,0	109,0	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
150	150	150	151	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
Population of age (as of 31 XII):					
984077	988011	994402	1004436	pre-working	7
3319937	3304741	3282698	3258614	working	8
1012826	1041759	1072014	1102848	post-working	9
4,6	4,7	4,8	5,0	Marriages per 1000 population	10
1,7	1,8	1,8	1,6	Divorces per 1000 population	11
10,4	10,7	10,8	11,1	Live births per 1000 population	12
10,2	10,0	10,3	10,2	Deaths ^b per 1000 population	13
0,2	0,7	0,5	0,9	Natural increase per 1000 population	14
3,9	3,7	3,8	3,3	Infant deaths per 1000 live births	15
2,5	2,5	2,3 ^c	2,4	Net internal and international migration for permanent residence per 1000 population	16
Life expectancy at the moment of birth:					
73,4	74,0	74,0	74,1	males	17
81,6	81,8	82,0	82,3	females	18
PRACY MARKET					
2274,6	2343,0	2406,7	2527,0	Employed persons ^{de} (as of 31 XII):	19
1118,4	1150,8	1176,2	1230,4	in thousands	19
428	439	450	471	of which women	20
77,7	78,1	78,6	79,5	per 1000 population	21
13,2	12,9	12,6	12,0	in private sector in %	22
18,9	18,8	18,8	18,9	by kind of activities in %:	22
29,2	29,3	29,3	29,6	agriculture, forestry and fishing	23
6,9	6,9	6,9	6,6	industry and construction	24
31,8	32,1	32,4	32,8	trade; repair of motor vehicles ^A ; transportation and storage; accommodation and catering ^B ; information and communication	25
				financial and insurance activities; real estate activities	26
				other services	27

cjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. *d* Według faktycznego miejsca pracy i (od 2004 r.) rodzaju działalności. ków: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005—2009 — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002

internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. *d* By actual workplace and (since 2004) kind of activity. *e* Data are in 2005—2009 — of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
RYNEK LABOUR					
	Przeciętne zatrudnienie:				
	w przemyśle:				
1	w tysiącach	.	334,9	357,8	359,9
2	na 1000 ludności.....	.	65,0	68,1	68,0
	w budownictwie:				
3	w tysiącach	.	110,3	123,1	130,6
4	na 1000 ludności.....	.	21,4	23,4	24,7
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	289,9	332,5	238,3	271,9
6	2000 = 100.....	100,0	114,8	82,2	93,8
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):				
7	kobiety	53,1	50,0	48,3	47,8
8	w wieku 24 lata i mniej	28,6	20,9	19,9	18,2
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	46,8	54,3	34,6	39,6
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	287	162	110	114
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	10,8	13,8	9,7	10,7
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.					
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2469,59	3027,00	4031,95	4375,97
13	2000 = 100	100,0	122,5	163,0	176,8
14	w tym: w przemyśle	.	2718,82	3706,08	4058,91
15	w budownictwie.....	.	2487,55	3850,49	4067,28
16	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	1181,4	1162,0	1174,5	1143,1
17	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	902,9	915,3	966,9	948,6
18	rolników indywidualnych.....	278,5	246,7	207,6	194,5
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:				
19	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	851,37	1146,98	1637,58	1813,14
20	rolników indywidualnych ^b	571,90	720,71	915,29	1014,74
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC					
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:				
21	wodociągowej	24623	33600	40076	41730
22	kanalizacyjnej ^c	5032	7356	10496	12109
	Zużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
23	w hektometrach sześciennych	205,2	191,6	188,8	191,3
24	na 1 mieszkańca w m ³	40,2	37,2	35,9	36,1
	energii elektrycznej w miastach ^d :				
25	w gigawatogodzinach	2554,2	2786,5	3102,2	3148,9
26	na 1 mieszkańca w kWh.....	772,9	836,0	919,2	926,7

^a Do wyciszenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wypłatami czeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. ^c Łącznie z kolektorami. ^d W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania ^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural Census 2010. ^b Including payments from non-agricultural social security system households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)					
MARKET (cont.)					
				Average paid employment:	
				in industry:	
362,0	379,5	381,4	386,8	in thousands	1
68,2	71,3	71,4	72,2	per 1000 population	2
				in construction:	
115,3	113,7	115,4	121,3	in thousands	3
21,7	21,4	21,6	22,6	per 1000 population	4
283,2	249,8	216,5	188,9	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.	5
97,6	86,1	74,6	65,1	2000 = 100	6
				In % of registered unemployed (as of 31 XII):	
47,2	47,8	48,3	49,7	women	7
17,1	15,1	14,0	12,3	aged 24 years and less	8
42,9	45,9	44,4	45,4	out of work for longer than 1 year	9
101	62	42	31	Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer	10
11,1	9,6	8,3	7,0	Registered unemployment rate ^a (as of 31 XII) in %	11
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH					
SOCIAL SECURITY BENEFITS					
4514,42	4657,07	4801,53	4948,13	Average monthly gross wages and salaries in zł	12
182,5	188,3	194,1	200,1	2000 = 100	13
4235,92	4407,02	4505,21	4635,96	of which: in industry	14
4083,66	4217,20	4392,39	4494,83	in construction	15
1133,1	1120,0	1122,4	1128,2	Average number of retirees and pensioners in thous.	16
				receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution	17
944,6	936,4	939,4	946,0		
188,5	183,6	183,0	182,2	farmers	18
				Average monthly gross retirement and other pension in zł:	
1915,22	1991,73	2047,16	2085,81	paid by the Social Insurance Institution	19
1082,59	1106,84	1144,30	1150,29	farmers ^b	20
NALNA. MIESZKANIA					
TURE. DWELLINGS					
				Distribution network (as of 31 XII) in km:	
42350	42897	44016	44596	water supply	21
13080	13731	14680	15316	sewage ^c	22
				Consumption in households:	
				water from water supply systems:	
192,1	193,2	202,4	203,0	in cubic hectometre	23
36,2	36,3	37,9	37,9	per capita in m ³	24
				electricity in urban areas ^d :	
3083,1	2976,5	2929,8	2934,2	in gigawatt-hour	25
905,3	870,2	853,6	852,0	per capita in kWh	26

przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005—2009 — Narodowego Spisu Powszechnego z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczenia był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005—2009 — of the Population and Housing Census 2002 as well tem, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund. c Including collectors. d In 2000 exclud-

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC					
	Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. — zamieszkane; stan w dniu 31 XII):				
	mieszkania:				
1	w tysiącach	1674,2	1875,5	2063,0	2112,5
2	na 1000 ludności.....	327,3	363,6	391,7	398,5
3	izby na 1000 ludności.....	1077,6	1275,1	1419,5	1446,4
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
4	na 1000 ludności.....	19015	24417	27641	28370
5	przeciętna 1 mieszkania	58,1	67,1	70,6	71,2
	Mieszkania oddane do użytkowania:				
	mieszkania:				
6	w tysiącach	25,2	28,2	29,0	30,6
7	na 1000 ludności.....	4,9	5,5	5,5	5,8
8	izby na 1000 ludności.....	18,8	20,8	22,1	22,4
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
9	na 1000 ludności.....	430,1	513,6	563,7	563,9
10	przeciętna 1 mieszkania	87,3	93,7	102,3	97,7
EDUKACJA ^b I EDUCA					
	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
11	podstawowych ^d	400,0	336,6	304,9	312,1
12	gimnazjach	147,4	199,3	165,9	156,2
13	zasadniczych zawodowych ^e	59,8	24,0	22,3	19,7
14	liceach ogólnokształcących ^f	137,3	109,6	96,8	90,9
15	liceach profilowanych	x	23,9	7,1	3,5
16	technikach ^f	107,1	53,2	58,7	59,0
17	artystycznych ogólnokształcących ^g	1,1	1,3	1,3	1,3
18	policealnych.....	20,9	32,2	32,2	36,9
	Absolwenci szkół ^c w tys.:				
19	podstawowych	150,1 ^h	63,2	52,2	49,4
20	gimnazjów	x	66,4	57,3	53,4
21	zasadniczych zawodowych ^e	19,8	7,4	7,4	6,8
22	liceów ogólnokształcących ⁱ	25,9	35,9	32,0	30,5
23	liceów profilowanych	x	8,4	3,3	2,1
24	techników ⁱ	22,5	15,8	11,2	13,0
25	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,2	0,2	0,2	0,2
26	policealnych.....	10,6	9,9	8,8	9,6
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{jk} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	13,5	13,1	10,3	9,9

^a Na podstawie bilansów, patrz uwagi ogólne działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”, ust. 3 na str. 181. ^b Patrz uwagi ogólne działu cją w placówkach wychowania przedszkolnego. ^{e, f} Łącznie ze szkołami: ^e — od roku szkolnego 2005/06 specjalnymi przysposabiającymi do nia zawodowe. ^h Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. ⁱ W latach szkolnych 2009/10—2013/14 łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: szkolnych 2004/05—2013/14 — z liceami profilowanymi.

^a Based on balances, see general notes to the chapter “Municipal infrastructure. Dwellings”, item 3 on page 181. ^b See general notes to the attending pre-primary education establishments. ^{e, f} Including: ^e — since the 2005/06 school year special job-training schools, ^f — in the 2005/06—^h Data include graduates of 8th and 6th grade. ⁱ In the 2009/10—2013/14 school years including supplementary schools: general secondary and — specialized secondary schools.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
NALNA. MIESZKANIA (dok.) TURE. DWELLINGS (cont.)					
				<i>Dwelling stocks^a (in 2000 — inhabited; as of 31 XII):</i>	
				<i>dwellings:</i>	
2138,8	2166,8	2193,8	2227,9	<i>in thousands</i>	1
402,3	406,2	410,1	415,2	<i>per 1000 population</i>	2
1461,0	1475,0	1489,6	1506,7	<i>rooms per 1000 population</i>	3
				<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>	
28756	29120	29488	29908	<i>per 1000 population</i>	4
71,5	71,7	71,9	72,0	<i>average per dwelling</i>	5
				<i>Dwellings completed:</i>	
				<i>dwellings:</i>	
29,2	30,7	29,2	36,0	<i>in thousands</i>	6
5,5	5,8	5,5	6,7	<i>per 1000 population</i>	7
21,7	21,4	20,8	23,4	<i>rooms per 1000 population</i>	8
				<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>	
544,7	527,4	502,4	555,5	<i>per 1000 population</i>	9
98,9	91,6	91,8	82,5	<i>average per dwelling</i>	10
WYCHOWANIE TION ^b					
				<i>Pupils and students in schools^c (as of beginning of the school year)</i>	
				<i>in thous.:</i>	
316,2	341,4	369,9	347,1	<i>primary^d</i>	11
153,6	151,6	152,4	154,3	<i>lower secondary</i>	12
18,3	18,9	17,8	16,7	<i>basic vocational^e</i>	13
87,7	85,5	83,1	82,1	<i>general secondary^f</i>	14
1,6	x	x	x	<i>specialized secondary</i>	15
59,3	59,0	59,6	60,0	<i>technical secondary^f</i>	16
1,2	1,2	1,2	1,2	<i>general art^g</i>	17
32,6	32,7	32,4	30,7	<i>post-secondary</i>	18
				<i>Graduates in schools^e in thous.:</i>	
50,0	49,8	50,6	51,6	<i>primary</i>	19
51,4	49,8	48,8	49,1	<i>lower secondary</i>	20
6,6	4,3	5,6	5,2	<i>basic vocational^e</i>	21
29,9	28,4	27,5	26,4	<i>general secondaryⁱ</i>	22
1,7	1,2	x	x	<i>specialized secondary</i>	23
12,5	13,0	12,4	12,8	<i>technical secondaryⁱ</i>	24
0,2	0,2	0,2	0,2	<i>general art^g</i>	25
10,5	9,7	9,7	9,4	<i>post-secondary</i>	26
				<i>Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools^{ik} (excluding schools for adults) per 1000 population</i>	27
9,6	8,8	8,5	8,3		

„Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 191. *c* Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. *d* Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją, *f* — w latach szkolnych 2005/06—2013/14 z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. *g* Dające uprawnień ogólnokształcącymi i technikami. *k* Od roku szkolnego 2004/05 łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, a w latach

chapter “Education”, item 1 and 2 on page 191. *c* Excluding schools for adults, except post-secondary schools. *d* Excluding children aged 6 2013/14 school years supplementary schools: general secondary and technical secondary respectively. *g* Leading to professional certification. technical secondary respectively. *k* Since the 2004/05 school year including special job-training schools and in 2004/05—2013/14 school years

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
EDUKACJA ^a I EDUCA					
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	331,1	368,6	328,0	294,2
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	52,3	74,7	83,0	82,4
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	38,5	37,3	36,4	36,0
4	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	15,1	11,8	8,5	9,2
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					
5	miejsca w przedszkolach w tys.	87,1	92,1	123,8	141,1
6	dzieci ^d w tys.	116,0	118,4	161,3	187,2
7	w przedszkolach	85,7	89,3	120,6	135,4
8	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	30,3	29,1	37,8	46,4
9	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat ^e	381	443	539	547
OCHRONA ZDROWIA ^f I HEALTH CARE ^f AND					
Pracownicy medyczni ^g (stan w dniu 31 XII):					
10	lekarze	13666	11609	12239	14040
11	lekarze dentyści	1712	1327	1310	1441
12	pielęgniarki ^h	24819	24202	25545	29544
13	Łóżka w szpitalach ogólnych ⁱ (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	47,4	45,6	45,9	49,5
14	Leczeni w szpitalach ogólnych ^j (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na 10 tys. ludności	1454	1842	1974	2337
15	Przychodnie ^k (stan w dniu 31 XII)	1087	1512	1990	2497
16	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	844	1061	1485	1585
17	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę ogólnodostępną	6060	4861	3547	3345
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
18	lekarskie	4,9	5,7	6,6	7,2
19	stomatologiczne	0,5	0,6	0,8	0,9
20	Dzieci w żłobkach ^l i klubach dziecięcych ^m (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	23,7	26,4	28,6	41,7
KULTURA. CULTURE.					
21	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	1067	1013	987	969
22	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3168	3240	3271	3268
23	Czytelniczy bibliotek publicznych na 1000 ludności	165	179	182	182
Wypożyczenia księgozbioru (od 2015 r. łącznie z międzybibliotecznymi) z bibliotek publicznych w wol.:					
24	na 1000 ludności	3263	3259	2829	2917
25	na 1 czytelnika	19,8	18,2	15,6	16,0
26	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	2,9	2,8	3,5	3,4
27	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ⁿ na 1000 ludności	472	431	541	527
28	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	93	103	115	115
29	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	530	561	891	1258

^a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 191. ^b Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami stracji; bez cudzoziemców. ^c Z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. — z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie” i punktami przedszkolnymi; w latach 2008—2012 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność 6-latków, a w 2015 r. — w wieku 3—5 lat. ^d Od 2012 r. łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i praktyka lekarska i pielęgniarska. ^e Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^f Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. / Łącznie z oddziałami żłobkowymi. ^m Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. ⁿ Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa,

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 191. ^b Including branch sections, basic organizational units in Interior and Administration; excluding foreigners. ^c From the previous academic year, and in 2000 — the calendar year; see general notes to the and pre-primary points; in 2008—2012 excluding pre-primary education in the units performing health care activities. ^e In 2014 the rate was ^f Since 2012 data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration. ^g Since master nurses. ⁱ Excluding day places in hospital wards; since 2008 including beds and incubators for newborns. ^k See general notes to the activity performed in voivodship area, including outdoor events.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
WYCHOWANIE (dok.)					
EDUCATION^a (cont.)					
272,3	268,1	244,2	236,5	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	1
76,0	72,7	65,5	60,8	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.	2
32,0	26,5	25,1	23,7	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	3
8,7	7,6	8,1	6,3	Graduates of schools for adults in thous.	4
150,8	157,5	164,0	175,2	Pre-primary education (as of beginning of the school year):	5
201,1	194,9	182,2	207,8	places in nursery schools in thous.	6
141,5	143,6	143,3	158,4	children ^d in thous.	7
52,7	44,7	33,3	43,5	in nursery schools	8
560	646	738	653	in pre-primary sections in primary schools	9
				Children attending nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ^e	
POMOC SPOŁECZNA					
SOCIAL WELFARE					
13811	14461	14497	14991	Medical personnel ^g (as of 31 XII):	10
1318	1554	1408	1507	doctors	11
28541	28946	28624	28435	dentists	12
49,9	49,0	48,5	48,9	nurses ^h	13
2267	2244	2183	2175	Beds in general hospitals ⁱ (as of 31 XII) per 10 thous. population	14
2544	2623	2741	2885	In-patients in general hospitals ⁱ (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thous. population	15
1648	1699	1738	1778	Out-patients departments ^j (as of 31 XII)	16
3226	3140	3078	3018	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	17
7,4	7,5	7,7	7,9	Population (as of 31 XII) per generally available pharmacy	18
0,9	0,9	1,0	1,0	Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	19
53,8	68,5	77,5	86,6	medical	20
				dental	
				Children in nurseries ^l and children's clubs ^m (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3	
TURYSTYKA					
TOURISM					
964	964	961	957	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	21
3294	3291	3308	3304	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	22
182	180	177	174	Public library borrowers per 1000 population	23
2950	2835	2775	2714	Public library (since 2015 including interlibrary lending) loans in vol.: per 1000 population	24
16,2	15,7	15,6	15,6	per borrower	25
3,4	3,4	3,4	3,5	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	26
612	601	575	615	Audience in theatres and music institutions ⁿ per 1000 population	27
119	120	136	138	Museums with branches (as of 31 XII)	28
1649	1695	1774	1964	Museum and exhibition visitors per 1000 population	29

organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji", ust. 16 na str. 194. *d* Od 2008 r. łącznie z — nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek — zespołami wychowania leczniczego. *e* W 2014 r. do wyliczenia wskaźnika przyjęto liczbę dzieci w grupie 3–6 lat w liczbie ludności w wieku 3–5 lat i połowie roczników i administracji. *g* Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. *k* Patrz uwagi ogólne działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna” ust. 3 na str. 221. łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

another location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of chapter "Education", item 16 on page 194. *d* Since 2008 including, entities excluded in division according to type, pre-primary education groups calculated using the number of children aged 3–6 in the population aged 3–5 and in half of the 6-years old population, and in 2015 — aged 3–5. 2005 working directly with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse practice. *h* Including chapter "Health care and social welfare" item 3 on page 221. *i* Including nursery wards. *m* Until 2010 excluding children's clubs. *n* Data concern

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
KULTURA. CULTURE.					
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	78	64	56	60
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	7,9	8,3	8,2	8,4
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	1078	1270	1544	1549
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					
4	radiowi	241	234	176	174
5	telewizyjni	234	225	170	168
6	Obiekty noclegowe turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	299	332	405	466
7	w tym hotele	71	120	156	173
8	Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	59,6	71,9*	82,5*	86,5*
9	Korzystający z noclegów ^a na 1000 ludności	316	420	606	638
ROLNICTWO ^b I AGRICULTURE ^b					
10	Użytki rolne ^{cd} (stan w czerwcu) w tys. ha	2354,8	2135,7	1944,2	2011,6
11	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	97,7	97,3
12	Powierzchnia zasiewów ^{de} (stan w czerwcu) w tys. ha	1590,1	1349,7	1205,6	1269,5
w tym w %:					
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	69,5	72,9	72,9	72,1
14	w tym: pszenica	10,5	10,0	10,5	11,8
15	żyto	28,8	22,9	16,5	14,9
16	ziemniaki	14,2	5,8	4,4	3,5
17	buraki cukrowe	1,9	1,6	1,0	0,9
Zbiory w tys. t:					
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	2192,3	2601,0	2405,7	2587,7
19	w tym: pszenica	445,6	456,7	439,2	527,8
20	żyto	765,4	691,7	453,6	426,9
21	ziemniaki ^f	4240,8	1262,8	1189,1	993,6
22	buraki cukrowe	961,8	907,1	528,1	631,9
Plony z 1 ha w dt:					
23	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	19,8	26,4	27,4	28,3
24	w tym: pszenica	26,8	33,7	34,7	35,2
25	żyto	16,7	22,3	22,8	22,6
26	ziemniaki ^f	187	160	222	222
27	buraki cukrowe	317	409	449	578
Zwierzęta gospodarskie ^g (stan w czerwcu):					
bydło:					
28	w tysiącach sztuk	926,5	954,3	1058,0	1050,6
29	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	39,3	44,7	54,4	52,2
trzoda chlewna (w latach 2000, 2005, 2012 i 2013 — stan w końcu lipca):					
30	w tysiącach sztuk	1821,6	2026,6	1438,0	999,4
31	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	77,4	94,9	74,0	49,7
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^e :					
32	żywcza rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg	161,1	212,7	275,3	305,2
33	mleka krowiego w l	796	1026	1426	1323

^a Do 2010 r. dane nie obejmują pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej gospodarstwa. ^c Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha. ^d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 3 na str. 272. ^e Od 2010 r. ^g Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej

^a Until 2010 data do not include rooms for rent and agrotourism lodgings; since 2011 concern establishments possessing 10 and more bed residence of the land user. ^c Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of forestry”, item 3 on page 272. ^d In 2010 data of the Agricultural Census; see general notes to the chapter “Agriculture, hunting and forestry”, item 3 on excluding kitchen gardens. ^g Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.)					
TOURISM (cont.)					
63	62	59	76	Fixed cinemas (as of 31 XII)	1
8,6	8,2	8,2	8,7	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	2
1628	1608	1678	1912	Audience in fixed cinemas per 1000 population	3
Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:					
175	174	173	172	radio	4
168	167	166	165	television	5
483	476	486	528	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	6
196	212	220	251	of which hotels	7
88,8*	90,0*	91,7*	99,7	Bed places ^a (as of 31 VII) per 10 thous. population	8
687	726	769	884	Tourists accommodated ^a per 1000 population	9
LEŚNICTWO					
AND FORESTRY					
1901,9	1885,5	1931,2	1920,1	Agricultural land ^{c,d} (as of June) in thous. ha	10
98,8	99,1	98,9	99,0	of which in good agricultural condition in %	11
1168,6	1193,5	1259,8	1207,4	Sown area ^{d,e} (as of June) in thous. ha	12
of which in %:					
69,1	68,1	68,4	66,9	basic cereals (including cereal mixed)	13
12,3	14,2	14,3	12,8	of which: wheat	14
16,2	13,0	11,2	11,2	rye	15
3,9	2,7	2,8	2,9	potatoes	16
0,8	1,0	0,9	1,0	sugar beets	17
Crop production in thous. t:					
2292,1	2609,0	2333,3	2377,7	basic cereals (including cereal mixed)	18
525,0	658,6	585,0	544,2	of which: wheat	19
427,8	413,7	317,5	325,8	rye	20
936,5	806,1	641,3	1011,7	potatoes ^f	21
601,3	745,9	620,8	867,2	sugar beets	22
Yields per 1 ha in dt:					
28,4	32,1	27,1	29,4	basis cereals (including cereal mixed)	23
36,6	38,9	32,4	35,2	of which: wheat	24
22,6	26,6	22,5	24,1	rye	25
204	247	180	289	potatoes ^f	26
615	626	562	688	sugar beets	27
Livestock ^d (as of June):					
cattle:					
1084,2	1146,1	1135,2	1070,7	in thousand heads	28
57,0	60,8	58,8	55,8	per 100 ha of agricultural land ^e in heads	29
pigs (in 2000, 2005, 2012 and 2013 — as of the end of July):					
951,8	1005,4	973,6	917,9	in thousand heads	30
50,0	53,3	50,4	47,8	per 100 ha of agricultural land ^e in heads	31
Production per 1 ha of agricultural land ^e :					
of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^g					
330,7	391,8	425,2	490,9	in kg	32
1398	1452	1447	1402	of cows' milk in l	33

miejsc noclegowych; w 2016 r. z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. *b* Dane według siedziby użytkownika 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 3 na str. 272. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). *f* Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ciepłej.

places; in 2016 with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. *b* Data are presented according to the official less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter “Agriculture, hunting and page 272. *e* Since 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). *f* Since 2010

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
ROLNICTWO ^a I AGRICULTURE ^a					
1	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b : ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi) w kg	291	180	237	256
2	ziemniaki w kg	35	30	28	21
3	buraki cukrowe w kg	408	425	256	288
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	92	166	225	257
5	mleko krowie w l	518	815	910	992
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{b,d,e} w kg:					
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	76,1	78,7	100,2	106,9
7	wapniowych	54,1	54,6	23,6	15,3
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. — stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{b,e} w szt.	7,6	9,7	10,9	.
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	788,9	798,5	820,7	826,9
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					
10	w tysiącach hektarów	778,2	787,0	808,8	815,0
11	na 1 mieszkańca w ha	0,152	0,153	0,154	0,154
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	21,9	22,1	22,7	22,9
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	198,7	228,1	230,9	259,0
PRZE INDU					
Produkcja sprzedana przemysłu:					
14	w milionach złotych (ceny bieżące)	.	134376,6	199318,9	241044,8
15	rok poprzedni = 100 (ceny stałe ^f)	.	.	106,2	100,2
16	2005 = 100 (ceny stałe ^f)	.	100,0	141,0	146,0
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	401263	557088	669790
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	26091	37918	45538
BUDO CONST					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g (ceny bieżące):					
19	w milionach złotych	.	17193,7	37466,5	37143,0
20	w tym sektor prywatny w %	.	97,7	99,5	99,4
21	na 1 mieszkańca w zł	.	3338	7128	7017
TRANSPORT. TELEKOMUNI TRANSPORT. TELECOMMU					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^h :					
22	w kilometrach	1782	1710	1683	1712
23	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	5,0	4,8	4,7	4,8
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					
24	w kilometrach	28545	29567	33700	35023
25	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	80,2	83,1	94,8	98,5
Samochody osobowe zarejestrowane ⁱ :					
26	w tysiącach sztuk	1472,6	1904,0	2619,4	2838,9
27	na 1000 ludności	288	369	497	535

^a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolnej (łowiectwo i leśnictwo", ust. 3 na str. 272. ^c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze i leśnictwo", ust. 3 na str. 272. ^f Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 23. ^g Zrealizowanej przez podmioty budowlane; według miejsca zarządzania infrastrukturą kolejową. ⁱ Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

^a Data are presented according to the official residence of the land user. ^b Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not use it for agriculture, hunting and forestry", item 3 on page 272. ^c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; and forestry", item 3 on page 272. ^f See general notes to Yearbook, item 11 on page 23. ^g Realized by construction units; by place of performing infrastructure. ⁱ Since 2011 including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
LEŚNICTWO (dok.) AND FORESTRY (cont.)					
				Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^b :	
221	282	305	297	basic cereal grains (including cereal mixed) in kg	1
26	31	25	29	potatoes in kg	2
348	356	364	447	sugar beets in kg	3
288	334	370	404	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in kg	4
1065	1157	1161	1202	cows' milk in l	5
				Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{b,d,e} in kg:	
92,3	125,4	87,3	111,9	mineral or chemical (including mixed fertilizers)	6
29,6	33,0	17,8	39,7	lime	7
				Agricultural tractors (as of June; in 2000 — as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land ^{b,f} in units	8
11,2	.	.	11,8		
829,4	833,9	839,6	840,5	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	9
				Forest areas (as of 31 XII):	
817,4	821,9	827,5	828,4	in thousand hectares	10
0,154	0,154	0,155	0,154	per capita in ha	11
23,0	23,1	23,3	23,3	Forest cover (as of 31 XII) in %	12
264,2	272,9	282,5	281,3	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³	13
MYSŁ STRY					
				Sold production of industry:	
251307,1	250816,0	246988,4	246988,7	in million zlotys (current prices)	14
108,2	100,5	103,4	104,0	previous year = 100 (constant prices ^g)	15
158,0	158,8	164,2	170,8	2005 = 100 (constant prices ^g)	16
694161	660866	647640	638492	per employee in zl (current prices)	17
47351	47106	46246	46107	per capita in zl (current prices)	18
WNICTWO RUCTION					
				Sales of construction and assembly production ^h (current prices):	
32885,6	36185,9	31037,2	34562,1	in million zlotys	19
99,3	99,3	99,1	99,5	of which private sector in %	20
6196	6796	5811	6452	per capita in zl	21
KACJA — stan w dniu 31 XII NICATIONS — as of 31 XII					
				Railway lines operated — standard gauge ^b :	
1704	1677	1702	1712	in kilometres	22
4,8	4,7	4,8	4,8	per 100 km ² of total area in km	23
				Hard surface public roads (urban and non-urban):	
35375	35935	36506	37092	in kilometres	24
99,5	101,1	102,7	104,3	per 100 km ² of total area in km	25
				Registered passenger cars ⁱ :	
2939,3	3042,5	3170,4	3329,8	in thousand units	26
553	570	593	621	per 1000 population	27

oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo, poubojowej ciepłej. *d* W roku gospodarczym. *e* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo, łowiectwo wykonywania robót. *h* Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP) oraz od 2005 r. również innych podmiotów będących

not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general in post-slaughter warm weight. *d* In farming year. *e* In 2010 data of the Agricultural Census; see general notes to the chapter “Agriculture, hunting works. *h* Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
TRANSPORT. TELEKOMUNI TRANSPORT. TELECOMMU					
1	Placówki pocztowe ^a :				
	w liczbach bezwzględnych	886	865	893	942
2	na 100 tys. ludności	17,3	16,8	17,0	17,8
3	Telefoniczne łącza główne ^b :				
	w tysiącach	1762,0	1878,3	1652,0	1214,8
4	na 1000 ludności	344,5	364,2	313,7	229,1
HAN TRA					
5	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):				
	w milionach złotych	94589,7	123774,3	185504,2	214796,4
6	na 1 mieszkańca w zł	18506	24033	35290	40580
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	60,7 ^c	54,3	49,3	47,3
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	84 ^c	95	107	112
FINANSE PUBLIC					
Budżety gmin ^e					
Dochody:					
9	w milionach złotych	8353,4 ^f	5394,2	8719,0	9652,7
10	na 1 mieszkańca w zł	1807 ^f	1817	2828	3106
Wydatki:					
11	w milionach złotych	8945,6 ^f	5515,3	9321,0	9564,8
12	na 1 mieszkańca w zł	1936 ^f	1857	3023	3078
Budżety miast na prawach powiatu					
Dochody:					
13	w milionach złotych	948,1 ^f	8722,4	12405,7	14224,2
14	na 1 mieszkańca w zł	1937 ^f	4000	5707	6509
Wydatki:					
15	w milionach złotych	1029,3 ^f	8871,4	14346,8	14948,3
16	na 1 mieszkańca w zł	2103 ^f	4068	6600	6840
Budżety powiatów					
Dochody:					
17	w milionach złotych	1913,1 ^f	1584,1	2648,3	2670,3
18	na 1 mieszkańca w zł	414 ^f	533	859	859
Wydatki:					
19	w milionach złotych	1944,8 ^f	1580,9	2783,1	2693,4
20	na 1 mieszkańca w zł	421 ^f	532	903	867
Budżet województwa					
Dochody:					
21	w milionach złotych	397,0	1592,1	2452,9	2489,3
22	na 1 mieszkańca w zł	78	309	467	470
Wydatki:					
23	w milionach złotych	406,6	1697,3	2508,6	2462,9
24	na 1 mieszkańca w zł	80	330	477	465

^a Dane dotyczą operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacji badania sklepów. ^d Do przeliczeń danych na 1 mieszkańca za 2000 r. przyjęto liczbę ludności opracowaną na bazie wyników Narodowego Spisu mających również status miasta na prawach powiatu. ^f Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2002 r. ustroju m.st. Warszawy.

^a Data concern the appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 post offices and telecommunication service offices. ^b Data calculations of data per capita for 2000, it was assumed to use the number of population calculated on the basis of the Population and Housing ^f Data are not comparable due to change in 2002 system of Capital City of Warsaw.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
KACJA — stan w dniu 31 XII (dok.)					
NICATIONS — as of 31 XII (cont.)					
924	905	906	927	Postal offices ^a :	1
17,4	17,0	16,9	17,3	in absolute numbers	2
				per 100 thous. population	
1127,7	1033,0	907,5	880,8	Fixed main line ^b :	3
212,1	193,7	169,7	164,2	in thousands	4
				per 1000 population	
DEL					
DE					
210001,3	216373,4	207623,4	216326,9	Retail sales (current prices):	5
39569	40637	38875	40383	in million zlotys	6
49,7	51,3	50,1	58,5	per capita in zł	7
107	104	107	92	Shops (as of 31 XII) in thous.	8
				Population (as of 31 XII) per shop	
PUBLICZNE ^d					
FINANCE ^d					
9913,8	10545,3	11152,7	13179,4	Budgets of gminas^e	
3180	3374	3559	4195	Revenue:	9
				in million zlotys	10
				per capita in zł	
9899,6	10597,0	10938,0	12743,8	Expenditure:	11
3176	3390	3491	4057	in million zlotys	12
				per capita in zł	
Budgets of cities with powiat status					
Revenue:					
14486,8	16243,1	16780,2	17355,5	in million zlotys	13
6615	7387	7602	7834	per capita in zł	14
Expenditure:					
14517,7	16002,5	15442,1	16417,1	in million zlotys	15
6629	7277	6996	7410	per capita in zł	16
Budgets of powiats					
Revenue:					
2788,0	2951,3	2942,7	3038,6	in million zlotys	17
894	944	939	967	per capita in zł	18
Expenditure:					
2802,6	2950,1	2926,8	2982,3	in million zlotys	19
899	944	934	949	per capita in zł	20
Budget of voivodship					
Revenue:					
2164,7	2468,2	2768,7	2302,6	in million zlotys	21
408	464	518	430	per capita in zł	22
Expenditure:					
2191,6	2506,8	2593,4	2247,5	in million zlotys	23
413	471	486	420	per capita in zł	24

nych. *b* Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. *c* Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 według podziału administracyjnego obowiązującego w 2000 r. *e* Bez dochodów i wydatków gmin

concern operators of the public telecommunication network. *c* Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. *d* For Census 2002 by the administrative division valid in 2000. *e* Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
INWESTYCJE. INVESTMENTS.					
1	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące): w milionach złotych	41930,0	29018,7	43333,3	46481,7
2	na 1 mieszkańca w zł	8203	5634	8244	8781
3	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne): w milionach złotych	298304,6	396704,4	550436,3	609035,0
4	na 1 mieszkańca w zł	58319	76915	104505	114874
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY					
5	Ogółem: w tysiącach	520,4	601,7	681,0	699,2
6	na 10 tys. ludności	1017	1167	1293	1319
7	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej: w tysiącach	128,4	159,2	194,1	216,8
8	2000 = 100	100,0	124,0	151,1	168,9
9	w tym: przedsiębiorstwa państwowe	0,4	0,2	0,1	0,1
10	spółdzielnie	3,3	3,3	3,2	3,1
11	spółki handlowe	44,4	63,6	89,3	104,8
12	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	15,0	19,1	25,6	28,8
13	spółki cywilne	54,0	51,8	53,5	55,4
14	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą: w tysiącach	392,0	442,5	487,0	482,4
15	2000 = 100	100,0	112,9	124,2	123,0
16	na 10 tys. ludności	766	858	925	910
RACHUNKI REGIONAL					
17	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące): w milionach złotych	.	.	313642	356705
18	na 1 mieszkańca w zł	.	.	59666	67389
19	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) — rok poprzedni = 100	.	.	.	101,9
20	Wartość dodana brutto (ceny bieżące): w milionach złotych	.	.	276149	316196
21	na 1 mieszkańca w zł	.	.	52534	59736
22	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych: w milionach złotych	.	.	144675	165117
23	na 1 mieszkańca w zł	.	.	27523	31194
24	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domo- wych — rok poprzedni = 100	.	.	.	102,3

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. *b* Bez osób prowadzących gospodarstwa ogólne działu „Rachunki regionalne”, ust. 13 na str. 362.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. *b* Excluding persons tending private farms in chapter “Regional accounts”, item 13 on page 362.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
ŚRODKI TRWAŁE ^a					
FIXED ASSETS ^a					
				<i>Investment outlays (current prices):</i>	
47277,2	54926,0	58041,4	56422,9	<i>in million zlotys</i>	1
8908	10316	10868	10533	<i>per capita in zł</i>	2
<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>					
647092,3	681031,1	715544,9	766216,8	<i>in million zlotys</i>	3
121706	127665	133769	142794	<i>per capita in zł</i>	4
REJESTRZE REGON ^b — stan w dniu 31 XII					
IN THE REGON REGISTER ^b — as of 31 XII					
725,0	742,2	766,0	788,0	<i>Total: in thousands</i>	5
1364	1391	1432	1469	<i>per 10 thous. population</i>	6
<i>Legal persons and organizational entities without legal personality:</i>					
231,7	245,7	263,0	281,5	<i>in thousands</i>	7
180,4	191,3	204,8	219,2	<i>2000 = 100</i>	8
<i>of which:</i>					
0,1	0,1	0,1	0,1	<i>state owned enterprises</i>	9
3,1	3,1	3,1	3,1	<i>cooperatives</i>	10
116,9	127,8	142,5	158,5	<i>commercial companies</i>	11
30,9	33,3	33,9	36,2	<i>of which with foreign capital participation</i>	12
56,0	56,4	56,9	57,6	<i>civil law partnerships</i>	13
<i>Natural persons conducting economic activity:</i>					
493,3	496,5	503,0	506,5	<i>in thousands</i>	14
125,8	126,6	128,3	129,2	<i>2000 = 100</i>	15
928	931	940	944	<i>per 10 thous. population</i>	16
REGIONALNE ^c					
ACCOUNTS ^c					
<i>Gross domestic product (current prices):</i>					
366349	381563	398864	.	<i>in million zloty</i>	17
69028	71661	74682	.	<i>per capita in zł</i>	18
102,9	103,7	104,3	.	<i>Gross domestic product (constant prices) — previous year = 100</i>	19
<i>Gross value added (current prices):</i>					
325281	338448	353860	.	<i>in million zlotys</i>	20
61290	63564	66256	.	<i>per capita in zł</i>	21
<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>					
169051	174952	179846	.	<i>in million zlotys</i>	22
31853	32858	33674	.	<i>per capita in zł</i>	23
<i>Gross real disposable income in the households sector — previous year = 100</i>					
101,6	103,5	103,7	.		24

indywidualne w rolnictwie. *c* Dane za lata 2010–2014 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika; patrz uwagi

agricultural. *c* Data for 2010–2014 were changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook; see general notes to the

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2016 R.
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Plocki	Siedlecki
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII								
Powierzchnia w km ² ..... Area in km ²	5256	6504	5763	517	5104	4304	3351	4759
Powiaty..... Powiats	5	5	7	—	6	7	3	4
Miasta na prawach powiatu..... Cities with powiat status	—	1	1	1	—	—	1	1
Gminy..... Gminas	44	46	51	1	58	48	28	38
Miasta..... Towns	8	9	11	1	24	20	6	7
Miejscowości wiejskie..... Villages	1318	1358	1406	—	1205	1376	885	985
Sołectwa..... Village administration units	1142	1165	1098	—	1108	1161	740	921
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION								
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm ³ ..... Water withdrawal for needs of the national economy and population in hm ³	28,0	471,6	1816,3	256,3	86,2	63,9	50,2	26,0
w tym — w % — na cele: of which — in % — for purposes of:								
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnic- twem, łowiectwem i rybactwem)..... production ^a (excluding agriculture, forestry and fishing)	12,4	89,6	97,8	63,4	4,5	14,3	51,6	10,3
eksploatacji sieci wodociągowej ^b ..... exploitation of water supply network ^b	73,7	4,5	1,5	36,6	77,1	59,3	37,3	59,4
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzo- ne do wód lub do ziemi: Industrial and municipal wastewater dis- charged into waters or into the ground:								
wymagające oczyszczania w hm ³ ..... requiring treatment in hm ³	9,6	19,0	22,7	102,7	26,8	35,1	21,8	9,4
w tym oczyszczane w %..... of which treated in %	99,7	100,0	89,2	100,0	99,4	99,6	100,0	97,4
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^c (stan w dniu 31 XII): Municipal wastewater treatment plants ^c (as of 31 XII):								
liczba..... number	38	35	49	5	53	60	45	38
przepustowość w dam ³ /d..... capacity in dam ³ /24 h	43,7	54,7	81,5	523,2	94,4	190,3	48,9	51,8
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^d ..... Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d	45,0	48,3	62,0	98,4	61,6	66,2	60,5	55,8

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^d Ludność korzystająca — na podstawie szacunków, ludność ogółem — na podstawie bilansów.

^a From own intakes. ^b Water withdrawal by intakes before entering the water network. ^c On sewerage system. ^d Population connected to — estimated data, the total population — based on balances.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2016 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Płocki	Siedlecki
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)								
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t: <i>Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:</i>								
pyłowych..... <i>0,1/particulates</i>	0,2	0,4	0,6	0,6	0,2	0,2	0,4	0,1
gazowych..... <i>gases</i>	445,7	2894,1	12413,4	5743,1	286,8	349,0	6399,6	239,6
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: <i>Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:</i>								
pyłowych..... <i>particulates</i>	88,8	99,9	99,9	99,9	87,7	87,1	79,1	93,6
gazowych (bez dwutlenku węgla)..... <i>gases (excluding carbon dioxide)</i>	71,0	64,3	76,6	65,8	21,7	75,0	67,8	4,1
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t..... <i>Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thous. t</i>	250,6	594,1	577,3	2870,0	569,1	265,2	141,7	101,1
w tym w %: <i>of which in %:</i>								
poddane odzyskowi ^a ..... <i>recovered ^a</i>	20,3	17,7	6,1	0,1	83,9	5,9	—	7,2
unieszkodliwione ^a ..... <i>treated ^a</i>	—	0,2	22,8	69,5	0,1	2,2	22,5	—
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) w tys. t..... <i>Waste (excluding municipal waste) landfilled up to now (accumulated ^b; end of year) in thous. t</i>	—	8296,0	30515,7	3887,6	—	7,2	27,4	—
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w mln zł: <i>Outlays on fixed assets (current prices) in mln zł:</i>								
służące ochronie środowiska..... <i>in environmental protection</i>	40,9	125,6	144,3	365,2	109,1	124,9	71,7	21,6
służące gospodarce wodnej..... <i>in water management</i>	8,5	12,1	10,5	73,0	48,4	33,4	24,3	6,5
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): <i>Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):</i>								
w % powierzchni ogólnej..... <i>in % of total area</i>	42,2	1,1	26,1	23,6	43,1	37,7	39,3	31,6
na 1 mieszkańca w m ² ..... <i>per capita in m²</i>	6466	188	2448	70	2694	2010	3978	4831

^a We własnym zakresie przez wytwórcę, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 66. ^b Na składowiskach (haldach, stawach osadowych) własnych.
^a By waste producer on their own, see general notes, item 7 on page 66. ^b On own landfills (heaps settling ponds).

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2016 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Płocki	Siedlecki
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE <i>PUBLIC SAFETY</i>								
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ^a : <i>Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings^a:</i>								
w liczbach bezwzględnych..... <i>in absolute numbers</i>	5509	5887	8879	48580	14268	15589	5112	4371
na 10 tys. ludności ..... <i>per 10 thous. population</i>	161	152	144	278	175	194	154	140
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^a w % ... <i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police^a in %</i>	74,5	72,7	68,8	43,1	62,3	61,4	71,0	71,4
LUDNOŚĆ <i>POPULATION</i>								
Ludność (stan w dniu 31 XII)..... <i>Population (as of 31 XII)</i>	343199	387523	615246	1753977	816477	806765	330868	311843
w tym kobiety ..... <i>of which females</i>	174317	194932	313607	948596	420365	418794	170290	158087
Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII).. <i>Females per 100 males (as of 31 XII)</i>	103,2	101,2	104,0	117,8	106,1	107,9	106,0	102,8
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)..... <i>Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)</i>	65	60	107	3391	160	187	99	66
W % ogółu ludności (stan w dniu 31 XII) — ludność: <i>In % of total population (as of 31 XII) — population:</i>								
w miastach ..... <i>in urban areas</i>	39,5	36,3	48,8	100,0	53,7	47,9	50,8	40,6
w wieku: <i>of age:</i>								
przedprodukcyjnym ..... <i>pre-working</i>	18,7	19,5	18,4	17,2	20,8	20,1	17,9	19,0
produkcyjnym ..... <i>working</i>	62,3	62,3	61,9	59,1	61,3	60,7	61,9	60,9
poprodukcyjnym ..... <i>post-working</i>	19,1	18,1	19,7	23,7	17,9	19,2	20,2	20,0
Urodzenia żywe ..... <i>Live births</i>	3415	4033	5939	20980	9677	9012	3084	3446
Zgony ..... <i>Deaths</i>	3716	3848	6681	18512	7477	7702	3575	3356
w tym niemowląt..... <i>of which infant</i>	16	10	17	71	22	30	12	17
Przyrost naturalny ..... <i>Natural increase</i>	-301	185	-742	2468	2200	1310	-491	90
Saldo migracji na pobyt stały: <i>Net migration for permanent residence:</i>								
wewnętrznych ..... <i>internal</i>	-451	-1013	-1448	6571	3899	4646	-411	-626
zagranicznych ..... <i>international</i>	34	51	166	1044	137	275	40	36

^a Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

^a Excluding punishable acts committed by juveniles.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2016 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Płocki	Siedlecki
LUDNOŚĆ (dok.) POPULATION (cont.)								
Na 1000 ludności: Per 1000 population:								
urodzenia żywe ..... live births	9,95	10,41	9,64	12,00	11,90	11,20	9,31	11,04
zgony ^a ..... deaths ^a	10,83	9,93	10,85	10,58	9,19	9,57	10,79	10,76
przyrost naturalny ..... natural increase	-0,88	0,48	-1,20	1,41	2,70	1,63	-1,48	0,29
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały ..... net internal and international migration for permanent residence	-1,21	-2,48	-2,08	4,35	4,96	6,12	-1,12	-1,89
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych ..... Infant deaths per 1000 live births	4,69	2,48	2,86	3,38	2,27	3,33	3,89	4,93
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES								
Pracujący ^{bc} (stan w dniu 31 XII) w tys. .... Employed persons ^{bc} (as of 31 XII) in thous.	118,5	139,1	207,6	1232,3	255,5	332,9	118,3	122,7
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... agriculture, forestry and fishing	39,8	50,2	62,3	5,8	36,5	41,0	25,1	42,6
przemysł i budownictwo ..... industry and construction	27,2	29,8	48,7	163,8	73,0	78,0	31,6	26,4
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; za- kwatowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja ..... trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transporta- tion and storage; accommodation and cater- ing ^Δ ; information and communication	22,5	27,9	41,8	415,0	70,2	120,5	26,0	24,9
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... financial and insurance activities; real estate activities	2,3	2,7	4,1	135,9	7,1	10,3	2,9	2,1
pozostałe usługi ..... other services	26,7	28,5	50,8	511,8	68,8	83,0	32,7	26,7
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys. Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.	18,3	19,6	44,1	33,2	25,8	19,4	17,9	10,5
w tym kobiety ..... of which women	9,2	9,9	21,3	16,6	12,0	9,6	10,0	5,2
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII): In % of registered unemployed (as of 31 XII):								
w wieku 24 lata i mniej ..... aged 24 years and less	16,4	18,6	13,0	4,0	12,8	10,5	13,7	16,0
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok ..... out of work for longer than 1 year	47,3	46,7	49,2	43,7	43,7	41,3	43,9	43,1
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c (stan w dniu 31 XII) w % ..... Registered unemployment rate ^c (as of 31 XII) in %	13,4	12,3	17,5	2,6	9,2	5,5	13,2	7,9
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^d w zł Average monthly gross wages and salaries ^d in zł	3553,58	3733,47	3788,20	5739,61	3964,78	4493,22	4595,35	3613,53

^a Łącznie ze zgonami niemowląt. ^b Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^d Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Including infant deaths. ^b By actual workplace and kind of activity. ^c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. ^d Excluding economic entities employing up to 9 persons.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2016 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Plocki	Siedlecki
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS								
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km: <i>Distribution network (as of 31 XII) in km:</i>								
wodociągowej..... <i>water supply</i>	6415,0	5790,3	6082,8	2397,0	6955,6	7689,6	4969,7	4295,6
kanalizacyjnej ^a ..... <i>sewage ^a</i>	935,1	1194,9	2232,2	2146,2	2923,9	3702,5	953,0	1228,2
gazowej..... <i>gas supply</i>	556,2	714,8	1267,1	2848,3	3271,0	4678,9	419,5	446,6
Przyłącza prowadzące do budynków miesz- kalnych (stan w dniu 31 XII): <i>Connections leading to residential buildings (as of 31 XII):</i>								
wodociągowe..... <i>water supply system</i>	70893	77356	115632	66533	146944	171342	58138	67219
kanalizacyjne..... <i>sewage system</i>	21825	29388	45653	44767	84339	103210	19247	25020
gazowe ^b ..... <i>gas supply system ^b</i>	14818	13824	31319	101274	96377	124315	9533	11287
Zużycie w gospodarstwach domowych: <i>Consumption in households:</i>								
wody z wodociągów w hm ³ ..... <i>water from water supply system in hm³</i>	13,4	14,6	18,4	81,5	23,1	29,4	12,1	10,4
energii elektrycznej w miastach w GWh..... <i>electricity in urban areas in GWh</i>	87,2	92,9	193,3	1595,4	391,5	374,4	109,5	90,1
gazu z sieci w GWh..... <i>gas from gas supply system in GWh</i>	258,0	237,5	571,8	3281,6	1927,4	3060,0	179,9	232,6
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 XII): <i>Dwelling stocks ^c (as of 31 XII):</i>								
mieszkania w tys. .... <i>dwellings in thous.</i>	116,9	122,7	215,9	932,6	293,9	311,9	118,6	115,4
izby w tys. .... <i>rooms in thous.</i>	466,8	513,8	789,1	2959,5	1178,6	1260,4	461,5	455,0
powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ² ... <i>useful floor area of dwellings in thous. m²</i>	9265,2	10354,1	15786,3	54916,0	24573,8	27758,6	8781,5	9047,1
przeciętna liczba izb w mieszkaniu..... <i>average number of rooms per dwelling</i>	3,99	4,19	3,65	3,17	4,01	4,04	3,89	3,94
przeciętna liczba osób na 1 izbę..... <i>average number of persons per room</i>	0,74	0,75	0,78	0,59	0,69	0,64	0,72	0,69
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 miesz- kania w m ² ..... <i>average useful floor area of dwelling in m²</i>	79,3	84,4	73,1	58,9	83,6	89,0	74,1	78,4
Mieszkania oddane do użytkowania: <i>Dwellings completed:</i>								
mieszkania..... <i>dwellings</i>	1038	1172	1650	20119	5318	4549	1134	1069
izby..... <i>rooms</i>	4527	5976	8303	53663	21663	21872	4622	4860
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² ..... <i>useful floor area of dwellings in m²</i>	100765	145994	197796	1192512	527318	588149	110818	112403

^a Łącznie z kolektorami. ^b Łącznie z przyłączami prowadzącymi do budynków niemieszkalnych. ^c Na podstawie bilansu.
^a Including collectors. ^b Including connections leading to non-residential buildings. ^c Based on balance.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2016 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Płocki	Siedlecki
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego EDUCATION ^a — as of beginning of the school year								
Szkoły dla dzieci i młodzieży ^b : Schools for children and youth ^b :								
podstawowe..... primary	151	206	231	301	276	241	110	135
gimnazja ..... lower secondary	77	93	100	201	156	127	61	78
zasadnicze zawodowe ..... basic vocational	14	18	19	18	23	15	13	13
licea ogólnokształcące ..... general secondary	26	26	37	130	37	48	26	19
technika ^c ..... technical secondary ^c	20	28	32	59	26	28	20	14
Szkoły policealne ^b ..... Post-secondary schools ^b	27	23	36	96	25	24	23	24
Dzieci w placówkach wychowania przedszkol- nego ^d w wieku 6 lat..... Children attending pre-primary education establishments ^d aged 6	3049	3907	5699	13439	9276	8557	2830	3135
Uczniowie w szkołach dla dzieci i młodzieży ^b : Pupils and students of schools for children and youth ^b :								
podstawowych..... primary	20920	24400	36382	106834	58760	57743	19606	18852
gimnazjach ..... lower secondary	10561	12085	17629	42923	25346	23410	9351	9265
zasadniczych zawodowych..... basic vocational	1655	1319	2783	1615	2254	1445	1225	1521
liceach ogólnokształcących..... general secondary	5075	6424	8208	36959	7454	7389	5399	4787
technikach ^c ..... technical secondary ^c	4796	6593	9107	17527	8025	6122	4759	4145
Uczniowie szkół policealnych ^b ..... Post-secondary schools students ^b	2097	1702	3460	13704	2926	1927	2129	2665
Dzieci w przedszkolach ^{d,e} na 100 miejsc ..... Children attending nursery schools ^{d,e} per 100 places	90	93	96	88	87	87	94	98

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 191. ^b Bez szkół specjalnych. ^c Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^d Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^e Łącznie z zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 191. ^b Excluding special schools. ^c Including general art schools leading to professional certification. ^d Including the children attending for all school year in the units performing health care activities. ^e Including pre-primary education groups and pre-primary points.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2016 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Płocki	Siedlecki
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII								
Liczba ludności na: <i>Population per:</i>								
łóżko w szpitalach ogólnych ^{ab} ..... <i>bed in general hospitals ^{ab}</i>	235	258	248	140	316	305	187	237
podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ^{bc} .. <i>provider of out-patient health care ^{bc}</i>	1666	1508	1733	1380	2437	1977	1859	1641
aptekę ogólnodostępną ^d ..... <i>generally available pharmacy ^d</i>	3207	3312	3476	2686	3058	2871	3676	3626
Domy i zakłady pomocy społecznej: <i>Social welfare homes and facilities:</i>								
placówki (bez filii)..... <i>centres (excluding subbranches)</i>	15	18	21	48	66	57	16	9
miejsca (z filiami)..... <i>places (with subbranches)</i>	1312	1435	1692	3757	2669	3735	1299	469
KULTURA. TURYSTYKA ^e CULTURE. TOURISM ^e								
Księgozbiór bibliotek publicznych (z filiami; stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol. <i>Public libraries collection (with branches; as of 31 XII) per 1000 population in vol.</i>	3331	4041	2819	3767	2809	2340	3781	4000
Czytelnicy bibliotek publicznych (z filiami) na 1000 ludności..... <i>Public library borrowers (with branches) per 1000 population</i>	133	124	127	246	150	144	165	126
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności..... <i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population</i>	3,8	3,2	5,1	17,3	1,5	5,2	7,3	8,4
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności.... <i>Audience in fixed cinemas per 1000 population</i>	504	476	982	4286	156	969	1342	1389
Obiekty noclegowe turystyki (stan w dniu 31 VII) <i>Tourist accommodation establishments (as of 31 VII)</i>	29	28	59	148	90	98	39	37
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)..... <i>Bed places (as of 31 VII)</i>	1522	1518	2942	28762	7862	6070	1978	2775
Udzielone noclegi..... <i>Nights spent (overnight stay)</i>	160364	108741	289457	5655372	823777	789155	150485	161087
Korzystający z noclegów..... <i>Tourists accommodated</i>	97199	58256	130519	3315531	506519	478797	72339	78684
w tym turyści zagraniczni..... <i>of which foreign tourists</i>	15412	11517	17876	1288484	42906	84883	4896	10841

^a Bez opieki dziennej; łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^b Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. ^c Przychodnie łącznie z praktykami lekarskimi, które świadczyły usługi w ramach środków publicznych. ^d Patrz uwagi ogólne działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 13 na str. 223. ^e Dane z zakresu turystyki dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych; z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

^a Excluding day-care; including beds and incubators for newborns. ^b Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration. ^c Out-patient departments including medical practices that provided services under the public funds. ^d See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 13 on page 223. ^e Data on tourism concern establishments possessing 10 and more bed places; with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2016 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Plocki	Siedlecki
LEŚNICTWO FORESTRY								
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha.....	96,4	199,8	155,1	7,2	143,2	72,5	58,1	108,3
<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>								
w tym lasy ..... <i>of which forests</i>	95,2	196,9	152,5	7,1	141,1	71,3	57,1	107,3
las publiczne ..... <i>public forests</i>	54,0	118,1	89,1	4,4	73,0	50,5	40,8	39,0
las prywatne..... <i>private forests</i>	42,4	81,8	65,9	2,8	70,2	21,9	17,3	69,2
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %..... <i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	18,1	30,3	26,5	13,7	27,7	16,6	17,0	22,6
Zalesienia w ha ..... <i>Afforestations in ha</i>	32,5	43,0	17,2	—	13,4	7,6	13,5	34,6
PRZEMYSŁ INDUSTRY								
Produkcja sprzedana przemysłu ^a (ceny bieżące): <i>Sold production of industry^a (current prices):</i>								
w milionach złotych ..... <i>in million zlotys</i>	#	8843,5	10554,1	107617,9	17335,6	26296,3	#	9171,2
na 1 mieszkańca w zł..... <i>per capita in zł</i>	#	22820	17135	61534	21310	32686	#	29393
TRANSPORT — stan w dniu 31 XII TRANSPORT — as of 31 XII								
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km: <i>Hard surface public roads (urban and non-urban) in km:</i>								
powiatowe..... <i>powiat</i>	2008,8	2339,1	2201,1	571,3	1853,1	1842,3	1351,7	1745,2
gminne..... <i>gmina</i>	2342,4	2452,7	2674,7	1404,3	2849,5	3199,4	1357,7	1454,9
HANDEL TRADE								
Targowiska: <i>Marketplaces:</i>								
stałe (stan w dniu 31 XII) ..... <i>permanent (as of 31 XII)</i>	29	30	46	59	52	38	24	34
sezonowe ^b (w ciągu roku)..... <i>seasonal^b (during the year)</i>	23	7	63	392	54	51	17	17
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS								
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^{ac} (ceny bieżące): <i>Investment outlays in enterprises^{ac} (current prices):</i>								
w milionach złotych ..... <i>in million zlotys</i>	718,2	922,9	2269,0	20021,7	2913,4	4117,5	2309,5	764,1
na 1 mieszkańca w zł..... <i>per capita in zł</i>	2093	2381	3684	11448	3581	5118	6973	2449

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo. ^c Według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Number of marketplaces or places located on streets and squares opened periodically. ^c According to investment location.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2016 R. (dok.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Płocki	Siedlecki
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE (dok.) INVESTMENTS. FIXED ASSETS (cont.)								
Wartość brutto środków trwałych w przedsię- biorstwach ^{ab} (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne): Gross value of fixed assets in enterprises ^{ab} (as of 31 XII; current book-keeping prices):								
w milionach złotych ..... in million zlotys	8303,6	13419,1	16098,1	307144,3	24486,3	58452,2	28580,7	7080,3
na 1 mieszkańca w zł ..... per capita in zł	24195	34628	26165	175113	29990	72453	86381	22705
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON ^c — stan w dniu 31 XII ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER ^c — as of 31 XII								
Ogółem ..... Total	25669	31384	52857	419352	90638	116692	26537	24879
osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej ..... legal persons and organizational units with- out legal personality	5594	6453	11620	192380	19941	33088	6711	5733
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ..... natural persons conducting economic activity	20075	24931	41237	226972	70697	83604	19826	19146
Na 10 tys. ludności ..... Per 10 thous. population	748	810	859	2391	1110	1446	802	798
osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej ..... legal persons and organizational units with- out legal personality	163	167	189	1097	244	410	203	184
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ..... natural persons conducting economic activity	585	643	670	1294	866	1036	599	614
RACHUNKI REGIONALNE W 2015 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2015								
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące): Gross domestic product (current prices):								
w milionach złotych ..... in million zlotys	12087	14005	21325	233630	32242	48434	25265	11875
na 1 mieszkańca w zł ..... per capita in zł	35154	36050	34516	134302	39919	60645	76057	37994
Wartość dodana brutto (ceny bieżące): Gross value added (current prices):								
w milionach złotych ..... in million zlotys	10723	12425	18921	207269	28604	42969	22414	10535
na 1 pracującego ^d w zł ..... per employed person ^d in zł	93185	94567	96920	182047	117730	134009	194409	90825

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Według siedziby jednostki lokalnej. ^c Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^d Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b According to seat of local unit. ^c Excluding persons tending private farms in agriculture. ^d For calculations the average number of employed persons was applied.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF MAZOWIECKIE VOIVODSHIP IN 2016

As of 31 XII

WARSZAWA

stolica państwa i województwa
capital city of country and voivodship

RADOM

miasta na prawach powiatu
cities with powiat status

Zwolenia

siedziby władz powiatów
residences of a powiat authorities

— granice województwa
voivodship border

— granice powiatów
powiat borders

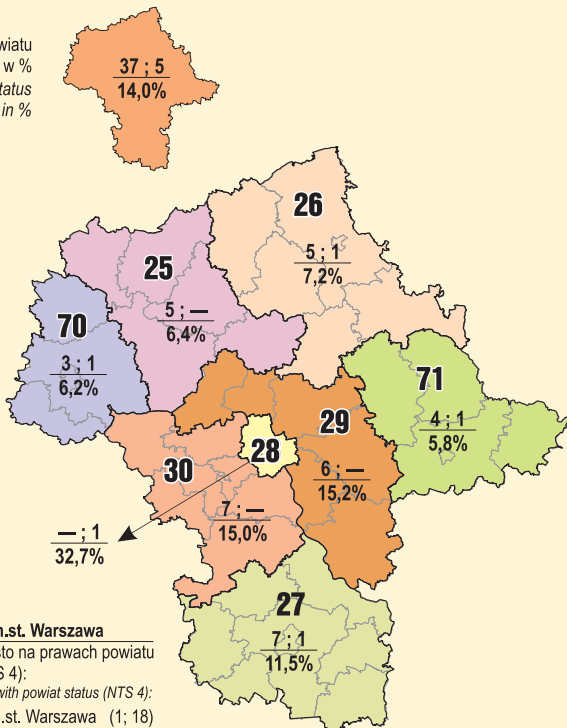
— granice gmin
gmina borders

**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)**

Stan w dniu 31 XII 2016 r.

**DIVISION OF THE MAZOWIECKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO
THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS)
As of 31 XII 2016**

Liczba powiatów; liczba miast na prawach powiatu
Udział w ogólnej liczbie ludności^a w %
Number of powiats; number of cities with powiat status
Share in total number of population^a in %

**PODREGIONY (NTS 3):
SUBREGIONS (NTS 3):**

25 ciechanowski

Powiaty Powiats (NTS 4):

- ciechanowski (9)
- mławski (10)
- płoński (12)
- pułtusi (7)
- żuromiński (6)

26 ostrołęcki

Powiaty Powiats (NTS 4):

- makowski (10)
- ostrołęcki (11)
- ostrowski (11)
- przasnyski (7)
- wyszowski (6)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):

- City with powiat status (NTS 4):
- Ostrołęka (1)

27 radomski

Powiaty Powiats (NTS 4):

- białobrzecki (6)
- kozienicki (7)
- lipski (6)
- przysuski (8)
- radomski (13)
- szydlowiecki (5)
- zwoleński (5)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):

- City with powiat status (NTS 4):
- Radom (1)

28 m.st. Warszawa

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):

- City with powiat status (NTS 4):
- m.st. Warszawa (1; 18)

29 warszawski wschodni

Powiaty Powiats (NTS 4):

- garwoliński (14)
- legionowski (5)
- miński (13)
- nowodworski (6)
- otwocki (8)
- wołomiński (12)

30 warszawski zachodni

Powiaty Powiats (NTS 4):

- grodziski (6)
- grójcecki (10)
- piaseczyński (6)
- pruszkowski (6)
- sochaczewski (8)
- warszawski zachodni (7)
- żyrardowski (5)

70 plocki

Powiaty Powiats (NTS 4):

- gostyniński (5)
- plocki (15)
- sierpecki (7)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):

- City with powiat status (NTS 4):
- Plock (1)

71 siedlecki

Powiaty Powiats (NTS 4):

- losicki (6)
- siedlecki (13)
- sokołowski (9)
- węgrowski (9)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):

- City with powiat status (NTS 4):
- Siedlce (1)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5), dla m.st. Warszawy również liczbę dzielnic.
Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses, for Capital City of Warsaw number of districts as well.

^a Odpowiednio: dla województwa — udział w kraju, dla podregionów — udział w województwie.
^a Respectively: for voivodship — share in country, for subregions — share in voivodship.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Extreme points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	gm. w. Łyse	53°28'55"	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	gm. w. Sienno	51°00'47"	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	gm. w. Gostynin	19°15'33"	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	gm. w. Samaki	23°07'42"	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	2°28'08"	274,7	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	3°52'09"	263,2	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2016 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2016
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	35558	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	1669	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
warmińsko-mazurskim	218	13,1	<i>warmińsko-mazurskie</i>
podlaskim	358	21,4	<i>podlaskie</i>
lubelskim	372	22,3	<i>lubelskie</i>
świętokrzyskim	203	12,2	<i>świętokrzyskie</i>
łódzkim	323	19,3	<i>łódzkie</i>
kujawsko-pomorskim	195	11,7	<i>kujawsko-pomorskie</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt — na terenie miejscowości Hucisko	gm. m-w. Szydłowiec	407	Highest point — within the village Hucisko
Najniżej położony punkt — na terenie osiedla Radziwie	gm. m. Plock	54	Lowest point — within the settlement Radziwie

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 4. WIĘKSZE RZEKI^a
PRINCIPAL RIVERS^a

RZEKI ^b RIVERS ^b	Długość w km Length in km		Odbiornik ^c Recipient ^c	Powierzchnia zlewni w km ² Drainage basin area in km ²	
	ogółem total	w tym w województwie of which in voivodship		ogółem total	w tym w województwie of which in voivodship
Wisła	1022,43	288,41	Morze Bałtyckie Baltic Sea	193958,31	35552,22
Iżanka	79,21	76,05	Wisła	1113,98	970,12
Zagożdżonka	50,16	50,16	Wisła	603,42	600,88
Radomka	124,03	124,03	Wisła	2109,31	2099,00
Szabasówka	27,56	27,56	Radomka	567,39	563,52
Okrzejka	76,93	53,37	Wisła	544,67	344,95
Wilga	77,27	62,78	Wisła	574,36	473,74
Pilica	345,52	96,77	Wisła	9258,53	1775,96
Świder	102,40	80,03	Wisła	1158,62	964,30
Jeziorka	79,08	78,08	Wisła	988,08	987,01
Narew	512,53	163,31	Wisła	74571,63	18795,91
Omulew	122,75	75,22	Narew	2068,80	787,70
Orz	63,12	54,72	Narew	605,90	574,90
Orzyc	148,58	128,55	Narew	2057,68	1690,06
Bug	805,45	163,33	Narew	38746,70	6512,25
Nurzec	108,57	9,11	Bug	2082,62	14,69
Liwiec	148,78	148,78	Bug	2766,78	2743,29
Wkra	264,72	188,13	Narew	5344,62	4472,18
Mławka	45,26	37,08	Wkra	672,67	575,91
Łydynia	76,41	76,41	Wkra	694,79	694,79
Raciążnica	59,31	59,31	Wkra	623,66	623,66
Sona	72,68	72,68	Wkra	546,69	546,69
Bzura	176,76	50,02	Wisła	7723,67	2701,81
Pisia Gągolina	63,29	63,29	Bzura	500,24	500,24
Utrata	78,59	78,59	Bzura	802,42	802,42
Skwa Prawa	124,02	101,92	Wisła	1666,63	1290,68

^a O powierzchni zlewni powyżej 500 km². ^b Uszeregowane w porządku hydrograficznym. ^c Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ.

U w a g a. Długość rzek oraz powierzchnię zlewni obliczono na podstawie „Mapy Podziału Hydrologicznego Polski”, wersja wrzesień 2013 r., skala 1:10000. W danych dotyczących długości rzek uwzględniono również te odcinki, które płyną wzdłuż granicy województwa.

Źródło: dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie.

^a Of drainage basin area bigger than 500 km². ^b Listed according to hydrographic order. ^c River or reservoir into which the water flows.

Note. River length and drainage basin area was calculated according to "Hydrographic division of Poland" map, September 2013 version 1:10000 scale. Data on river length also include sections which flow on the border of voivodship.

Source: data of the Regional Water Management Authority in Warsaw.

TABL. 5. **WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA**
LANGER AND DEEPER LAKES

JEZIORA LAKES	Polożenie <i>Placement</i>		Powierzchnia w ha <i>Area in ha</i>	Głębokość maksymalna w m <i>Maximum depth in m</i>	Objętość w tys. m ³ <i>Capacity in thous. m³</i>
	dorzecze <i>drainage basin</i>	powiat <i>powiat</i>			
Białe	Skrwa Lewa	gostyniński	148,0	31,5	14948,0
Ciechomickie	Wielka Struga	płocki	47,1	8,2	2201,3
Górskie	Wielka Struga	płocki	45,0	7,2	1419,1
Lucieńskie	Skrwa Lewa	gostyniński	196,6	34,5	21429,4
Łąckie Duże	Wielka Struga	płocki	59,4	3,4	1009,8
Przytomne	Rakutówka	gostyniński	36,7	7,6	2091,9
Sumino	Skrwa Lewa	gostyniński	34,6	7,8	1245,6
Szczutowskie	Skrwa Prawa	sierpecki	97,9	3,0	1958,0
Urszulewskie	Skrwa Prawa	sierpecki	293,1	6,2	7792,2
Zdwojskie	Wielka Struga	płocki	352,5	4,3	6697,5

Źródło: w zakresie położenia — dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie; w zakresie powierzchni, głębokości i objętości jezior — dane z publikacji „Atlas Jezior Polski”, t. 2. Red. J. Jańczak. IMiGW. Poznań: Bogucki WN, 1997. ISBN 83-86001-43-7.

Source: within placement — data of the Regional Water Management Authority in Warsaw; within area, depth and capacity of lakes — data from “Atlas Jezior Polski” publication, part 2. J. Jańczak. IMiGW. Poznań: Bogucki WN, 1997. ISBN 83-86001-43-7.

TABL. 6. **TEMPERATURA POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Temperatury w °C <i>Temperatures in °C</i>						amplitudy temperatur skrajnych <i>amplitudes of extreme tempera- tures</i>
		średnie ^a <i>average^a</i>				skrajne <i>extreme</i>		
		1971—2000	2001—2005	2006—2010	2016	maksimum <i>maximum</i>	minimum <i>minimum</i>	
		1971—2016						
Mława	147	7,3	7,9	8,1	8,9	36,6	-31,2	67,8
Warszawa	106	8,1	8,6	9,1	9,8	37,0	-30,7	67,7

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej — Państwowego Instytutu Badawczego.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management — National Research Institute.

TABL. 7. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE**
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipitation in mm</i>				Średnia prędkość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Usłonecz- nienie w h <i>Insolation in h</i>	Średnie zachmu- rzenie w oktatach ^a <i>Average cloudiness in octants^a</i>
		1971—2000	1991—2000	2001—2010	2016			
		średnie ^b		average ^b				
Mława	147	543	573*	556*	583	3,1	1553	5,6
Warszawa	106	519	532*	571*	593	3,4	1836	5,3

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej — Państwowego Instytutu Badawczego.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management — National Research Institute.

Uwagi ogólne

1. Informacje o stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1034).

Dane o gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 909, z późn. zm.). Wyłączenie użytków rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych I—III, a także klas bonitacyjnych IV—VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego oraz gruntów leśnych wymaga decyzji zezwalających na takie wyłączenie. Do 2008 r. rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu ochroną na jej obszarze również gruntów IV klasy bonitacyjnej pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. do 4 IX 2014 r. przepisy ustawy nie miały zastosowania do użytków rolnych położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą.

2. Dane o gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych (włączając fermy przemysłowego chowu zwierząt oraz zakłady zajmujące się produkcją roślinną) wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie

General notes

1. Information regarding the geodesic status and directions in voivodship land use is classified according to ownership and register groups, of land included in the land register introduced by the decree of the Minister of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (unified text: Journal of Laws 2016 item 1034).

Data regarding agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (unified text: Journal of Laws 2015 item 909, with later amendments). Designation of agricultural land included in quality classes I—III as well as quality classes IV—VI comprised of origin soils and designation of forest land for above purposes requires a decision to allow such designation. Until 2008 a gmina council might also resolve to protect IV quality class land of mineral origin, located within the gmina. From 2009 to 4 IX 2014 the provisions of the Law did not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.

2. Data regarding devastated and degraded land requiring reclamation and management concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding water withdrawal concerns:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)” — organisational entities (including industrial livestock farming and crop production plants) making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or

5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;

- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnię ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to wody używane w procesach produkcyjnych, głównie w elektrowniach ciepłych, do celów chłodzenia. Są one zwykle podgrzane i powodują tzw. zanieczyszczenie termiczne wód.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym

20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines and construction facilities, which is discharged to reservoir without further use;

- 2) in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" — agricultural, forest and fishing organisational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item "exploitation of water supply network" — all entities supervising the work of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, water service plants, workplaces etc.).

4. Data regarding **wastewater** concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment with wastewater treatment plants** concern the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground or sewage network of entities engaged in production (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water means water used in production processes, mainly in heat and power generating plants, for cooling purposes. This is usually hot water which causes so-called thermal pollution of water.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged in waters by a separate sewage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C and into other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated wastewater** concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of wastewater occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the

w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoelektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie odprowadzanych ścieków, np. biologiczne z podwyższonym usuwaniem biogenów lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne, zakwalifikowano do najwyższego stopnia oczyszczania (z podwyższonym usuwaniem biogenów, biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię pracującą na sieci kanalizacyjnej.

W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

5. Informacje o emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 X 2015 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz.U. poz. 1875).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment of discharged wastewater, e.g. biological with increased biogene removal or mechanical, chemical and biological, was classified as the highest degree of the treatment process (with increased biogene removal, biological or chemical).

Data on municipal wastewater treatment plants concern those of them, which are used to treat wastewater drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported wastewater (i.e., wastewater treatment plants not working within sewage network).

Data concerning the population connected to wastewater treatment plants are presented on a basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network.

When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

5. Information regarding emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality concerns organisational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 12 X 2015, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws item 1875).

The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding particulate emission concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding gas emission concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku, z hal produkcyjnych itp.).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

6. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 IV 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów lub Ministra Środowiska, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk: przyrodniczych, roślin, zwierząt lub grzybów.

Rezerwy przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska: roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Data regarding particulate and gas emission include organised emission (from technological and heating facilities) non-organised emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading, from production halls etc.).

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

6. Nature protection consists in maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes, Natura 2000 areas, monuments of nature, plant, animal and fungi species protection.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (unified text: Journal of Laws 2016 item 2134, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers or the Minister of Environment, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

National parks include protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

National parks are created to preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, wychodnie skalne, skarpy itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Sieć **Natura 2000** obejmuje obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO), które do czasu utworzenia w drodze aktu prawnego są obszarami mającymi znaczenie dla Wspólnoty (OZW). Podstawą prawną jej funkcjonowania są: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, określająca kryteria do wyznaczenia ostoi dla gatunków ptaków zagrożonych wyginięciem oraz dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, określająca zasady ochrony pozostałych gatunków zwierząt, a także roślin i siedlisk przyrodniczych oraz procedury ochrony obszarów szczególnie ważnych przyrodniczo.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Dane o odpadach do 2012 r. opracowano w oparciu o Ustawę z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz.U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243), natomiast dane od 2013 r. opracowano według Ustawy o odpadach z dnia 14 XII 2012 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm.).

Prezentowane rodzaje odpadów są zgodne z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 XII 2014 r. (Dz.U. poz. 1923).

Informacje o ilości i rodzajach odpadów dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Ecological areas are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, rock outcrops, scarps etc.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features.

Natura 2000 network includes Special Protection Areas (SPAs) and Special Areas of Conservation (SACs) that until the creation by way of legal act are Sites of Community Importance (SCIs). The legal basis for its functioning are: Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council on the conservation of wild birds, that specifies the criteria to designate and manage special protection areas endangered bird species as well as Council Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora, that specifies the rules of protection of the rest of the animal and plant species as well as natural habitats and the procedures of protection of especially important natural areas.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exurgents, stomes, ravines, erratic boulders and caves.

7. Waste shall mean any substance or object in which the holder discards or intends or is required to discard.

Data on waste to 2012 have been elaborated on the basis of the Law on Waste dated 27 IV 2001 (unified text: Journal of Laws 2010 No 185, item 1243), whereas data since 2013 r. have been elaborated on the basis of the Law on Waste dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21, with later amendments).

Types of waste presented are consistent with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 9 XII 2014 (Journal of Laws item 1923).

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Dane od 2014 r. dotyczące odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub nieszkodliwienia.

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakiegokolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym przypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji, lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub ogólnie w gospodarce.

Przez **unieszkodliwienie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i w obiektach nieszkodliwienia odpadów wydobywczych (w tym haldach, stawach osadowych własnych i innych).

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez m.in. właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Dane o nakładach na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz.U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność

Since 2014 data on waste recovered and disposed included waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years included waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal.

Recovery of waste shall mean any operation the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials which would otherwise have been used to fulfill a particular function, or as a result of which waste is being prepared to fulfill that function, in the plant or generally in the economy.

Disposal of waste shall mean any operation which is not recovery even when the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.

Landfilled waste is understood as waste transferred to own and other landfill areas and facilities servicing the extractive industries (including heaps and setting ponds).

Waste storage means a temporary waste accumulation, which includes: preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage of waste by the unit processing waste.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste landfills are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

8. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private forms in agriculture as well as natural persons and civil law partnerships conducting economic activity — keeping the so-called revenues

gospodarczą — prowadzących księgi przychodów i rozchodów) jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

9. Fundusze ekologiczne — fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowy i wojewódzkie, a także do 2009 r. powiatowe i gminne) — są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, umieszczenie odpadów na składowisku oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska — w ujęciu kasowym).

Zgodnie z ustawą z dnia 20 XI 2009 r. o zmianie ustawy — Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 215, poz. 1664) z dniem 1 I 2010 r. powiatowe oraz gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej uległy likwidacji, a ich przychody z tytułu opłat i kar środowiskowych oraz środki pieniężne i zobowiązania przejęły budżety powiatów i gmin. Do zadań powiatów i gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazaną do funduszy wojewódzkich.

and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

9. Ecological funds — environmental protection and water management funds (National and voivodship as well as until 2009 powiat and gmina) — are funds created from income originating i.a. from: payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: emission of air pollutants, placement of waste in the landfill as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements — on cash basis).

According to the Law on Amending the Environmental Protection Law and some other laws, dated 20 XI 2009 (Journal of Laws No. 215, item 1664) as of 1 I 2010, the powiat and gmina environmental protection and water management funds were liquidated and their revenues from environmental payments and fines as well as cash and liabilities are assumed by the powiats and gminas budgets. The objective of powiat and gmina is to finance environmental protection and water management in the amount at least equal to the amount of income from environmental payments and fines, consisting powiat and gmina budgets incomes and reduced by surplus of these incomes that is transferred to voivodship funds.

TABL. 1 (8). **STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2017		2005	2017	SPECIFICATION
		w ha in ha		przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2016 r. increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2016	na 1000 ludności ^a w ha per 1000 population ^a in ha		
Powierzchnia ogólna^b.....	3555971	3555847	3555847	—	691,0	662,7	Total area^b
Użytki rolne	2485953	2445710	2413081 ^c	+37416 ^c	483,1	449,7	Agricultural land
w tym:							of which:
grunty orne	1764648	1731356	1649904	-8835	342,9	307,5	arable land
sady	84177	83513	93577	+2395	16,4	17,4	orchards
łąki trwale.....	283333	280438	274925	-824	55,1	51,2	permanent meadows
pastwiska trwale.....	254790	249541	242494	-1185	49,5	45,2	permanent pastures
grunty rolne zabudowane.....	76894	78447	84861	+1300	14,9	15,8	agricultural built-up areas
grunty pod stawami	3922	4852	6559	+203	0,8	1,2	lands under ponds
grunty pod rowami.....	18189	17563	16321	-78	3,5	3,0	lands under ditches
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione.....	813929	839091	850810	-39669	158,2	158,6	Forest land as well as woody and bushy land
lasy	784935	804912	836080	+968	152,5	155,8	forests
grunty zadrzewione i zakrze- wione	28994	34179	14730	-40637	5,6	2,7	woody and bushy land
Grunty pod wodami.....	39786	41003	42642	-11	7,7	7,9	Lands under waters
powierzchniowymi płynącymi...	35938	37528	40070	+124	7,0	7,5	surface flowing
powierzchniowymi stojącymi....	3848	3475	2572	-135	0,7	0,5	surface standing
Grunty zabudowane i zurbanizo- wane	165876	184689	207450	+2362	32,2	38,7	Built-up and urbanized areas
tereny mieszkaniowe.....	31566	42902	53510	+813	6,1	10,0	residential areas
tereny przemysłowe	9354	11020	12214	+222	1,8	2,3	industrial areas
tereny inne zabudowane	11533	17635	23061	+148	2,2	4,3	other built-up areas
tereny zurbanizowane niezab- udowane	6428	5559	5669	+64	1,2	1,1	urbanized non- built-up areas
tereny rekreacji i wypoczynku..	5137	5022	5124	+33	1,0	1,0	recreational areas
tereny komunikacyjne	101426	102102	106847 ^d	+996 ^d	19,7	19,9	transport areas
w tym:							of which:
drogi	88362	89576	93434	+230	17,2	17,4	roads
kolejowe	10847	10603	10267	-91	2,1	1,9	railway
inne ^e	2217	1923	2291	+2	0,4	0,4	others ^e
użytki kopalne.....	432	449	1025	+86	0,1	0,2	mining grounds
Użytki ekologiczne	1316	1734	1868	+69	0,3	0,3	Ecological areas
Nieużytki.....	36053	35721	34095	-129	7,0	6,4	Wasteland
Tereny różne ^f	13058	7899	5901	-38	2,5	1,1	Miscellaneous land ^f

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2016. ^b Obszar łądowy (łącznie z wodami śródlądowymi). ^c Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. ^d Łącznie z gruntami przeznaczonymi na budowę dróg publicznych lub linii kolejowych. ^e Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp., patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 62. ^f Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty rekultywowane, waly ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Ź r ó ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Population as of 31 XII for 2004 and 2016, respectively. ^b Land area (including inland waters). ^c Including woody and bushy land on agricultural land, classified until 2016 in the items "forest land as well as woody". ^d Including areas used for public road construction or railways. ^e Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. see general notes, item 1 on page 62. ^f Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (9). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w ha in ha				
OGÓŁEM.....	305	197	291	365	GRAND TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne.....	164	91	215	233	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: I—II.....	12	3	23	19	mineral: I—II
III.....	86	61	121	129	III
IV.....	54	19	32	51	IV
organiczne: IV.....	6	3	19	16	organic: IV
V—VI.....	6	5	20	18	V—VI
Inne grunty rolne.....	101	76	30	50	Other agricultural land
Grunty leśne.....	40	30	46	82	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe.....	146	108	152	146	Residential areas
Na tereny przemysłowe.....	54	17	56	110	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne.....	6	8	6	6	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne.....	13	30	9	9	Mining grounds
Na inne cele.....	86	34	69	93	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Źródło: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

Source: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land — data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (10). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII).....	4273	4007	3886	3808	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdevastowane.....	4244	3755	3576	3440	devastated
zdegradowane.....	29	252	310	368	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane.....	32	56	159	77	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze.....	28	29	136	21	agricultural
leśne.....	4	18	10	28	forest
zagospodarowane.....	18	42	76	92	managed

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (11). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	2752,7	2825,3	2837,4	2798,5	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) — z ujęć własnych	2356,3	2436,1	2449,1	2407,3	86,0	Production (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing) — from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	2323,3	2410,3	2420,8	2377,5	85,0	surface
podziemne	31,9	25,1	28,0	29,6	1,1	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	98,3	89,9	84,8	89,0	3,2	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	298,2	299,3	303,5	302,2	10,8	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	159,0	145,4	126,3	127,5	4,6	waters: surface
podziemne	139,1	153,9	177,3	174,7	6,2	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water network.

TABL. 5 (12). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	2695,1	2764,5	2784,9	2747,9	100,0	TOTAL
Przemysł	2354,6	2434,2	2447,9	2406,7	87,6	Industry
w tym na cele produkcyjne	2344,3	2417,1	2441,1	2400,0	87,3	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	98,3	89,9	84,8	89,0	3,2	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b ...	242,3	240,5	252,2	252,3	9,2	Exploitation water supply network ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. ^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (13). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIENI W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	12543	11411	12410	12639	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	3137	3188	3374	3469	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	98263	89885	84767	89006	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych.....	31649	23957	30495	31286	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	2,5	2,1	2,5	2,5	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych	66614	65928	54272	57720	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	21,2	20,7	16,1	16,6	per 1 ha

^a O powierzchni co najmniej 20 ha. ^b O powierzchni co najmniej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

^a Area of 20 ha and more. ^b Area of 10 ha and more. ^c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (14). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³					
OGÓŁEM	2524,2	2637,4	2613,6	2575,7	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	2314,0	2403,3	2408,3	2368,2	92,0	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	2284,9	2365,2	2367,3	2328,6	90,4	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	210,2	234,1	205,3	207,5	8,1	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczenia ..	239,4	272,2	246,3	247,1	9,6	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczone	171,2	221,4	239,4	244,0	9,5	treated
mechanicznie	3,6	4,0	4,1	4,0	0,2	mechanically
chemicznie ^b	0,8	5,5	2,8	2,7	0,1	chemically ^b
biologicznie	72,0	54,6	50,7	51,6	2,0	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	94,9	157,4	181,8	185,7	7,2	with increased biogene removal
nieoczyszczone	68,2	50,8	6,9	3,1	0,1	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,9	0,3	4,0	3,1	0,1	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną ..	67,3	50,5	2,9	0,0	0,0	discharged by sewage network

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. ^b Data concerns only to industrial wastewater.

TABL. 8 (15). **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
 Stan w dniu 31 XII
PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
 As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2015	2016	ENTITIES
OGÓŁEM	339	272	259	271	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	146	131	122	127	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	130	115	109	111	possessing wastewater treatment plants
o wystarczającej przepustowości	121	110	104	102	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	9	5	5	9	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	16	16	13	16	not possessing wastewater treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	193	141	137	144	Discharging wastewater into sewage network (not possessing wastewater treatment plants)

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.
a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 9 (16). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
 Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mechaniczne <i>Mechanical</i>	Chemiczne <i>Chemical</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial wastewater treatment plants
Liczba						<i>Number</i>
2005	144	15	5	116	8	
2010	129	11	8	101	9	
2015	115	10	11	84	10	
2016	116	11	11	84	10	
Przepustowość w dam ³ /d						<i>Capacity in dam³/24 h</i>
2005	334,9	60,4	45,5	224,6	4,4	
2010	344,9	56,8	53,3	227,1	7,8	
2015	246,7	51,3	37,4	145,7	12,3	
2016	327,6	50,1	116,6	144,8	16,1	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						Municipal wastewater treatment plants^a
Liczba						<i>Number</i>
2005	254	3	—	199	52	
2010	279	—	—	213	66	
2015	319	—	—	248	71	
2016	323	—	—	254	69	
Przepustowość w dam ³ /d						<i>Capacity in dam³/24 h</i>
2005	990,2	0,2	—	352,7 ^b	637,4	
2010	1036,8	—	—	176,5 ^b	860,3	
2015	1081,5	—	—	174,0	907,5	
2016	1088,5	—	—	172,0	916,5	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c						<i>Population connected to wastewater treatment plants in % of total population^c</i>
2005	47,3	0,0	—	19,8	27,5	
2010	53,0	—	—	13,3	39,6	
2015	71,3	—	—	11,2	60,0	
2016	71,9	—	—	11,5	60,4	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. *b* Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. *c* Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — dane szacunkowe, ludność ogółem — na podstawie bilansów.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage network. *b* Refers to equipment for biological treatment. *c* Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances.

TABL. 10 (17). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	142	157	134	136	Plants of significant nuisance to air quality ^a (as of 31 XII)
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					of which possessing systems to reduce the emission of:
pyłowych.....	92	89	78	76	particulates
gazowych.....	22	27	22	24	gases
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					of which without the results of measurements of:
emisji:					emission:
pyłów	30	44	40	46	particulates
gazów	21	31	32	36	gases
emisji ^b	121	134	121	129	emission ^b
pyłów ^c	.	.	126	131	particulates ^c
gazów ^d	.	.	123	129	gases ^d
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					Emission of pollutants in thous. t:
pyłowych.....	11,3	5,2	3,9	2,8	particulates
w tym pyły ze spalania paliw	10,5	4,7	3,4	2,2	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych (bez dwutlenku węgla)	217,1	175,2	128,4	84,3	gases (excluding carbon dioxide)
w tym: dwutlenek siarki	145,7	97,2	68,4	33,5	of which: sulphur dioxide
tlenek węgla	19,6	17,4	17,3	15,5	carbon oxide
tlenki azotu	48,9	50,5	34,8	29,3	nitrogen oxides
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tysiącach ton:					in thousand tonnes:
pyłowe.....	1350,6	1463,3	1671,3	1706,0	particulates
gazowe (bez dwutlenku węgla)	43,9	117,5	146,7	199,2	gases (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	99,2	99,6	99,8	99,8	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	16,8	40,1	53,3	70,3	gases (excluding carbon dioxide)

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy. ^{b—d} Zakłady nieposiadające pomiarów poziomu substancji w powietrzu: ^b — dla pyłów i gazów, ^c — dla pyłów, ale mogące posiadać pomiary poziomu substancji w powietrzu dla gazów, ^d — dla gazów, ale mogące posiadać pomiary poziomu substancji w powietrzu dla pyłów.

^a Emitting particulates, gases or particulates and gases. ^{b—d} Plants do not have a measuring level of a substance in the air: ^b — for particulates and gases, ^c — for particulates, but that may have measured level of a substance in the air for gases, ^d — for gases, but that may have measured level of a substance in the air for particulates.

TABL. 11 (18). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	Cyklony	Multicyklony	Filtry tkaninowe	Elektrofiltry	Urządzenia mokre	Inne
SPECIFICATION	Cyclones	Multicyclones	Fabric filters	Electrofilters	Wet air cleaners	Others

URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII
 EQUIPMENT — as of 31 XII

OGÓŁEM.....	2005	362	80	137	47	69	92
TOTAL	2010	265	90	132	51	35	64
	2015	211	89	165	48	22	63
	2016	196	91	182	44	22	77
Skuteczność:							
Efficiency:							
niska	2005	33	18	46	—	7	x
low	2010	30	18	25	7	2	x
	2015	30	22	16	—	12	x
	2016	27	20	21	—	12	x
średnia.....	2005	81	16	76	—	49	x
moderate	2010	40	10	53	—	17	x
	2015	21	3	53	—	1	x
	2016	25	4	57	—	1	x
wysoka	2005	248	46	15	47	13	x
high	2010	195	62	54	44	16	x
	2015	160	64	96	48	9	x
	2016	144	67	104	44	9	x

TABL. 11 (18). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA (dok.)**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multicyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
PRZEPLÝW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h						
OGÓŁEM 2005	8299	2417	3360	13253	1117	1357
TOTAL 2010	4503	2299	3560	13406	1127	2187
2015	3925	2532	5324	16699	7369	6066
2016	3558	2478	5536	13142	5428	5964
Skuteczność: Efficiency:						
niska 2005	356	590	892	—	172	x
low 2010	152	641	659	122	5	x
2015	195	724	648	—	179	x
2016	136	439	827	—	179	x
średnia 2005	1242	692	904	—	877	x
moderate 2010	1232	603	1288	—	181	x
2015	638	264	1316	—	12	x
2016	569	475	1320	—	12	x
wysoka 2005	6701	1135	1564	13253	68	x
high 2010	3119	1055	1613	13284	941	x
2015	3092	1544	3360	16699	7178	x
2016	2853	1564	3389	13142	5237	x

TABL. 12 (19). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
Stan w dniu 31 XII
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²	
OGÓŁEM	1053608	1055243	1055738	1056439	29,7	1969 TOTAL
Parki narodowe	38476	38476	38476	38476	1,1	72 National parks
Rezerваты przyrody	17690	18203	18861	18951	0,5	35 Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	168150	168396	168662	168662	4,7	314 Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	821810	822506	822064	822081	23,1	1532 Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	521	522	522	522	0,0	1 Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	5145	5316	5316	5878	0,2	11 Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	1817	1824	1837	1869	0,1	3 Ecological areas

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 65. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.
^a See general notes, item 6 on page 65. ^b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

TABL. 13 (20). **KAMPINOSKI PARK NARODOWY**

Stan w dniu 31 XII

KAMPINOSKI NATIONAL PARK

As of 31 XII

LATA YEARS	Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha				
	parku narodowego national park				otuliny (strefy ochronnej) buffer (protective) zone
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą ^b of grand total number — strictly protected ^b		
			razem total	w tym lasów of which forests	
2005	38476	28161	4636	4130	37757
2010	38476	28202	4636	4130	37757
2015	38476	28202	4636	4130	37756
2016	38476	27516	4636	4130	37756

^a Powierzchnia parku w granicach województwa. ^b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a Area of park in boundaries of the voivodship. ^b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 14 (21). **REZERWATY PRZYRODY^a**

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		SPECIFICATION	
		ogółem total	przeciętna 1 obiektu average of 1 establishment		
OGÓŁEM	2005	176	17690	101	TOTAL
	2010	181	18203	101	
	2015	189	18861	100	
	2016	189	18951	100	
Faunistyczne	23	6269	273	273	Fauna
Krajobrazowe	6	371	62	62	Landscape
Leśne	118	10061	85	85	Forest
Torfowiskowe	18	1293	72	72	Peat-bog
Florystyczne	13	337	26	26	Flora
Wodne	9	585	65	65	Water
Przyrody nieożywionej	2	34	17	17	Inanimate nature

^a Rezerwaty częściowe, w których chronione są tylko niektóre składniki przyrody, a czynności gospodarcze są w odpowiedni sposób ograniczone.

^a Reserves partially protected in which only some forms of nature are protected and economic activity is limited.

TABL. 15 (22). **PARKI KRAJOBRAZOWE**
 Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
 As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a	Powierzchnia ^b Area ^b			
	ogółem total	w tym of which		
		lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water
	w ha		in ha	
OGÓŁEM 2005	173297	96960	59062	3964
TOTAL				
2010	173297	96960	59062	3964
2015	173297	96960	59062	3964
2016	173297	96960	59062	3964
Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych	126047	68994	46339	2961
Nadbużański.....	74137	26778	40970	2562
Kozienicki	26234	24033	895	115
Mazowiecki	15710	11291	2535	80
Chojnowski	6796	5090	950	130
Brudzeński	3171	1802	989	75
Parki krajobrazowe niewchodzące w skład zespołów .... Landscape parks not included in sets	47250	27966	12724	1004
Gostynińsko-Włocławski ^c	16750	11970	3660	410
Podlaski Przełom Bugu ^c	15393	6418	5329	360
Bolimowski ^c	9877	5900	2398	18
Górznieńsko-Lidzbarski ^c	5230	3678	1337	216

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody i innymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków. ^c Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks. ^c Area of parks in boundaries of the voivodship.

TABL. 16 (23). **POMNIKI PRZYRODY**
 Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	4155	4275	4274	4273	TOTAL
w tym:					of which:
Pojedyncze drzewa.....	3122	3384	3328	3327	Individual trees
Grupy drzew.....	691	569	607	606	Tree clusters
Aleje	123	103	106	106	Alleys
Glazy narzutowe	192	180	196	197	Erratic boulders

TABL. 17 (24). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII).....	209	188	170	165	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	5855,9	5554,1	5784,8	5369,1	Waste generated (during the year) in thous. t
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) w tys. t ..	44425,9	42099,3	42630,1	42733,9	Waste landfilled up to now (accumulated ^b ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	192,2	116,1	12,5	23,4	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Area of storage yards in ha:
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	651,8	621,5	518,7	518,7	non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku)	15,0	2,4	31,5	—	reclaimed (during the year)

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 66. ^b Na składowiskach (wałdach, stawach osadowych) własnych. ^c Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 66. ^d On own landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 18 (25). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2016 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year						Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^b ; end of year)	SPECIFICATION
	ogółem grand total	poddane odzyskowi ^c recovered ^c	unieszkodliwione ^c disposed ^c		przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	magazynowane czasowo temporarily stored		
			razem total	w tym składowane ^d of which landfilled ^d				
w tys. t in thous. t								
OGÓŁEM	5369,1	695,5	2165,6	127,8	2385,5	122,5	42733,9	TOTAL
w tym:								of which:
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	519,5	—	62,4	62,4	454,1	3,0	38603,1	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapienowych metod odsiarczania gazów odlotowych	161,2	—	—	—	161,2	—	—	Mixtures of fly ash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases
Popioły lotne z węgla	461,9	—	—	—	398,9	63,0	3523,2	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	99,0	0,3	—	—	88,8	9,9	364,4	Slag, furnace ash and particulates from boilers

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Na składowiskach (wałdach, stawach osadowych) własnych. ^c We własnym zakresie przez wytwórcę; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 66. ^d Na składowiskach (wałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

^a Excluding municipal waste. ^b On own landfills (heaps, settling ponds). ^c By waste producer on its own; see general notes, item 7 on page 66. ^d On own and other landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 19 (26). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	856907,9	1267526,6	2205483,1	1003306,2	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	309491,8	533152,9	784783,9	385541,1	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	129899,6	71924,6	165427,5	97861,2	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód ..	380488,5	601338,5	1110514,3	422387,5	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	84490,4	117168,1	226661,7	61241,3	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	258271,4	424127,9	796219,0	308118,5	sewage network for the transport of wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	56197,6	75115,1	163452,1	84666,6	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport...	9316,3	42817,9	39116,3	25156,6	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	570,2	20045,1	5009,0	6830,4	including selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	21573,9	3044,7	65947,7	24482,7	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	1053,8	9400,1	778,2	2742,2	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	2604,8	12079,7	1375,7	1839,2	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	59297,5	26203,4	110058,2	77841,3	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	232624,9	597478,4	437782,7	216753,5	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	154731,0	320620,8	187033,8	137653,5	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	57502,2	235905,4	182789,2	69727,9	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	689,6	4865,9	13016,0	2987,6	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków ..	3860,2	11073,0	13342,8	2658,4	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	15841,9	25013,3	41600,9	3726,1	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 20 (27). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/yr:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/yr:
pyłowych.....	134	30	2276	1020	particulates
gazowych	—	704	62714	5621	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki.....	503,5	829,2	923,0	419,5	wastewater
wody opadowe	28,9	59,3	59,4	40,4	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	19	7	7	2	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	15	7	5	2	of which municipal
mechaniczne	8	2	—	—	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	10	5	7	2	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^d	1	—	—	—	with increased biogene removal ^d
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	16753	31027	15502	56843	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	14807	30258	5042	4403	of which municipal
mechanicznych	9127	888	—	—	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	6076	20939	5902	4643	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^d	1550	9200 ^b	9600 ^b	52200 ^b	with increased biogene removal ^d
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					Farmstead treatment facilities (homestead):
obiekty	225	2586	2276	315	facilities
przepustowość w m ³ /d	215	4936	2897	312	capacity in m ³ /24 h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	3	—	—	2	facilities
przepustowość w m ³ /d	2880	—	—	669	capacity in m ³ /24 h
Gospodarka odpadami					Waste management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	—	—	3	2	facilities
wydajność w t/yr	—	—	143000	52250	capacity in t/yr
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	1	—	—	—	facilities
powierzchnia w ha	4,4	—	2,9	—	area in ha
wydajność w t/yr	43000	—	320000	—	capacity in t/yr
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^c w t/yr.....	597	2429	—	759	Capacity of waste utilization systems ^c in t/yr
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^d w m ³ /d	12137	25316	8852	14545	Capacity of water intakes ^d in m ³ /24 h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	36170	16443	18137	15749	Water treatment in m ³ /24 h
Sieć wodociągowa w km	1330,8	879,9	746,7	515,8	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w m ³	26000	—	705561	—	Capacity of water reservoirs in m ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km ...	16,8	0,2	15,8	14,2	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	2,9	—	21,7	2,9	Flood embankments in km

a W tym chemiczne. b Dotyczy modernizacji istniejących obiektów. c Z wyłączeniem odpadów komunalnych. d Bez ujęć w energetyce zawodowej.
a Of which chemical. b Refers to modernization of existing facilities. c Excluding municipal waste. d Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 21 (28). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł					
O G Ó Ł E M	284229,1	216234,0	266203,3	198356,7	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	72913,8	42476,9	44033,3	48111,0	24,3	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	174916,2	141679,9	152700,3	95354,4	48,1	Wastewater management and protection of water
Gospodarka odpadami	7371,1	11876,7	42170,1	23119,1	11,7	Waste management
Pozostałe	29027,9	20200,4	27299,6	31772,3	16,0	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 22 (29). **WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	145368,7	231406,4	179090,6	165981,1	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	52015,3	56208,4	45574,7	48785,1	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	80881,0	102331,1	104682,7	86686,0	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	12472,4	72866,9	28823,7	25529,4	Waste management
Kary za nieprzebranie przepisów ochrony środowiska	11362,2	529,2	1112,9	1293,1	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	11217,8	76,1	456,0	516,4	Norms of discharging wastewater into water or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	69,8	9,5	26,4	8,7	Permissible emission of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat — dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar — dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees — data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines — data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz.U. Nr 96, poz. 603, z późn. zm.) wprowadzono zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2016, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 16 XI 2014 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz.U. poz. 1145).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
  - a) instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
  - b) terenowe organy administracji rządowej niezespójonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 (based on the act dated 24 VII 1998, Journal of Laws No. 96, item 603, with later amendments) a fundamental three-tier administrative division of the country was introduced, the entities of which are: *gminas*, *powiats* and *voivodships*.

The *gmina* is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in *gminas* are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual *gmina* councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as *gmina* councils, city councils in cities with *powiat* status and *powiat* councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and occupational characteristic of councillors in local government units is based on reporting results for 2016, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 16 XI 2014 local government elections.

The grouping of councillors of organs of local government units by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145).

4. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
  - a) principle and central institutions (e.g., chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
  - b) territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary units);

- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
  - a) urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
  - b) urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędów wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

Samorządowe kolegia odwoławcze są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

- 2) *territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and schools superintendent's offices);*
- 3) *some state agencies (e.g., the Material Reserves Agency, the Polish Agency for Enterprise Development, and since 2009, the agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of the state administration with regional units.*

Local government administration comprises:

- 1) *gminas and cities with powiat status:*
  - a) *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
  - b) *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- 2) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*
- 3) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship local government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*

Local government appeal councils are bodies competent for examining, *inter alia*, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of local government units.

5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

TABL. 1 (30). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2016	SPECIFICATION
Powiaty.....	37	37	37	37	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu.....	5	5	5	5	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy.....	314	314	314	314	<i>Gminas</i>
miejskie.....	35	35	35	35	<i>urban</i>
wiejskie.....	229	229	228	228	<i>rural</i>
miejsko-wiejskie.....	50	50	51	51	<i>urban-rural</i>
Miasta.....	85	85	86	86	<i>Towns</i>
Jednostki pomocnicze ^a	18	18	18	18	<i>Auxiliary entities ^a</i>
Miejscowości wiejskie.....	8720	8741	8532	8533	<i>Rural localities</i>
Sołectwa.....	7319	7319	7328	7335	<i>Village administrator's offices</i>

^a Dzielnice m.st. Warszawy.^a Capital City of Warsaw districts.TABL. 2 (31). **GMINY W 2016 R.**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS IN 2016

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni ^a Area ^a							300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		5,0— —19,9	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	
OGÓŁEM..... TOTAL	314 ^b	17	19	87	134	39	12	4	2
Poniżej 2500..... <i>Below</i>	4	—	1	2	1	—	—	—	—
2500— 4999.....	90	3	1	31	51	4	—	—	—
5000— 7499.....	80	—	—	22	39	17	2	—	—
7500— 9999.....	41	1	—	7	18	11	4	—	—
10000— 14999.....	40	—	1	13	14	4	3	4	1
15000— 19999.....	22	5	4	5	4	2	2	—	—
20000— 39999.....	23	4	8	5	4	1	1	—	—
40000— 99999.....	11	4	4	1	2	—	—	—	—
100000—199999.....	1	—	—	1	—	—	—	—	—
200000 i więcej..... <i>and more</i>	2	—	—	—	1	—	—	—	1

^a Nie wystąpiły gminy o powierzchni poniżej 5,0 km². ^b W tym 5 gmin mających również status miasta na prawach powiatu, które podano w tabl. 3 na str. 85.

Źródło: w zakresie powierzchni — dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Gminas with area below 5,0 km² were not appear. ^b Of which 5 gminas that are also cities with powiat status, which are given in the table 3 on page 85.

Source: in regard to area — data Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 3 (32). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2016 R.**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2016

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni Area							2000,0 km ² i więcej and more
		poniżej below 50,0 km ²	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0— —1499,9	1500,0— —1999,9	
OGÓŁEM	42	2	1	2	3	19	11	3	1
TOTAL									
Poniżej 50000	9	—	—	—	1	7	1	—	—
<i>Below</i>									
50000— 74999	10	1	—	—	—	4	5	—	—
75000— 99999	10	1	—	—	1	3	3	1	1
100000—149999	6	—	1	—	1	2	1	1	—
150000—199999	4	—	—	1	—	1	1	1	—
200000 i więcej	3	—	—	1	—	2	—	—	—
<i>and more</i>									

Źródło: w zakresie powierzchni — dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: in regard to area — data Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 4 (33). **WYBORY RADNYCH DO ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2014 R.**

Stan w dniu 16 XI

ELECTIONS OF COUNCILLORS TO ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2014

As of 16 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Rady gmin ^a Gmina councils ^a	Rady miast w miastach na prawach powiatu City councils in cities with powiat status		Rady powiatów Powiat councils	Sejmik województwa Voivodship regional council	Rady dzielnic m.st. Warszawy Districts councils of the Capital City of Warsaw
		ogółem total	w tym Rada m.st. Warszawy of which Council of the Capital City of Warsaw			
Liczba mandatów	4829	159	60	747	51	423
<i>Number of mandates</i>						
Liczba zarejestrowanych kandydatów na radnych: <i>Number of registered candidates for councillors:</i>						
w liczbach bezwzględnych	17197	2493	1122	7859	997	4726
<i>in absolute numbers</i>						
na 1 mandat	3,6	15,7	18,7	10,5	19,5	11,2
<i>per mandate</i>						
Uprawnieni do głosowania w tys.	2412,6	1713,7	1338,6	2469,1	4190,8	1335,7
<i>Persons entitled to vote in thous.</i>						

^a Bez rad miast w miastach na prawach powiatu; dane dotyczące uprawnionych do głosowania i oddanych głosów nie obejmują tych okręgów wyborczych, w których nie przeprowadzono głosowania z uwagi na fakt, że liczba kandydatów była równa lub mniejsza od liczby mandatów.

^a Excluding city councils in cities with powiat status; data concerning persons entitled to vote as well as cast votes do not include election districts where voting was not conducted because the number of candidates was equal or lower than number of mandates.

TABL. 4 (33). **WYBORY RADNYCH DO ORGANÓW JEDOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2014 R. (dok.)**
Stan w dniu 16 XI
ELECTIONS OF COUNCILLORS TO ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2014 (cont.)
As of 16 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Rady gmin ^a Gmina councils ^a	Rady miast w miastach na prawach powiatu City councils in cities with powiat status		Rady powiatów Powiat councils	Sejmik województwa Voivodship regional council	Rady dzielnic m.st. Warszawy Districts councils of the Capital City of Warsaw
		ogółem total	w tym Rada m.st. Warszawy of which Council of the Capital City of Warsaw			
Oddane głosy: w tysiącach	1313,9	798,8	633,5	1340,1	2140,2	632,6
Votes cast: in thousands						
w % uprawnionych	54,5	46,6	47,3	54,3	51,1	47,4
in % of entitled voters						
w tym głosy ważne: w tysiącach	1261,8	743,8	591,2	1146,3	1807,5	599,5
of which valid votes: in thousands						
w % uprawnionych	52,3	43,4	44,2	46,4	43,1	44,9
in % of entitled voters						

^a Bez rad miast w miastach na prawach powiatu; dane dotyczące uprawnionych do głosowania i oddania głosów nie obejmują tych okręgów wyborczych, w których nie przeprowadzono głosowania z uwagi na fakt, że liczba kandydatów była równa lub mniejsza od liczby mandatów.

Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej.

^a Excluding city councils in cities with powiat status; data concerning persons entitled to vote as well as cast votes do not include election districts where voting was not conducted because the number of candidates was equal or lower than number of mandates.

Source: data of the National Electoral Commission.

TABL. 5 (34). **RADNI ORGANÓW JEDOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2016 R.**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2016
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of					SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu ^b city councils in cities with powiat status ^b	rad dzielnic m.st. Warszawy the Capital City of Warsaw district councils	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódzkiego voivodship regional council	
OGÓŁEM TOTAL						
OGÓŁEM	4825	158	423	747	51	TOTAL
W tym kobiety	1374	53	175	189	19	Of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE						
18—29 lat	168	8	40	13	—	18—29 years
30—39	734	25	122	78	11	30—39
40—49	1320	41	83	143	11	40—49
50—59	1535	39	78	288	16	50—59
60 lat i więcej	1068	45	100	225	13	60 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL						
Wyższe	1612	149	356	589	50	Tertiary
Policealne i średnie	1962	7	61	139	1	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	1113	2	3	18	—	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	138	—	3	1	—	Lower secondary and primary

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Bez radnych rad dzielnic m.st. Warszawy.

^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. ^b Excluding councillors of the Capital City of Warsaw district councils.

TABL. 5 (34). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2016 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2016 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of					SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu ^b city councils in cities with powiat status ^b	rad dzielnic m.st. Warszawy the Capital City of Warsaw district councils	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW ^c BY OCCUPATIONAL GROUPS ^c						
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	271	51	87	325	21	Managers
Specjaliści	834	81	227	240	18	Professionals
Technicy i inny średni personel	492	14	22	28	10	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	381	10	47	48	—	Clerical support workers
Pracownicy usług i sprzedawcy	588	1	9	30	—	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1560	—	—	64	1	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	241	—	2	3	—	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	175	—	2	—	—	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy wykonujący prace proste	100	—	—	2	—	Elementary occupations
Sily zbrojne	42	—	8	2	—	Armed forces occupations

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Bez radnych rad dzielnic m.st. Warszawy. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 82; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. ^b Excluding councillors of the Capital City of Warsaw district councils. ^c See general notes, item 3 on page 82; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 6 (35). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average employment				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł average monthly gross wages and salaries ^a in zł				
O G Ó Ł E M	75799	102762*	99249*	100065	3864,94	5035,10*	5644,64*	5919,11	TOTAL
w tym:									of which:
Administracja państwowa ...	49366 ^b	68318 ^c	64660 ^d	64924 ^e	4248,81	5404,72*	5977,59*	6305,03	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	26316	34303*	34455*	34999	3179,44	4322,43*	5035,28*	5221,42	Local government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	20291	25142*	25032*	25455	3350,17	4423,52*	5160,81*	5314,04	gminas and cities with powiat status
powiaty	5138	6541	6725	6815	2349,37	3548,46*	4266,97	4397,84	powiats
województwo	887	2620	2698	2729	4082,85	5285,32	5786,29	6417,47	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 159. ^{b—e} W tym zatrudnieni w instytucjach naczelnych i centralnych oraz jednostkach służby zagranicznej stanowią: ^b — 53,9%, ^c — 43,5%, ^d — 43,0%, ^e — 42,9%.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 159. ^{b—e} Of which employment in principle and central institutions and foreign service institutions constitute: ^b — 53,9%, ^c — 43,5%, ^d — 43,0%, ^e — 42,9%.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych oraz o skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 1137, z późn. zm.), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 2137, z późn. zm.) lub innych ustaw szczególnych.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo — zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. — jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym — jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego jest to **przestępstwo wykryte**.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

U w a g a. Do 2012 r. prezentowane dane zawierały informacje o przestępstwach stwierdzonych przez Policję, jak również stwierdzonych w śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach. Od 2013 r. dane dotyczą spraw prowadzonych przez Policję lub powierzonych przez prokuratora w całości do prowadzenia przez Policję. Ponadto zmienił się sposób zbierania danych o czynach karalnych popełnionych przez nieletnich. Do marca 2013 r. czyny te wykazywane były jako przestępstwa stwierdzone w momencie skierowania wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rodzinnego, a od kwietnia 2013 r. Policja rejestrowała je jako przestępstwa stwierdzone dopiero po otrzymaniu informacji z sądu rodzinnego o zakończeniu postępowania. Od 2014 r. dane o przestępstwach stwierdzonych nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich; zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego. W związku z powyższym prezentowane **dane nie są w pełni porównywalne**.

3. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. *Data concerning ascertained crimes as well as adults convicted are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, unified text: Journal of Laws 2016 item 1137, with later amendments), the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, unified text: Journal of Laws 2016 item 2137, with later amendments) or other specific laws.*

2. *An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code — is a fiscal offence.*

*An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a **detected crime**.*

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information systems.

*Note. Until 2012 presented data contained information on crimes ascertained by the Police, as well as ascertained in investigations conducted by the prosecutor's offices. Since 2013 data concern cases conducted by the Police or entrusted by the prosecutor entirely to the Police conduction. Moreover, the mode of collecting data on punishable acts committed by juveniles has changed. Until March 2013 these acts were presented as ascertained crimes at the moment of submitting a motion for bringing legal proceedings to the family court, and from April 2013 the Police did not register them as ascertained crimes until receiving information from the family court on completion proceeding. Since 2014 data about ascertained crimes do not include punishable acts committed by juveniles; in accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court. Due to the above, presented **data are not fully comparable**.*

3. *The **rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a*

niach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

4. Organizacja **sądów powszechnych** określona jest w ustawie z dnia 27 VII 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 2062, z późn. zm.). W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe. W dniu 31 XII 2016 r. w województwie mazowieckim działało 6 sądów okręgowych i 39 sądów rejonowych.

5. **Sądy apelacyjne** rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych, objętych obszarem jego właściwości.

6. **Sądy okręgowe** rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji — odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

7. **Wpływ spraw do sądów** oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

8. W sądownictwie powszechnym **sprawą załatwioną** jest sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączone ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

9. **Sprawy rodzinne** obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
  - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
  - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
  - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1654).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 I 2014 r. zniosły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Przed zmianami sędzia, w momencie wpływu sprawy do sądu, mógł wszcząć postępowanie wyjaśniające wobec nieletniego, a następnie wobec tego samego nieletniego mógł wydać postanowienie o rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu lub rozprawie w

given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

4. The organization of **common courts** is defined in the Law on Common Courts, dated 27 VII 2001 (unified text: Journal of Laws 2016 item 2062, with later amendments). Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts. On 31 XII 2016, in Mazowieckie voivodship were 6 regional courts and 39 district courts.

5. **Appeal courts** consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts within its jurisdiction.

6. **Regional courts** consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

7. **Incoming cases** are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

8. In common courts a **resolved case** is a case with regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

The resolved cases and completed proceedings in the given year also include the cases unresolved from previous years.

9. **Family cases** include the following proceedings:

- 1) family and guardianship law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
  - a) prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,
  - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13—16,
  - c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (unified text: Journal of Laws 2016 item 1654).

Amendments to the law entered into force as of 2 I 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. Before the amendments, the judge, at the time the case was brought into the court, could institute investigative proceedings against a juvenile and then, with regard to the same juvenile issue the decision on the examination of the

postępowaniu opiekuńczo-wychowawczym lub w postępowaniu poprawczym. Sprawy wszczęte przed dniem wejścia w życie nowych przepisów rozpatrywane były według dwuetapowej procedury. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

Sprawy rodzinne rozpoznawane są przez sądy rodzinne, które działają jako wydziały rodzinne i nieletnich w sądach rejonowych, z wyjątkiem niektórych spraw, np. o rozwód i separację rozpoznawanych przez wydziały cywilne sądów okręgowych na podstawie ustawy z dnia 27 VII 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. patrz ust. 4 na str. 89).

10. Dorośli skazani są to osoby, które zostały skazane za przestępstwo popełnione w wieku co najmniej 17 lat.

11. Krajowy Rejestr Sądowy prowadzony jest przez sądy rejonowe (sądy gospodarcze) na podstawie ustawy z dnia 20 VIII 1997 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 687, z późn. zm.) i przepisów wykonawczych.

W województwie mazowieckim Krajowy Rejestr Sądowy prowadzony jest przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie.

12. Dane o działalności Państwowej Straży Pożarnej podano zgodnie z „Zasadami ewidencjonowania zdarzeń w Systemie Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej” opracowanymi w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 II 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz.U. Nr 46, poz. 239).

13. Pożar jest to niekontrolowany proces palenia, w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenie jest to inne niż pożar zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego, działań człowieka lub naturalnych sił przyrody, stwarzające zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska.

Fałszywe alarmy są to wezwania podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego lub innych jednostek ochrony przeciwpożarowej do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca.

case in the course of tutorial and educational proceedings or correctional proceedings. Cases instituted before the effective date of new regulations were examined according to two-stage procedure. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

Family cases are heard by family courts which act as family and juvenile departments in district courts, with the exception of some cases (e.g., divorce and separation), which have been transferred to civilian regional courts on the basis of the Law on Common Courts, dated 27 VII 2001 (Journal of Laws see item 4 on page 89).

10. Adults convicted are persons who have been sentenced for committed crime aged 17 or more.

11. National Judicial Register is conducted by regional courts (commercial courts) on the basis of law dated 20 VIII 1997 (unified text: Journal of Laws 2016 item 687, with later amendments) and implementing regulations.

In Mazowieckie voivodship National Judicial Register is conducted by Regional Court for Capital City of Warsaw in Warsaw.

12. Data concerning activity of the State Fire Service are given according to “Rules of keeping a record of incidents in a Decision Support System of the State Fire Service” compiled due to coming into effect of the decree of the Minister of the Interior and Administration, dated 18 II 2011, on rules of organization of national system of rescue and fire extinguishing (Journal of Laws No. 46, item 239).

13. Fire is out-of-control burning process in places not suitable for this.

Local threat is event different from fire being a result of civilization development, human activity and forces of nature, creating threat to live, health, property or environment.

False alarms are calls of national system of rescue and fire extinguishing entities or other fire protection entities to incidents which actually have not occurred.

TABL. 1 (36). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2015 ^b	2016 ^b	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	205990	140040	112453	108195	T O T A L
w tym w miastach.....	163011	108714	86529	83992	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu — art. 148—162 kk	3844	3483	1986	2125	Against life and health — Art. 148—162 Criminal Code
w tym:					of which:
Zabójstwo — art. 148 kk.....	154	106	63	68	Homicide — Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 kk.....	1660	1607	1091	1206	Damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójkę lub pobiciu — art. 158 i 159 kk.....	1773	1455	591	634	Participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji — art. 163—180 kk	31248	19864	11111	11837	Against public safety and safety in transport — Art. 163—180 Criminal Code
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a kk.....	28192	17644	8483	8354	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania — art. 189—196 kk	5252	3680	2653	2933	Against freedom, freedom of conscience and religion — Art. 189—196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności — art. 197—205 kk	533	608	348	440	Against sexual freedom and morals — Art. 197—205 Criminal Code
W tym zgwałcenie — art. 197 kk.....	218	201	141	149	Of which rape — Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece — art. 206—211 kk	4947	4943	3909	3183	Against the family and guardianship — Art. 206—211 Criminal Code
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 kk.....	3224	2475	1827	1864	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej — art. 212—217 kk	1905	574	246	285	Against good name and personal integrity — Art. 212—217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego — art. 222—231 kk ^c	4588	4510	3500	4487	Against the activities of state institutions and local government — Art. 222—231 Criminal Code ^c
w tym:					of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego — art. 222 i 223 kk.....	755	774	763	781	Battery or active assault on a public official — Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych — art. 224 kk.....	942	727	399	389	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties — Art. 224 Criminal Code
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważenie lub poniżenie organu konstytucyjnego RP — art. 226 kk.....	1810	1955	1448	1410	Insulting a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland — Art. 226 Criminal Code

^a Łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę. ^b Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. ^c Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a (korupcja na stanowisku kierowniczym) i 296b (korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

^a Including crimes ascertained by prosecutor's office. ^b Excluding punishable acts committed by juveniles. ^c Including Art. 250a (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a (corruption on the managing post) and 296b (corruption in sport) in the section “Against economic activity” of the Criminal Code.

TABL. 1 (36). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2015 ^b	2016 ^b	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego — art. 222—231 kk^c (dok.)					Against the activities of state institutions and local government — Art. 222—231 Criminal Code^c (cont.)
Przestępstwa korupcyjne — art. 228—231, 250a, 296a i 296b kk.....	1038	1035	723	1754	Corruption — Art. 228—231, 250a, 296a and 296b Criminal Code
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości — art. 232—247 kk.....	3373	3704	3016	2493	Against the judiciary — Art. 232—247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu — art. 252—264 kk.....	789	1133	1526	1081	Against public order — Art. 252—264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów — art. 270—277 kk^d.....	9361	4916	6109	4407	Against the reliability of documents — Art. 270—277 Criminal Code^d
Przeciwko mieniu — art. 278—295 kk^e	124813	78861	66097	62692	Against property — Art. 278—295 Criminal Code^e
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy — art. 275 § 1, 278 i 279 ^f kk.....	56449	34284	27035	24830	Property theft — Art. 275 § 1, 278 and 279 ^f Criminal Code
w tym kradzież samochodu.....	11163	3309	2856	3085	of which automobile theft
Kradzież z włamaniem — art. 279 kk ^g	31591	16626	12772	11528	Burglary — Art. 279 Criminal Code ^g
Rozbój — art. 280 kk.....	6844	2366	919	853	Robbery — Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza — art. 281 kk.....	266	154	134	144	Theft with assault — Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze — art. 282 kk....	878	994	85	86	Criminal coercion — Art. 282 Criminal Code
Oszustwo — art. 286 i 287 kk.....	9320	7182	13862	13227	Fraud — Art. 286 and 287 Criminal Code
Krótkotwały zabór pojazdu — art. 289 kk	926	398	334	434	Willful short-term theft of automobile — Art. 289 Criminal Code
Przeciwko obrotowi gospodarczemu — art. 296—309 kk^h.....	1079	1194	959	907	Against economic activity — Art. 296—309 Criminal Code^h
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi — art. 310—315 kk.....	2104	1200	2524	1556	Against money and securities trading — Art. 310—315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 487).....	403	127	34	44	On Sobriety and Alcohol Education (unified text: Journal of Laws 2016 item 487)
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 666, z późn. zm.).....	1637	439	538	241	On Copyright and Related Laws (unified text: Journal of Laws 2016 item 666, with later amendments)
O przeciwdziałaniu narkomanii — ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późn. zm.) i z dnia 29 VII 2005 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 224, z późn. zm.).....	7851	8348	5196	6325	On Counteracting Drug Addiction — laws dated 24 IV 1997 (unified text: Journal of Laws 2003 No. 24, item 198, with later amendments) and dated 29 VII 2005 (unified text: Journal of Laws 2016 item 224, with later amendments)
Przestępstwa skarbowe — kks.....	172	145	195	276	Fiscal offences — Penal Fiscal Code
W tym akcyza.....	66	103	113	192	Of which excise

^a—^c Notki patrz na str. 91. ^d Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk). ^e Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). ^f Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. ^g Z wyłączeniem kradzieży samochodu poprzez włamanie. ^h Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a—^c See notefoods on page 91. ^d Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 of the Criminal Code). ^e Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 of the Criminal Code in the section “Against the reliability of documents”). ^f Exclusively in regard to automobile theft by burglary. ^g Excluding automobile theft by burglary. ^h Excluding corruption under Art. 296a and 296b of the Criminal Code.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (37). WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2015 ^b	2016 ^b	SPECIFICATION
	w % in %				
OGÓŁEM	50,4	59,9	53,8	56,0	TOTAL
w tym przestępstw ^c :					of which of crimes ^c :
Przeciwko życiu i zdrowiu	81,0	85,9	80,0	81,9	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	99,1	98,8	97,8	97,9	Against public safety and safety in transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	90,1	90,4	80,5	81,2	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	88,2	86,3	82,2	73,0	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece	100,0	100,0	99,6	99,2	Against the family and guardianship
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	99,4	94,4	62,2	70,9	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu ^d	24,7	34,7	33,8	34,5	Against property ^d

^a Łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę. ^b Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. ^c Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 91. ^d Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”).

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Including crimes ascertained by prosecutor's office. ^b Excluding punishable acts committed by juveniles. ^c See Criminal Code articles table 1 on page 91. ^d Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 of the Criminal Code in the section "Against the reliability of documents").

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (38). WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW Powszechnych
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS — courts of first instance					
OGÓŁEM	1151990	1672295	1594286	1580124	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	75138	66419	47566	51389	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	69856	84636	107954	79791	Concerning petty offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	103641	155037	179300	160438	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	599672	1028663	983192	1030860	Civil
w tym wieczysto-księgowe ^b	320611	471675	516325	555528	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	118860	137089	158234	149808	Family
Z zakresu prawa pracy	31058	14621	11886	10279	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	4595	1964	4747	4234	Related to social security law
Gospodarcze ^c	51499	64616	101407	93325	Commercial law ^c

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases.

TABL. 3 (38). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH (dok.)**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal					
O G Ó Ł E M	128557	142248	148120	154525	T O T A L
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	1389	1571	1492	1514	Criminal with bills of indictment Other criminal and concerning petty offences ^a
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	40723	45647	51417	49264	Civil ^{cd}
Cywilne ^{cd}	55949	49292	63391	70052	Labour law
Z zakresu prawa pracy	4275	2987	2824	2633	Related to social security law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	12517	25047	14411	16005	Commercial law
Gospodarcze	9744	7792	11967	12500	In Competition and Consumer Protection
W Sądzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów ^e	517	4538	2409	2327	Court ^e
W Sądzie Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych ^e	17	72	209	230	In Community Trademark and Design Court ^e

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód). ^e Sąd ten rozpatruje sprawy z terenu całego kraju.

Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (i.a., divorce). ^e This court consider cases from all over Poland.
 S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (39). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	67671	54177	34207	39662	T O T A L
w tym mężczyźni	62675	49529	30589	35539	of which men
w tym za przestępstwa ^a :					of which for crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu^b	5553	5913	3883	4508	Against life and health^b
w tym:					of which:
Zabójstwo	83	73	47	47	Homicide
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	2736	2169	1536	1608	Damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	24898	16543	8086	10095	Against safety in transport
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	22965	15132	7012	7718	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	1749	1386	1011	1283	Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals
W tym zgwałcenie	171	90	58	78	Of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	3754	3615	3068	2886	Against the family and guardianship
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	2068	1537	1296	1364	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	20568	16134	10986	12676	Against property
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy	5307	5341	3388	3972	Property theft
Kradzież z włamaniem	3105	1758	1431	1631	Burglary
Rozbój	1981	1132	572	647	Robbery

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 91. ^b Łącznie z przestępstwami z ustaw o przeciwdziałaniu narkomanii — ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późn. zm.) i z dnia 29 VII 2005 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 224, z późn. zm.).

Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 91. ^b Including crimes from the laws on counteracting drug addiction — laws dated 24 IV 1997 (unified text: Journal of Laws 2003 No. 24, item 198, with later amendments) and dated 29 VII 2005 (unified text: Journal of Laws 2016 item 224, with later amendments).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (40). **ZALATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	47554	48596	34837	30957	TOTAL
O rozwód	10537	12395	13298	12560	By divorce
O separację	1930	879	552	535	By separation
O alimenty	12994	14325	11834	10322	By alimony
Nieletnich ^a w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					Concerning juveniles ^a in investigation of case in which occur suspicion of:
demoralizacji	x	x	4393	4256	demoralization
popęśnienia czynu karnego	x	x	4760	3284	committing punishable act

^a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 89.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 9 on page 89.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (41). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	124	42	14	12	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	10	7	6	6	Foreign enterprises
Spoleczno-zawodowe organizacje rolników ^a	48	52	55	54	Professional organizations of farmers ^a
Spółdzielnie	1753	1789	1814	1822	Cooperatives
Spółki jawne	4473	6048	6667	6707	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	32083	53652	98766	112729	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organi- zacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicz- nych Zakładów Opieki Zdrowotnej ^b					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Pub- lic Health Care Facilities ^b
Stowarzyszenia ^c	5732	8173	10315	10684	Associations ^c
Związki zawodowe	623	781	866	885	Trade unions
Izby gospodarcze	119	143	158	168	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	3509	26106	58389	65802	Total debtors

^a Prowadzące działalność gospodarczą. ^b Do 2011 r. — Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. ^c Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

Uwaga. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Conducting economic activity. ^b Until 2011 — Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities. ^c Excluding physical education associations and sports associations.

Note. Register also included other entities.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 7 (42). ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ^a
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE SERVICE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Liczba zdarzeń (akcji ratowniczych)	60245	63391	65505	65253	Number of events (rescue operations)
Pożary	31496	17171	28192	18056	Fires
małe	28940	16436	26378	17279	small
średnie	2497	709	1744	745	middle
duże	53	21	56	23	big
bardzo duże	6	5	14	9	very big
w tym:					of which:
obiektów użyteczności publicznej	434	379	419	556	general purpose public buildings
obiektów mieszkalnych	4261	4046	4046	4226	residential buildings
obiektów produkcyjnych i magazynowych	440	377	464	415	manufacturing and warehouse facilities
w rolnictwie ^b	8570	2796	8789	3939	in agriculture ^b
lasów	3540	1044	3462	1290	forests
Miejscowe zagrożenia	25797	41940	31675	39294	Local threats
małe	17544	30106	4367	5168	small
lokalne	8123	11771	26875	33677	local
średnie	124	51	422	444	middle
duże	6	11	11	5	big
gigantyczne lub klęska żywiołowa	—	1	—	—	gigantic or natural disaster
w tym spowodowane przez:					of which caused by:
katastrofy naturalne	6119	17248	8945	12168	natural catastrophes
w tym opady deszczu	823	6689	748	1547	of which rainfall
awarie techniczne ^c	589	1248	1661	1487	technical failures ^c
środki transportu ^d	5469	7208	6197	8361	transport equipment ^d
Wyjazdy do fałszywych alarmów	2952	4280	5638	7903	False alarms
złośliwych	530	283	291	227	malicious
w dobrej wierze	1950	2386	2871	3242	in good faith
z instalacji wykrywania	472	1611	2476	4434	from detection installation
Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych					Rescue personnel participating in rescue operations
Pożary	232784	132891	267229	168732	Fires
w tym:					of which:
Państwowa Straż Pożarna	111666	72720	117185	89118	State Fire Service
ochotnicze straże pożarne	119904	59570	149081	79030	volunteer fire services
Miejscowe zagrożenia	132963	251060	208244	260519	Local threats
w tym:					of which:
Państwowa Straż Pożarna	89035	122762	120710	148974	State Fire Service
ochotnicze straże pożarne	42515	126680	86629	110343	volunteer fire services
Wypadki z ludźmi	5009	5818	6247	7747	Casualties
ofiary śmiertelne	592	580	474	539	fatalities
w tym ratownicy	—	—	1	—	of which rescue personnel
ranni i poparzeni	4417	5238	5773	7208	injured and burn victims
w tym ratownicy	64	70	91	91	of which rescue personnel
W tym przy pożarach	435	466	619	579	Of which during fires
ofiary śmiertelne	86	82	71	68	fatalities
w tym ratownicy	—	—	—	—	of which rescue personnel
ranni i poparzeni	349	384	548	511	injured and burn victims
w tym ratownicy	46	42	61	40	of which rescue personnel

^a Łącznie z działalnością innych jednostek ochrony przeciwpożarowej (m.in. ochotniczych i zakładowych straży pożarnych, zakładowych i terenowych służb ratowniczych). ^b, ^c Dotyczy głównie: ^b — budynków inwentarskich i gospodarczych, maszyn rolniczych, upraw, ^c — chemicznych, budowlanych, ekologicznych, radiologicznych, infrastruktury komunalnej. ^d Wypadki w komunikacji: drogowej, kolejowej, lotniczej.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie.

^a Including activity of other fire protection entities (among others volunteer and company fire services, company and local rescue services). ^b, ^c Primarily involve: ^b — livestock and farm buildings, agricultural machinery, crops, ^c — chemical, building, environmental, radiological, municipal infrastructure. ^d Transportation accidents: road, rail, air.

Source: data of the Voivodship Headquarters of the State Fire Service in Warsaw.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2016 R.

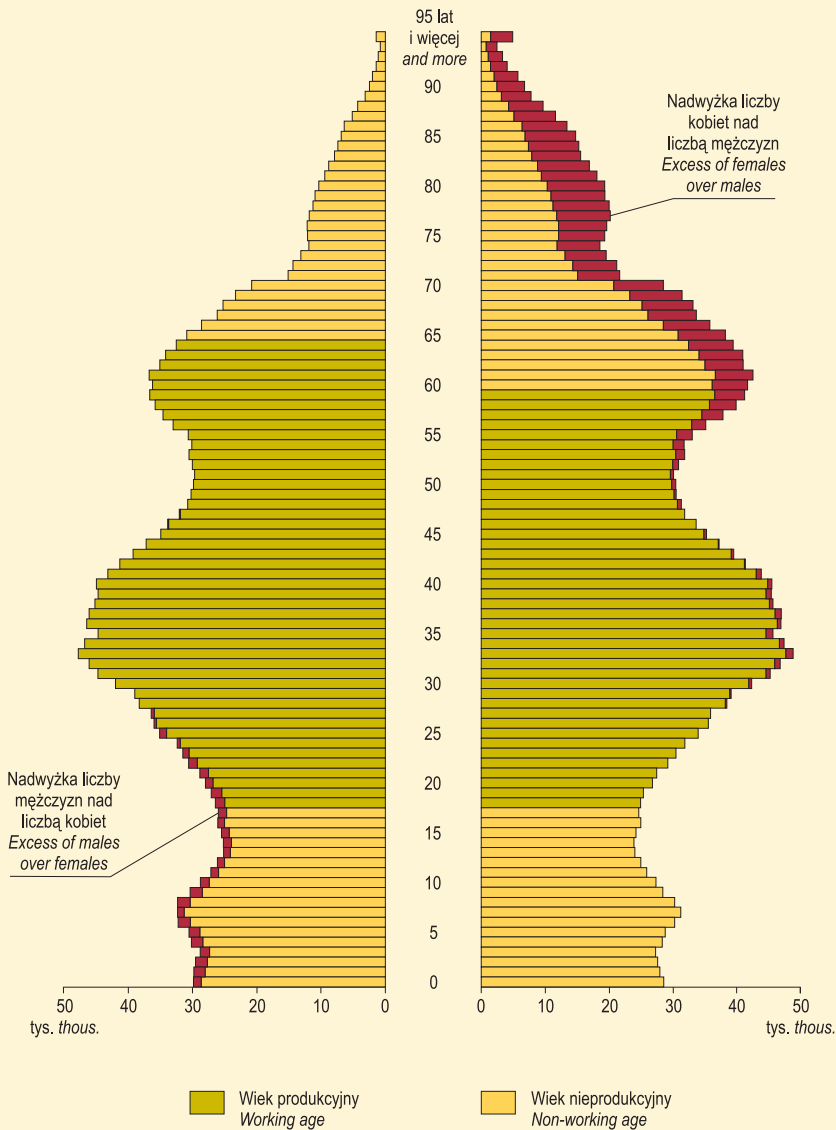
Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2016

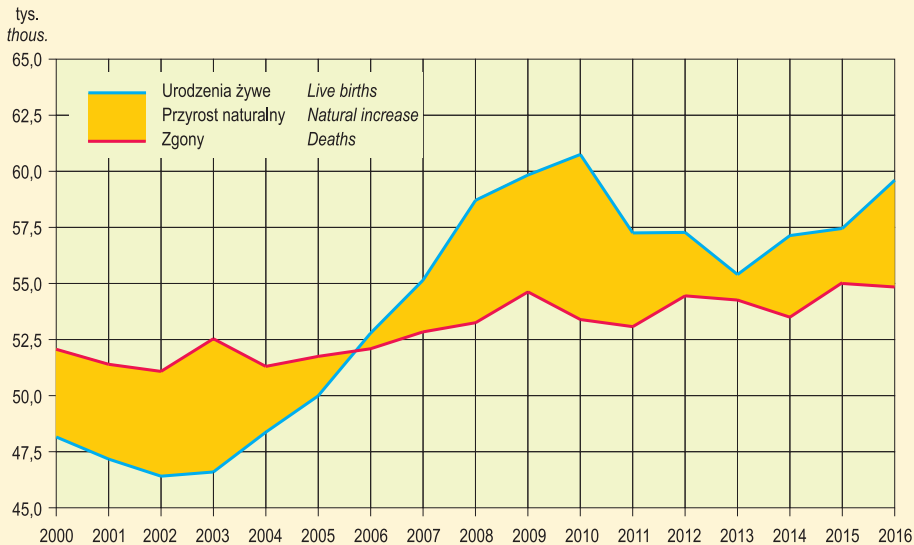
As of 31 XII

MĘŻCZYŹNI
MALES

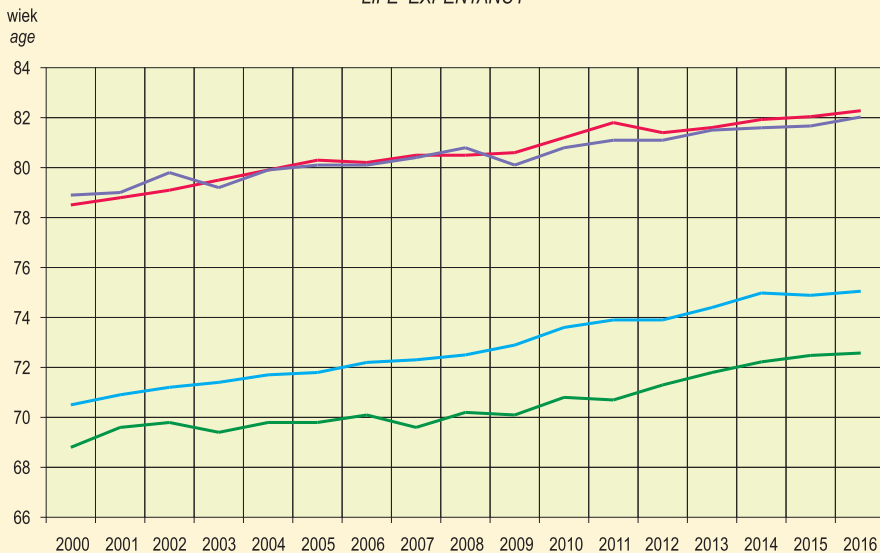
KOBIETY
FEMALES

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI VITAL STATISTICS

PRZECIĘTNE TRWANIE ŻYCIA LIFE EXPECTANCY

Mężczyźni: *Males:*

— miasta *urban areas*

— wieś *rural areas*

Kobiety: *Females:*

— miasta *urban areas*

— wieś *rural areas*

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
  - 1) bilansów stanu i struktury **ludności** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (z wyjątkiem danych dla lat 2000 i 2010 — patrz ust. 3) przy uwzględnieniu zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania z innych gmin i z zagranicy na pobyt stały oraz czasowy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych (więcej — patrz ust. 2);
  - 2) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji — o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały oraz czasowy;
  - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego — o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
  - 4) sprawozdawczości sądów okręgowych — o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.
2. Bilans ludności jest opracowywany dla dwóch kategorii zamieszkania — według **krajowej** oraz **międzynarodowej definicji zamieszkania**. Różnica dotyczy kryteriów w zakresie migracji czasowych uwzględnianych w każdym z bilansów — w przypadku:
  - 1) **krajowej definicji zamieszkania** — uwzględniane są migracje czasowe wewnętrzne, tj. różnica między liczbą osób, które czasowo wyjechały z gminy na ponad 3 miesiące (do 2005 r. — ponad 2 miesiące) do innego miejsca w kraju a liczbą osób przybyłych z innego miejsca w kraju na okres ponad 3 miesiące (do 2005 r. — ponad 2 miesiące). Do ludności gminy nie są zatem zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast są zaliczani stały mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności);
  - 2) **międzynarodowej definicji zamieszkania (rezydenci)** — uwzględniane są długookresowe migracje czasowe zarówno wewnętrzne, jak i zagraniczne, tj. różnica między liczbą osób, które wyjechały z gminy na co najmniej 12 miesięcy do innego miejsca w kraju lub za granicę a liczbą osób przybyłych do gminy z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez karty stałego pobytu) na co najmniej 12 miesięcy. Do rezydentów gminy zalicza się zatem wszystkie osoby mieszkające lub zamierzające mieszkać na jej terenie nie krócej niż 1 rok. Rezydenci (ludność rezydująca) to kategoria stanu ludności opracowana na potrzeby statystyki międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 z dnia 20 XI 2013 r. w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii.

CHAPTER V POPULATION

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
  - 1) the balances of the size and structure of the **population** in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census (with the exception of data for 2000 and 2010 — see item 3), taking into account changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent as well as temporary residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division (more — see item 2);
  - 2) the registers of the Ministry of Digital Affairs — on internal and international migration of population for permanent as well as temporary stay residence;
  - 3) documentation of Civil Status Offices — regarding registered marriages, births and deaths;
  - 4) documentation of regional courts — regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.
2. The balance of the population is being developed for the two categories of residence — according to **national and international definition of residence**. The difference concerns the criteria for the migration for temporary stay taken into account in each of the balance sheets — in the case of:
  - 1) **national definition of residence** — includes internal migration for temporary stay, i.e. the difference between the number of persons who temporarily left the gmina for more than 3 months (until 2005 — more than 2 months) to another place in the country and the number of persons who arrived from somewhere else in the country for more than 3 months (until 2005 — more than 2 months). For the population of the gmina therefore are not counted immigrants staying in Poland temporarily, but are counted Polish permanent residents temporarily staying abroad (regardless of the period of their temporary presence/absence);
  - 2) **the international definition of residence (residents)** — includes long-term temporary migration both — internal and international, i.e. the difference between the number of persons who left the gmina for at least 12 months to another place in the country or abroad and the number of persons who arrived to the community from elsewhere in the country or from abroad (immigrants without residence card) for at least 12 months. For residents of the gmina, therefore, are included all persons living or intending to live in the area of gmina not less than 1 year. Residents (resident population) is

Prezentowane w dziale dane o ludności i w zakresie współczynników demograficznych opracowano zgodnie z krajową definicją zamieszkania — z wyjątkiem tabl. 29 i 30, które dotyczą rezydentów.

3. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przyjmując jako bazę wyjściową:

— dla lat 2000 i 2005 — wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dla 2000 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.;

— od 2010 r. — wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

4. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18—64 lata, dla kobiet — 18—59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku mobilnym, tj. w wieku 18—44 lata i niemobilnym, tj. mężczyźni — 45—64 lata, kobiety — 45—59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.

5. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

6. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano: małżeństwa — według miejsca zamieszkania męża przed ślubem, separacje i rozwody — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo, urodzenia — według miejsca zamieszkania matki noworodka, zgony — według miejsca zamieszkania osoby zmarłej.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez niemowlęta rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

7. Dane o małżeństwach uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz.U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany,

the category of the state population developed for international statistics in accordance with Regulation of the European Parliament and of the Council (EU) No. 1260/2013 of 20 XI 2013 European statistics on demography.

Presented in the chapter data on the population in terms of demographic rates are developed according to the national definition of residence — with the exception of tables 29 and 30, which relate to the residents.

3. Data about population (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) were compiled on the basis:

— for 2000 and 2005 — of the results of the Population and Housing Census 2002, for 2000 by the administrative division valid as of 31 XII 2002;

— since 2010 — of the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 XII 2011.

4. The working age population refers to males, aged 18—64, and females, aged 18—59. In this category the age groups of mobility (i.e. 18—44) and non-mobility (i.e. 45—64 for males and 45—59 for females) are distinguished. The non-working age population is defined as the pre-working age population, i.e., up to the age of 17 and the post-working age population, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

5. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

6. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows: marriages — by the place of residence of the husband before the contract of the marriage, separations and divorces — by the place of residence of the person filling petition, births — by the place of residence of the new born child's mother, deaths — by the place of residence of the deceased.

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

7. The data on marriages refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canonic laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Association: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-

Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

8. Do 2014 r. **źródłem danych o urodzeniu żywym i martwym** był, wykorzystywany wtórnie przez statystykę publiczną, dokument Ministerstwa Zdrowia podstawowy dla akt stanu cywilnego „Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka”. Od 2015 r. źródłem danych:

- medycznych o **urodzeniu żywym** jest dokument Ministerstwa Zdrowia „Karta urodzenia”, natomiast dane demograficzno-społeczne pochodzą z rejestru stanu cywilnego oraz rejestru PESEL,
- o **urodzeniach martwych** jest sprawozdanie o działalności szpitala ogólnego zawierające informacje dotyczące: liczby urodzeń martwych w podziale na ciężar urodzeniowy dziecka i województwo porodu (umieszczenie szpitala). Prezentowane dane zostały oszacowane w podziale na miasto i wieś. Brak szczegółowych danych o urodzeniach martwych wynika z wprowadzenia w 2015 r. nowego dokumentu „Karta martwego urodzenia” niezawierającego danych podstawowych dla statystyki urodzeń.

U w a g a. Zmiany, które miały miejsce w 2015 r. w zakresie wzoru karty urodzenia (żywego i martwego) oraz systemu rejestracji aktów stanu cywilnego spowodowały także wzrost liczby nieustalonych cech dotyczących m.in.: stanu cywilnego matki i daty zawarcia małżeństwa, podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie oraz kolejności urodzenia dziecka, daty poprzedniego porodu.

9. **Płodność kobiet** mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

10. Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

11. **Przeciętne dalsze trwanie życia** wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat,

-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

8. Up to 2014 the **source of data on live birth and still birth** were the document of the Ministry of Health “Notification of birth”, which is basic document for civil status acts and is secondarily utilized by national statistics. Since 2015 the source of:

- **medical data of live births** is document of the Ministry of Health “Birth certificate”. Socio-demographic data come from the register of civil status and register PESEL,
- **data of still births** is a report on the activities of a general hospital containing information: the number of stillbirths in the division of the birthweight and voivodship of delivery (location of the hospital). Presented data have been estimated in the division of the urban and rural areas. Causes of lack of data about still births is introduction in 2015 new document “Still birth certificate”. This document doesn't contain the basic data for the statistics of births.

Note. The changes that took place in 2015 in certifications of live birth and stillbirth, as well as birth registration system of civil status has also resulted in an increase in the number of missing data relating to, among others: marital status of mother and date of marriage, division of births on legitimate and illegitimate and birth order of the child, date of previous birth.

9. **Female fertility rate** is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45–49.

10. Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming that age specific fertility rates for this period are constant,
- **gross reproduction rate** refers to the average number of daughters who would be born by a woman, assuming that the woman during her reproductive age will give birth with a frequency which is characteristic for all women giving birth in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

11. **Life expectancy** is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live,

przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

12. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności oraz migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały. Dane o ludności według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano przyjmując górną granicę dla wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego 60/65; patrz. ust. 4 na str. 98.

13. Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników spisów z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

14. Migracje wewnętrzne ludności są to zmiany miejsca zamieszkania w kraju; prezentowane dane pochodzą z rejestru PESEL i zostały opracowane na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ — wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

15. Migracje zagraniczne ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą kraju zamieszkania; prezentowane dane pochodzą z rejestru PESEL i zostały opracowane na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

U w a g a. Ze względu na niedostateczną jakość danych administracyjnych dotyczących migracji zagranicznych na pobyt stały za 2015 r., dane te nie są publikowane (stąd tablice 25 i 28 nie zawierają danych za 2015 r.). W bilansie ludności za 2015 r. wykorzystano dane o migracjach zagranicznych na pobyt stały za 2014 r.

16. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

12. Population projection until 2050 has been elaborated in 2014 on the basis of the population state as of 31 XII 2013 (in the administrative division valid from 1 I 2014) and of the assumptions on predicted trends in fertility, mortality as well as internal and international migrations for permanent residence. Data about population by working and post-working age are given assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the post-working age 60/65; see item 4 on page 98.

13. The households projection until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

14. Internal migration of the population is understood as changes in the place of residence within the country; presented data come from the PESEL register and was compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of persons for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

The inflow of the population includes registrations of arrival for permanent residence, outflow — registrations of departure from permanent residence.

15. International migration of the population is understood as moves of the persons related to the change of country of residence; presented data come from the PESEL register and was compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of persons arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as deregistration of persons leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

Note. Due to the insufficient quality of administrative data on international migration for permanent residence in 2015, the data on such migration are not published (this is the reason that tables 25 and 28 do not cover data for 2015). In population balance for 2015 the data on international migration for permanent residence for 2014 were used.

16. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population (as of 30 VI).

TABL. 1 (43). **LUDNOŚĆ^a**
POPULATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M w tys.	5150,2	5256,6	5340,8	5356,8	T O T A L in thous.
mężczyźni	2470,1	2516,7	2555,2	2562,8	males
kobiety	2680,1	2739,9	2785,6	2794,1	females
Miasta	3333,2	3375,0	3432,4	3443,9	Urban areas
Wieś	1817,0	1881,5	1908,4	1912,9	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M: w tysiącach	5157,7	5267,1	5349,1	5365,9	T O T A L: in thousands
na 1 km²	145,0	148,1	150,4	150,9	per 1 km²
mężczyźni w tys.	2471,9	2521,6	2559,2	2566,9	males in thous.
kobiety: w tysiącach	2685,8	2745,5	2789,9	2799,0	females: in thousands
na 100 mężczyzn	108,7	108,9	109,0	109,0	per 100 males
Miasta: w tysiącach	3338,3	3380,9	3438,2	3449,5	Urban areas: in thousands
w % ogółu ludności	64,7	64,2	64,3	64,3	in % of total population
Wieś: tysiącach	1819,5	1886,1	1910,9	1916,4	Rural areas: in thousands
w % ogółu ludności	35,3	35,8	35,7	35,7	in % of total population

^a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 97.

^a Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 97.

TABL. 2 (44). **LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	5157729	5267072	5349114	5365898	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	1016696	987386	994402	1004436	Pre-working age
mężczyźni	520598	505803	510254	515175	males
kobiety	496098	481583	484148	489261	females
Miasta	586729	578763	607416	618588	Urban areas
mężczyźni	300428	296465	311533	317180	males
kobiety	286301	282298	295883	301408	females
Wieś	429967	408623	386986	385848	Rural areas
mężczyźni	220170	209338	198721	197995	males
kobiety	209797	199285	188265	187853	females
W wieku produkcyjnym	3274648	3346992	3282698	3258614	Working age
w tym w wieku mobilnym	2036098	2098824	2109090	2096828	of which of mobility age
mężczyźni	1666772	1730286	1715141	1705063	males
w tym w wieku mobilnym	1026350	1052979	1054610	1048381	of which of mobility age
kobiety	1607876	1616706	1567557	1553551	females
w tym w wieku mobilnym	1009748	1045845	1054480	1048447	of which of mobility age
Miasta	2186859	2174549	2092952	2070401	Urban areas
mężczyźni	1083815	1096894	1069803	1060207	males
kobiety	1103044	1077655	1023149	1010194	females
Wieś	1087789	1172443	1189746	1188213	Rural areas
mężczyźni	582957	633392	645338	644856	males
kobiety	504832	539051	544408	543357	females

^a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 97.

^a Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 97.

TABL. 2 (44). LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)

Stan w dniu 31 XII
 WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W wieku poprodukcyjnym	866385	932694	1072014	1102848	Post-working age
mężczyźni.....	284567	285526	333846	346672	males
kobiety.....	581818	647168	738168	756176	females
Miasta	564667	627630	737857	760524	Urban areas
mężczyźni.....	180197	187571	224794	233979	males
kobiety.....	384470	440059	513063	526545	females
Wieś	301718	305064	334157	342324	Rural areas
mężczyźni.....	104370	97955	109052	112693	males
kobiety.....	197348	207109	225105	229631	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	57,5	57,4	62,9	64,7	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni.....	48,3	45,7	49,2	50,5	Males
Kobiety.....	67,0	69,8	78,0	80,2	Females

^a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 97.
^a Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 97.

TABL. 3 (45). LUDNOŚĆ^a WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 XII
 POPULATION^a BY SEX AND AGE
 As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2015	2016					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM	5157729	5267072	5349114	5365898	2566910	3449513	1611366	1916385	955544
TOTAL									
0— 2 lata.....	145561	185566	169019	173339	89086	113697	58543	59642	30543
3— 6.....	196468	217082	243352	236367	121556	151228	77755	85139	43801
7—12.....	336647	299199	330479	345099	176816	210982	108220	134117	68596
13—15.....	198684	164017	149635	148013	75744	84811	43342	63202	32402
16—18.....	210832	185135	154671	152982	78378	86276	43811	66706	34567
19—24.....	499627	435052	364835	349529	178188	188748	95875	160781	82313
25—29.....	429359	441968	379930	367602	184523	227105	111107	140497	73416
30—34.....	390891	448277	461364	457680	226952	311624	150821	146056	76131
35—39.....	322343	391623	457126	457531	226771	311702	151236	145829	75535
40—44.....	322382	318291	393081	413122	205542	272141	132512	140981	73030
45—49.....	399991	316957	315336	324328	161661	201361	98302	122967	63359
50—54.....	413040	389857	310227	305129	149987	186162	88142	118967	61845
55—59.....	333979	398064	375484	357793	170498	229231	103800	128562	66698
60—64.....	207619	316086	376397	380293	174536	259764	113921	120529	60615
65—69.....	214438	190993	292015	306334	134005	212561	89980	93773	44025
70—74.....	203239	190037	171354	184862	75259	128737	51499	56125	23760
75—79.....	170900	169090	161577	156878	58269	106253	38656	50625	19613
80 lat i więcej..... and more	161729	209778	243232	249017	79139	167130	53844	81887	25295

^a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 97.
^a Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 97.

TABL. 4 (46). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Towns	Ludność w miastach ^a Urban population ^a	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2005	85	3338255	64,7
TOTAL 2010	85	3380942	64,2
..... 2015	86	3438225	64,3
..... 2016	86	3449513	64,3
Poniżej 2000 <i>Below 2000</i>	4	6552	0,1
2000— 4999.....	23	83142	1,5
5000— 9999.....	12	91583	1,7
10000— 19999.....	22	347723	6,5
20000— 49999.....	18	585861	10,9
50000— 99999.....	4	244360	4,6
100000—199999.....	1	121295	2,3
200000 i więcej <i>and more</i>	2	1968997	36,7

^a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 97.

^a Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 97.

TABL. 5 (47). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi ^b Rural population ^b	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2005	279	1819474	35,3
TOTAL 2010	279	1886130	35,8
..... 2015	279	1910889	35,7
..... 2016	279	1916385	35,7
Poniżej 2000 <i>Below 2000</i>	5	8002	0,1
2000— 4999.....	97	378245	7,0
5000— 6999.....	72	418523	7,8
7000— 9999.....	57	462373	8,6
10000 i więcej <i>and more</i>	48	649242	12,1

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie. ^b Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 97.

^a Rural and urban-rural gminas. ^b Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 97.

TABL. 6 (48). **MEDIANA WIEKU (wiek środkowy) LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN AGE OF POPULATION BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	37,6	38,1	39,6	39,9	TOTAL
mężczyźni.....	35,4	36,4	38,0	38,3	males
kobiety.....	39,9	40,1	41,2	41,5	females
Miasta.....	38,7	39,0	40,3	40,6	Urban areas
mężczyźni.....	36,0	36,9	38,5	38,8	males
kobiety.....	41,5	41,5	42,2	42,4	females
Wieś.....	35,6	36,5	38,2	38,5	Rural areas
mężczyźni.....	34,2	35,4	37,0	37,4	males
kobiety.....	37,2	37,8	39,4	39,7	females

TABL. 7 (49). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mażeństwa Marriages		Separacje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
	ogółem total	w tym wy- znaniowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM 2005	2727	20280	1422	8514	49983	51744	301	-1761
TOTAL								
2010	30488	21252	311	8314	60756	53389	274	7367
2015	25808	16786	207	9859	57456	55030	221	2426
2016	26696	17431	177	8569	59586	54867	195	4719
Miasta..... 2005	17691	11960	875	6796	32153	32127	171	26
Urban areas								
2010	19152	12334	214	6754	38989	32968	159	6021
2015	16085	9476	162	7661	37525	34689	143	2836
2016	16883	10022	130	6665	39367	34758	127	4609
Wieś..... 2005	10036	8320	547	1718	17830	19617	130	-1787
Rural areas								
2010	11336	8918	97	1560	21767	20421	115	1346
2015	9723	7310	45	2198	19931	20341	78	-410
2016	9813	7409	47	1904	20219	20109	68	110
NA 1000 LUDNOŚCI ^b PER 1000 POPULATION ^b								
OGÓŁEM 2005	5,4	3,9	27,7	1,7	9,7	10,1	6,0	-0,3
TOTAL								
2010	5,8	4,0	5,9	1,6	11,6	10,2	4,5	1,4
2015	4,8	3,1	3,9	1,8	10,8	10,3	3,8	0,5
2016	5,0	3,3	3,3	1,6	11,1	10,2	3,3	0,9
Miasta..... 2005	5,3	3,6	26,4	2,0	9,7	9,7	5,3	0,0
Urban areas								
2010	5,7	3,7	6,3	2,0	11,6	9,8	4,1	1,8
2015	4,7	2,8	4,7	2,2	10,9	10,1	3,8	0,8
2016	4,9	2,9	3,8	1,9	11,4	10,1	3,2	1,3
Wieś..... 2005	5,5	4,6	30,0	0,9	9,8	10,8	7,3	-1,0
Rural areas								
2010	6,0	4,7	5,2	0,8	11,6	10,9	5,3	0,7
2015	5,1	3,8	2,4	1,2	10,4	10,7	3,9	-0,2
2016	5,1	3,9	2,5	1,0	10,6	10,5	3,4	0,1

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b W przypadku: separacji — na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt — na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b In case of: separations — data are presented per 100 thous. population; infant deaths — per 1000 live births.

TABL. 8 (50). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a Difference between contracted and dissolved marriages ^a
		ogółem total	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages		
			męża husband	żony wife		ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce	
OGÓŁEM 2005	27727	30467	16378	5575	8514	25,2	7,0	1040
TOTAL 2010	30488	30117	16110	5693	8314	24,3	6,7	5064
2015	25808	26440	12132	4449	9859	21,3	8,0	2846
2016	26696	29501	15345	5587	8569	23,8	6,9	755
Miasta..... 2005	17691	20320	9969	3555	6796	26,1	8,7	-442
Urban areas 2010	19152	20172	9764	3654	6754	25,7	8,6	1290
2015	16085	17365	6953	2751	7661	22,1	9,7	1060
2016	16883	19924	9523	3736	6665	25,4	8,5	-808
Wieś..... 2005	10036	10147	6409	2020	1718	23,4	4,0	1482
Rural areas 2010	11336	9945	6346	2039	1560	22,0	3,4	3774
2015	9723	9075	5179	1698	2198	20,0	4,8	1786
2016	9813	9577	5822	1851	1904	21,0	4,2	1563

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.
^a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 9 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2016 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2016

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
OGÓŁEM	26696	376	6333	10890	4806	1866	1302	656	467
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej..... Under 20 years	66	43	22	1	—	—	—	—	—
20—24.....	3104	228	2241	562	55	16	2	—	—
25—29.....	10763	83	3280	6505	759	115	21	—	—
30—34.....	6617	16	660	3058	2415	403	62	3	—
35—39.....	2664	6	98	580	1112	684	177	6	1
40—49.....	1885	—	28	169	410	558	641	71	8
50—59.....	769	—	1	13	46	73	290	294	52
60 lat i więcej..... and more	828	—	3	2	9	17	109	282	406

TABL. 9 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2016 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (cd.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2016 (cont.)

MĘCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
OGÓŁEM (dok.) TOTAL (cont.)									
W tym małżeństwa wyzna- niowe^a	17431	174	4943	8549	2733	634	227	86	85
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej..... Under 20 years	28	18	9	1	—	—	—	—	—
20—24.....	2291	111	1718	430	28	4	—	—	—
25—29.....	8721	39	2706	5439	493	40	4	—	—
30—34.....	4458	5	449	2314	1505	172	13	—	—
35—39.....	1244	1	53	312	562	270	45	1	—
40—49.....	464	—	8	51	140	139	115	11	—
50—59.....	105	—	—	2	2	8	42	41	10
60 lat i więcej..... and more	120	—	—	—	3	1	8	33	75
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM	16883	125	2792	6981	3684	1419	994	504	384
TOTAL									
19 lat i mniej..... Under 20 years	25	10	15	—	—	—	—	—	—
20—24.....	1331	64	931	281	42	13	—	—	—
25—29.....	6166	39	1426	4059	553	77	12	—	—
30—34.....	4711	7	331	2093	1913	317	47	3	—
35—39.....	1992	5	65	411	836	528	140	6	1
40—49.....	1405	—	20	124	293	416	493	52	7
50—59.....	579	—	1	11	39	56	223	209	40
60 lat i więcej..... and more	674	—	3	2	8	12	79	234	336
W tym małżeństwa wyzna- niowe^a	10022	48	1972	5241	2034	467	157	53	50
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej..... Under 20 years	7	2	5	—	—	—	—	—	—
20—24.....	900	26	655	196	20	3	—	—	—
25—29.....	4749	18	1086	3269	349	25	2	—	—
30—34.....	3014	1	192	1531	1148	131	11	—	—
35—39.....	890	1	29	208	419	201	31	1	—
40—49.....	324	—	5	35	93	100	84	7	—
50—59.....	63	—	—	2	2	6	25	24	4
60 lat i więcej..... and more	75	—	—	—	3	1	4	21	46

^a Ze skutkami cywilnymi.
^a With civil law consequences.

TABL. 9 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2016 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2016 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM	9813	251	3541	3909	1122	447	308	152	83
TOTAL									
19 lat i mniej	41	33	7	1	—	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	1773	164	1310	281	13	3	2	—	—
25—29	4597	44	1854	2446	206	38	9	—	—
30—34	1906	9	329	965	502	86	15	—	—
35—39	672	1	33	169	276	156	37	—	—
40—49	480	—	8	45	117	142	148	19	1
50—59	190	—	—	2	7	17	67	85	12
60 lat i więcej	154	—	—	—	1	5	30	48	70
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa wyzna- niowe^a	7409	126	2971	3308	699	167	70	33	35
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej	21	16	4	1	—	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	1391	85	1063	234	8	1	—	—	—
25—29	3972	21	1620	2170	144	15	2	—	—
30—34	1444	4	257	783	357	41	2	—	—
35—39	354	—	24	104	143	69	14	—	—
40—49	140	—	3	16	47	39	31	4	—
50—59	42	—	—	—	—	2	17	17	6
60 lat i więcej	45	—	—	—	—	—	4	12	29
<i>and more</i>									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 10 (52). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2016 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO
NOWOŻEŃCÓW**
**MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS
AND BRIDES IN 2016**

POPZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM	26696	23282	469	2945
GRAND TOTAL				
Kawalerowie	23063	21674	139	1250
<i>Single</i>				
Wdowcy	393	80	132	181
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	3240	1528	198	1514
<i>Divorced</i>				

TABL. 10 (52). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2016 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGRROOMS AND BRIDES IN 2016 (cont.)

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM	16883	14400	308	2175
TOTAL				
Kawalerowie..... Single	14091	13152	68	871
Wdowcy	285	62	89	134
Widowers				
Rozwidzeni..... Divorced	2507	1186	151	1170
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM	9813	8882	161	770
TOTAL				
Kawalerowie..... Single	8972	8522	71	379
Wdowcy	108	18	43	47
Widowers				
Rozwidzeni..... Divorced	733	342	47	344

TABL. 11 (53). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

LATA YEARS		Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS				
OGÓŁEM	2005	20280	11960	8320
TOTAL				
	2010	21252	12334	8918
	2015	16786	9476	7310
	2016	17431	10022	7409
w tym: of which:				
Kościół Katolicki		17344	9962	7382
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny		28	26	2
Kościół Ewangelicko-Augsburski		16	10	6
Kościół Chrześcijan Baptystów		6	5	1
Kościół Starokatolicki Mariawitów		17	4	13
Kościół Zielonoświątkowy.....		12	10	2

^a Ze skutkami cywilnymi.
^a With civil law consequences.

TABL. 12 (54). **ROZWOODY W 2016 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA**
DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE
IN 2016

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM ..... GRAND TOTAL	8569	5	331	1257	1930	1854	2017	832	343
19 lat i mniej..... Under 20 years	1	—	1	—	—	—	—	—	—
20—24.....	97	5	72	18	1	1	—	—	—
25—29.....	826	—	182	507	112	19	3	2	1
30—34.....	1727	—	59	567	913	156	30	2	—
35—39.....	1866	—	12	125	697	863	165	2	2
40—49.....	2436	—	5	36	190	763	1382	59	1
50—59.....	1118	—	—	4	15	38	400	609	52
60 lat i więcej..... and more	498	—	—	—	2	14	37	158	287
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM ..... TOTAL	6665	1	197	892	1553	1491	1611	640	280
19 lat i mniej..... Under 20 years	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24.....	50	1	37	11	1	—	—	—	—
25—29.....	593	—	112	363	96	17	2	2	1
30—34.....	1347	—	37	397	757	133	21	2	—
35—39.....	1493	—	8	92	547	695	148	1	2
40—49.....	1915	—	3	26	139	606	1093	48	—
50—59.....	865	—	—	3	11	27	313	466	45
60 lat i więcej..... and more	402	—	—	—	2	13	34	121	232
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM ..... TOTAL	1904	4	134	365	377	363	406	192	63
19 lat i mniej..... Under 20 years	1	—	1	—	—	—	—	—	—
20—24.....	47	4	35	7	—	1	—	—	—
25—29.....	233	—	70	144	16	2	1	—	—
30—34.....	380	—	22	170	156	23	9	—	—
35—39.....	373	—	4	33	150	168	17	1	—
40—49.....	521	—	2	10	51	157	289	11	1
50—59.....	253	—	—	1	4	11	87	143	7
60 lat i więcej..... and more	96	—	—	—	—	1	3	37	55

TABL. 13 (55). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	8514	8314	9859	8569	T O T A L
rozwoody małżeństw:					divorces:
Bez dzieci.....	3121	3597	4265	3650	Marriages without children
Z dziećmi.....	5393	4717	5594	4919	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	3308	3081	3527	3055	1
2	1551	1395	1748	1580	2
3	392	189	259	230	3
4 i więcej.....	142	52	60	54	4 and more
Miasta	6796	6754	7661	6665	Urban areas
rozwoody małżeństw:					divorces:
Bez dzieci.....	2686	3046	3441	2931	Marriages without children
Z dziećmi.....	4110	3708	4220	3734	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	2682	2477	2728	2371	1
2	1125	1081	1287	1187	2
3	234	123	175	152	3
4 i więcej.....	69	27	30	24	4 and more
Wieś	1718	1560	2198	1904	Rural areas
rozwoody małżeństw:					divorces:
Bez dzieci.....	435	551	824	719	Marriages without children
Z dziećmi.....	1283	1009	1374	1185	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	626	604	799	684	1
2	426	314	461	393	2
3	158	66	84	78	3
4 i więcej.....	73	25	30	30	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below the age of 18.

TABL. 14 (56). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016 ^a			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	49983	60756	57456	59586	39367	20219	Live births
chłopcy	25598	31964	29590	30477	20170	10307	males
dziewczęta.....	24385	28792	27866	29109	19197	9912	females
Małżeńskie	42966	50649	45350	46773	30116	16657	Legitimate
chłopcy	22022	26646	23365	23921	15431	8490	males
dziewczęta.....	20944	24003	21985	22852	14685	8167	females
Pozamałżeńskie	7017	10107	12106	12813	9251	3562	Illegitimate
chłopcy	3576	5318	6225	6556	4739	1817	males
dziewczęta.....	3441	4789	5881	6257	4512	1745	females
Urodzenia martwe	212	268	141	172	105	67	Live still births
Chłopcy	104	135	.	.	.	.	Males
Dziewczęta.....	108	133	.	.	.	.	Females

^a Dane w zakresie urodzeń martwych oraz podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie zostały oszacowane, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 99.

^a Data on stillbirths and on births divided into legitimate and illegitimate were estimated, see general notes, item 8 on page 99.

TABL. 15 (57). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM 2005	49983	26245	16236	4777	1540	606	579
TOTAL 2010	60756	30433	21928	5821	1583	559	432
..... 2015	57456	27121	21698	5895	1389	426	312
..... 2016	59586	27917	23041	6419	1449	476	284
19 lat i mniej.....	1226	1116	97	12	1	—	—
<i>Under 20 years</i>							
20—24.....	6612	4798	1541	223	42	8	—
25—29.....	18441	10978	6175	1001	196	71	20
30—34.....	21871	8208	10341	2644	482	122	74
35—39.....	9618	2447	4263	2075	541	182	110
40—44.....	1749	353	609	451	174	87	75
45 lat i więcej <i>and more</i>	69	17	15	13	13	6	5
W ODSETKACH IN PERCENT							
OGÓŁEM 2005	100,0	52,5	32,5	9,6	3,1	1,2	1,2
TOTAL 2010	100,0	50,1	36,1	9,6	2,6	0,9	0,7
..... 2015	100,0	47,2	37,8	10,3	2,4	0,7	0,5
..... 2016	100,0	46,9	38,7	10,8	2,4	0,8	0,5
19 lat i mniej.....	100,0	91,0	7,9	1,0	0,1	—	—
<i>Under 20 years</i>							
20—24.....	100,0	72,6	23,3	3,4	0,6	0,1	—
25—29.....	100,0	59,5	33,5	5,4	1,1	0,4	0,1
30—34.....	100,0	37,5	47,3	12,1	2,2	0,6	0,3
35—39.....	100,0	25,4	44,3	21,6	5,6	1,9	1,1
40—44.....	100,0	20,2	34,8	25,8	9,9	5,0	4,3
45 lat i więcej <i>and more</i>	100,0	24,6	21,7	18,8	18,8	8,7	7,2

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (58). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓLCZYNNIKI REPRODUKUCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność^a — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility^a — live births per 1000 women aged:						
15—49 lat.....	38,1	47,0	44,6	46,3	47,4	44,3
15—19.....	11,0	12,5	10,3	9,8	8,8	10,9
20—24.....	53,9	49,4	44,7	44,4	39,0	50,9
25—29.....	93,9	100,2	93,3	99,0	94,6	106,7
30—34.....	65,8	86,0	88,4	94,3	97,7	86,5
35—39.....	24,3	37,5	38,5	41,7	44,6	35,1
40—44.....	4,7	7,4	8,6	8,6	9,4	7,1
45—49 lat.....	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4
Współczynniki Rates:						
Dzielnosci ogólnej..... Total fertility	1,261	1,453	1,409	1,482	1,458	1,484
Reprodukcji brutto..... Gross reproduction	0,615	0,689	0,683	0,724	0,711	0,728
Dynamiki demograficznej..... Demographic dynamics	0,966	1,138	1,044	1,086	1,133	1,005

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 99.
^a See general notes, item 9 on page 99.

TABL. 17 (59). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Z liczby ogółem Of grand total number					
				miasta urban areas			wieś rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM 2005	51744	27534	24210	32127	16698	15429	19617	10836	8781
TOTAL 2010	53389	27823	25566	32968	16666	16302	20421	11157	9264
2015	55030	28062	26968	34689	17244	17445	20341	10818	9523
2016	54867	28337	26530	34758	17364	17394	20109	10973	9136
0 lat	195	109	86	127	76	51	68	33	35
1— 4 lata.....	27	16	11	15	7	8	12	9	3
5— 9.....	24	13	11	12	5	7	12	8	4
10—14.....	31	21	10	15	11	4	16	10	6
15—19.....	86	67	19	37	28	9	49	39	10
20—24.....	176	144	32	78	58	20	98	86	12
25—29.....	270	216	54	141	104	37	129	112	17
30—34.....	376	298	78	233	180	53	143	118	25
35—39.....	610	447	163	375	264	111	235	183	52
40—44.....	792	595	197	479	350	129	313	245	68
45—49.....	1098	825	273	669	471	198	429	354	75
50—54.....	1739	1290	449	979	702	277	760	588	172
55—59.....	3353	2356	997	2023	1336	687	1330	1020	310
60—64.....	4906	3356	1550	3201	2053	1148	1705	1303	402
65—69.....	5550	3594	1956	3674	2287	1387	1876	1307	569
70—74.....	4597	2618	1979	3050	1671	1379	1547	947	600
75—79.....	6162	3217	2945	3975	2007	1968	2187	1210	977
80—84.....	8274	3717	4557	5334	2357	2977	2940	1360	1580
85 lat i więcej and more....	16601	5438	11163	10341	3397	6944	6260	2041	4219

NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU
PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP

OGÓŁEM 2005	1007	1117	905	969	1073	876	1076	1193	960
TOTAL 2010	1016	1106	933	977	1056	907	1085	1189	982
2015	1030	1098	968	1011	1075	954	1066	1137	996
2016	1024	1106	950	1009	1079	948	1051	1150	953
0 lat ^a	327	358	295	323	377	266	336	320	353
1— 4 lata.....	12	14	10	10	9	11	15	22	8
5— 9.....	8	8	7	6	5	8	11	14	7
10—14.....	12	16	8	10	14	5	15	19	12
15—19.....	33	51	15	26	38	13	43	66	18
20—24.....	58	93	21	47	69	25	71	121	18
25—29.....	72	115	29	60	91	31	92	153	25
30—34.....	82	131	34	74	119	33	98	155	36
35—39.....	133	197	71	120	175	69	161	242	74
40—44.....	196	296	97	181	272	95	225	341	102
45—49.....	343	517	170	338	488	195	352	562	127
50—54.....	565	854	287	520	791	279	636	945	300
55—59.....	915	1350	519	855	1249	530	1024	1511	497
60—64.....	1297	1934	757	1234	1802	789	1435	2187	678
65—69.....	1856	2750	1162	1767	2598	1157	2057	3064	1172
70—74.....	2581	3629	1868	2473	3408	1856	2825	4097	1896
75—79.....	3873	5452	2943	3692	5120	2875	4253	6107	3090
80—84.....	6406	8459	5347	6089	7914	5149	7075	9607	5766
85 lat i więcej and more....	14224	15861	13543	13442	14587	12945	15735	18560	14656

^a Na 100 tys. urodzeń żywych.

^a Per 100 thous. live births.

TABL. 18 (60). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN
DEATHS BY CAUSES

L A T A PRZYCZYNY ZGONÓW ^a	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	Z liczby ogółem <i>Of total number</i>		Y E A R S CAUSES OF DEATHS ^a
				miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>		
OGÓŁEM						TOTAL
2005	1006,9	1117,5	905,0	968,6	1076,4	
2010	1015,7	1105,5	933,1	976,8	1085,3	
2014	1004,7	1078,1	937,3	984,1	1041,6	
2015	1030,4	1098,2	968,1	1010,6	1065,9	
Choroby zakaźne i pasożytnicze	5,1	6,5	3,9	5,3	4,7	<i>Infectious and parasitic diseases</i>
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy	1,6	2,5	0,7	1,5	1,6	<i>of which tuberculosis and sequelae of tuberculosis</i>
Nowotwory	275,0	310,1	242,9	292,0	244,5	<i>Neoplasms</i>
w tym nowotwory złośliwe	264,5	297,2	234,5	283,9	229,6	<i>of which malignant neoplasms</i>
w tym:						<i>of which:</i>
nowotwór złośliwy żołądka ...	12,5	16,3	9,0	13,3	11,2	<i>malignant neoplasm of stomach</i>
nowotwór złośliwy trzustki	13,9	14,8	13,0	15,4	11,1	<i>malignant neoplasm of pancreas</i>
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca	67,3	93,9	42,8	71,2	60,1	<i>malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung</i>
nowotwór złośliwy sutka u kobiet	35,2	x	35,2	38,8	28,3	<i>malignant neoplasm of female breast</i>
nowotwór złośliwy szyjki macicy	7,6	x	7,6	8,9	5,3	<i>malignant neoplasm of cervix uteri</i>
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego	28,6	28,6	x	29,7	26,9	<i>malignant neoplasm of prostate</i>
białaczka	7,7	8,6	6,9	8,4	6,4	<i>leukemia</i>
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	<i>Diseases of blood and blood-forming organs ^Δ</i>
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	21,2	19,5	22,8	19,8	23,7	<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>
w tym cukrzyca	20,1	18,5	21,5	18,5	22,9	<i>of which diabetes mellitus</i>
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	1,3	2,3	0,4	1,1	1,7	<i>Mental and behavioural disorders</i>
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	12,1	11,3	12,7	12,6	11,1	<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 18 (60). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN (dok.)
DEATHS BY CAUSES (cont.)

L A T A PRZYCZYNY ZGONÓW ^a	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	Z liczby ogółem <i>Of total number</i>		Y E A R S CAUSES OF DEATHS ^a
				miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>		
Choroby układu krążenia.....	467,3	449,3	483,9	450,2	498,1	<i>Diseases of the circulatory system</i>
w tym:						<i>of which:</i>
choroba nadciśnieniowa	24,8	19,3	29,8	21,4	30,7	<i>hypertensive diseases</i>
choroba niedokrwienna serca..	145,3	149,8	141,2	130,8	171,3	<i>ischemic heart diseases</i>
w tym ostry zawał serca	50,7	69,1	33,9	55,1	42,9	<i>of which acute myocardial infarction</i>
choroby naczyń mózgowych....	92,7	79,7	104,7	88,1	101,1	<i>cerebrovascular diseases</i>
miażdżycza	20,3	14,1	26,0	14,7	30,5	<i>atherosclerosis</i>
Choroby układu oddechowego....	87,9	97,6	79,0	89,0	85,9	<i>Diseases of the respiratory system</i>
Choroby układu trawiennego.....	42,8	50,0	36,3	44,1	40,5	<i>Diseases of the digestive system</i>
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	1,9	2,0	1,9	1,8	2,2	<i>of which fibrosis and cirrhosis of liver</i>
Choroby skóry i tkanki podskórnej.....	2,5	1,9	3,1	2,7	2,2	<i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej.....	1,7	1,2	2,2	1,7	1,7	<i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>
Choroby układu moczowo-płciowego	8,3	7,4	9,2	9,4	6,4	<i>Diseases of the genitourinary system</i>
Ciąża, poród i pológ.....	0,0	x	0,1	—	0,1	<i>Pregnancy, childbirth and the puerperium</i>
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	2,2	3,2	1,3	2,4	1,8	<i>Conditions originating in the perinatal period</i>
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	2,4	2,4	2,4	2,1	2,8	<i>Congenital anomalies ^Δ</i>
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ	37,7	39,4	36,2	24,1	62,3	<i>Symptoms and ill-defined conditions ^Δ</i>
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny	62,0	95,7	31,2	53,4	77,5	<i>Injuries and poisonings by external cause</i>
w tym:						<i>of which:</i>
wypadki komunikacyjne	10,5	16,6	5,0	7,3	16,3	<i>transport accidents</i>
samobójstwa	13,7	25,0	3,3	10,7	19,1	<i>suicides</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 19 (61). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Z liczby ogółem Of grand total number					
				miasta urban areas			wieś rural areas		
				razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males	dziew- częta females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM 2005	301	177	124	171	104	67	130	73	57
TOTAL 2010	274	146	128	159	87	72	115	59	56
..... 2015	221	129	92	143	84	59	78	45	33
2016	195	109	86	127	76	51	68	33	35
0—27 dni 0—27 days	153	85	68	98	60	38	55	25	30
0— 6	118	64	54	77	47	30	41	17	24
w tym 0 ^a of which 0 ^a	52	26	26	33	21	12	19	5	14
7—13	19	11	8	12	6	6	7	5	2
14—20	9	8	1	6	5	1	3	3	—
21—27	7	2	5	3	2	1	4	—	4
28—29 dni 28—29 days	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 miesiąc 1 month.....	13	5	8	8	3	5	5	2	3
2.....	10	7	3	7	5	2	3	2	1
3.....	7	5	2	5	3	2	2	2	—
4.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.....	4	3	1	1	1	—	3	2	1
7.....	1	1	—	1	1	—	—	—	—
8.....	3	2	1	3	2	1	—	—	—
9.....	2	1	1	2	1	1	—	—	—
10.....	2	—	2	2	—	2	—	—	—
11 miesięcy 11 months.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—

NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH DANEJ PŁCI
PER 100 THOUS. OF LIVE BIRTHS OF GIVEN SEX

OGÓŁEM 2005	602	691	509	532	627	430	729	810	646
TOTAL 2010	451	457	445	408	426	388	528	512	547
..... 2015	385	436	330	381	434	324	391	439	341
2016	327	358	295	323	377	266	336	320	353
0—27 dni 0—27 days	257	279	234	249	297	198	272	243	303
0— 6	198	210	186	196	233	156	203	165	242
w tym 0 ^a of which 0 ^a	87	85	89	84	104	63	94	49	141
7—13	32	36	27	30	30	31	35	49	20
14—20	15	26	3	15	25	5	15	29	—
21—27	12	7	17	8	10	5	20	—	40
28—29 dni 28—29 days	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 miesiąc 1 month.....	22	16	27	20	15	26	25	19	30
2.....	17	23	10	18	25	10	15	19	10
3.....	12	16	7	13	15	10	10	19	—
4.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.....	7	10	3	3	5	—	15	19	10
7.....	2	3	—	3	5	—	—	—	—
8.....	5	7	3	8	10	5	—	—	—
9.....	3	3	3	5	5	5	—	—	—
10.....	3	—	7	5	—	10	—	—	—
11 miesięcy 11 months.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—

a Przez 0 dni określa się wiek żywo urodzonego noworodka, który nie przeżył 24 godzin.
a 0 day indicates the age of new live born infant, who did not survive 24 hours.

TABL. 20 (62). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ
 INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES

L A T A PRZYCZYNY ZGONÓW ^a	Ogółem Total		Chłopcy Males	Dziewczę- ta Females	Z liczby ogółem Of total number		Y E A R S CAUSES OF DEATHS ^a	
	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	na 100 tys. urodzeń żywych per 100 thous. live births						
		miasta urban areas	wieś rural areas					
O G Ó Ł E M 2005	301	602	691	509	532	729	TOTAL	
2010	274	451	457	445	408	528		
2014	214	375	393	355	342	435		
2015	221	385	436	330	381	391		
w tym:							of which:	
Nowotwory	2	3	3	4	3	5	Neoplasms	
Choroby układu nerwowe- go, narządów zmysłów i układu krążenia	2	3	3	4	3	5	Diseases of the nervous system and sense organs and the circulatory sys- tem	
Choroby układu oddecho- wego	5	9	10	7	13	—	Diseases of the respiratory system	
w tym zapalenie płuc.....	5	9	10	7	13	—	of which pneumonia	
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	117	204	274	129	219	176	Conditions originating in the perinatal period	
w tym:							of which:	
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu	96	167	220	111	176	151	disorders related to length of gestation and fetal growth	
zespół zaburzeń oddy- chania noworodka i inne stany układu od- dechowego	6	10	20	—	13	5	respiratory disorders specific to the perinatal period	
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	89	155	139	172	133	196	Congenital anomalies ^Δ	
w tym:							of which:	
wrodzone wady rozwo- jowe układu nerwowe- go	8	14	20	7	11	20	congenital malformations of the nervous system	
wrodzone wady serca	31	54	54	54	40	80	congenital malformations of heart	
Objawy i stany niedokład- nie określone ^Δ	5	9	7	11	11	5	Symptoms and ill-defined conditions ^Δ	
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny	1	2	—	4	—	5	Injuries and poisonings by external cause	

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 21 (63). ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym dokonane of which committed	
OGÓŁEM	1043	1033	771	TOTAL
mężczyźni.....	862	849	656	males
kobiety.....	181	184	115	females
Miasta.....	600	582	425	Urban areas
Wieś.....	442	451	346	Rural areas
Wiek samobójców:				Age of suicidal persons:
12 lat i mniej.....	—	—	—	12 and less
13—18.....	33	29	11	13—18
19—24.....	91	98	59	19—24
25—29.....	102	89	57	25—29
30—49.....	366	378	260	30—49
50—69.....	348	344	298	50—69
70 lat i więcej.....	78	88	81	70 and more

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku; w 2015 r. w podziale na miasta i wieś nie uwzględniono jednego samobójstwa stwierdzonego na terytorium innego państwa.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown; in 2015 division into urban and rural areas does not include one suicide ascertained in another country.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 22 (64). PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified				
	0	15	30	45	60
MĘŻCZYŹNI MALES					
OGÓŁEM 2005	71,06	56,81	42,64	29,20	18,11
TOTAL 2010	72,55	58,05	43,77	30,17	18,87
..... 2015	74,01	59,45	45,08	31,27	19,50
..... 2016	74,13	59,51	45,16	31,33	19,56
Miasta..... Urban areas	75,05	60,42	45,93	32,00	20,08
Wieś..... Rural areas	72,57	57,97	43,79	30,14	18,55
KOBIETY FEMALES					
OGÓŁEM 2005	80,18	65,70	50,97	36,52	23,22
TOTAL 2010	81,04	66,53	51,78	37,24	23,88
..... 2015	81,95	67,34	52,52	37,92	24,36
..... 2016	82,26	67,59	52,78	38,22	24,65
Miasta..... Urban areas	82,30	67,60	52,80	38,24	24,71
Wieś..... Rural areas	82,06	67,44	52,62	38,07	24,40

TABL. 23 (65). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
W TYSIĄSACH IN THOUSANDS								
OGÓŁEM	5388,3	5416,0	5418,3	5400,9	5374,7	5347,6	5318,7	TOTAL
mężczyźni.....	2578,0	2592,6	2594,8	2588,0	2579,1	2572,6	2567,1	males
kobiety.....	2810,4	2823,4	2823,5	2812,8	2795,6	2774,9	2751,6	females
Miasta.....	3456,2	3463,3	3451,4	3429,0	3405,6	3386,3	3369,0	Urban areas
mężczyźni.....	1613,1	1616,8	1612,0	1603,4	1596,2	1593,1	1591,8	males
kobiety.....	1843,1	1846,5	1839,3	1825,6	1809,5	1793,2	1777,3	females
Wieś.....	1932,2	1952,7	1966,9	1971,9	1969,0	1961,3	1949,7	Rural areas
mężczyźni.....	964,9	975,8	982,8	984,7	982,9	979,6	975,3	males
kobiety.....	967,3	976,9	984,1	987,2	986,1	981,7	974,3	females
W wieku przedprodukcyjnym	1005,9	990,8	916,0	869,5	836,8	829,9	834,7	Pre-working age
mężczyźni.....	516,8	509,7	471,6	447,8	431,0	427,4	429,9	males
kobiety.....	489,1	481,1	444,4	421,7	405,8	402,5	404,8	females
Miasta.....	624,5	616,6	564,8	532,7	514,2	516,7	527,4	Urban areas
mężczyźni.....	320,4	316,6	290,0	273,6	264,1	265,4	270,9	males
kobiety.....	304,1	300,0	274,8	259,1	250,1	251,3	256,5	females
Wieś.....	381,4	374,2	351,2	336,8	322,6	313,2	307,3	Rural areas
mężczyźni.....	196,4	193,1	181,6	174,2	166,9	162,0	159,0	males
kobiety.....	185,0	181,1	169,6	162,6	155,7	151,2	148,3	females
W wieku produkcyjnym	3168,7	3123,3	3147,7	3095,5	2969,3	2788,9	2621,0	Working age
mężczyźni.....	1657,6	1621,2	1636,9	1631,9	1589,6	1510,0	1416,7	males
kobiety.....	1511,1	1502,1	1510,8	1463,6	1379,7	1278,8	1204,3	females
Miasta.....	1996,2	1966,3	1989,6	1957,7	1869,2	1741,4	1628,7	Urban areas
mężczyźni.....	1020,7	996,2	1010,5	1009,9	981,4	925,5	861,7	males
kobiety.....	975,6	970,1	979,1	947,9	887,8	815,9	767,1	females
Wieś.....	1172,4	1157,0	1158,1	1137,8	1100,1	1047,5	992,3	Rural areas
mężczyźni.....	636,9	625,0	626,4	622,0	608,2	584,6	555,0	males
kobiety.....	535,5	532,0	531,7	515,8	491,9	462,9	437,2	females
W wieku poprodukcyjnym	1213,7	1301,9	1354,6	1435,9	1568,6	1728,7	1863,0	Post-working age
mężczyźni.....	403,5	461,7	486,3	508,4	558,5	635,2	720,5	males
kobiety.....	810,2	840,2	868,3	927,5	1010,0	1093,6	1142,5	females
Miasta.....	835,5	880,4	897,0	938,6	1022,2	1128,2	1213,0	Urban areas
mężczyźni.....	272,0	304,0	311,5	320,0	350,7	402,2	459,2	males
kobiety.....	563,4	576,4	585,4	618,6	671,5	726,0	753,7	females
Wieś.....	378,3	421,5	457,6	497,3	546,3	600,6	650,1	Rural areas
mężczyźni.....	131,5	157,7	174,8	188,4	207,8	233,0	261,3	males
kobiety.....	246,8	263,8	282,8	308,9	338,5	367,6	388,8	females

NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM PRZYPADA OSÓB W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM
NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE

OGÓŁEM	70,1	73,4	72,1	74,5	81,0	91,7	102,9	TOTAL
Mężczyźni.....	55,5	59,9	58,5	58,6	62,2	70,4	81,2	Males
Kobiety.....	86,0	88,0	86,9	92,2	102,6	117,0	128,5	Females

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 100.

^a See general notes, item 12 on page 100.

TABL. 24 (66). PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Stan w dniu 31 XII
HOUSEHOLDS PROJECTION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. HOUSEHOLDS in thous.									
OGÓŁEM	2024,5	2074,6	2156,4	2240,7	2223,9	2194,5	2174,3	2156,5	TOTAL
Miasta	1430,4	1452,0	1473,0	1500,5	1505,1	1497,3	1482,9	1470,8	Urban areas
Wieś	594,1	622,5	683,4	740,2	718,9	697,1	691,4	685,7	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN HOUSEHOLD									
OGÓŁEM	2,622	2,577	2,492	2,399	2,409	2,430	2,440	2,447	TOTAL
Miasta	2,379	2,357	2,328	2,278	2,256	2,252	2,261	2,268	Urban areas
Wieś	3,209	3,089	2,844	2,645	2,730	2,811	2,823	2,830	Rural areas

TABL. 25 (67). MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration	
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2005	70922	45802	24147	973	55837	30785	24644	408	15085
TOTAL	2010	70897	46292	23323	1282	57520	30595	26333	592	13377
	2015 ^c	.	39952	23169	.	.	28399	22337	.	.
	2016	61811	37518	22143	2150	48861	26704	21790	367	12950
Miasta	2005	44910	28169	15911	830	35667	18421	16865	381	9243
Urban areas	2010	42885	26913	14919	1053	37845	18690	18640	515	5040
	2015 ^c	.	24162	15500	.	.	16140	15267	.	.
	2016	38382	22164	14522	1696	30252	15141	14842	269	8130
Wieś	2005	26012	17633	8236	143	20170	12364	7779	27	5842
Rural areas	2010	28012	19379	8404	229	19675	11905	7693	77	8337
	2015 ^c	.	15790	7669	.	.	12259	7070	.	.
	2016	23429	15354	7621	454	18609	11563	6948	98	4820

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2005	13,8	8,9	4,7	0,2	10,9	6,0	4,8	0,1	2,9
TOTAL	2010	13,5	8,8	4,4	0,2	10,9	5,8	5,0	0,1	2,5
	2015 ^c	.	7,5	4,3	.	.	5,3	4,2	.	.
	2016	11,5	7,0	4,1	0,4	9,1	5,0	4,1	0,1	2,4
Miasta	2005	13,5	8,5	4,8	0,3	10,8	5,6	5,1	0,1	2,8
Urban areas	2010	12,7	8,0	4,4	0,3	11,2	5,5	5,5	0,2	1,5
	2015 ^c	.	7,0	4,5	.	.	4,7	4,4	.	.
	2016	11,1	6,4	4,2	0,5	8,8	4,4	4,3	0,1	2,4
Wieś	2005	14,3	9,7	4,5	0,1	11,1	6,8	4,3	0,0	3,2
Rural areas	2010	14,9	10,3	4,5	0,1	10,5	6,3	4,1	0,0	4,4
	2015 ^c	.	8,3	4,0	.	.	6,4	3,7	.	.
	2016	12,2	8,0	4,0	0,2	9,7	6,0	3,6	0,1	2,5

a Zameldowania. b Wymeldowania. c Patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 100.
a Registrations. b Deregistrations. c See general notes, item 15 on page 100.

TABL. 26 (68). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS						
OGÓŁEM 2005	69949	45782	24167	55429	45782	9647
TOTAL						
2010	69615	47437	22178	56928	47437	9491
2015	63121	42556	20565	50736	42556	8180
2016	59661	40604	19057	48494	40604	7890
Miasta..... 2005	44080	24428	19652	35286	28705	6581
Urban areas						
2010	41832	24293	17539	37330	30642	6688
2015	39662	23016	16646	31407	25856	5551
2016	36686	21480	15206	29983	24609	5374
Wieś..... 2005	25869	21354	4515	20143	17077	3066
Rural areas						
2010	27783	23144	4639	19598	16795	2803
2015	23459	19540	3919	19329	16700	2629
2016	22975	19124	3851	18511	15995	2516
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION						
OGÓŁEM 2005	13,6	8,9	4,7	10,8	8,9	1,9
TOTAL						
2010	13,2	9,0	4,2	10,8	9,0	1,8
2015	11,8	8,0	3,9	9,5	8,0	1,5
2016	11,1	7,6	3,6	9,1	7,6	1,5
Miasta..... 2005	13,3	7,4	5,9	10,6	8,7	2,0
Urban areas						
2010	12,4	7,2	5,2	11,1	9,1	2,0
2015	11,6	6,7	4,8	9,2	7,5	1,6
2016	10,7	6,2	4,4	8,7	7,1	1,6
Wieś..... 2005	14,2	11,7	2,5	11,1	9,4	1,7
Rural areas						
2010	14,8	12,3	2,5	10,4	8,9	1,5
2015	12,3	10,2	2,1	10,1	8,8	1,4
2016	12,0	10,0	2,0	9,7	8,4	1,3

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. *b* Deregistrations.

TABL. 27 (69). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF
MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odpyły ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM... 2005	69949	31801	38148	55429	25643	29786	14520	6158	8362
TOTAL 2010	69615	31053	38562	56928	25749	31179	12687	5304	7383
2015	63121	28992	34129	50736	23343	27393	12385	5649	6736
2016	59661	27230	32431	48494	22265	26229	11167	4965	6202
0—4 lata.....	5886	2971	2915	5058	2564	2494	828	407	421
5—9.....	4213	2144	2069	3831	1946	1885	382	198	184
10—14.....	2429	1222	1207	2172	1104	1068	257	118	139
15—19.....	1962	984	978	1749	880	869	213	104	109
20—24.....	3795	1211	2584	3223	1031	2192	572	180	392
25—29.....	10486	3891	6595	7546	2824	4722	2940	1067	1873
30—34.....	10310	4705	5605	7306	3357	3949	3004	1348	1656
35—39.....	6698	3394	3304	5284	2622	2662	1414	772	642
40—44.....	4024	2110	1914	3284	1683	1601	740	427	313
45—49.....	2038	1090	948	1819	965	854	219	125	94
50—54.....	1497	792	705	1369	713	656	128	79	49
55—59.....	1601	772	829	1518	757	761	83	15	68
60—64.....	1702	746	956	1620	715	905	82	31	51
65 lat i więcej..... and more	3020	1198	1822	2715	1104	1611	305	94	211

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 28 (70). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND
AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM... 2005	973	464	509	408	210	198	565	254	311
TOTAL 2010	1282	684	598	592	265	327	690	419	271
2014 ^a	1321	703	618	1354	679	675	-33	24	-57
2016	2150	1114	1036	367	193	174	1783	921	862
0—4 lata.....	427	208	219	21	8	13	406	200	206
5—9.....	178	87	91	23	11	12	155	76	79
10—14.....	72	35	37	16	8	8	56	27	29
15—19.....	81	32	49	27	21	6	54	11	43
20—24.....	102	56	46	20	14	6	82	42	40
25—29.....	203	80	123	42	14	28	161	66	95
30—34.....	308	192	116	59	31	28	249	161	88
35—39.....	205	106	99	56	30	26	149	76	73
40—44.....	163	90	73	34	21	13	129	69	60
45—49.....	122	70	52	20	11	9	102	59	43
50—54.....	88	51	37	21	10	11	67	41	26
55—59.....	56	32	24	15	7	8	41	25	16
60—64.....	55	24	31	4	2	2	51	22	29
65 lat i więcej..... and more	90	51	39	9	5	4	81	46	35

a Patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 100.
a See general notes, item 15 on page 100.

TABL. 29 (71). **REZYDENCI^a**
Stan w dniu 31 XII
USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	5240,5	5323,3	5341,5	T O T A L in thous.
mężczyźni w tys.	2509,7	2547,8	2556,1	males in thous.
kobiety: w tysiącach	2730,8	2775,4	2785,4	females: in thousands
na 100 mężczyzn	108,8	108,9	109,0	per 100 males
Miasta: w tysiącach	3360,6	3420,6	3433,5	Urban areas: in thousands
w % ogółu ludności rezydującej.....	64,1	64,3	64,3	in % of total usual residence population
Wieś: w tysiącach	1879,9	1902,7	1908,0	Rural areas: in thousands
w % ogółu ludności rezydującej.....	35,9	35,7	35,7	in % of total usual residence population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2, pkt 2) na str. 97.
^a See general notes, item 2, point 2) on page 97.

TABL. 30 (72). **REZYDENCI^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. in thous.			
O G Ó Ł E M	5240,5	5323,3	5341,5	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym.....	984,2	990,9	1001,7	Pre-working age
Miasta.....	576,4	604,1	616,0	Urban areas
mężczyźni.....	295,3	309,9	315,9	males
kobiety.....	281,1	294,2	300,0	females
Wieś.....	407,8	386,9	385,7	Rural areas
mężczyźni.....	208,9	198,6	197,8	males
kobiety.....	198,9	188,3	187,9	females
W wieku produkcyjnym	3324,3	3262,1	3239,2	Working age
w tym w wieku mobilnym	2080,5	2093,8	2082,9	of which of mobility age
Miasta.....	2156,9	2079,9	2058,6	Urban areas
mężczyźni.....	1089,3	1064,2	1055,1	males
w tym w wieku mobilnym.....	659,2	657,6	652,9	of which of mobility age
kobiety.....	1067,6	1015,7	1003,5	females
w tym w wieku mobilnym.....	678,2	683,0	678,7	of which of mobility age
Wieś.....	1167,4	1182,2	1180,6	Rural areas
mężczyźni.....	630,7	641,8	641,3	males
w tym w wieku mobilnym.....	385,9	390,7	389,8	of which of mobility age
kobiety.....	536,7	540,4	539,4	females
w tym w wieku mobilnym.....	357,3	362,4	361,5	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym.....	932,0	1070,2	1100,6	Post-working age
Miasta.....	627,3	736,6	759,0	Urban areas
mężczyźni.....	187,6	224,5	233,6	males
kobiety.....	439,7	512,1	525,4	females
Wieś.....	304,7	333,6	341,7	Rural areas
mężczyźni.....	97,8	108,8	112,4	males
kobiety.....	206,9	224,8	229,2	females

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2, pkt 2) na str. 97.
^a See general notes, item 2, point 2) on page 97.

TABL. 31 (73). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE**
 Stan w końcu roku
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS
 End of the year

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016
	jednostki kościelne ^a church units ^a				duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful			
Kościół Katolicki Catholic Church												
Kościół Rzymskokatolicki ^b	920	936	959	959	3332	3377	3650	3661	4257464	4244035	4193367	4230371
Starokatolicki Old Catholic												
Kościół Starokatolicki Mariawitów ^c	17	17	16 ^d	16	15	15	16 ^d	13	13894	13880	13815 ^d	13717
Kościół Polskokatolicki ^e	5	4	4	4	9	7	6	4	757	670	780	750
Kościół Katolicki Mariawitów ^e	10	9	8	8	6	5	5	5 ^f	952	872	826	840
Polski Narodowy Katolicki Kościół w RP.....	x	1	2	2	x	4	6	6	x	360	460	460
Kościół Starokatolicki.....	—	1	1 ^d	—	—	2	1 ^d	1	—	100	30 ^d	20
Prawosławne Orthodox												
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^g ...	67	69	73	73	140	174	197	202	183700	182800	182800	182800
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition												
Kościół Ewangelicko- -Augsburski ^h	21	21 ⁱ	21	21	25	22 ⁱ	18	18	5500	3902 ⁱ	4005	3968
Kościół Chrystusowy w RP ^k	4	6 ⁱ	8	9	39	33 ⁱ	118	111	2000	1525 ⁱ	1942	2036
Kościół Zielonoświątkowy ...	6	7	13	14	31	31	37	40	1122	1222	1807	1907
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego.....	14	15	14	14	18	13	10	10	1165	1289	1410	1410
Kościół Ewangelicko- -Reformowany ^c	3	3	2	2	3	2	3	3	1270	1250	1240	1240
Kościół Boży w Chrystusie	6	9	9	10	31	26	24	24	532	590	708	647
Kościół Chrześcijan Baptystów ^c	5	9	10	.	8	7	35	.	414	436	645	.
Kościół Ewangelicko- -Metodystyczny ^c	3	3	5	2	3	3	4	3	390	410	415	415
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej.....	3 ^l	7	10	11	3 ^l	7	7	8	135 ^l	262	330	360
Kościół Wolnych Chrześcijan	7	4	4	5	10	10	12	12	286	258	300	304
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan.....	5	5	5 ^d	5	10	9	9 ^d	10	266	172	152 ^d	226
Kościół Boży w Polsce.....	x	3	4 ⁱ	7	x	3	16 ⁱ	25	x	167	184 ⁱ	398
Nowoapostolski Kościół w Polsce.....	4	4	4	4	1	1	1	2	146	147	163	168
Kościół Chrześcijański w Duchu Prawdy i Pokoju	2	2	2	2	3	4	3	2	17	32	32	26

^a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^b Dane dotyczą diecezji: plockiej, radomskiej, warszawskiej, warszawsko-praskiej; dane o liczbie wiernych dotyczą osób ochrzczonych. ^c Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. ^d 2014 r. ^e Jednostki kościelne — łącznie z placówkami niższymi niż parafie. ^f W tym 4 kobiety. ^g Dane dotyczą diecezji warszawsko-bielskiej. ^h Dane dotyczą diecezji warszawskiej. ⁱ 2011 r. ^k Do 2010 r. — Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. ^l 2003 r.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^b Data concern dioceses: plocka, radomska, warszawska, warszawsko-praska; data on the number of adherents concern baptized persons. ^c Church associated in the Polish Ecumenical Council. ^d 2014. ^e Church units — including units below the parish level. ^f Of which 4 women. ^g Data concern warszawsko-bielska diocese. ^h Data concern warszawska diocese. ⁱ 2011. ^k Until 2010 — Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. ^l 2003.

TABL. 31 (73). KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE (dok.)

Stan w końcu roku
 CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS (cont.)
 End of the year

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016
	jednostki kościelne ^a church units ^a				duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful			
Nurt badaczy Pisma Świętego Bible student movement												
Świadkowie Jehowy w Polsce ^m	177	184	137	137	—	—	—	—	.	13399	13368	13094
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	1	1	1	1	3	8	7	6	78	75	80	76
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	3	3	3 ^d	3	16	15	14 ^d	14	69	70	68 ^d	66
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	1	1	1	1	8	8	7	7	60	48	52	43
Islamskie Muslim												
Muzulmański Związek Religijny w RP	1	2	2	.	1	3	6	.	.	80	125	.
Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul Bayt ⁿ	1	1	1 ^d	1	1	1	1 ^d	1	55	60	63 ^d	2700
Stowarzyszenie Jedności Muzulmańskiej	—	—	1	1	1	1	1	1	38	38	35	35
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions												
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	.	.	3	3	.	.	102	107	.	.	790	812
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang ^o	2	2	2	2	8	23	15	12	495	490	515	527
Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	1	2	2	2	17	9	18	17	50	41	58	55
Inne Others												
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni)	2	1	2 ^d	1	40	40	31 ^d	13	460	293	603 ^d	671
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	1	1	1	1	9	9	10	9	292	307	320	80
Lectorium Rosicrucianum Międzynarodowa Szkoła Złotego Różokrzyża ^p	1	1	1	1	—	—	—	—	116	135	140	150
Światowy Uniwersytet Duchowy Brahma Kumaris	1	1	3	3	5	5	9	8	50	60	43	49
Karaimski Związek Religijny	1	1	1	1	—	—	—	—	40	40	99	97

^a Obejmują m.in. parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^d 2014 r. ^{m, n} Liczba wiernych oznacza: *m* — liczbę głosicieli, *n* — w latach 2005, 2010 i 2015 — liczbę współpracowników i aktywistów działających na rzecz społeczności szyickiej; w 2016 r. — szacowaną liczbę szyitów. ^o Do 2011 r. — Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang w Polsce. ^p Dane dotyczą Centrum Warszawa.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^d 2014. ^{m, n} Number of adherents represents: *m* — the number of proclaimers, *n* — in 2005, 2010 and 2015 — the number of co-workers and activists working for the Shiite Community; in 2016 — estimated number of Shiites. ^o Until 2011 — Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang w Polsce. ^p Data concern Centrum Warszawa.

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej i obejmują **osoby w wieku 15 lat i więcej** będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Badanie nie obejmuje osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych. Prezentowane dane opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności — BAEL** (tabl. 1 i 2) przeprowadzanego w cyklu kwartalnym; badaniem nie są objęte osoby nieobecne w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej. Badanie prowadzi się metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia. Od 2010 r. dane uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
  - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
  - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.
- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15—74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
  - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data on **economic activity of population** concern the actually living population and cover **persons aged 15 and more**, who are members of households in the dwellings selected on a random basis. The survey does not cover persons living in collective accommodation establishments and homeless. Presented data were compiled on the basis of representative **Labour Force Survey — LFS** (tables 1 and 2); the sample survey conducted on a quarterly basis. The survey does not cover persons absent in households for 12 months and more. The survey is conducted by the continuous observation method, i.e. economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth. Since 2010 the data have been generalized on the basis of population balances compiled with the use of the National Census of Population and Housing 2011.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons, who during the reference week:
  - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,
  - formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), if the break in work did not exceed 3 months; moreover if the break in work exceeded 3 months the additional criterion in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.
- 2) **unemployed persons** are persons aged 15—74 who simultaneously fulfilled three conditions:
  - within the reference week were not employed,

- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników badania, w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
  - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005—2009; patrz ust. 5 na str. 127,
  - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
  - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

- *within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,*
- *were available for work within a fortnight period after the reference week.*

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed.

3. **The activity rate** is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The unemployment rate is calculated as the share of the unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

4. *Due to rounding-off results of the survey, sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item "total".*

Employment

1. *Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (among others in regard to private farms in agriculture).*

2. *Data regarding employment concern persons performing work providing earnings or income and include:*

- 1) *employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);*
- 2) *employers and own-account workers, i.e.:*
  - a) *owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005—2009; see item 5 on page 127,*
  - b) *owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,*
  - c) *other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;*
- 3) *outworkers;*
- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) *members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);*
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia. **Niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII w latach 2002—2009 wyznaczono na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005—2009 nie zaliczono osób pracujących:
  - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
  - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadającymi użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczenia na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 21.

3. Full-time paid employees are employed persons on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker. **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII in 2002—2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002, as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2005—2009 are not included the following employed persons:
  - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
  - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

6. Data regarding employees hired on the basis of an employment contract concern:

- 1) the **employment as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) the **average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. Data according to sections of the NACE Rev. 2 were compiled using the **enterprise method**. Definition of the enterprise method is given in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 21.

8. Dane o pracujących w tabl. 3 prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i faktycznie prowadzonej działalności.

9. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także — ze względów ewidencyjnych — osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

10. **Wolne miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

11. **Nowo utworzone miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobotnie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 645, z późn. zm.), określone są jako bezrobotne.

8. *Data regarding employment in table 3 are presented by permanent places of work and actually conducted business activity.*

9. *Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern the **number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.*

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons who have retired or been granted a disability pension, persons who have left work as well as — for record-keeping purposes — persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

*The **hire (termination) rate** is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.*

10. **Vacancies** are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) *the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;*
- 2) *the employer made efforts to find people willing to take up the job;*
- 3) *if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.*

11. **Newly created jobs** are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Unemployment

1. *Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (unified text: Journal of Laws 2016 item 645, with later amendments), are classified as unemployed.*

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna — zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Za **bezrobotnego zarejestrowanego absolwenta** uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne.

3. **Długotrwale bezrobotni zarejestrowani** to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

4. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

5. Informacje o **wydatkach Funduszu Pracy** podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 645, z późn. zm.).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

An unemployed person is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person — capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. *An registered unemployed school-leaver is a person who has graduated within the last 12 months any school confirmed by a certificate, diploma or other document of completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation.*

3. *The registered long-term unemployed are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training of adults in the workplace.*

4. *The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

5. *Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (unified text: Journal of Laws 2016 item 645, with later amendments).*

Work conditions

1. *Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.*

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical card of accidents at work.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagle zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania — na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący — szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;
- 2) during a training within the scope of common self-defence;
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) stay — on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity — at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;
- 6) performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;
- 7) performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, order or services agreements;
- 8) performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or cooperation at conducting them;

- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. są grupowane zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. **Wskaźnik wypadkowości** jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybolówstwo w wodach morskich), „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, „Budownictwo” (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków), „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając

- 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*

- 10) *servicing supplementary forms of military service;*

- 11) *education at the National School of Public Administration by students who receive scholarships.*

3. A **serious accident at work** is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. A **fatal accident at work** is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

6. The **accident ratio** is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

7. Information regarding **persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health** is compiled on the basis of reports:

- 1) data concern persons employed by entities included in the sections: "Agriculture, forestry and fishing" (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as fishing), "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply", "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities", "Construction" (excluding development of building projects), "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles", "Transportation and

motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Informacja i komunikacja” (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji), „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej), „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca” (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania), „Edukacja” (w zakresie szkół wyższych), „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (w zakresie opieki zdrowotnej), „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły przemysłowe, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

8. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

9. Do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych (tabl. 19 i 20) przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

10. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 21 podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 1367).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

storage”, „Information and communication” (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities), „Professional, scientific and technical activities” (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities), „Administrative and support service activities” (in the scope of rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities), „Education” (only tertiary education), „Human health and social work activities” (in the scope of human health activities), „Other service activities” (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

- 2) data concern persons exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimate, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

8. Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence of health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.

9. The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees (tables 19 and 20).

10. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases in table 21 are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (unified text: Journal of Laws 2013 item 1367).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 100 thous. paid employees.

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (74). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ — na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE — on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages			kwartaly quarters				
	I	II	III	IV				
LUDNOŚĆ w tys.	4331	4774	4344	4343	4343	4345	4345	POPULATION in thous.
Mężczyźni	2065	2287	2049	2049	2049	2050	2050	Men
Kobiety	2265	2487	2295	2294	2294	2296	2296	Women
Aktywni zawodowo	2514	2922	2601	2578	2606	2617	2602	Economically active persons
mężczyźni	1366	1584	1387	1381	1389	1392	1387	men
kobiety	1149	1338	1214	1197	1217	1225	1215	women
Pracujący	2327	2734	2457	2417	2460	2480	2471	Employed persons
mężczyźni	1261	1478	1305	1281	1295	1323	1321	men
kobiety	1066	1255	1152	1136	1165	1157	1150	women
Bezrobotni ^a	187	188	144	161	146	137	131	Unemployed persons ^a
mężczyźni	105	105	82	100	93	68	66	men
kobiety	82	83	62	61	53	69	65	women
Bierni zawodowo	1816	1852	1743	1765	1737	1728	1743	Economically inactive persons
Mężczyźni	700	703	662	667	660	658	663	Men
Kobiety	1117	1149	1081	1097	1077	1070	1081	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	58,0	61,2	59,9	59,4	60,0	60,2	59,9	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	66,2	69,3	67,7	67,4	67,8	67,9	67,7	men
kobiety	50,7	53,8	52,9	52,2	53,1	53,4	52,9	women
Miasta	58,9	62,8	60,7	60,5	61,0	61,1	60,4	Urban areas
Wieś	56,7	58,2	58,4	57,5	58,2	58,7	59,1	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	53,7	57,3	56,6	55,7	56,6	57,1	56,9	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	61,1	64,6	63,7	62,5	63,2	64,5	64,4	men
kobiety	47,1	50,5	50,2	49,5	50,8	50,4	50,1	women
Miasta	54,7	59,0	57,4	57,0	57,5	57,7	57,7	Urban areas
Wieś	52,0	54,1	55,0	53,3	55,1	56,0	55,5	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	7,4	6,4	5,5	6,2	5,6	5,2	5,0	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	7,7	6,6	5,9	7,2	6,7	4,9	4,8	men
kobiety	7,1	6,2	5,1	5,1	4,4	5,6	5,3	women
Miasta	7,0	6,1	5,4	5,8	5,7	5,6	4,5	Urban areas
Wieś	8,2	7,1	5,8	7,2	5,3	4,6	6,0	Rural areas

^a Osoby w wieku 15—74 lata.

^a Persons aged 15—74.

TABL. 2 (75). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU
ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2016 R. — na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE
AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2016 — on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Population	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Współ- czynnik aktywno- ści zawo- dowej Activity rate	Wskaźnik zatrudnie- nia Em- ployment rate	Stopa bezrobo- cia Unem- ployment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezro- botni ^a unem- ployed ^a				
		w tys. in thous.						
OGÓŁEM ..... TOTAL	4345	2602	2471	131	1743	59,9	56,9	5,0
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyjnym ^b of which of working age ^b	3127	2474	2346	129	653	79,1	75,0	5,2
15—24 lata.....	526	177	156	21	349	33,7	29,7	11,9
25—34.....	790	694	656	39	96	87,8	83,0	5,6
35—44.....	828	739	700	38	90	89,3	84,5	5,1
45—54.....	605	506	489	17	99	83,6	80,8	3,4
55 lat i więcej and more.....	1596	485	470	15	1111	30,4	29,4	3,1
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe..... Tertiary	1380	1111	1073	38	269	80,5	77,8	3,4
Policealne i średnie zawodowe ... Post-secondary and vocational secondary	913	594	562	32	319	65,1	61,6	5,4
Średnie ogólnokształcące ..... General secondary	477	264	249	15	213	55,3	52,2	5,7
Zasadnicze zawodowe ..... Basic vocational	831	506	474	32	325	60,9	57,0	6,3
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe..... Lower secondary, primary and incomplete primary	744	128	113	14	616	17,2	15,2	10,9

^a Osoby w wieku 15—74 lata. ^b Mężczyźni w wieku 18—64 lata, kobiety w wieku 18—59 lat.
^a Persons aged 15—74. ^b Men aged 18—64, women aged 18—59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (76). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016	
				ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL	2066841	2225564	2406734	2527039	1230368
sektor publiczny ..... public sector	511375	521079	514079	518219	338050
sektor prywatny ..... private sector	1555466	1704485	1892655	2008820	892318
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^b ..... Agriculture, forestry and fishing ^b	321077	300781	303161	303324	139542
Przemysł ..... Industry	325061	316656	319609	337703	113930
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	289077	275221	280776	297491	103713
Budownictwo ..... Construction	107889	128598	132272	140710	19872
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	377088	385560	412559	431786	218688
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	112372	132507	147628	156215	37343
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	35830	42700	45270	49886	30335
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	73023	89796	99954	110927	40433
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	79012	101375	117087	114263	68065
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	45421	46445	49153	53221	29748
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	118773	141507	180445	191105	102135
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	63873	77443	90202	111892	52852
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory so- cial security	100298	118323	122556	123627	79386
Edukacja ..... Education	144306	160589	181333	186330	142412
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	96334	111624	124301	129965	102608
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	26018	28172	27767	28497	16362
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	40466	43488	53437	57588	36657

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 128.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 128.

TABL. 4 (77). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which	
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
OGÓŁEM 2005	1628591	1618500	8581
TOTAL 2010	1949516	1938467	9361
..... 2015	2062356	2051742	8945
2016	2140826	2130186	9258
sektor publiczny ..... public sector	700840	700840	—
sektor prywatny ..... private sector	1439986	1429346	9258
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	8083	7740	79
Przemysł ..... Industry	373291	370639	2529
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	314417	311836	2458
Budownictwo ..... Construction	89382	88170	1206
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	343977	341693	2233
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	269178	268150	1028
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	38757	38408	349
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	114137	114028	109
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	131756	130795	24
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	37206	37168	38
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	127538	126964	574
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	152926	152703	222
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory social security	139930	139927	3
Edukacja ..... Education	174477	173963	514
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	102199	101982	217
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	26763	26755	8
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	11226	11101	125

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (78). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób ^a of which entities employ- ing more than 9 persons ^a	
O G Ó Ł E M	1790263	2149972	2212526	2290632	1984489	T O T A L
sektor publiczny	653933	727257	659020	669855	667733	public sector
sektor prywatny	1136330	1422715	1553506	1620777	1316756	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	19022 ^b	16846 ^b	17996 ^b	17979 ^b	5757	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	334884	357787	381367	386831	356411	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	294579	302628	319520	326997	298658	of which manufacturing
Budownictwo	110338	123110	115355	121330	84127	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	329225	384495	386880	398480	315048	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	198882	287383	266731	274108	254652	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	37778	42024	40694	43403	33811	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	80358	111477	115992	118762	105960	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	84183	119509	117190	125391	119648	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	31438	33095	33026	34497	24451	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	104946	124052	146791	153973	119189	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ	72571	105520	130766	146051	135120	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	105013	136288	132174	133616	131606	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	142871	153528	165448	169543	165990	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	87804	99698	102441	105307	97902	Human health and social work activi- ties
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją	24949	27952	26366	26506	24956	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	26001	27208	33310	34855	9861	Other service activities

^a Bez zatrudnionych za granicą. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 128.
^a Excluding persons employed abroad. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 128.

TABL. 6 (79). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a

Stan w dniu 31 XII
 FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM 2005	1469290	686493	149210	87232
TOTAL 2010	1772243	854944	166224	105935
..... 2015	1875162	910729	176580	115797
2016	1958546	947931	171640	113108
sektor publiczny ..... public sector	650094	378745	50746	35674
sektor prywatny ..... private sector	1308452	569186	120894	77434
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	5628	1903	2112	1682
Przemysł ..... Industry	360577	121112	10062	5335
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	302553	107856	9283	4952
Budownictwo..... Construction	85227	14285	2943	1049
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	307577	151773	34116	27076
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	254549	#	13601	#
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	30532	18669	7876	5038
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	108959	44722	5069	2761
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	112991	70099	17804	10347
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	23788	12840	13380	8784
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	119380	69041	7584	4679
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	134026	57125	18677	9775
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory social security	135918	85234	4009	2553
Edukacja ..... Education	151652	119097	22311	16066
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	94597	77530	7385	5845
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	23553	13911	3202	2096
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	9592	#	1509	#

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (80). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podejmujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący persons formerly employed	powracający z urlopów wychowawczych ^b persons returning from child-care leaves ^b		
OGÓŁEM	2005	349293	141565	55524	167541	9296	23,7
TOTAL	2010	368523	166435	58871	203451	10211	20,3
	2015	427199	190734	76719	293783	5418	23,1
	2016	503164	227289	109076	331681	5242	26,7
sektor publiczny		75061	43018	13263	53633	1822	11,5
public sector							
sektor prywatny	428103	184271	95813	278048	3420	34,5	
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	953	312	130	672	4	20,5	
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł	73099	25640	10466	51644	514	20,7	
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe	67096	23967	9797	47317	452	22,9	
of which manufacturing							
Budownictwo	23924	3502	2659	17030	47	28,0	
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	87981	43271	22585	55556	1140	29,5	
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa	48981	14402	10185	33035	374	20,0	
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	11852	6744	3673	6492	98	40,1	
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja	27546	12569	5796	18776	378	26,5	
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	31044	17507	4484	22298	644	28,8	
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4006	2047	453	3129	48	16,9	
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	31546	17873	7321	19991	353	27,6	
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	107284	44649	#	64632	137	89,2	
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	18586	11212	2633	13974	764	13,4	
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja	16565	13279	2343	11639	373	11,3	
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	12777	10291	2525	8949	271	14,4	
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3678	2089	1330	1922	75	15,6	
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa	3342	1902	#	1942	22	35,4	
Other service activities							

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; w 2005 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; in 2005 excluding seasonal and temporary paid employees. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (81). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %	
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to disso- lution of an employment contract		przeniesie- ni na eme- rentę, rentę z tytułu niezdolno- ści do pracy, rehabilita- cję retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlopów wychowawczych ^b taking child-care leaves ^b		
			przez zakład pracy by employer	przez pracownika by employee				
OGÓŁEM 2005	319596	126757	45108	40842	15737	13397	21,3	
TOTAL								
	2010	362781	163105	59826	40699	15389	11808	19,9
	2015	389583	169882	50601	54282	19143	6512	21,0
	2016	429424	191541	43552	60334	19264	8574	22,6
sektor publiczny ..... public sector	66682	36970	4488	6429	12179	2501	10,1	
sektor prywatny ..... private sector	362742	154571	39064	53905	7085	6073	29,0	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	922	363	62	46	65	16	19,6	
Przemysł ..... Industry	62582	21230	8817	7683	3459	868	17,6	
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	55770	19590	8212	7056	2576	807	18,9	
Budownictwo ..... Construction	23691	2995	3041	2590	843	118	27,6	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	76535	39037	9864	13068	1295	1529	25,4	
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	40263	11064	2252	5484	4212	506	16,4	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	10815	6356	828	1699	218	208	36,2	

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; w 2005 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; in 2005 excluding seasonal and temporary paid employees. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 8 (81). ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)
 TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	kobiety women	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
			zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to disso- lution of an employ- ment contract		przenie- sieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolno- ści do pracy, rehabilita- cję retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlopów wych- wawczych ^b taking child-care leaves ^b	
			przez zakład pracy by employer	przez pracownika by employee			
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	20769	8925	1752	5868	370	466	19,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	25253	14701	4825	5982	587	931	23,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	3631	1878	511	653	470	63	15,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	25334	14098	2669	7098	758	536	22,0
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ ..... Administrative and support service activi- ties	92792	39183	5302	5538	330	1286	76,2
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne ..... Public administration and defence; com- pulsory social security	16469	9506	1184	1202	2526	991	11,6
Edukacja ..... Education	13507	10316	1047	1070	2052	479	9,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	10462	8294	933	1351	1608	423	11,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	3203	1851	225	488	410	97	13,5
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	3196	1744	240	514	61	57	33,5

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; w 2005 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; in 2005 excluding seasonal and temporary paid employees. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (82). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY ^a**
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers				
			wyższych tertiary	poicealnych i średnich zawodowych post- -secondary and second- ary voca- tional	liceów ogólno- kształcących general secondary	zasadni- czych zawo- dowych basic vocational	
OGÓŁEM	2005	46889	21266	17828	13286	7582	8193
TOTAL	2010	43718	21071	18621	9543	9384	6170
	2015	48785	23319	21624	10808	9881	6472
	2016	49497	24087	23408	9968	10916	5205
sektor publiczny ..... public sector		10183	5574	6108	1805	1761	509
sektor prywatny ..... private sector		39314	18513	17300	8163	9155	4696
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing		94	33	66	20	6	2
Przemysł ..... Industry		5873	1955	1792	1551	1018	1512
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing		5564	1841	1616	1495	991	1462
Budownictwo..... Construction		1287	243	474	264	126	423
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		10178	5249	3691	2171	3301	1015
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage		6940	2330	1907	2396	1547	1090
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ		1597	919	428	413	649	107
Informacja i komunikacja..... Information and communication		4142	1991	3050	247	780	65
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities		3178	1755	2049	296	814	19
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities		235	142	171	21	#	#
Działalność profesjonalna, naukowa i technicz- na..... Professional, scientific and technical activities		5016	2784	3645	368	898	105
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities		4398	1923	1354	1509	946	589
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... Public administration and defence; compulsory social security		2098	1366	1585	189	275	49
Edukacja..... Education		1493	1206	1265	81	107	40
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities		1965	1574	1500	209	161	95
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation		716	433	353	145	195	23
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities		287	184	78	88	#	#

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; w 2005 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo.

^a Employed on the basis of an employment contract; data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; in 2005 excluding seasonal and temporary paid employees.

TABL. 10 (83). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2016 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies — newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies — newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM	18377	4948	15597	122750	72798	59906	36901
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	29	—	3	520	74	223	110
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł.....	3458	1099	2377	18164	10393	5721	3726
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie	6	6	—	215	74	213	172
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	3169	1053	2111	16668	9463	5143	3285
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	182	34	180	504	368	167	137
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	101	6	86	777	488	198	132
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo	900	210	782	9485	3898	7847	5034
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2713	537	2659	29444	16552	18218	8231
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	2139	305	1778	8689	5434	3778	3090
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	544	155	423	4623	2185	2235	1382
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 10 (83). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2016 R. (dok.)**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies — newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies — newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	2149	1040	2063	10968	8383	4165	3430
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	727	55	703	3969	3046	3522	3228
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	231	57	196	1519	1018	1199	531
Działalność profesjonalna, naukowa i technicz- na ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2321	715	1883	13031	7328	4618	1875
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	331	73	292	7695	4214	3967	3042
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1191	275	1185	2608	2554	722	711
Edukacja ..... <i>Education</i>	470	183	402	6209	4949	1818	1536
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	838	121	644	3526	1805	644	368
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	136	54	127	1158	698	540	374
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	200	69	80	1142	267	689	233

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie

Unemployment

TABLE 11 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	332525	238341	216527	188910	Total registered unemployed persons
w tym kobiety.....	166277	115079	104684	93803	of which women
Z liczby ogółem — bezrobotni:					Of total number — unemployed persons:
dotychczas niepracujący.....	84797	53274	38674	30740	previously not employed
absolwenci ^a	14125	12621	8466	6412	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych.....	85580	69256	72563	62493	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących za- kładu pracy.....	19190	10764	12526	10632	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	223293	116806	127214	111298	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku.....	43941	39143	29518	25737	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia.....	.	.	28501	28403	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni.....	6642	8934	9576	8469	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c w %	13,8	9,7	8,3	7,0	Registered unemployment rate ^c in %
Oferty pracy.....	2057	2164	5180	6119	Job offers

^a, ^b, ^c Patrz uwagi ogólne na str. 129: ^a — ust. 2, ^b — ust. 3, ^c — ust. 4.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a, ^b, ^c See general notes on page 129: ^a — item 2, ^b — item 3, ^c — item 4.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABLE 12 (85). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI ^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM
UNEMPLOYMENT ROLLS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	293256	319149	275822	253507	Total newly registered unemployed persons
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety.....	135915	148958	129864	119634	women
dotychczas niepracujący.....	97931	86703	57414	46964	previously not employed
zwolnieni z przyczyn dotyczących za- kładu pracy.....	10020	11213	14318	12430	terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	313677	304870	309072	281124	Persons removed from unemployment rolls
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety.....	144105	141678	144689	130515	women
z tytułu podjęcia pracy.....	139369	121150	152444	144098	received jobs

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 13 (86). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2005		2010		2015		2016	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>								
OGÓŁEM ..... TOTAL	332525	166277	238341	115079	216527	104684	188910	93803
WEDŁUG WIEKU <i>BY AGE</i>								
24 lata i mniej..... <i>and less</i>	69469	35004	47359	23447	30315	15016	23193	12106
25—34.....	91903	51704	69527	37479	57021	31485	49601	28960
35—44.....	66063	34705	44334	22644	48040	25271	43723	23614
45—54.....	83345	39366	49130	23344	40215	19122	34537	16410
55 lat i więcej..... <i>and more</i>	21745	5498	27991	8165	40936	13790	37856	12713
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA <i>BY EDUCATIONAL LEVEL</i>								
Wyższe..... <i>Tertiary</i>	20666	13259	28255	18494	32256	21083	29172	19364
Policealne i średnie zawodowe..... <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	74884	45153	52711	28888	47293	25812	41032	22903
Średnie ogólnokształcące..... <i>General secondary</i>	25294	17778	26885	16868	24323	14833	21217	13281
Zasadnicze zawodowe..... <i>Basic vocational</i>	105115	46374	63174	25213	53060	20675	45582	18072
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe..... <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	106566	43713	67316	25616	59595	22281	51907	20183

TABL. 13 (86). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2015		2016	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT ^{ab}								
3 miesiące i mniej ..... months and less	62226	26291	70377	31218	52302	22827	44960	19512
3— 6.....	40435	19586	40739	20163	31588	15527	26188	13101
6—12.....	49207	23026	44856	21438	36593	17726	32069	16205
12—24.....	52890	25347	47568	22871	36391	18037	32308	16864
Powyżej 24 miesięcy ..... More than 24 months	127767	72027	34801	19389	59653	30567	53385	28121
WEDŁUG STAŻU PRACY ^b BY WORK SENIORITY ^b								
Bez stażu pracy ..... No work seniority	84797	44625	53274	28045	38674	19415	30740	15975
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej ..... and less	52721	26455	36841	18658	36936	18902	33532	17668
1— 5.....	59720	29200	50338	24067	44987	21996	40338	20664
5—10.....	43461	22961	31548	15498	31447	15906	28633	14919
10—20.....	49600	26584	33856	16809	33437	16541	29619	14742
20—30.....	35714	15244	24721	9739	22881	9360	19304	7750
powyżej 30 lat..... more than 30 years	6512	1208	7763	2263	8165	2564	6744	2085

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2016 r. wśród bezrobotnych było 55783 osoby (w tym 21222 kobiety) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

Note. As of 31 XII 2016 among the unemployed were 55783 persons (of which 21222 women) aged 50 and more.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 14 (87). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych.....	7086	4941	5843	4862	Undertook employment in intervention works
w tym kobiety	3820	3049	3291	2705	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych.....	6957	7432	3877	4012	Undertook employment in public works
w tym kobiety	3117	3470	1866	2028	of which women
Rozpoczęli szkolenie i staż u pracodawcy	31599	44349	30382	23891	Started training and traineeship with the employer
w tym kobiety	18612	26233	18073	13824	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne ...	—	4114	4810	4310	Started a social useful works
w tym kobiety	—	2450	2901	2596	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy.....	84403	101854	158325	206703	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 15 (88). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM.....	554,3	1047,6	870,0	853,9	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych.....	326,8	397,6	356,9	313,4	36,7	Unemployment benefits
Szkolenia	19,4	54,4	24,2	21,2	2,5	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy.....	35,6	232,5	193,4	155,4	18,2	Means for starting of economic activity and equipping of work seat
Roboty publiczne	34,1	55,3	32,4	35,5	4,2	Public works
Prace interwencyjne	20,7	28,3	30,5	31,3	3,7	Intervention works
Stypendia za okres stażu	67,1	202,8	153,1	137,1	16,1	Scholarships for traineeship period

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 129.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 5 on page 129.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16 (89). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem — powodujących niezdolność do pracy Of total number — acci- dents resulting in an inabil- ity to work			SPECIFICATION
		śmier- tel- nych fatal	cięż- kich serious	lżej- szych light	1—3 dni days	4—20	21 dni i więcej days and more	
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM 2005	10097	93	126	9878	117	3181	6120	TOTAL
2010	12019	97	96	11826	180	3857	6945	
2015	10410	34	52	10324	195	4051	5616	
2016	10522	34	48	10440	282	4257	5725	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	48	1	—	47	1	8	38	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2372	6	18	2348	30	804	1491	Industry
górnictwo i wydobywanie	5	—	—	5	—	1	4	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	1955	6	18	1931	25	663	1230	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	89	—	—	89	—	22	64	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; re- kultywacja ^Δ	323	—	—	323	5	118	193	water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities
Budownictwo	888	11	10	867	27	261	582	Construction
Handel; naprawa pojazdów sa- mochodowych ^Δ	1740	1	3	1736	53	769	882	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa	1025	7	5	1013	21	392	588	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	213	—	—	213	5	119	85	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	150	—	—	150	5	68	75	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czenia	256	1	1	254	15	119	110	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ...	106	1	1	104	2	28	69	Real estate activities
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna	361	—	2	359	14	172	164	Professional, scientific and tech- nical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	896	—	6	890	52	413	400	Administrative and support ser- vice activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne	636	—	1	635	24	272	322	Public administration and de- fence; compulsory social secu- rity
Edukacja	476	3	—	473	12	190	269	Education
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	1158	3	1	1154	15	558	546	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	139	—	—	139	5	59	72	Arts, entertainment and recrea- tion
Pozostała działalność usługowa...	58	—	—	58	1	25	32	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 16 (89). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem — powodujących niezdolność do pracy Of total number — accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION	
		śmier- tel- nych fatal	cięż- kich serious	łżej- szych light	1—3 dni days	4—20	21 dni i więcej days and more		
NA 1000 PRACUJĄCYCH ^b (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS ^b (accident rate)									
OGÓŁEM	2005	5,82	0,05	0,07	5,70	0,07	1,83	3,53	TOTAL
	2010	5,46	0,04	0,04	5,38	0,08	1,75	3,16	
	2015	5,00	0,02	0,02	4,96	0,09	1,95	2,70	
	2016	4,84	0,02	0,02	4,80	0,13	1,96	2,63	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		4,79	0,10	—	4,69	0,10	0,80	3,79	Agriculture, forestry and fish- ing
Przemysł		7,22	0,02	0,05	7,15	0,09	2,45	4,54	Industry
górnictwo i wydobywanie		2,05	—	—	2,05	—	0,41	1,64	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe.....		6,76	0,02	0,06	6,68	0,09	2,29	4,25	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		4,95	—	—	4,95	—	1,22	3,56	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; re- kultywacja ^Δ		16,90	—	—	16,90	0,26	6,17	10,10	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		6,51	0,08	0,07	6,36	0,20	1,91	4,26	Construction
Handel; naprawa pojazdów sa- mochodowych ^Δ		4,12	0,00	0,01	4,11	0,13	1,82	2,09	Trade; repair of motor vehi- cles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa		6,75	0,05	0,03	6,67	0,14	2,58	3,87	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		4,48	—	—	4,48	0,11	2,50	1,79	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		1,42	—	—	1,42	0,05	0,64	0,71	Information and communica- tion
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		2,21	0,01	0,01	2,19	0,13	1,03	0,95	Financial and insurance activi- ties
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..		2,07	0,02	0,02	2,03	0,04	0,55	1,35	Real estate activities
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna		1,94	—	0,01	1,93	0,08	0,93	0,88	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		8,87	—	0,06	8,81	0,51	4,09	3,96	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne		5,17	—	0,01	5,16	0,19	2,21	2,62	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja		2,59	0,02	—	2,57	0,07	1,03	1,46	Education
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna		9,11	0,02	0,01	9,08	0,12	4,39	4,29	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		4,94	—	—	4,94	0,18	2,10	2,56	Arts, entertainment and recre- ation
Pozostała działalność usługowa		1,04	—	—	1,04	0,02	0,45	0,58	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku. ^b W liczbie pracujących nie uwzględniono pracowników cywilnych jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

^a Registered in a given year. ^b The number of employed persons do not include the civilian employees of the budgetary entities conducting activity in the range of national defence and public safety.

TABL. 17 (90). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transporta- tion and storage	opieka zdrowot- na i po- moc spo- leczna human health and social work activities
			razem total	w tym przetwó- rstwo przemy- słowe of which manu- facturing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY CONTACT-MODE OF INJURY								
OGÓŁEM	2005	71	2766	2444	865	1401	971	854
TOTAL	2010	51	2810	2398	1312	1667	1722	923
.....	2015	40	2336	1950	943	1803	1018	1040
.....	2016	48	2372	1955	888	1740	1025	1158
Kontakt z prądem elektrycznym, temperatu- rą, niebezpiecznymi substancjami i prepa- ratami chemicznymi	305	1	81	76	25	41	24	25
Contact with electrical voltage, temperature, hazardous substances and chemicals								
w tym z preparatami chemicznymi..... of which chemicals	78	—	34	33	6	10	3	7
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie	11	1	4	1	2	—	—	—
Drowned, buried, enveloped								
Zderzenie lub uderzenie w: Horizontal or vertical impact with or against:								
nieruchomy obiekt	3000	14	607	485	245	439	281	372
a stationary object								
obiekt w ruchu	2054	7	509	427	229	416	235	104
object in motion								
w tym przez: of which by:								
spadający obiekt.....	736	2	201	172	92	153	71	32
falling object								
poruszający się lub transportowany obiekt.....	507	2	123	108	44	112	59	28
moving or transported object								
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	1488	5	407	366	129	306	61	257
Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent								
w tym kontakt z przedmiotem ostrym	905	—	274	256	60	225	19	132
of which contact with sharp material agent								
Uwięzienie, zmiżdżenie	621	2	232	207	49	103	53	20
Trapped, crushed								
Obciążenie psychiczne lub fizyczne	1677	6	285	207	148	286	220	165
Physical or mental stress								
w tym obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego	1524	5	270	197	135	278	198	141
of which physical stress on the muscular- skeletal system								

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (90). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transporta- tion and storage	opieka zdrowot- na i spo- socjalna human health and social work activities
			razem total	w tym przetwór- stwo przemys- łowe of which manu- facturing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) CONTACT-MODE OF INJURY (cont.)								
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia..... Human or animal aggression	300	3	29	10	3	11	64	78
Pozostałe ..... Others	1066	9	218	176	58	138	87	137
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS								
OGÓŁEM 2005	17402	113	5146	4586	1865	2607	1494	1239
TOTAL 2010	21446	112	5591	4681	2869	2886	2840	1328
..... 2015	19501	81	4536	3844	2211	3509	1692	1641
..... 2016	19308	97	4668	3907	1946	3299	1712	1820
Niewłaściwy stan czynnika materialnego..... Inappropriate condition of material objects/ agents	1633	10	539	462	169	222	110	153
Niewłaściwa organizacja: Inappropriate organization of:								
pracy..... work	740	2	213	179	96	122	45	89
stanowiska pracy..... work post	936	4	275	236	117	181	54	78
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikami materialnymi..... Absence or inappropriate use of material objects/agents	1220	3	342	303	202	235	86	85
Nieużywanie sprzętu ochronnego..... Not using protective equipment	236	2	66	56	35	61	7	10
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika..... Inappropriate wilful employee action	1046	8	295	256	101	236	66	42
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracowni- ka ^b ..... Inappropriate mental-physical condition of employee ^b	315	5	54	46	12	63	33	27
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika.. Incorrect employee action	11945	54	2687	2232	1129	1986	1175	1170
Inne ..... Others	1237	9	197	137	85	193	136	166

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.
^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (91). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2736	2111	1846	1799	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	16	13	6	12	<i>of which fatal accidents</i>
Wydarzenia powodujące urazy:					<i>Events causing injury:</i>
upadek osób	1381	1091	849	849	<i>persons falling</i>
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	148	136	135	130	<i>persons hit or crushed by falling objects</i>
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	85	48	39	35	<i>persons run over, hit or caught by moving means of transport</i>
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	409	254	243	215	<i>persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment</i>
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	337	296	285	278	<i>persons hit, crushed or bitten by animals</i>
działanie skrajnych temperatur	18	9	9	8	<i>influence of extreme temperatures</i>
działanie materiałów szkodliwych	3	3	7	3	<i>influence of hazardous materials</i>
inne wydarzenia	355	274	279	281	<i>other events</i>

^a Dotyczy wypadków, z tytułu których przyznano jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Concern accidents for which one-time compensations were granted.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (92). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard						
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery		
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions				
			ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości			per 1000 paid employees of total surveyed						
OGÓŁEM	2005	62,0	52,2	29,4	24,0	25,8	22,7	6,8	5,5
TOTAL	2010	39,3	35,8	17,5	15,6	16,3	15,5	5,5	4,7
	2015	41,0	35,5	15,6	12,0	15,6	14,7	9,8	8,9
	2016	36,1	31,4	13,9	10,6	12,3	11,5	9,9	9,3
sektor publiczny		27,6	25,3	6,3	4,7	18,4	18,0	2,9	2,6
public sector									
sektor prywatny		38,9	33,4	16,4	12,6	10,3	9,4	12,2	11,4
private sector									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str. 131

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7, point 1) on page 131.

TABL. 19 (92). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a** (dok.)
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
	ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions					
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości				per 1000 paid employees of total surveyed				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	44,7	32,3	15,8	15,8	23,0	10,6	5,9	5,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł	74,1	62,2	38,3	29,1	25,2	24,1	10,6	9,0
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie	29,2	28,3	26,4	25,4	1,9	1,9	0,9	0,9
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe	63,1	50,6	40,3	30,6	16,0	14,9	6,8	5,1
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	168,9	158,5	31,1	22,6	86,2	85,6	51,6	50,4
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	109,1	101,7	19,2	16,2	78,4	76,0	11,5	9,6
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo	54,3	47,7	22,7	21,6	19,1	16,9	12,4	9,2
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	21,9	21,4	2,8	2,5	1,7	1,6	17,5	17,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa	26,9	25,4	1,8	1,6	17,8	16,5	7,3	7,3
<i>Transportation and storage</i>								
Informacja i komunikacja	4,6	3,3	1,9	0,6	2,0	2,0	0,7	0,7
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	9,5	3,0	8,4	2,0	0,5	0,5	0,7	0,5
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	26,5	20,1	10,4	4,8	2,8	2,7	13,3	12,6
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja	7,5	7,2	4,1	3,7	2,0	2,0	1,5	1,5
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	19,4	13,6	10,8	6,3	7,9	6,8	0,8	0,6
<i>Human health and social work activities</i>								
Pozostała działalność usługowa	24,2	24,2	—	—	24,2	24,2	—	—
<i>Other service activities</i>								

^a Notka patrz na str. 153.

^a See footnote on page 153.

TABL. 20 (93). ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2016 R.
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego Evaluation of occupational risk	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego Elimination or limitation of occupational risk	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk		
			techniczne technical	organizacyjne organizational	ochrony indywidualnej individuality protection
			na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed		
OGÓŁEM	273,2	131,3	45,1	64,2	80,7
TOTAL					
sektor publiczny	180,7	108,0	25,0	55,5	59,8
public sector					
sektor prywatny	303,3	138,9	51,7	67,0	87,5
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	313,3	229,4	35,8	54,4	201,9
Przemysł	333,5	158,8	49,7	47,3	118,3
Industry					
górnictwo i wydobywanie	506,4	363,6	57,9	247,8	127,2
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe	330,9	159,0	52,1	47,1	120,4
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	316,4	91,8	11,2	38,1	50,3
electricity, gas, steam and air conditioning supply					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	375,1	227,0	68,2	39,6	183,9
water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo	360,5	240,7	82,6	107,6	182,4
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	250,0	80,9	29,5	49,5	45,1
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa	238,0	133,0	51,6	95,9	64,8
Transportation and storage					
Informacja i komunikacja	267,2	98,4	52,8	63,6	20,4
Information and communication					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	176,4	59,3	16,8	16,0	33,6
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	294,9	123,1	57,7	89,2	89,5
Administrative and support service activities					
Edukacja	159,9	250,5	87,3	158,0	61,1
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	230,7	127,2	24,4	36,6	109,3
Human health and social work activities					
Pozostała działalność usługowa	343,9	389,2	32,5	268,1	243,0
Other service activities					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str. 131.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7, point 1) on page 131.

TABL. 21 (94). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employees</i>	
OGÓŁEM 2005	245	13,4	TOTAL
2010	216	9,7	
2015	193	8,3	
2016	193	8,1	
Pylice płuc.....	25	1,1	<i>Pneumoconiosis</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu.....	5	0,2	<i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc.....	1	0,0	<i>Chronic obstructive bronchitis with permanent respiratory impairment</i>
Astma oskrzelowa.....	4	0,2	<i>Bronchial asthma</i>
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzy- ków płucnych.....	3	0,1	<i>Extrinsic allergic alveolitis</i>
Alergiczny nieżyt nosa.....	4	0,2	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym.....	13	0,5	<i>Chronic voice disorders due to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi.....	9	0,4	<i>Malignant neoplasms induced by human carcino- gens present in work environment</i>
Choroby skóry.....	2	0,1	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposo- bem wykonywania pracy.....	18	0,8	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy.....	21	0,9	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodo- wany hałasem.....	10	0,4	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensoneural type</i>
Zespół wibracyjny.....	1	0,0	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następ- stwa.....	77	3,2	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.
Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (95). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Posiłki profilak- tyczne Preventive food	Napoje Drinks	Inne środki odżywcze Other nutrition	Dodatki pieniężne Special pay	Skrócony czas pracy Short- time work	Dodat- kowe urlopy Extra leaves	Uprawnienia wynikające z pracy w szczegól- nych warun- kach ^b Entitlements arising from work in par- ticular condi- tions ^b
OGÓŁEM 2005	58127	178159	14455	88915	7564	9716	55682
TOTAL 2010	87169	155516	10819	104309	6886	9205	3815
..... 2015	86278	118008	6827	39017	2237	9348	963
2016	86620	118346	7720	38119	1894	8745	1593
sektor publiczny..... public sector	35770	50642	3991	23016	1222	8519	1140
sektor prywatny..... private sector	50850	67704	3729	15103	672	226	453
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo... Agriculture, forestry and fishing	721	376	—	42	—	—	6
Przemysł..... Industry	32610	40753	5084	16837	246	193	517
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying	166	396	—	48	—	—	—
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	21417	28061	3218	7599	245	174	416
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ... electricity, gas, steam and air conditioning supply	6860	8484	1461	7004	—	18	87
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities	4167	3812	405	2186	1	1	14
Budownictwo..... Construction	14752	15247	614	2222	32	15	94
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	4130	11804	271	422	326	68	9
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	30595	42458	1639	14576	640	7818	687
Informacja i komunikacja..... Information and communication	1308	1120	—	1323	2	351	16
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna..... Professional, scientific and technical activities	364	1663	64	1065	339	7	34
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	1290	344	—	131	—	—	1
Edukacja..... Education	139	226	—	62	5	193	—
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	351	4014	48	487	304	100	229
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	360	341	—	952	—	—	—

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str. 131. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7, point 1) on page 131. ^b Or particular character.

TABL. 23 (96). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit	
	ogółem total	w tym z tytułu wypad- ków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions	ogółem total	w tym z tytułu wypad- ków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions
OGÓŁEM 2005	2460	2379	2277	2171
TOTAL 2010	2780	2683	3131	3046
..... 2015	3477	3425	3671	3618
2016	3676	3652	3657	3607
sektor publiczny ..... public sector	1284	1268	3832	3746
sektor prywatny ..... private sector	2392	2384	3564	3534
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	15	14	4513	4564
Przemysł ..... Industry	1110	1105	3466	3426
górnictwo i wydobywanie ..... mining and quarrying	7	7	2886	2886
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	958	953	3488	3441
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorą- cą wodę ^Δ ..... electricity, gas, steam and air condi- tioning supply	33	33	3373	3373
dostawa wody; gospodarowanie ścieka- mi i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities	112	112	3342	3342
Budownictwo..... Construction	375	372	4337	4248
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	727	726	2965	2947
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	881	879	3788	3771
Informacja i komunikacja..... Information and communication	59	59	5225	5225
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	72	70	3964	3910
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ ..... Administrative and support service activities	21	21	3976	3976
Edukacja..... Education	30	29	4053	3672
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	383	374	4194	4046
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	3	3	1767	1767

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str. 131.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7, point 1) on page 131.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. **Wynagrodzenia** obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

2. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne)** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

4. Dane w tabl. 2—5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2016 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. **Wages and salaries** include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

2. The **average monthly (nominal) wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income tax and also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee.

4. Data in tables 2—5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2016. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of: annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombataneci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. **Świadczenia emerytalne i rentowe** (renty wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. **Świadczenia emerytalne i rentowe** nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych), uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Social security benefits

1. Information regarding **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) as well as in the period 1 I 2009 to 30 VI 2014 from the sources gathered in the open pension funds (OFE).

Information regarding **retirement and other pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) farmers;
- 8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

3. **Retirement and other pension benefits** (pensions also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pensions;
- 2) disability pensions;
- 3) survivors pensions.

4. **Retirement and other pension benefits** do not include payments of retirement pays and pensions arising out of international agreements.

5. **Retirement and other pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the **average monthly retirement and other pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income tax.

Wynagrodzenia Wages and salaries

TABL. 1 (97). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
w zł in zł						
OGÓŁEM	3027,00	4031,95	4801,53	4948,13	5240,86	TOTAL
sektor publiczny	3028,32	4141,38	4946,70	5105,78	5105,78	public sector
sektor prywatny	3026,24	3975,58	4739,53	4882,51	5309,36	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2640,55	3594,46	4331,31	4602,14	4870,51	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2718,82	3706,08	4505,21	4635,96	4812,85	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2610,58	3541,56	4261,09	4376,02	4553,90	of which manufacturing
Budownictwo	2487,55	3850,49	4392,39	4494,83	5243,62	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2727,71	3602,90	4448,13	4650,49	5148,32	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2656,71	3435,19	4095,61	4152,48	4294,15	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1967,67	2488,31	2986,23	3136,33	3391,35	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	5093,46	6382,31	7553,71	7986,41	8463,19	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5684,87	6719,47	7972,94	7956,05	8180,21	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3262,91	4245,88	5060,64	5222,98	5981,40	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4170,08	5327,36	6092,55	6209,61	7089,62	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1973,94	2446,57	3197,73	3268,83	3294,25	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3742,17	4991,85	5616,70	5918,30	5918,30	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2685,05	3566,04	4266,70	4319,08	4351,01	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2161,85	3538,33	3940,49	4140,44	4235,69	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2773,50	3596,12	4149,58	4473,00	4591,46	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2769,32	2646,15	3874,28	4119,63	4412,57	Other service activities

TABL. 2 (98). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
		ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a — w tys. in thous.										
b — w odsetkach in percent										
OGÓŁEM TOTAL										
OGÓŁEM	a	1592,4	805,6	786,8	509,0	191,6	317,4	1083,4	614,0	469,4
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ ² USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (4346,76 zł) W KRAJU BY RANGES OF WAGES AND SALARIES ² ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE PRODUCT OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES (4346,76 zł) IN COUNTRY										
2173,38 zł i mniej zł and less	(50% i mniej and less)	a 205,9 b 12,9	113,4 14,1	92,5 11,8	14,0 2,7	3,4 1,7	10,6 3,4	191,9 17,8	110,0 17,9	81,9 17,4
2173,39—3260,07	(50—75)	a 342,9 b 21,5	151,6 18,9	191,3 24,3	117,0 22,9	42,3 22,1	74,7 23,5	225,9 20,8	109,3 17,8	116,6 24,9
3260,08—4346,76	(75—100)	a 306,0 b 19,3	141,9 17,6	164,1 20,8	122,4 24,2	39,6 20,7	82,8 26,1	183,6 16,8	102,3 16,8	81,3 17,4
4346,77—5433,45	(100—125)	a 223,5 b 14,0	105,5 13,1	118,0 15,0	97,9 19,3	32,5 17,0	65,4 20,6	125,6 11,6	73,0 12,0	52,6 11,2
5433,46—6520,14	(125—150)	a 147,0 b 9,2	73,0 9,1	74,0 9,4	58,7 11,5	22,7 11,8	36,0 11,3	88,3 8,2	50,3 8,2	38,0 8,1
6520,15—7606,83	(150—175)	a 93,0 b 5,8	49,7 6,2	43,3 5,5	32,6 6,4	14,6 7,6	18,0 5,7	60,4 5,6	35,1 5,7	25,3 5,4
7606,84—8693,52	(175—200)	a 61,8 b 3,9	35,0 4,3	26,8 3,4	19,5 3,8	9,6 5,0	9,9 3,1	42,3 3,9	25,4 4,1	16,9 3,6
8693,53—9780,21	(200—225)	a 42,1 b 2,6	24,2 3,0	17,9 2,3	12,1 2,4	6,1 3,2	6,0 1,9	30,0 2,8	18,1 2,9	11,9 2,5
9780,22—10866,90	(225—250)	a 33,9 b 2,1	20,1 2,5	13,8 1,8	9,3 1,8	5,0 2,6	4,3 1,3	24,6 2,3	15,1 2,4	9,5 2,0
10866,91—11953,59	(250—275)	a 24,7 b 1,6	15,7 1,9	9,0 1,1	6,5 1,3	3,8 2,0	2,7 0,9	18,2 1,7	11,9 1,9	6,3 1,3
11953,60—13040,28	(275—300)	a 20,2 b 1,3	13,0 1,6	7,2 0,9	4,8 0,9	2,8 1,4	2,0 0,6	15,4 1,4	10,2 1,7	5,2 1,1
13040,29 zł i więcej zł and more	(300% i więcej and more)	a 91,4 b 5,8	62,5 7,7	28,9 3,7	14,2 2,8	9,2 4,9	5,0 1,6	77,2 7,1	53,3 8,6	23,9 5,1

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² W nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 2173,39—3260,07 zł stanowi 50—75% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50—75% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 75,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 2173,39—3260,07 zł range accounts for 50—75% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50—75% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 75,00% of the average wage and salary).

TABL. 2 (98). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.
(dok.)
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
		ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
a — w tys. in thous.											
b — w odsetkach in percent											
WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ ² USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO 5535,39 zł) W WOJEWÓDZTWIE BY RANGES OF WAGES AND SALARIES ² ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE PRODUCT OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES (5535,39 zł) IN VOIVODSHIP											
2767,70 zł i mniej zl and less	(50% i mniej and less)	a	387,7	188,7	199,0	71,8	22,3	49,5	315,9	166,4	149,5
		b	24,3	23,4	25,2	14,1	11,6	15,6	29,2	27,2	31,9
2767,71—4151,54	(50— 75)	a	415,7	194,4	221,3	160,8	56,5	104,3	254,9	137,9	117,0
		b	26,1	24,2	28,1	31,6	29,4	32,9	23,5	22,4	24,9
4151,55—5535,39	(75—100)	a	292,8	137,9	154,9	126,0	41,5	84,5	166,8	96,4	70,4
		b	18,4	17,2	19,7	24,6	21,8	26,7	15,4	15,7	15,0
5535,40—6919,24	(100—125)	a	164,7	83,2	81,5	65,3	26,3	39,0	99,4	56,9	42,5
		b	10,3	10,3	10,4	12,8	13,7	12,3	9,2	9,3	9,1
6919,25—8303,09	(125—150)	a	98,9	54,4	44,5	32,1	14,9	17,2	66,8	39,5	27,3
		b	6,2	6,7	5,7	6,3	7,8	5,4	6,2	6,4	5,8
8303,10—9686,93	(150—175)	a	59,5	34,0	25,5	17,3	8,8	8,5	42,2	25,2	17,0
		b	3,7	4,2	3,2	3,4	4,6	2,7	3,9	4,1	3,6
9686,94—11070,78	(175—200)	a	42,5	25,5	17,0	11,7	6,5	5,2	30,8	19,0	11,8
		b	2,7	3,2	2,2	2,3	3,4	1,6	2,8	3,1	2,5
11070,79—12454,63	(200—225)	a	29,5	18,6	10,9	7,5	4,2	3,3	22,0	14,4	7,6
		b	1,9	2,3	1,4	1,5	2,2	1,0	2,0	2,3	1,6
12454,64—13838,48	(225—250)	a	20,4	13,3	7,1	4,9	2,9	2,0	15,5	10,4	5,1
		b	1,3	1,6	0,9	1,0	1,5	0,6	1,4	1,7	1,1
13838,49—15222,32	(250—275)	a	15,8	10,5	5,3	2,9	1,8	1,1	12,9	8,7	4,2
		b	1,0	1,3	0,7	0,6	0,9	0,3	1,2	1,4	0,9
15222,33—16606,17	(275—300)	a	12,8	8,8	4,0	2,3	1,4	0,9	10,5	7,4	3,1
		b	0,8	1,1	0,5	0,5	0,7	0,3	1,0	1,2	0,7
16606,18 zł i więcej zl and more	(300% i więcej and more)	a	52,1	36,3	15,8	6,4	4,5	1,9	45,7	31,8	13,9
		b	3,3	4,5	2,0	1,3	2,4	0,6	4,2	5,2	2,9

1, 2 Notki patrz na str. 162.

1, 2 See footnotes on page 162.

TABL. 3 (99). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2016

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	5535,39	6057,73	5000,65	TOTAL
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	11,0	12,0	9,9	11748,00	13254,82	9875,34	Managers
Specjaliści	31,5	25,2	38,2	6521,48	7714,04	5715,98	Professionals
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	3,5	4,7	2,3	6734,51	7376,40	5399,57	science and engineering professionals
specjaliści do spraw zdrowia	3,0	0,8	5,1	5504,53	7082,45	5239,14	health professionals
specjaliści nauczania i wychowania	6,2	2,9	9,7	4723,73	5275,61	4555,44	teaching professionals
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	13,8	10,3	17,7	6764,85	7651,23	6238,73	business and administration professionals
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	3,2	5,1	1,2	9371,08	9676,83	8058,47	information and communications technology professionals
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,8	1,4	2,2	7062,79	7500,55	6772,78	legal, social and cultural professionals
Technicy i inny średni personel	11,6	11,4	11,9	5421,37	6057,32	4800,79	Technicians and associate professionals
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	2,8	4,4	1,1	5920,40	6221,01	4631,03	science and engineering associate professionals
średni personel do spraw zdrowia	0,8	0,4	1,1	3771,79	4178,23	3624,03	health associate professionals
średni personel do spraw biznesu i administracji	6,3	4,8	8,1	5380,59	5939,77	5045,01	business and administration associate professionals
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewne	0,8	0,4	1,3	4448,91	5394,00	4190,01	legal, social, cultural and related associate professionals
technicy informatycy	0,9	1,4	0,3	6524,28	6631,63	5974,94	information and communications technicians
Pracownicy biurowi	12,2	9,8	14,6	3788,97	3764,24	3806,09	Clerical support workers
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,6	1,2	4,0	4132,66	4450,79	4038,35	general and keyboard clerks
pracownicy obsługi klienta	2,9	1,1	4,8	3794,08	4619,33	3590,32	customer services clerks
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,6	4,4	2,6	3768,50	3635,12	3999,19	numerical and material recording clerks
pozostali pracownicy obsługi biura	3,1	3,1	3,2	3527,97	3377,95	3675,64	other clerical support workers

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 1) na str. 22.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 8, point 1) on page 22.

TABL. 3 (99). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R. (dok.)
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2016 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	
Pracownicy usług i sprzedawcy...	12,4	10,7	14,1	3063,08	3255,47	2913,09	Service and sales workers
pracownicy usług osobistych ...	1,8	1,5	2,2	2947,96	3121,72	2824,45	personal service workers
sprzedawcy i pokrewni	7,7	4,9	10,4	3293,07	3933,50	2990,42	sales workers
pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,4	0,1	0,8	2678,51	2987,58	2618,41	personal care workers
pracownicy usług ochrony	2,5	4,2	0,7	2503,97	2534,09	2304,20	protective services workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,1	0,1	0,0	3119,78	3120,53	3118,20	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	7,5	12,8	2,0	3589,70	3732,11	2668,80	Craft and related trades workers
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	1,9	3,6	0,0	3511,80	3522,33	2674,67	building and related trades workers, excluding electricians
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	2,5	4,7	0,2	3781,64	3811,65	2898,15	metal, machinery and related trades workers
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,4	0,6	0,2	3997,48	4418,20	2992,81	handicraft and printing workers
elektrycy i elektronicy	1,1	2,2	0,0	4433,98	4433,99	4432,85	electrical and electronic trades workers
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	1,6	1,7	1,6	2697,46	2812,80	2569,95	food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	8,1	13,5	2,5	3592,21	3693,37	3042,10	Plant and machine operators and assemblers
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	2,8	3,8	1,7	3681,25	4025,68	2914,53	stationary plant and machine operators
monterzy	0,6	0,8	0,4	3514,83	3942,80	2690,78	assemblers
kierowcy i operatorzy pojazdów	4,7	8,9	0,4	3550,47	3531,26	4007,07	drivers and mobile plant operators
Pracownicy wykonujący prace proste	5,6	4,5	6,8	2737,95	3006,71	2555,63	Elementary occupations
w tym:							of which:
robotnicy wykonujący prace proste w rolnictwie, leśnictwie i rybactwie	0,0	0,1	0,0	2557,38	2501,96	2850,39	agricultural, forestry and fishery labourers
robotnicy wykonujący prace proste w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	2,0	2,4	1,4	3175,60	3285,76	2979,93	labourers in mining, construction, manufacturing and transport

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 1) na str. 22.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 8, point 1) on page 22.

TABL. 4 (100). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.¹
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
a — w zł in zł										
b — ogółem = 100 total = 100										
OGÓŁEM TOTAL										
OGÓŁEM ..... a	5535,39	6057,73	5000,65	5166,83	5802,05	4783,32	5708,54	6137,53	5147,56	
TOTAL ..... b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL										
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzęd- nym <i>Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent</i>	a	7654,18	9410,20	6433,05	6146,32	7464,83	5547,61	8706,87	10296,53	7248,24
	b	138,3	155,3	128,6	119,0	128,7	116,0	152,5	167,8	140,8
Wyższe z tytułem inżyniera, licen- cjata, dyplomowanego ekonomi- sty lub równorzędnym <i>Tertiary with engineer degree, licen- tiate (bachelor), economist with diploma or equivalent</i>	a	6153,31	7287,09	5101,43	5389,86	6374,46	4838,57	6438,40	7519,22	5234,44
	b	111,2	120,3	102,0	104,3	109,9	101,2	112,8	122,5	101,7
Policealne..... <i>Post-secondary</i>	a	4338,11	4762,75	4069,08	4245,13	4712,48	4082,93	4388,00	4777,93	4058,91
	b	78,4	78,6	81,4	82,2	81,2	85,4	76,9	77,8	78,9
Średnie zawodowe..... <i>Vocational secondary</i>	a	4107,26	4426,56	3629,11	4215,27	4697,11	3825,60	4060,35	4347,66	3487,96
	b	74,2	73,1	72,6	81,6	81,0	80,0	71,1	70,8	67,8
Średnie ogólnokształcące..... <i>General secondary</i>	a	4009,98	4420,79	3599,90	4071,67	4665,29	3700,85	3994,44	4375,98	3566,69
	b	72,4	73,0	72,0	78,8	80,4	77,4	70,0	71,3	69,3
Zasadnicze zawodowe..... <i>Basic vocational</i>	a	3144,30	3374,03	2634,24	3389,97	3778,63	2768,00	3074,75	3274,80	2583,95
	b	56,8	55,7	52,7	65,6	65,1	57,9	53,9	53,4	50,2
Gimnazjalne..... <i>Lower secondary</i>	a	2819,56	2943,22	2656,51	2713,42	2822,62	2438,40	2827,72	2955,13	2667,28
	b	50,9	48,6	53,1	52,5	48,6	51,0	49,5	48,1	51,8
Podstawowe i niepełne podstawowe <i>Primary and incomplete primary</i>	a	3068,01	3276,81	2712,25	3245,17	3699,91	2745,95	2994,71	3140,96	2691,84
	b	55,4	54,1	54,2	62,8	63,8	57,4	52,5	51,2	52,3

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (100). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.¹ (dok.)
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a — w zł in zł									
b — ogółem = 100 total = 100									
WEDŁUG WIEKU BY AGE									
24 lata i mniej..... and less	a 3197,50 b 57,8	3357,19 55,4	3040,31 60,8	3210,23 62,1	3447,21 59,4	3037,98 63,5	3196,12 56,0	3349,04 54,6	3040,61 59,1
25—34.....	a 5112,00 b 92,4	5500,17 90,8	4686,43 93,7	4493,92 87,0	5048,73 87,0	4126,06 86,3	5263,25 92,2	5579,77 90,9	4871,06 94,6
35—44.....	a 6415,03 b 115,9	7104,88 117,3	5712,04 114,2	5552,08 107,5	6313,60 108,8	5099,23 106,6	6799,17 119,1	7338,03 119,6	6103,86 118,6
45—54.....	a 5767,59 b 104,2	6563,11 108,3	5074,16 101,5	5246,10 101,5	5921,10 102,1	4907,96 102,6	6200,79 108,6	6872,49 112,0	5290,77 102,8
55—59.....	a 5045,89 b 91,2	5416,94 89,4	4734,49 94,7	5011,46 97,0	5543,21 95,5	4742,79 99,2	5082,51 89,0	5339,81 87,0	4720,37 91,7
60—64.....	a 5465,88 b 98,7	5588,79 92,3	5237,14 104,7	5639,77 109,2	6079,42 104,8	5143,45 107,5	5293,78 92,7	5254,15 85,6	5426,05 105,4
65 lat i więcej..... and more	a 6612,23 b 119,5	6598,26 108,9	6719,92 134,4	7149,46 138,4	7187,80 123,9	6962,50 145,6	6104,46 106,9	6105,08 99,5	6095,12 118,4
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY									
Do 1,9 roku..... and less	a 3803,98 b 68,7	4110,84 67,9	3483,47 69,7	3415,77 66,1	3740,44 64,5	3187,82 66,6	3872,12 67,8	4161,61 67,8	3548,08 68,9
2,0— 4,9.....	a 4831,82 b 87,3	5223,31 86,2	4405,86 88,1	4061,31 78,6	4605,37 79,4	3683,11 77,0	4984,97 87,3	5316,04 86,6	4591,35 89,2
5,0— 9,9.....	a 5660,90 b 102,3	6230,99 102,9	5013,14 100,2	4803,98 93,0	5521,42 95,2	4315,20 90,2	5902,95 103,4	6374,07 103,9	5284,36 102,7
10,0—14,9.....	a 6185,81 b 111,8	6828,21 112,7	5477,53 109,5	5451,58 105,5	6252,92 107,8	4925,90 103,0	6462,67 113,2	6978,25 113,7	5771,51 112,1
15,0—19,9.....	a 6589,34 b 119,0	7228,39 119,3	5957,68 119,1	5805,28 112,4	6679,30 115,1	5313,75 111,1	6958,00 121,9	7393,88 120,5	6399,70 124,3
20 lat i więcej..... and more	a 5665,34 b 102,3	6203,87 102,4	5172,62 103,4	5353,42 103,6	5964,00 102,8	5009,15 104,7	6007,53 105,2	6360,33 103,6	5463,98 106,1

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (101). MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.

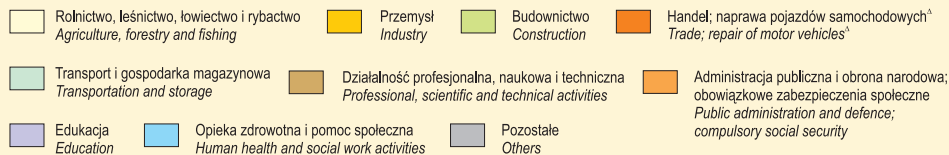
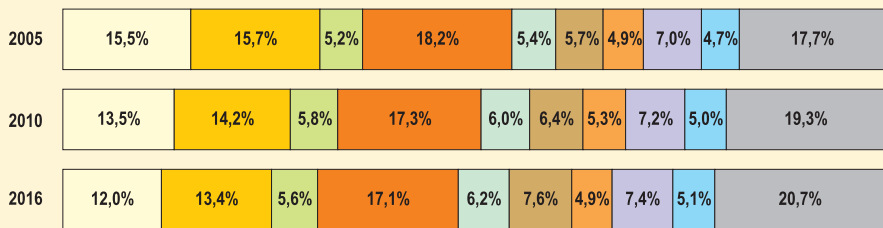
DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment¹) BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)								
		pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (mediana) fifth (median)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight
O G Ó Ł E M ..... a	2001,20	2548,79	3026,63	3536,00	4120,43	4787,71	5651,98	7049,97	10055,02
T O T A L ..... b	1973,20	2568,48	3100,00	3668,27	4305,56	5074,19	6140,24	7892,56	11506,00
..... c	2083,41	2531,33	2976,35	3453,95	3964,80	4533,47	5253,50	6358,33	8612,23
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy Managers	a 3511,51	4792,04	5903,25	7099,47	8558,44	10350,00	12757,74	16291,43	22846,61
b	3800,00	5200,00	6571,43	8038,73	9849,34	11800,00	14649,43	18572,43	26000,00
c	3337,97	4363,76	5322,52	6336,22	7375,00	8845,20	10808,88	13633,33	19000,00
Specjaliści..... a	3014,42	3708,27	4295,84	4819,99	5408,11	6117,81	7100,00	8554,81	11248,80
Professionals	b 3184,17	4164,07	4924,17	5695,67	6519,50	7500,00	8742,19	10575,00	13500,00
c	2972,98	3554,36	4037,61	4494,74	4935,05	5464,47	6133,33	7177,03	9209,67
Technicy i inny średni personel ..... a	2500,00	3111,82	3593,89	4058,00	4519,50	5076,67	5800,00	6942,89	8837,44
Technicians and associate professionals	b 2563,25	3366,16	3925,00	4444,62	5000,00	5664,73	6552,96	7733,85	10026,19
c	2488,00	2972,84	3392,00	3779,74	4172,33	4609,57	5173,33	6013,15	7606,86
Pracownicy biurowi..... a	2174,28	2567,74	2822,07	3055,69	3318,00	3621,71	4028,57	4677,89	5824,71
Clerical support workers	b 2110,00	2537,19	2775,00	2977,58	3205,15	3523,34	3986,37	4621,71	5861,74
c	2200,60	2598,06	2877,16	3127,50	3379,72	3680,26	4069,62	4708,59	5803,27
Pracownicy usług i sprzedawcy ..... a	1850,00	1950,00	2104,50	2344,52	2567,60	2823,25	3224,18	3772,79	4694,33
Service and sales workers	b 1850,00	1876,00	2008,40	2297,05	2640,00	3050,59	3533,00	4169,07	5245,24
c	1850,00	2000,00	2180,00	2362,81	2530,45	2738,00	3011,80	3475,17	4269,46
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy Skilled agricultural, forestry and fishery workers	a 2100,00	2301,97	2500,00	2665,77	2842,93	3135,31	3300,34	3692,97	4856,00
b	2100,00	2301,97	2520,00	2648,63	2775,00	3000,00	3500,00	3787,00	4856,00
c	2000,00	2304,01	2491,84	2680,20	2846,75	3172,00	3172,00	3692,97	4895,10
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy Craft and related trades workers	a 1850,00	2058,00	2466,05	2850,28	3267,79	3700,00	4173,96	4786,54	5684,09
b	1850,00	2139,09	2642,51	3052,00	3452,96	3868,22	4344,05	4945,68	5880,29
c	1850,00	1943,76	2037,55	2241,62	2368,40	2500,00	2722,48	3225,60	4023,75
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń Plant and machine operators and assemblers	a 1850,00	2050,00	2465,17	2896,08	3291,41	3710,84	4204,30	4806,51	5762,44
b	1850,00	2100,00	2538,00	3000,00	3408,37	3832,17	4330,97	4930,33	5875,18
c	1850,00	1850,00	2053,36	2426,82	2799,80	3114,54	3461,61	3922,93	4749,75
Pracownicy przy pracach prostych Elementary occupations	a 1850,00	1951,87	2143,42	2326,62	2491,60	2675,50	2911,08	3269,30	3933,55
b	1850,00	2000,00	2238,80	2495,57	2734,18	2970,00	3289,17	3699,69	4431,38
c	1850,00	1932,00	2100,00	2250,00	2403,75	2530,20	2713,05	2950,00	3487,00

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 1) na str. 22.

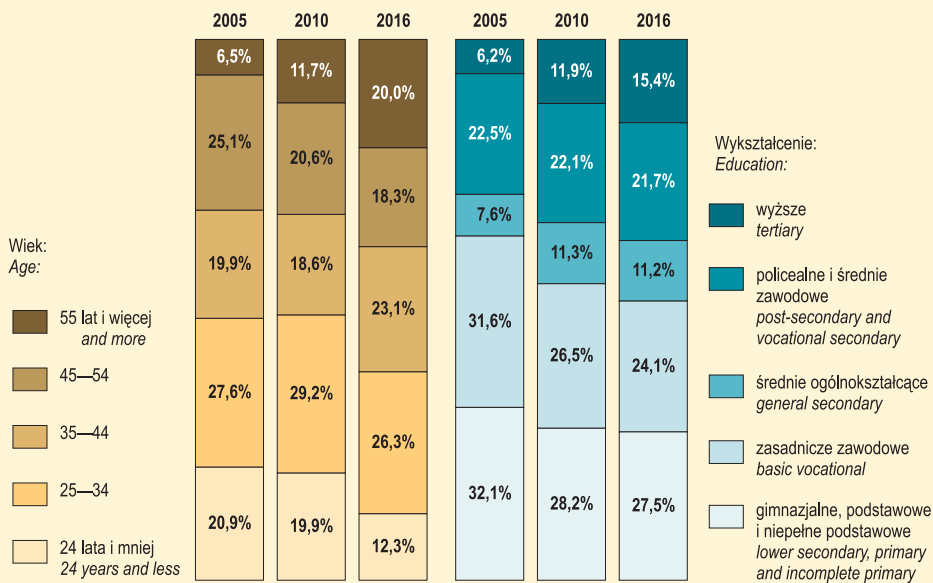
¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the Yearbook, item 8, point 1) on page 22.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI
 Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS
 As of 31 XII

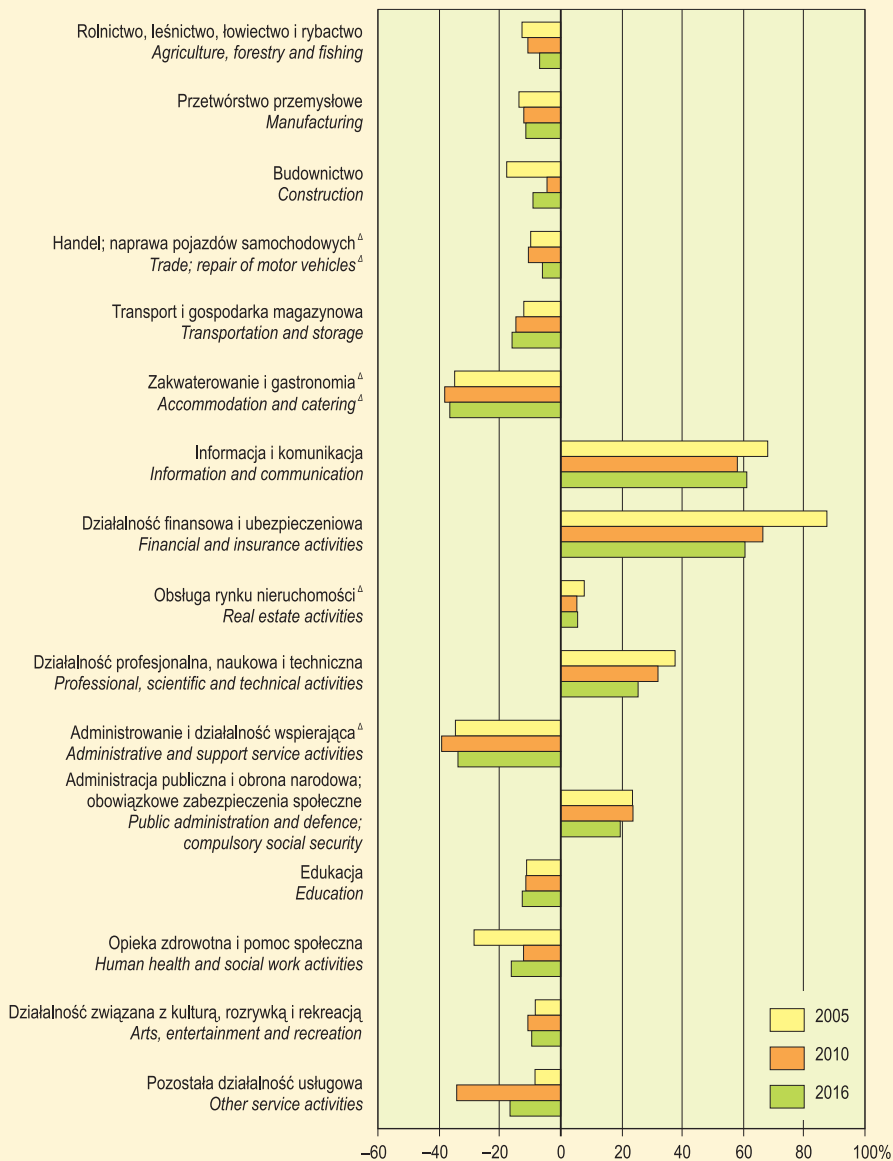

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie — dane szacunkowe.
^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture — estimated data.

**STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG
 WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
 Stan w dniu 31 XII
**STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
 BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL**
 As of 31 XII

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
W WYBRANYCH SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE**
*RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES
IN SELECTED SECTIONS FROM AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN VOIVODSHIP*

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6 (102). **EMERYCI I RENCISCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1162071	1174508	1122391	1128165	TOTAL
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	915344	966945	939381	945978	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	572993	701285	694932	706665	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	196365	122389	101725	97271	disability pensions
renty rodzinne	145986	143271	142724	142042	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	246727	207563	183010	182187	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (103). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

OGÓŁEM

GRAND TOTAL

Świadczenia w mln zł..... | 14732,4 | 21281,2 | 25589,8 | 26192,4 | Benefits in mln zł

WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION

Razem

Total

Świadczenia w mln zł..... | 12598,6 | 19001,4 | 23076,8 | 23677,6 | Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł.... | 1146,98 | 1637,58 | 2047,16 | 2085,81 | Average monthly retirement and other pension in zł

Emerytura

Retirement pensions

Świadczenia w mln zł..... | 8720,4 | 14778,7 | 18165,0 | 18771,7 | Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł..... | 1268,26 | 1756,14 | 2178,27 | 2213,64 | Average monthly retirement pension in zł

Renty z tytułu niezdolności do pracy

Disability pensions

Świadczenia w mln zł..... | 2057,9 | 1759,6 | 1843,3 | 1794,6 | Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł..... | 873,33 | 1198,08 | 1510,07 | 1537,49 | Average monthly pension in zł

Renty rodzinne

Survivors pensions

Świadczenia w mln zł..... | 1820,3 | 2463,1 | 3068,4 | 3111,3 | Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł..... | 1039,09 | 1432,69 | 1791,60 | 1825,34 | Average monthly pension in zł

ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a

FARMERS^a

Świadczenia w mln zł..... | 2133,8 | 2279,8 | 2513,0 | 2514,8 | Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł.... | 720,71 | 915,29 | 1144,30 | 1150,29 | Average monthly retirement and other pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 160.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 160.

Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodząca: dla 2005 r. — z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, dla lat 2010, 2015 i 2016 — z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wywiad dotyczący wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. *The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, the equipment of households with durable goods as well as risk of poverty, is a representative **household budget survey**. Included in the survey there are all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.*

*The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintaining himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others, regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.*

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data obtained from the household budget survey were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming: for 2005 — from the Population and Housing Census 2002, for 2010, 2015 and 2016 — from the Population and Housing Census 2011.

2. *The household budget survey is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as survey on equipment the household with durable goods.*

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) osoby **pracujące**, do których zalicza się:
    - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa z agentem, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.),
    - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
    - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
  - 2) osoby **utrzymujące się ze świadczeń społecznych**, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia oraz w 2016 r. świadczenie wychowawcze w ramach programu „Rodzina 500+”;
  - 3) osoby **pozostające na utrzymaniu** (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.
4. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności

The survey included all households within randomly selected dwellings representing socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement or other pension).

3. The categories of persons who are members of households (table 1) were established on the basis of their main source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- 1) **employed persons include:**
  - a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, contract with agent, commission contracts, verbal contracts, etc.),
  - b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from work in private farm in agriculture,
  - c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), including rental of real estate connected with conducting economic activity and practising a learned profession as well as members of agricultural production cooperatives;
- 2) persons **maintained from social benefits**, for whom the main source of maintenance is i.a.: retirement and other pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships as well as in 2016 child-raising benefit within the “Family 500+” programme;
- 3) **dependents** (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.

4. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and

gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie) bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych — z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 159) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej — uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę — który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochód z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualne podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);

services received free of charge) excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits — from social security benefits and other social benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes in the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 159) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work — obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which includes: all income obtained from hired work, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sickness allowances (taken during the period of employment), compensatory and care allowances, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, that was spent on consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
- 4) *income from property (interests, shares in company profits including dividends) and income from rental of real estate (net income, i.e., revenues minus investments and taxes, from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity and from land leasing);*

- 5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in.: emerytury, renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych oraz w 2016 r. świadczenie wychowawcze w ramach programu „Rodzina 500+”;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, jak również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory). Do wydatków nie zalicza się funduszy remontowego.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne — jeśli nie zaznaczono inaczej — zagregowano zgodnie z odpowiednią, przyjętą na lata 2005—2008, 2009—2012 i 2013—2016 w badaniu budżetów gospodarstw domowych nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, jak również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

- 5) *income from social benefits, which includes, i.a.: retirement and other pensions, social security allowances and other social benefits as well as in 2016 child-raising benefit within the “Family 500+” programme;*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets). Expenditures do not include renovation fund.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services — unless otherwise indicated — were aggregated in accordance with the respective nomenclature on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), adopted for 2005—2008, 2009—2012 and 2013—2016 in the household budget survey.

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received free of charge as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7. Zasięg ubóstwa — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z 2 osób dorosłych i 2 dzieci w wieku poniżej 14 lat jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych w kraju z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2005 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 479 zł, a dla 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dzieci w wieku poniżej 14 lat) — 1292 zł, w IV kwartale 2010 r. było to 668 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1802 zł dla gospodarstw 4-osobowych, w IV kwartale 2015 r. progi te wyniosły odpowiednio: 734 zł oraz 1982 zł, a w IV kwartale 2016 r. — 770 zł oraz 2080 zł.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. W 2005 r. obowiązywały następujące kwoty progowe: 461 zł na osobę samotnie gospodarującą, 418 zł na pierwszą osobę w rodzinie, 294 zł na drugą i dalsze osoby w rodzinie powyżej 15 lat oraz 210 zł na każdą osobę w rodzinie poniżej 15 lat. Od 1 I 2010 r. do 30 IX 2012 r. obowiązywały następujące kwoty progowe — 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych, od 1 X 2012 r. do 30 IX 2015 r. było to 542 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 456 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych, natomiast od 1 X 2015 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 634 zł oraz 514 zł.

7. Poverty rates — a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 — to any other person at that age and weight 0,5 — to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty threshold for a 4-person household consisting of 2 adult persons and 2 children at the age under 14 is 2,7 times as high as that for a 1-person household.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households in Poland estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2005 the relative poverty threshold was 479 zł for 1-person households and 1292 zł for 4-person households (2 adults with 2 children at the age under 14), in the fourth quarter of 2010 the threshold was 668 zł for 1-person households and 1802 zł for 4-person households, in the fourth quarter of 2015: 734 zł and 1982 zł, respectively and in the fourth quarter of 2016 — 770 zł and 2080 zł.

“Legal” poverty threshold is the amount which, according to the Law on Social Assistance, provides eligibility for a monetary benefit from social assistance. In 2005 the line remained at the level of 461 zł per person keeping house individually, 418 zł per first person in family, 294 zł per second and next persons in family in the age over 15 and 210 zł per every person in family in the age under 15. Since 1 I 2010 to 30 IX 2012 the line remained at the level of 477 zł for 1-person households and 351 zł per 1 person for multi-person households, since 1 X 2012 to 30 IX 2015 the threshold was 542 zł for 1-person households and 456 zł per 1 person for multi-person households, since 1 X 2015 the line was changed to: 634 zł and 514 zł, respectively.

Minimum egzystencji, uznawane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Podstawę do obliczania granic ubóstwa skrajnego stanowi poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego w kraju. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2005 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 387 zł, a dla 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dziećmi w wieku poniżej 14 lat) — 1045 zł, w IV kwartale 2010 r. było to 466 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1257 zł dla gospodarstw 4-osobowych, w IV kwartale 2015 r. progi te wyniosły odpowiednio: 545 zł oraz 1472 zł, a w IV kwartale 2016 r. — 550 zł oraz 1486 zł.

The **subsistence minimum**, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a threat to the biological existence and to psychophysical human development. The starting point adopted for calculation of the extreme poverty threshold is the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household in Poland. Poverty thresholds are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2005 the extreme poverty threshold was 387 zł for 1-person households and 1045 zł for 4-person households (2 adults with 2 children at the age under 14), in the fourth quarter of 2010 the threshold was 466 zł for 1-person households and 1257 zł for 4-person households, in the fourth quarter of 2015: 545 zł and 1472 zł, respectively and in the fourth quarter of 2016 — 550 zł and 1486 zł.

TABL. 1 (104). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	4684	5388	5612	5535	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,99	2,74	2,65	2,61	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących.....	1,16	1,20	1,21	1,17	employed
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,76	0,68	0,65	0,86	receiving social benefits ^a
w tym emeryturę lub rentę	0,63	0,60	0,56	0,58	of which retirement or other pension
pozostających na utrzymaniu	1,00	0,79	0,74	0,53	dependents

^a W 2005 r. — pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

^a In 2005 — receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2 (105). PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	937,97	1614,83	1756,15	1780,88	Available income
w tym dochód do dyspozycji	904,88	1550,46	1691,00	1708,64	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	496,56	958,57	1042,68	1019,91	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	43,00	68,85	53,46 ^a	62,27 ^b	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	91,54 ^c	179,41	201,80	182,51	from self-employment
ze świadczeń społecznych ^d	254,92	333,48	366,08	432,08	from social benefits ^d

^a—^c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^a — 12,64%, ^b — 17,36%, ^c — 11,01%. ^d W 2005 r. — ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

^a—^c Relative error of estimates exceeds 10% and equals: ^a — 12,64%, ^b — 17,36%, ^c — 11,01%. ^d In 2005 — from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (106). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem ^a	824,19	1319,81	1370,71	1369,88	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^{ab} ..	791,10	1255,45	1305,55	1297,64	of which consumer goods and services ^{ab}
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	211,78	275,13	285,26	293,00	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	21,65	35,43	33,52	33,02	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	44,53	75,41	79,25	78,14	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	155,20	246,34	253,84	238,55	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	42,25	71,05	71,75	69,87	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	41,69	72,15	77,28	83,94	health
w tym artykuły farmaceutyczne	x	34,12	36,85	39,90	of which pharmaceutical products
transport	74,79	143,67	128,59	126,36	transport
łączność ^c	46,15	55,22	63,86	62,66	communication ^c
rekreacja i kultura ^d	66,96	124,37	115,19	113,17	recreation and culture ^d
edukacja ^e	15,72	22,66	24,55	22,13	education ^e
restauracje i hotele	15,01	40,38	72,17	77,26	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi ^a	51,44	82,19	88,64	89,86	miscellaneous goods and services ^a
w tym higiena osobista	x	41,04	45,91	46,21	of which personal care

^a Łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. ^b Łącznie z kieszonkowym niewzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^c Od 2013 r. łącznie z wydatkami na usługi internetowe. ^d Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe. ^e Łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

^a Including expenditures on life insurance. ^b Including pocket money not considered in items by types of expenditures. ^c Since 2013 including expenditures for Internet services. ^d Since 2013 excluding expenditures for Internet services. ^e Including pre-school education.

TABL. 4 (107). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH
NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS
IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	8,46	6,64	5,76	5,64	Bread and cereals ^a in kg
w tym pieczywo ^b	5,87	4,26	3,37	3,24	of which bread ^b
Mięso ^c w kg	5,51	5,41	5,08	5,13	Meat ^c in kg
w tym:					of which:
mięso surowe ^c	x	x	2,85	2,85	raw meat ^c
w tym drób	x	x	1,35	1,40	of which poultry
wędliny i inne przetwory mięsne ^d	x	2,39	1,99	2,02	processed meat and other meat preparations ^d
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,43	0,47	0,33	0,32	Fish and seafood ^e in kg
Mleko ^f w l	4,25	3,39	3,00	2,96	Milk ^f in l
Jogurty w kg	x	0,62	0,53	0,56	Yoghurt in kg
Sery i twarogi ^g w kg	0,94	1,09	0,86	0,85	Cheese and curd ^g in kg
Jaja w szt.	13,83	12,08	10,86	10,99	Eggs in units
Oleje i tłuszcze ^h w kg	1,42	1,22	1,03	1,02	Oils and fats ^h in kg
w tym masło	x	0,24	0,23	0,25	of which butter
Owoce ⁱ w kg	4,02	3,90	4,01	4,03	Fruit ⁱ in kg
Warzywa w kg	12,20	9,78	8,72	8,34	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	x	4,39	3,40	3,01	of which potatoes
Cukier w kg	1,53	1,22	1,03	0,96	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	x	0,26	0,24	0,24	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	x	4,69	5,31	5,36	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	x	1,25	1,13	1,12	Fruit and vegetable juices in l

^a Od 2013 r. bez mąki ziemniaczanej. ^b Od 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. ^c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). ^d Łącznie z wyrobami garmazeryjnymi; od 2013 r. bez przetworów podrobowych. ^e Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. ^f Bez zagęszczonego i w proszku. ^g Od 2013 r. bez serków słodkich. ^h Od 2013 r. bez boczku surowego. ⁱ Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

^a Since 2013 excluding potato flour. ^b Since 2013 excluding crisp bread, toasted bread and confectionery. ^c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position “Oils and fats”). ^d Including ready-to-serve meat products; since 2013 excluding offal preparations. ^e Until 2012 defined as „Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as since 2013 excluding canned fish. ^f Excluding condensed and powdered milk. ^g Since 2013 excluding sweet cottage cheese. ^h Since 2013 excluding raw bacon. ⁱ Including seeds and edible kernel.

TABL. 5 (108). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka	96,6	99,0	99,3	98,5	Refrigerator, fridge-freezer
Zamrażarka	34,7	18,2	13,5	13,3	Freezer
Automat pralniczy	79,9	89,4	95,4	94,9	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	7,0	20,4	32,7	32,4	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	33,9	49,6	58,2	55,8	Microwave oven
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	x	x	14,0	13,8	Electric cooker with ceramic or induction cooktop
Samochód osobowy	48,1	61,0	64,7	64,2	Passenger car
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	x	x	74,4	69,2	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	98,3	96,9	95,5	94,2	Television set
Odtwarzacz DVD	x	58,0	43,5	35,3	DVD player
Telefon komórkowy	68,1	90,4	96,7	96,9	Mobile phone
w tym smartfon	x	x	52,1	58,0	of which smartphone
Zestaw kina domowego	x	15,5	14,4	11,6	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	41,4	58,7	66,1	56,7	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	53,6	55,1	47,3	Digital camera
Komputer osobisty	42,0	68,7	78,5	78,4	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	26,9	63,8	77,3	77,5	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	x	64,5	55,3	of which broadband access
Drukarka	x	43,6	39,9	34,9	Printer
w tym drukarka wielofunkcyjna	x	x	25,8	23,2	of which multifunction printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. ^b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system.

TABL. 6 (109). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM (zasięg ubóstwa) W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Osoby — w % ogółu osób w gospodarstwach domowych — o wydatkach poniżej:					Persons — in % of total persons in households — with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	14,6	11,7	10,3	10,1	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	14,8	5,3	8,3	8,5	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	9,8	4,3	4,1	3,2	subsistence minimum

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 174.

^a See general notes, item 7 on page 174.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6, na str. 21.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informację o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Ponadto informacje o sieci gazowej uwzględniają dane o sieci przesyłowej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **przyłącza gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji — wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 21.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water supply and gas supply networks** concerns distribution network excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Moreover information regarding gas supply network includes data on the transmission (main) network.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply and sewage connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and **gas supply connections** leading to buildings (included non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewage system — with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water supply systems and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water supply system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water supply conduit), and in the case of sewage — sewage inlets.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population using the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Dane o **zużyciu energii elektrycznej i gazu z sieci** w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustalono w oparciu o zaliczkowy system opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz budynki urzędów i instytucji ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r. poz. 220).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z urządzeniami w nim kotłami lub urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych do 2014 r. podaje się zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. (Dz.U. Nr 112, poz. 1206), a w 2015 r. — z dnia 9 XII 2014 r. (Dz.U. poz. 1923).

8. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości wywiezionych do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

9. **Parki spacerowo-wypoczynkowe** są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową i izolacyjną.

5. *Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** from 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

*Data regarding the **number of consumers using gas from gas supply** including consumers using collective gas-meters.*

*Data regarding the **consumption of gas from gas supply** concern all the households.*

*Data regarding the **consumption of electricity and gas from the gas supply system** in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.*

6. *Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — which is considered as a system of connected and collaborating conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (unified text: Journal of Laws 2017 item 220).*

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-operatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. *Data on **municipal waste** concern waste generated by households (excluding discarded vehicles) as well as waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households.*

Since 2014 information on municipal waste is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206), in 2015 — of 9 XII 2014 (Journal of Laws item 1923).

8. *Data on **liquid waste** concern waste removed to wastewater treatment plants or dump stations which comes from households, public buildings and buildings of units conducting economic activity — in case they are not discharged by sewage system.*

9. **Strolling and recreational parks** are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation and isolation.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych — według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzypisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002—2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. — wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

4. W zasobach mieszkaniowych za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na mieszkanie i na izbę oraz przeciętnej powierzchni na osobę przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

5. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę), uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Dwellings

1. **Information regarding dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A **dwelling** is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A **room** is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The **useful floor area of a dwelling** is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. **Data regarding dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

3. The **balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002—2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 — the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.

4. In dwelling stocks as the basis for calculating the average number of persons per dwelling and per room as well as for average useful floor area per person the total number of population as of 31 XII was used.

5. **Data regarding dwellings in which construction has begun** concern dwellings in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging building (the enlarged portion), created as a result of adapting non-residential spaces.

6. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem,
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni,
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym),
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. — z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego).

6. *Information regarding **dwellings, useful floor area of dwellings** as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.*

Information regarding the results of:

- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent,
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **cooperative construction** concerns dwellings completed by housing cooperatives, designed for persons being members of these cooperatives,
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character),
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit from the state bank BGK (until 31 V 2009 — from the National Housing Fund).

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (110). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Distribution network in km
Wodociągowa.....	40076,3	44016,3	44595,6	Water supply
miasta	7508,9	8393,4	8697,8	urban areas
wieś	32567,4	35622,9	35897,8	rural areas
Kanalizacyjna ^a	10496,0	14680,0	15316,0	Sewage ^a
miasta	6093,8	7442,5	7644,1	urban areas
wieś	4402,2	7237,5	7671,9	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.				Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe.....	675287	756649	774057	Water supply system
miasta	240419	270640	279141	urban areas
wieś	434868	486009	494916	rural areas
Kanalizacyjne.....	260917	352092	373449	Sewage system
miasta	168441	211550	222611	urban areas
wieś	92476	140542	150838	rural areas
Zdroje uliczne.....	828	701	706	Street outlets
Miasta	496	427	424	Urban areas
Wieś	332	274	282	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³...	188,8	202,4	203,0	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	136,7	136,2	136,9	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	40,5	39,7	39,7	per capita in m ³
Wieś w hm ³	52,1	66,2	66,1	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	234,1	205,3	207,5	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczone	183,6	202,4	207,5	Of which treated

^a Łącznie z kolektorami.
^a Including collectors.

TABL. 2 (111). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	1960,0	2089,0	2188,9	2218,2	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	1377,3	1490,6	1554,9	1580,6	Urban areas
Wieś	582,7	598,4	634,0	637,7	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GWh.....	4086,3	4678,3	4550,3	4605,1	In GWh
miasta	2786,5	3102,2	2929,8	2934,2	urban areas
wieś	1299,8	1576,1	1620,5	1670,9	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	836,0	919,2	853,6	852,0	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	2023,2	2081,2	1884,2	1856,4	per consumer ^a
wieś — na 1 odbiorcę ^a	2230,7	2634,0	2556,0	2620,3	rural areas — per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.
Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.
^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.
Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (112). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	12983,1	14336,2	15937,9	16273,0	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	1900,3	1875,0	2017,2	2070,5	of which transmission
miasta	173,2	148,1	147,0	149,1	urban areas
wieś	1727,1	1726,9	1870,2	1921,4	rural areas
Miasta	6140,7	6784,0	7368,4	7456,4	Urban areas
Wieś	6842,4	7552,2	8569,5	8816,6	Rural areas
Przylączy prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieskalnych w szt.	287569	352403	394560	402747	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	189216	233965	258785	262972	Urban areas
Wieś	98353	118438	135775	139775	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	1101,0	1158,2	1189,1	1202,6	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta	1018,6	1051,6	1063,3	1073,1	Urban areas
Wieś	82,4	106,7	125,9	129,6	Rural areas
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku)					Consumption of gas from gas supply system (during the year)
W GWh ^b	699,8	851,6	8378,5	9748,8	In GWh ^b
miasta	576,5	671,7	6276,1	7465,5	urban areas
wieś	123,2	179,8	2102,4	2283,3	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh ^c	135,9	162,0	1568,8	1819,9	Per capita in kWh ^c
miasta	173,0	199,0	1828,5	2167,8	urban areas
wieś	67,8	95,6	1101,7	1193,6	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b, ^c W latach 2005 i 2010 w jednostkach naturalnych: ^b — hm³, ^c — m³.
^a Including consumers using collective gas-meter. ^b, ^c In 2005 and 2010 in natural units: ^b — hm³, ^c — m³.

TABL. 4 (113). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	2932,4	3338,0	3500,0	3407,2	3274,5	132,7	Heating network in km
w tym przesyłowa	1786,7	2048,6	2177,6	2141,0	2053,3	87,7	of which transmission
Kotłownie	1745	1196	2131	2268	1740	528	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	34359,8	44405,0	35027,5	37958,1	37748,0	210,1	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	322295	368802	450527	463400	454115	9285	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	218297	247508	287564	290025	288884	1141	of which residential buildings

^a Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.
^a Data were revised comparing to published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 5 (114). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Ludność w tys. — korzystająca ^a z:					Population in thous. — using ^a :
wodociągu	4147,9	4397,0	4795,0	4822,3	water supply system
miasta	2989,6	3083,2	3207,0	3223,1	urban areas
wieś	1158,3	1313,8	1588,0	1599,2	rural areas
kanalizacji	2981,2	3237,3	3610,8	3655,7	sewage system
miasta	2769,2	2901,8	3074,2	3095,4	urban areas
wieś	212,0	335,5	536,5	560,2	rural areas
gazu	2761,3	2878,2	2862,5	2860,7	gas supply system
miasta	2510,9	2547,0	2486,4	2474,9	urban areas
wieś	250,4	331,2	376,1	385,8	rural areas
Ludność — w % ogółu ludności ^b — korzystająca ^a z:					Population — in % of total population ^b — using ^a :
wodociągu	80,4	83,5	89,6	89,9	water supply system
miasta	89,6	91,2	93,3	93,4	urban areas
wieś	63,7	69,7	83,1	83,4	rural areas
kanalizacji	57,8	61,5	67,5	68,1	sewage system
miasta	83,0	85,8	89,4	89,7	urban areas
wieś	11,6	17,8	28,1	29,2	rural areas
gazu	53,5	54,6	53,5	53,3	gas supply system
miasta	75,2	75,3	72,3	71,7	urban areas
wieś	13,8	17,6	19,7	20,1	rural areas

^a Dane szacunkowe; od 2014 r. dane dotyczące ludności korzystającej z wodociągu i kanalizacji nieporównywalne ze względu na zmianę metody szacowania. ^b Na podstawie bilansów.

^a Estimated data; since 2014 data concerning population using water supply and sewage systems are incomparable due to change of estimation method. ^b Based on balances.

TABL. 6 (115). **ODPADY KOMUNALNE ^a**
MUNICIPAL WASTE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	
Odpady komunalne zebrane ^b						Municipal waste collected ^b in
w tys. t.	1500,0	1572,6	1659,6	1758,9	1542,1	thous. t
zmieszane	1446,6	1433,0	1244,4	1294,8	1115,1	mixed
miasta	1295,9	1196,3	998,5	1025,1	893,7	urban areas
wieś	150,8	236,7	245,9	269,7	221,4	rural areas
zebrane selektywnie	53,4	139,5	415,2	464,1	427,0	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	25,4	40,7	44,8	45,0	38,1	paper and cardboard
szkło	12,1	24,9	45,1	53,6	50,5	glass
tworzywa sztuczne	6,4	15,1	32,1	37,0	32,7	plastic
metale	1,6	2,5	6,6	8,1	7,3	metals
wielkogabarytowe	3,5	20,7	56,3	76,7	72,7	largesize
biodegradowalne	.	25,9	69,3	80,3	75,2	biodegradable

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 180. ^b Dane szacunkowe.

^a See general notes, item 7 on page 180. ^b Estimated data.

TABL. 7 (116). **NIECZYSTOŚCI CIEKLE^a**
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione					
w dam ³	3429,2	5502,4	5189,9	5157,9	Liquid waste ^b removed in dam ³
miasta	1952,2	2932,9	2432,9	2226,4	urban areas
wieś.....	1477,0	2569,5	2757,0	2931,5	rural areas
w tym z gospodarstw domowych.....	1899,8	3567,0	3554,4	3489,5	of which from households
miasta	1175,3	1997,0	1703,5	1519,5	urban areas
wieś.....	724,5	1570,1	1851,0	1970,0	rural areas
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII).....	396,6	388,7	368,0	368,7	Septic tanks in thous. (as of 31 XII)
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII).....	2,6	9,8	27,1	28,4	Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 180. ^b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes, item 8 on page 180. ^b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (117). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):
liczba	89	70	37	33	7	26	number
powierzchnia w ha	284,9	274,9	171,6	168,3	56,2	112,1	area in ha
Zreklamowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha.....	3,5	0,6	14,5	9,6	5,5	4,1	Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha
czynnych	—	0,6	4,5	3,4	1,5	1,9	in operation
o zakończonej eksploatacji (zamknięte).....	3,5	—	10,0	6,2	4,0	2,2	exploitation completed

TABL. 9 (118). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2015		2016		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
OGÓŁEM w ha.....	5684,7	5300,5	6409,9	5730,8	6414,6	5678,2	6713,7	5942,7	TOTAL in ha
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	0,2	2,5	0,2	2,7	0,2	2,6	0,2	2,7	in % of total area space of the voivodship ^a
na 1 mieszkańca ^b w m ² ..	11,0	15,9	12,2	17,0	12,0	16,5	12,5	17,2	per capita ^b in m ²
Tereny zieleni ogólnodostępnej:									Generally accessible green areas:
parki spacerowo-wypoczynkowe	1784,4	1499,8	2066,3	1619,2	2087,0	1619,0	2095,4	1627,5	strolling-recreational parks
zieleńce	735,2	652,4	764,7	653,7	794,0	661,4	795,7	663,0	lawns
Tereny zieleni osiedlowej ...	3165,1	3148,3	3578,9	3457,9	3533,6	3397,7	3822,7	3652,2	Green areas of housing estates

^a, ^b W przypadku miast obliczono: ^a — w % ogólnej powierzchni miast, ^b — na 1 mieszkańca miast.

^a, ^b For urban areas calculated: ^a — in % total urban areas space, ^b — per capita in urban areas.

Mieszkania

Dwellings

TABL. 10 (119). ZASOBY MIESZKANIOWE ^a

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	1875,5	2063,0	2193,8	2227,9	1600,3	627,6	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys.	6576,5	7476,8	7968,1	8084,7	5447,8	2636,9	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	125936,8	145588,8	157733,6	160482,6	101738,1	58744,5	Useful floor area of dwellings in thous. m ²
Przeciętna w zasobach:							Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu.....	3,51	3,62	3,63	3,63	3,40	4,20	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :							useful floor area in m ² :
1 mieszkania.....	67,1	70,6	71,9	72,0	63,6	93,6	per dwelling
na 1 osobę.....	24,4	27,6	29,5	29,9	29,5	30,7	per person
liczba osób na:							number of persons:
1 mieszkanie.....	2,75	2,55	2,44	2,41	2,16	3,05	per dwelling
1 izbę.....	0,78	0,70	0,67	0,66	0,63	0,73	per room

^a Na podstawie bilansów.^a Based on balances.TABL. 11 (120). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH ^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS IN DWELLING STOCKS ^a FITTED WITH INSTALLATIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Mieszkania — w % — wyposażone w Dwellings — in % — fitted with				
		wodociąg water-line system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas-line system	centralne ogrzewanie central heating
OGÓŁEM	2005	92,5	86,9	85,6	59,2	81,4
TOTAL	2010	95,4	92,8	90,6	59,1	85,0
	2015	95,7	93,3	91,2	58,1	86,0
	2016	95,8	93,4	91,4	57,7	86,3
Miasta.....	2005	97,7	95,5	93,5	77,4	89,7
Urban areas	2010	98,6	97,7	96,1	75,2	91,9
	2015	98,7	97,9	96,4	73,2	92,5
	2016	98,8	98,0	96,5	72,5	92,7
Wieś.....	2005	79,7	65,7	66,2	14,7	61,1
Rural areas	2010	87,2	80,5	76,8	18,7	67,7
	2015	88,0	81,6	78,1	19,8	69,5
	2016	88,1	81,8	78,4	19,9	69,9

^a Na podstawie bilansów.^a Based on balances.

TABL. 12 (121). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2016 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Wypłacone użytkownikom lokali Paid out user to					towarzystw budownictwa spolecznego public building society	innych others
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing community	prywatnych private			
a — liczba dodatków number of allowances								
b — kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł								
c — przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł								

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	a	411660	175654	129382	55113	30201	8716	12594
TOTAL	b	86977,4	39491,6	25174,1	10827,5	6431,3	2175,6	2877,3
	c	211,28	224,83	194,57	196,46	212,95	249,61	228,47
Miasta	a	389913	170450	126694	50704	22171	8414	11480
Rural areas	b	83423,2	38565,7	24686,2	9972,6	5410,4	2110,8	2677,6
	c	213,95	226,26	194,85	196,68	244,03	250,87	233,24
Wieś	a	21747	5204	2688	4409	8030	302	1114
Rural areas	b	3554,2	925,9	488,0	854,9	1020,9	64,8	199,7
	c	163,43	177,92	181,53	193,90	127,14	214,49	179,30

W % OGÓŁEM
IN % OF TOTAL

OGÓŁEM	a	100,0	42,7	31,4	13,4	7,3	2,1	3,1
TOTAL	b	100,0	45,4	28,9	12,4	7,4	2,5	3,3
Miasta	a	100,0	43,7	32,5	13,0	5,7	2,2	2,9
Rural areas	b	100,0	46,2	29,6	12,0	6,5	2,5	3,2
Wieś	a	100,0	23,9	12,4	20,3	36,9	1,4	5,1
Rural areas	b	100,0	26,1	13,7	24,1	28,7	1,8	5,6

TABL. 13 (122). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo mieszkaniowe Area of grounds transferred to investor for dwelling construction			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe (stan w dniu 31 XII) Area of grounds in gminas stock for dwelling construction (as of 31 XII)			
		ogółem of total	w tym of which		wielorodzinne total	multi-family of which developed	jednorodzinne total	single-family of which developed
			spółdzielcze cooperatives	osób fizycznych of natural persons	razem total	w tym uzbrojone of which developed	razem total	w tym uzbrojone of which developed
		w ha		in ha				
OGÓŁEM	2005	64,0	2,1	49,8	179,5	122,7	917,0	485,5
TOTAL	2010	57,5	0,8	42,4	807,2	733,9	932,5	460,1
	2015	57,7	0,5	50,1	680,6	249,1	1140,9	508,4
	2016	63,4	0,2	47,8	317,5	247,6	1118,1	506,7
Miasta	2005	43,0	2,1	29,7	166,7	110,5	561,2	306,4
Rural areas	2010	26,7	0,8	21,2	786,4	717,9	538,7	267,2
	2015	34,7	0,5	27,5	654,3	224,0	502,5	267,1
	2016	31,9	0,2	18,3	295,9	227,2	499,8	265,5
Wieś	2005	21,0	—	20,1	12,8	12,2	355,8	179,1
Rural areas	2010	30,8	—	21,2	20,8	16,0	393,8	192,9
	2015	23,0	—	22,6	26,3	25,1	638,4	241,3
	2016	31,5	—	29,5	21,6	20,4	618,3	241,2

TABL. 14 (123). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	28822	31802	34964	38588	T O T A L
Indywidualne	9990	13692	10717	12156	<i>Private</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	14487	16570	24082	26259	<i>For sale or rent</i>
Spółdzielcze	2664	989	70	45	<i>Cooperatives</i>
Komunalne (gminne)	522	447	47	94	<i>Municipal (gmina)</i>
Zakładowe	1	—	—	34	<i>Company</i>
Spoleczne czynszowe	1158	104	48	0	<i>Public building society</i>

TABL. 15 (124). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Mieszkania	28241	28961	29227	36049	Dwellings
miasta	22037	21073	21240	28085	<i>urban areas</i>
wieś	6204	7888	7987	7964	<i>rural areas</i>
Indywidualne	10534	11336	12023	11372	<i>Private</i>
miasta	5178	4492	5064	4593	<i>urban areas</i>
wieś	5356	6844	6959	6779	<i>rural areas</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	13543	15632	16247	23344	<i>For sale or rent</i>
Spółdzielcze	2556	1166	528	737	<i>Cooperative</i>
Komunalne (gminne)	653	767	366	427	<i>Municipal (gmina)</i>
Zakładowe	138	—	18	154	<i>Company</i>
Spoleczne czynszowe	817	60	45	15	<i>Public building society</i>
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	1019	950	1132	1350	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	1246	1100	1320	1664	<i>Urban areas</i>
Wieś	618	696	821	812	<i>Rural areas</i>
Izby	107227	115978	110885	125486	Rooms
miasta	73948	71333	68080	83256	<i>urban areas</i>
wieś	33279	44645	42805	42230	<i>rural areas</i>
Indywidualne	59166	64191	63108	59437	<i>Private</i>
miasta	28468	24282	23906	21484	<i>urban areas</i>
wieś	30698	39909	39202	37953	<i>rural areas</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	36897	46661	45407	62743	<i>For sale or rent</i>
Spółdzielcze	7037	3430	1437	2080	<i>Cooperative</i>
Komunalne (gminne)	1385	1540	808	901	<i>Municipal (gmina)</i>
Zakładowe	474	—	45	296	<i>Company</i>
Spoleczne czynszowe	2268	156	80	29	<i>Public building society</i>

TABL. 15 (124). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	2645200	2963333	2683114	2975755	Useful floor area of dwellings in m²
miasta	1807988	1749899	1576217	1885337	urban areas
wieś	837212	1213434	1106897	1090418	rural areas
Indywidualne	1557860	1757095	1657603	1574293	Private
miasta	774437	687641	637114	584912	urban areas
wieś	783423	1069454	1020489	989381	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	858972	1108750	975465	1334327	For sale or rent
Spółdzielcze	155340	69988	30181	41932	Cooperative
Komunalne (gminne)	25987	24204	16928	17773	Municipal (gmina)
Zakładowe	7826	—	980	6898	Company
Spółeczne czynszowe	39215	3296	1957	532	Public building society
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	93,7	102,3	91,8	82,5	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	82,0	83,0	74,2	67,1	urban areas
wieś	134,9	153,8	138,6	136,9	rural areas
Indywidualne	147,9	155,0	137,9	138,4	Private
miasta	149,6	153,1	125,8	127,3	urban areas
wieś	146,3	156,3	146,6	145,9	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	63,4	70,9	60,0	57,2	For sale or rent
Spółdzielcze	60,8	60,0	57,2	56,9	Cooperative
Komunalne (gminne)	39,8	31,6	46,3	41,6	Municipal (gmina)
Zakładowe	56,7	—	54,4	44,8	Company
Spółeczne czynszowe	48,0	54,9	43,5	35,5	Public building society

TABL. 16 (125). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

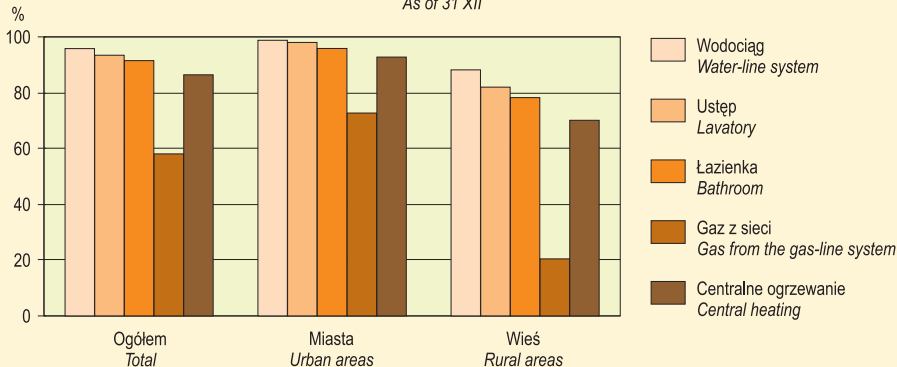
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings					
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more	
OGÓŁEM	2005	28241	10534	0,4	2,5	7,6	89,5	17707	10,2	36,1	33,8	19,9
TOTAL	2010	28961	11336	0,4	3,1	5,7	90,9	17625	7,3	31,4	36,5	24,8
	2015	29227	12023	0,6	5,7	8,3	85,4	17204	6,9	38,9	33,5	20,6
	2016	36049	11372	0,6	4,8	9,4	85,2	24677	8,8	42,0	30,3	18,9
Miasta	2005	22037	5178	0,7	3,4	10,0	85,9	16859	10,6	36,1	34,0	19,4
Urban areas	2010	21073	4492	0,8	6,2	9,2	83,7	16581	7,5	33,0	37,1	22,4
	2015	21240	5064	1,3	11,9	14,4	72,4	16176	6,8	40,3	33,7	19,3
	2016	28085	4593	1,1	10,6	17,6	70,7	23492	9,1	42,8	30,4	17,6
Wieś	2005	6204	5356	0,1	1,7	5,3	92,9	848	3,3	36,1	30,1	30,5
Rural areas	2010	7888	6844	0,1	1,0	3,4	95,6	1044	3,4	7,0	26,2	63,3
	2015	7987	6959	0,1	1,1	4,0	94,9	1028	8,9	17,2	31,6	42,2
	2016	7964	6779	0,2	0,9	3,9	95,0	1185	3,8	24,9	27,6	43,7

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a IN 2016

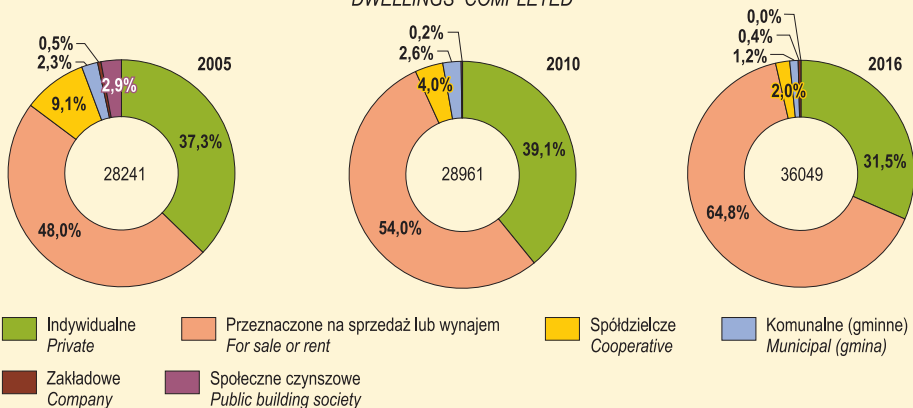
As of 31 XII

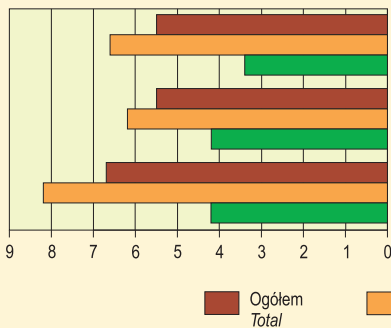
^a Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.
^a Based on balance of net dwelling stocks.

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

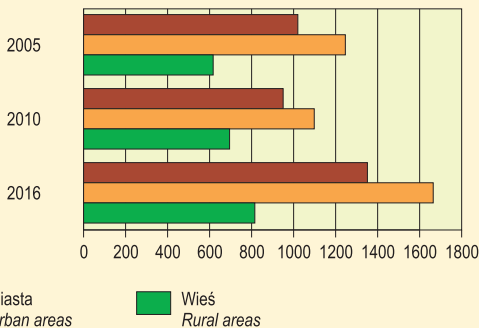
DWELLINGS COMPLETED

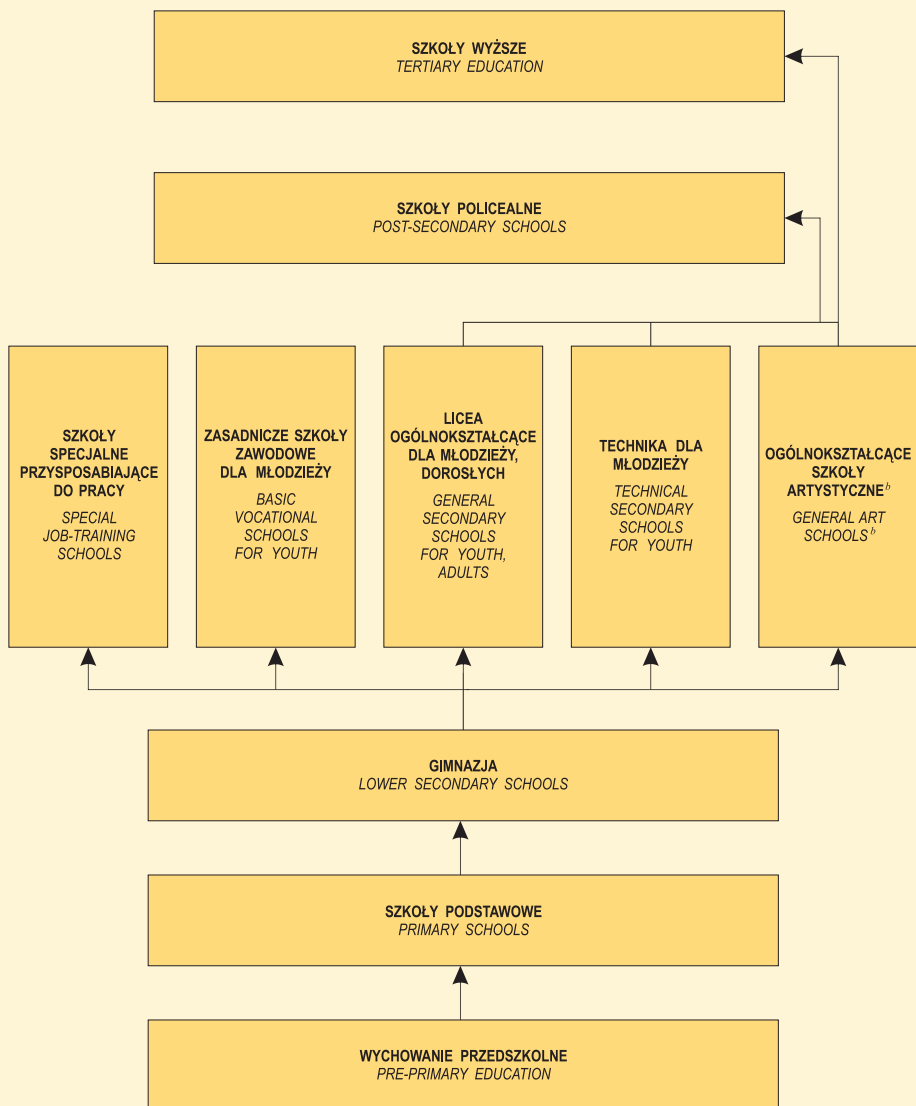
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION

NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

EDUKACJA^a WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2016/17
EDUCATION^a BY EDUCATIONAL LEVEL IN 2016/17 SCHOOL YEAR

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 191. ^b Dające uprawnienia zawodowe.
^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 191. ^b Leading to professional certification.

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943, z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. — Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 poz. 1842, z późn. zm.).

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego, tj. przedszkola (łącznie ze specjalnymi), oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz od roku szkolnego 2008/09 — zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne; od roku szkolnego 2004/05 dzieci 6-letnie są objęte obowiązkiem odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego, z wyjątkiem lat szkolnych 2011/12—2015/16, w których dotyczyło to dzieci 5-letnich;
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
  - od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa; w latach szkolnych 2009/10—2013/14 oraz w roku szkolnym 2016/17 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej; w roku szkolnym 2014/15 obowiązkiem szkolnym zostały objęte dzieci 6-letnie urodzone w pierwszej połowie 2008 r., a w roku szkolnym 2015/16 dzieci 6-letnie urodzone w 2009 r. oraz dzieci 7-letnie urodzone w drugiej połowie 2008 r. Dzieci urodzone w 2009 r., które w roku szkolnym 2015/16 rozpoczęły naukę w I klasie szkoły podstawowej, w roku szkolnym 2016/17 mogą kontynuować naukę w I klasie; w roku szkolnym 2016/17 przywrócono obowiązek szkolny dla dzieci 7-letnich,
  - od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne (patrz ust. 5, pkt. 3)—8) na str. 192 oraz ust. 8, pkt 3) i 4) na str. 193);
- 3) szkoły policealne;
- 4) szkoły wyższe;
- 5) specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze;
- 6) placówki pozaszkolne.

3. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Law dated 7 IX 1991 (unified text: Journal of Laws 2016 item 1943, with later amendments) and the Higher Education Law dated 27 VII 2005 (unified text: Journal of Laws 2016 item 1842, with later amendments).

2. The presented data include:

- 1) pre-primary education establishments i.e. nursery schools (including special nursery schools), pre-primary sections of primary schools and since the 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points; since the 2004/05 school year an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced in pre-primary education establishments for children at the age of 6, excluding the 2011/12—2015/16 school years concerned children at the age of 5;
- 2) schools for children, youth and adults:
  - since the 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools, where education is obligatory; in the school years 2009/10—2013/14 and in the 2016/17 school year children at the age of 6, at the request of parents, have been allowed to start education in the first class of primary school; in the 2014/15 school year, the first class of primary school has been obligatory for children at the age of 6 born in the first half of 2008 and in the 2015/16 school year for children at the age of 6 born in 2009, and children born in the second half of 2008 (at the age of 7). Children born in 2009, who joined first class of primary education in the 2015/16 school year, are allowed to continue their education in the first class, in the 2016/17 school year; in the 2016/17 school year children at the age of 7 have been subjected to obligatory education,
  - since the 2002/03 school year, upper secondary schools (see item 5, point 3)—8) on page 192 and item 8, point 3) and 4) on page 193);
- 3) post-secondary schools;
- 4) higher education institutions;
- 5) special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres;
- 6) extracurricular institutions.

3. Data include schools and establishments managed by central (government) administration units and local govern-

samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

4. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

5. **Szkoły dla dzieci i młodzieży** (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 3) 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy.
- 4) 2—3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe;
- 5) 3-letnie licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 6) 4-letnie technika;
- 7) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych), które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne;
- 8) funkcjonujące w latach szkolnych:
  - 2002/03—2013/14 — 3-letnie licea profilowane,
  - 2004/05—2013/14 — 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

6. **Szkoły policealne** — kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej i stacjonarnej — obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 1,5- lub 2-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) — od roku szkolnego 2005/06;
- 3) funkcjonujące w latach szkolnych:
  - 1990/91—2015/16 nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie),
  - 1991/92—2015/16 kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadawano tytułu licencjata.

ment units (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.

4. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration units and local government units can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

8. **Schools for children and youth** (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools), branch schools (excluding special schools), art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 3) 3-year special job-training schools
- 4) 2—3-year basic vocational schools;
- 5) 3-year general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 6) 4-year technical secondary schools;
- 7) general art schools leading to professional certification (excluding special schools) excluding schools providing art education only;
- 8) functioning in school years:
  - 2002/03—2013/14 — 3-year specialized secondary schools,
  - 2004/05—2013/14 — 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical schools for graduates of basic vocational schools.

6. **Post-secondary schools** — educating in day, evening, weekend and full-time programmes form — include:

- 1) post-secondary schools (1-, 1,5- or 2-year), including special schools;
- 2) colleges of social work (3-year) — since the 2005/06 school year;
- 3) functioning in school years:
  - 1990/91—2015/16 foreign language teacher training colleges (3-year),

7. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) do roku akademickiego 2015/16 podaje się łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadawano tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi. Od roku akademickiego 2007/08 dane obejmują szkoły resortu obrony narodowej oraz szkoły resortu spraw wewnętrznych i administracji.

Podział szkół wyższych według **typów szkół** opracowano na podstawie grupowania stosowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla szkół publicznych. W podziale tym do typu „wyższe szkoły” zaliczono zarówno szkoły mające w nazwie własnej „wyższa szkoła”, jak też „uniwersytet” lub „akademia”: rolnicza, ekonomiczna, pedagogiczna, artystyczna i teologiczna.

8. Szkoły dla dorosłych — kształcące w formie stacjonarnej, zaocznej i na odległość — obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) 3-letnie licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 4) funkcjonujące w latach szkolnych:
  - 2002/03—2014/15 — 2—3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych oraz 3-letnie licea profilowane dla dorosłych
  - 2004/05—2013/14 — 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych,
  - 2004/05—2015/16 — 3-letnie technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej,
  - do roku szkolnego 2015/16 — 4-letnie technika dla dorosłych.

9. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub

— 1991/92—2015/16 teacher training colleges (3-year), in which graduates did not receive the title of licentiate;

7. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes. Data regarding tertiary education:

- 1) until the 2015/16 academic year include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland (of which studying at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad);
- 3) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, organizational units in another location as well as teaching centres in another location. Since the 2007/08 academic year data include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

The division of higher education institutions by **type of institution** was based on the grouping applied by the Ministry of Science and Higher Education with regard to public schools. In this division, the category of "higher education schools" comprises both the schools whose proper name includes the phrase "higher school" and those containing in their proper name the word "university" or "academy" — of agriculture, economics, pedagogy, arts, and theology.

8. Schools for adults — educating in full-time, in weekend and in distance from — include:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) 3-year general secondary schools for adults;
- 4) functioning in the school years:
  - 2002/03—2014/15 — 2—3-year basic vocational schools for adults and 3-year specialized secondary schools for adults,
  - 2004/05—2013/14 — 2-year supplementary general secondary schools for adults for graduates of basic vocational school.
  - 2004/05—2015/16 — 3-year supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school,
  - until 2015/16 — 4-year technical secondary schools for adults.

9. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may

klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

10. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

11. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

12. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

13. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

14. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązków zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

15. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

16. Dane dotyczące:

1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 — specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku

be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently as well as in special educational care centres, other educational institutions or in the units performing health care activities (including health resorts treatment).

10. Special education care centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability cannot attend regular nursery schools or schools.

11. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

12. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

13. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound intellectual disability to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

14. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time and part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

15. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children 3 of age until beginning education in primary school secured children for care and aimed at preparation to education in school.

16. Data regarding:

1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year — special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres, extracurricular education

szkolnego; dane o absolwentach — na koniec roku szkolnego;

- 2) szkół wyższych — prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z roku akademickiego.

17. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych.

18. Współczynnik skolaryzacji:

- **brutto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;
- **netto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

19. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

20. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, ogrody jordanowskie, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki o charakterze specjalistycznym, jak np. stacje młodego technika, planetaria itp.

21. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów — od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

as well as boarding-school and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates — the end of the school year;

- 2) *tertiary education are presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the academic year.*

17. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults.

18. Enrolment rate:

- **gross** — *is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;*
- **net** — *is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.*

19. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. **A dormitory** is an interschool facility serving as a boarding school.

20. *The mission of extracurricular education is to provide children and youth with conditions for development of interests and skills, as well as recreation and leisure in their leisure time.*

Extracurricular education institutions include youth centres, youth community centres, extracurricular interest groups, Jordan's gardens, inter-school sport centres and other specialist institutions such as young technicians' centres, planetaria, etc.

21. *The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates — since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.*

TABL. 1 (126). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	1861	1787	1774	1771	primary
gimnazja	923	963	1020	1024	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	36	54	64	65	special job-training
zasadnicze zawodowe	202	189	184	180	basic vocational
licea ogólnokształcące ^a	578	465	362	365	general secondary ^a
technika ^b	333	227	217	219	technical secondary ^b
artystyczne ogólnokształcące ^c	12	15	13	13	general art ^c
policealne	328	315	281	281	post-secondary
wyższe ^d	101 ^e	110	102	94	tertiary ^d
dla dorosłych	492	425	212	201	for adults
podstawowe	—	—	—	—	primary
gimnazja	12	17	18	15	lower secondary
zasadnicze zawodowe	8	10	x	x	basic vocational
licea ogólnokształcące ^a	255	300	191	186	general secondary ^a
technika ^b	217	98	3	x	technical secondary ^b
NAUCZYCIELE ^f TEACHERS ^f					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^g	23982	24261	27935	27513	primary ^g
gimnazja ^g	14199	14482	13989	14010	lower secondary ^g
zasadnicze zawodowe ^{g,h}	1381	1803	1729	1684	basic vocational ^{g,h}
licea ogólnokształcące ^g	8685	8281	6796	6805	general secondary ^g
technika ^{g,i}	3397	5125	5372	5399	technical secondary ^{g,i}
policealne	1252	1030	923	901	post-secondary
wyższe ^k	17506 ^e	19011	17428	17125	tertiary ^k

a, b W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 łącznie z: *a* — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, *b* — technikum uzupełniającymi (w przypadku szkół dla dorosłych również w roku szkolnym 2015/16). *c* Dające uprawnienia zawodowe; ponadto funkcjonowały szkoły artystyczne realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne — w roku szkolnym: 2005/06 — 15 szkół, 2010/11 — 25, 2015/16 — 21, 2016/17 — 19. *d* W latach szkolnych 2010/11, 2015/16 i 2016/17 łącznie ze szkołami wyższymi, w których wykazano wyłącznie absolwentów. *e* Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. *f* W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 194. *g—i* Łącznie ze szkołami: *g* — dla dorosłych, *h* — specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *i* — ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. *k* Nauczyciele akademicki.

a, b In the 2005/06 and the 2010/11 school years including: *a* — supplementary general secondary and specialized secondary, *b* — supplementary technical secondary (in case of schools for adults also in the 2015/16 school year). *c* Leading to professional certification; moreover, in the school year: 2005/06 — 15, 2010/11 — 25, 2015/16 — 21, 2016/17 — 19 schools art schools giving only artistic education. *d* In the 2010/11 2015/16 and 2016/17 academic year including tertiary education institutions, which reported only graduates. *e* Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration. *f* In the 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 14 on page 194. *g—i* Including: *g* — schools for adults, *h* — special job-training schools, *i* — general art schools leading to professional certification. *k* Academic teachers.

TABL. 1 (126). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^a	49479	43369	63012	49892	<i>Pre-primary education^a</i>
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe.....	336602	304882	369931	347074	<i>primary</i>
gimnazja	199298	165869	152379	154278	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	608	1213	1452	1475	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	23304	21116	16311	15220	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące ^b	133479	103938	83082	82114	<i>general secondary^b</i>
technika ^c	53163	58692	59621	59952	<i>technical secondary^c</i>
artystyczne ogólnokształcące ^d	1313	1316	1215	1213	<i>general art^d</i>
policjalne	32172	32238	32443	30653	<i>post-secondary</i>
wyższe	371429 ^e	350187	280732	274392	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	37336	36398	25080	23682	<i>for adults</i>
podstawowe.....	—	—	—	—	<i>primary</i>
gimnazja.....	1286	1920	1461	1299	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	1008	409	x	x	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące ^b	22140	28854	23537	22383	<i>general secondary^b</i>
technika ^c	12902	5215	82	x	<i>technical secondary^c</i>
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe.....	61136	50921	51598	.	<i>primary</i>
gimnazja	65802	54200	49053	.	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	63	246	304	.	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	7735	6907	4862	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące ^b	42464	34009	26387	.	<i>general secondary^b</i>
technika ^c	12520	12359	12828	.	<i>technical secondary^c</i>
artystyczne ogólnokształcące ^d	247	233	176	.	<i>general art^d</i>
policjalne	10277	9375	9423	.	<i>post-secondary</i>
wyższe	73037 ^b	88727	68008	.	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	12860	8897	6314	.	<i>for adults</i>
podstawowe.....	—	—	—	.	<i>primary</i>
gimnazja.....	260	316	305	.	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	256	102	x	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące ^b	6838	7303	6009	.	<i>general secondary^b</i>
technika ^c	5506	1176	—	.	<i>technical secondary^c</i>

^a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat, a w roku szkolnym 2015/16 w wieku 5 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 32 na str. 219. ^b, ^c W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 łącznie z: ^b — liceami uzupełniającymi i liceami profilowanymi, ^c — technikami uzupełniającymi (w przypadku szkół dla dorosłych również w roku szkolnym 2015/16). ^d Dające uprawnienia zawodowe; ponadto w szkołach artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne odpowiednio w roku szkolnym: 2005/06 — 1461 uczniów i 148 absolwentów, 2010/11 — 1285 i 169, 2015/16 — 1295 i 137, 2016/17 — 1268 uczniów. ^e Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji.

Źródło: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns children aged 6, in the 2015/16 school year — aged 5 attending pre-primary education establishments also included in the table 32 on page 219. ^b, ^c In the 2005/06 and the 2010/11 school years including: ^b — supplementary general secondary and specialized secondary, ^c — supplementary technical secondary (in case of schools for adults also in the 2015/16 school year). ^d Leading to professional certification; moreover, in art schools giving only artistic education respectively in the school year: 2005/06 — 1461 students and 148 graduates, 2010/11 — 1285 and 169, 2015/16 — 1295 and 137, 2016/17 — 1268 students. ^e Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration.

Source: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (127). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe..... Primary schools	1861	1787	1774	1771	336602	304882	369931	347074	61136	50921	51598
Jednostki administracji centralnej (rządowej)...	8	8	7	5	848	783	956	806	181	185	121
Central (government) administration units											
Jednostki samorządu terytorialnego	1706	1609	1463	1448	325085	289161	343713	320282	59316	48297	48278
Local government units											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	91	93	142	141	5262	6699	9795	9473	869	1168	1308
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	11	11	13	14	1569	1701	2095	2046	238	233	337
Pozostałe	45	66	149	163	3838	6538	13372	14467	532	1038	1554
Others											
Gimnazja ..... Lower secondary schools	923	963	1020	1024	199298	165869	152379	154278	65802	54200	49053
Jednostki administracji centralnej (rządowej)...	6	5	7	5	194	111	173	47	71	135	27
Central (government) administration units											
Jednostki samorządu terytorialnego	797	827	834	833	192302	157593	141720	142653	63769	51488	45839
Local government units											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	53	63	73	76	2626	3790	4523	4838	870	1252	1368
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	25	20	20	20	2040	2271	2405	2600	592	679	719
Pozostałe	42	48	86	90	2136	2104	3558	4140	500	646	1100
Others											
Zasadnicze szkoły zawodowe^a ..... Basic vocational schools^a	238	243	248	245	23912	22329	17763	16695	7798	7153	5166
Jednostki administracji centralnej (rządowej)...	7	9	9	9	185	356	272	277	57	145	76
Central (government) administration units											
Jednostki samorządu terytorialnego	217	216	213	209	23215	21377	16823	15766	7573	6792	4909
Local government units											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	8	10	16	16	388	409	454	402	134	155	109
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	4	3	1	1	101	62	36	27	28	26	13
Pozostałe	2	5	9	10	23	125	178	223	6	35	59
Others											

^a Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy.
^a Including special job-training schools.

TABL. 2 (127). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Licea ogólnokształcące^b General secondary schools^b	578	465	362	365	133479	103938	83082	82114	42464	34009	26387
Jednostki administracji centralnej (rządowej).. <i>Central (government) administration units</i>	—	—	1	—	—	—	62	—	—	46	—
Jednostki samorządu terytorialnego..... <i>Local government units</i>	476	368	268	267	126970	96954	76278	74705	40339	31617	24226
Organizacje społeczne i stowarzyszenia..... <i>Social organizations and associations</i>	44	41	40	39	2612	3029	2604	2910	771	1028	786
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	18	14	12	13	1605	1076	882	948	508	324	260
Pozostałe ....., <i>Others</i>	40	42	41	46	2292	2879	3256	3551	846	994	1115
Technika^c..... Technical secondary schools^c	345	242	230	232	54465	60008	60836	61165	12915	12592	13004
Jednostki administracji centralnej (rządowej).. <i>Central (government) administration units</i>	8	12	12	12	1012	1890	1993	2029	290	418	380
Jednostki samorządu terytorialnego..... <i>Local government units</i>	317	206	190	191	52388	56235	56855	57139	12327	11752	12295
Organizacje społeczne i stowarzyszenia..... <i>Social organizations and associations</i>	12	12	11	12	757	1182	1279	1298	187	259	219
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	—	1	—	—	—	11	—	—	—	—	—
Pozostałe ....., <i>Others</i>	8	11	17	17	308	690	709	699	111	163	110
Szkoły policealne..... Post-secondary schools	328	315	281	281	32172	32238	32443	30653	10277	9375	9423
Jednostki administracji centralnej (rządowej).. <i>Central (government) administration units</i>	3	4	3	2	725	252	88	38	339	84	37
Jednostki samorządu terytorialnego..... <i>Local government units</i>	116	73	52	47	14826	8051	4541	4070	4763	2880	1603
Organizacje społeczne i stowarzyszenia..... <i>Social organizations and associations</i>	57	39	34	27	2682	1973	1964	1429	909	977	683
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	1	—	—	—	23	—	—	—	16	—	—
Pozostałe ....., <i>Others</i>	151	199	192	205	13916	21962	25850	25116	4250	5434	7100

b, c Łącznie ze szkołami: *b* — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 liceami uzupełniającymi i liceami profilowanymi, *c* — ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 technikami uzupełniającymi.

b, c Including schools: *b* — in the 2005/06 and the 2010/11 school years supplementary general secondary and specialized secondary, *c* — general art schools leading to professional certification as well as in the 2005/06 and the 2010/11 schools years supplementary technical secondary.

TABL. 2 (127). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Szkoły wyższe^d..... Tertiary education^d	101	110^e	102^e	94^e	371429	350187	280732	274392	73037	88727	68008
Jednostki administracji centralnej (rządowej)...	16	19	19	19	197700	202536	188162	183895	35592	49230	44827
Central (government) administration units											
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	8	8	9	9	3641	2281	2195	2403	1200	999	418
Pozostałe	77	83 ^e	74 ^e	66 ^e	170088	145370	90375	88094	36245	38498	22763
Others											
Szkoły dla dorosłych.... Schools for adults	492	425	212	201	37336	36398	25080	23682	12860	8897	6314
Jednostki administracji centralnej (rządowej)...	5	11	3	3	234	484	236	156	130	124	45
Central (government) administration units											
Jednostki samorządu terytorialnego	212	116	64	63	20667	12704	7307	6791	7110	3064	1908
Local government units											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	79	67	25	22	3973	3055	1757	1621	1734	989	596
Social organizations and associations											
Pozostałe	196	231	120	113	12462	20155	15780	15114	3886	4720	3765
Others											

^d W roku akademickim 2005/06 bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^e Łącznie ze szkołami wyższymi, w których wykazano wyłącznie absolwentów.

Źródło: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^d In the 2005/06 academic year excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration.
^e Including tertiary education institutions, which reported only graduates.

Source: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (128). UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
7—12 lat ^a	98,8	98,8	94,0	97,8
13—15	98,8	98,9	98,2	97,2
16—18	95,1	95,8	96,6	95,5
19—21 lat	24,5	23,1	24,6	23,4

^a W roku szkolnym 2015/16 w grupie wieku 6—12 lat.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2015/16 school year in the age group 6—12.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (129). WSPÓLCZYNNIK SKOLARYZACJI
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wie- ku ^a Age gro- ups ^a	2005/06			2010/11			2015/16			2016/17		
		ogó- łem total	męż- czyźni males	kobie- ty fe- males	ogó- łem total	męż- czyźni males	kobie- ty fe- males	ogó- łem total	męż- czyźni males	kobie- ty fe- males	ogó- łem total	męż- czyźni males	kobie- ty fe- males
		w %						in %					
BRUTTO GROSS													
Szkoły: Schools:													
podstawowe ^a	7—12	100,0	100,4	99,6	101,9	101,9	101,9	93,9	93,5	94,3	100,6	100,6	100,5
primary ^a													
gimnazja	13—15	101,0	102,3	99,5	102,3	103,8	100,7	102,8	103,7	101,9	105,1	105,4	104,8
lower secondary													
zasadnicze zawo- dowe ^b	16—18	11,9	16,5	6,9	12,3	16,8	7,6	11,5	15,5	7,3	10,9	14,8	6,8
basic vocational ^b													
licea ogólnokształ- cące ^c	16—18	73,8	65,5	82,5	71,7	61,9	81,9	68,9	59,5	78,9	68,3	58,8	78,3
general secondary ^c													
technika ^d	16—18	32,0	39,5	24,0	35,2	43,1	27,1	39,4	47,3	31,1	40,0	48,5	31,1
technical second- ary ^d													
policealne.....	19—21	13,2	12,3	14,1	15,5	11,6	19,6	19,0	12,1	26,3	18,7	11,6	26,3
post-secondary													
NETTO NET													
Wychowanie przed- szkolne ^e	6	98,6	98,9	98,3	85,4	87,6	83,1	101,1	101,4	100,7	79,9	83,0	76,6
Pre-primary educa- tion ^e													
Szkoły: Schools:													
podstawowe ^a	7—12	98,6	98,7	98,6	98,6	98,7	98,6	93,2	92,6	93,8	95,9	96,3	95,5
primary ^a													
gimnazja	13—15	96,3	96,1	96,5	96,3	96,0	96,7	95,8	95,4	96,2	95,8	95,5	96,1
lower secondary													
zasadnicze zawo- dowe ^b	16—18	10,0	13,9	6,0	10,5	14,3	6,5	9,2	12,4	5,7	8,6	11,8	5,2
basic vocational ^b													
licea ogólnokształ- cące ^c	16—18	62,2	52,5	72,3	56,0	44,7	67,8	53,5	42,1	65,5	53,5	42,2	65,5
general secondary ^c													
technika ^d	16—18	19,0	22,9	14,8	24,5	29,7	19,1	29,4	35,6	22,8	30,0	36,5	23,1
technical second- ary ^d													
policealne.....	19—21	7,8	7,5	8,0	6,0	4,2	7,9	6,3	3,9	8,8	5,9	3,4	8,5
post-secondary													

^a W roku szkolnym 2015/16 dotyczy dzieci w wieku 6—12 lat. ^{b—d} Łącznie ze szkołami: ^b — specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, ^d — artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 technikami uzupełniającymi. ^e W roku szkolnym 2015/16 dotyczy dzieci w wieku 5 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2015/16 school years concern children at the age group 6—12. ^{b—d} Including: ^b — special job-training schools, ^c — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools and specialized secondary schools, ^d — general art schools leading to professional certification as well as in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary technical secondary schools. ^e In the 2015/16 school year concerns children aged 5 attending pre-primary education establishments.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 5 i 6

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 5 and 6

In the division by foreign languages one person may be indicated more than once.

TABL. 5 (130). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students in schools								
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych ^b basic vocation- al ^b	liceach ogólnokształcących ^c general second- ary ^c	techni- kach ^d technical second- ary ^d	policeal- nych ^e post- second- ary ^e	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION										
Angielski..... <i>English</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	540103 613862 668460 648020	54,6 93,8 98,0 98,5	58,3 93,9 97,8 98,3	49,2 93,6 98,4 98,7	83,2 93,5 98,0 98,1	37,2 56,3 76,0 75,1	96,9 98,4 99,2 99,6	90,6 96,5 98,6 97,9	41,5 14,1 45,1 45,0
Francuski..... <i>French</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	26958 22969 22441 22093	0,6 0,6 0,5 0,6	0,9 0,9 0,8 0,8	0,0 — 0,1 0,1	2,0 3,3 4,7 4,9	— — — —	13,8 12,8 13,2 13,0	4,2 3,9 3,6 3,1	4,1 1,8 1,6 1,2
Niemiecki..... <i>German</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	161831 166585 168131 167012	5,9 3,6 2,0 2,0	8,2 4,9 2,5 2,4	2,4 1,5 1,2 1,1	14,2 38,1 52,6 52,9	13,4 12,3 11,8 14,4	58,8 50,4 47,1 45,5	57,9 62,6 64,8 63,6	10,9 0,7 — —
Rosyjski..... <i>Russian</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	94194 64351 49513 46753	5,8 1,7 0,3 0,2	2,1 0,3 0,1 0,1	11,3 4,0 0,5 0,4	6,5 13,4 15,2 14,0	38,2 26,0 13,1 11,7	23,6 16,7 14,3 13,5	38,1 23,6 18,8 18,9	5,9 0,4 0,1 —
Hiszpański..... <i>Spanish</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	3599 7297 22768 26379	0,0 0,2 0,8 1,0	0,0 0,3 1,1 1,4	0,1 — 0,1 0,1	0,3 1,6 6,8 8,0	— — — —	2,0 3,7 10,1 11,3	0,1 0,4 2,1 2,0	0,7 — — —
Włoski..... <i>Italian</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	2723 2672 3154 3040	0,0 — 0,0 0,0	0,0 — 0,0 0,0	— — — —	0,1 0,2 0,3 0,3	— — — —	1,8 2,2 3,0 2,8	0,4 0,0 0,2 0,3	0,1 — — —
Inne..... <i>Others</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	7647 2877 1915 2035	0,1 0,0 0,1 0,0	0,1 0,0 0,1 0,0	0,1 — — —	0,2 0,0 0,0 0,1	— — 0,1 0,1	5,0 2,7 1,8 2,2	— 0,0 0,1 0,1	1,7 0,7 1,0 0,6

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b—d} Łącznie ze szkołami: ^b — w roku szkolnym 2005/06 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, ^d — artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 technikami uzupełniającymi. ^e Dla młodzieży. Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b—d} Including: ^b — in the 2005/06 school year special job-training schools, ^c — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools and specialized secondary schools, ^d — general art schools leading to professional certification as well as in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary technical secondary schools. ^e For youth. Since 2010/11 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work.

TABL. 5 (130). UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS JEZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students in schools							
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych ^b basic vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	technikach ^d technical secondary ^d	policealnych ^e post- secondary ^e
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas					
NAUCZANIE DODATKOWE ^f ADDITIONAL EDUCATION ^f									
Angielski 2005/06	100410	24,0	20,4	29,3	8,7	0,2	0,7	0,0	15,5
English 2010/11	16297	3,5	2,9	4,5	3,0	—	0,5	0,1	1,4
2015/16	4407	0,7	0,7	0,7	0,9	—	0,3	0,2	1,6
2016/17	2602	0,5	0,5	0,4	0,6	—	—	0,0	—
Francuski 2005/06	9991	0,7	1,1	0,1	3,7	—	0,3	—	—
French 2010/11	7411	0,8	1,2	0,1	2,1	0,3	1,3	0,2	—
2015/16	5719	0,6	0,8	0,1	1,4	—	1,7	0,3	—
2016/17	5513	0,7	0,9	0,2	1,3	—	1,3	0,3	—
Niemiecki 2005/06	71238	4,8	5,5	3,7	27,4	—	0,3	0,2	1,6
German 2010/11	48973	5,2	5,5	4,5	16,3	0,0	4,8	2,2	—
2015/16	37611	4,0	3,5	4,9	10,4	—	5,5	4,0	0,3
2016/17	37380	4,3	3,8	5,4	9,9	—	5,3	4,3	—
Inne 2005/06	60378	5,7	3,8	8,5	18,8	—	2,8	—	1,8
Others 2010/11	43587	5,3	2,4	10,1	10,6	0,2	7,2	3,5	1,8
2015/16	26237	2,8	1,5	5,4	5,7	—	5,8	3,6	0,8
2016/17	26376	3,3	2,1	5,7	5,6	—	5,2	3,5	0,5

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b—d} Łącznie ze szkołami: ^b — w roku szkolnym 2005/06 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, ^d — artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 technikami uzupełniającymi. ^e Dla młodzieży. Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych. ^f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b—d} Including: ^b — in the 2005/06 school year special job-training schools, ^c — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools and specialized secondary schools, ^d — general art schools leading to professional certification as well as in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary technical secondary schools. ^e For youth. Since 2010/11 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. ^f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (131). UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

LATA YEARS JEZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students in schools				
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^b general secondary ^b	technikach ^c technical secondary ^c	policealnych post- secondary
Angielski 2005/06	34857	63,6	71,2	68,7	49,7	54,3
English 2010/11	42706	96,0	88,0	82,6	71,0	52,2
2015/16	37630	98,9	x	89,6	97,6	53,1
2016/17	36088	98,9	x	91,2	x	54,2
Francuski 2005/06	118	—	—	—	0,3	0,4
French 2010/11	—	—	—	—	—	—
2015/16	—	—	x	—	—	—
2016/17	—	—	x	—	x	—

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b, c} Łącznie ze szkołami: ^b — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, ^c — do roku szkolnego 2015/16 technikami uzupełniającymi.

^a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b, c} Including: ^b — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools and specialized secondary schools, ^c — until 2015/16 school year supplementary technical secondary schools.

TABL. 6 (131). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a (dok.)
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students in schools				
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^b general secondary ^b	technikach ^c technical secondary ^c	policealnych post-secondary
Niemiecki ..... 2005/06 <i>German</i>	4413	2,9	—	5,3	11,4	8,0
2010/11	1477	3,5	—	1,6	7,6	2,2
2015/16	1312	24,1	x	1,8	—	1,9
2016/17	1194	24,3	x	1,6	x	1,9
Rosyjski ..... 2005/06 <i>Russian</i>	11956	33,6	28,3	27,0	39,0	3,1
2010/11	5846	4,0	12,0	15,0	20,3	1,4
2015/16	1749	1,1	x	6,9	2,4	0,4
2016/17	1388	1,1	x	6,0	x	0,2
Inne ..... 2005/06 <i>Others</i>	332	1,6	—	0,3	—	1,0
2010/11	19	—	—	—	0,4	—
2015/16	129	—	x	—	—	0,5
2016/17	91	—	x	—	x	0,3

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^b, ^c Łącznie ze szkołami: ^b — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, ^c — do roku szkolnego 2015/16 technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. ^b, ^c Including: ^b — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools and specialized secondary schools, ^c — until 2015/16 school year supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (132). KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a
EDUCATION OF PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students				absolwenci graduates			
Szkoły podstawowe	9650	8209	10422	11437	1506	1480	1772	Primary schools
w tym specjalne	3771	3235	3486	3577	734	579	601	of which special
Gimnazja	7652	6896	6845	7156	2311	2074	2231	Lower secondary schools
w tym specjalne	4203	4078	3717	3708	1309	1218	1214	of which special
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	693	1213	1452	1475	63	246	304	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	2340	1595	1828	1763	846	520	408 ^b	Basic vocational schools
w tym specjalne	2137	1426	1496	1403	813	484	392	of which special
Licea ogólnokształcące ^c	1660	1226	1180	1276	453	389	351	General secondary schools ^c
w tym specjalne	571	574	402	419	139	165	120	of which special
Technika ^d	305	192	452	504	53	46	38 ^b	Technical secondary schools ^d
w tym specjalne	99	108	89	91	27	27	17	of which special
Szkoły policealne	51	117	69	44	22	65	40 ^b	Post-secondary schools
w tym specjalne	45	80	66	43	22	47	40	of which special

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 193. ^b W przypadku szkół ogólnodostępnych dane dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy. ^c, ^d Łącznie z: ^c — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, ^d — ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 9 on page 193. ^b In mainstream schools data concern graduates with a medical certificate on a need for special education, who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam. ^c, ^d Including: ^c — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools and specialized secondary schools, ^d — general art schools leading to professional certification as well as in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (133). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATION CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2015	2016	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b SPECIAL EDUCATION CENTRES^b					
Ośrodki	66	56	54	55	Centres
Miejsca	4598	3546	2976	2957	Places
Wychowankowie	4152	2666	2227	2062	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabo widzący	212	167	136	128	blind and sight impaired
niesłyszący i słabo słyszący	421	224	183	177	deaf and hearing impaired
przewlekłe choroby	9	—	—	—	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową i afazją ^c	132	56	45	45	motor-skill impaired and with aphasia ^c
z niepełnosprawnością intelektualną	2195	1673	1310	1198	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	484	5	63	56	socially maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE YOUTH EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	7	10	19	19	Centres
Miejsca	273	645	1007	1093	Places
Wychowankowie	325	633	859	854	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES					
Ośrodki	5	14	16	17	Centres
Miejsca	67	1136	1510	1586	Places
Wychowankowie	489	1041	1350	1385	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE REHABILITATION-EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	7	5	6	7	Centres
Miejsca	180	191	268	300	Places
Wychowankowie	440	184	186	200	Residents
w tym:					of which:
z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim	87	158	153	169	mental retardation-profound
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	117	26	33	31	with multiple disability

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2016 r. — 10 ośrodków z 514 miejscami i 388 wychowankami).
^c W latach 2005 i 2010 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b Including special educational centres (in 2016 there were 10 centres with 514 places and with 388 residents). ^c In 2005 and 2010 concerns motor-skill impaired residents.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (134). WYCHOWANIE POZASZKOLNE
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Pla- cówki Institu- tions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of activity ^a							
		ogółem total	informa- tycznych compu- ting	tech- nicznych tech- nical	przed- miotowych subjects	artysty- cznych arts	sporto- wych sports	turystyczno- krajoznawczych tourism and sight-seeing	innych others
OGÓŁEM 2010	79	95169	1594	1054	9538	38121	23026	601	21235
TOTAL 2015	80	84936	1690	1198	6530	44362	17433	1147	12576
2016	83	104007	1641	1095	6586	49951	18297	422	26015
Palace młodzieży ..... Youth centres	1	4218	576	332	336	1503	1226	64	181
Młodzieżowe domy kultury ..... Youth community centres	15	46240	348	46	878	38743	1322	—	4903
Ogniska pracy pozaszkolnej.... Extracurricular interest groups	16	21781	390	175	804	4047	1095	58	15212
Międzyszkolne ośrodki sportowe Inter-school sports centres	6	12823	—	—	—	—	12823	—	—
Ogrody jordanowskie ..... Jordans gardens (playgrounds)	7	4197	160	392	311	801	910	244	1379
Pozostałe placówki ..... Other institutions	38	14748	167	150	4257	4857	921	56	4340

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X roku poprzedzającego rok badany do 30 IX roku badanego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X of the year preceding the surveyed year to 30 IX of the surveyed year.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (135). INTERNATY I BURSRY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016/17		2005/06 ^a	2010/11	2015/16	2016/17		SPECIFICATIONS
	placówki estab- lishments	miejsca beds	korzystający boarders					
			ogółem total			na 100 miejsc per 100 beds		
OGÓŁEM	86	7336	6815	5852	5425	5655	77,1	TOTAL
Internaty	64	5036	5040	3922	3524	3676	73,0	Boarding schools
szkoły podstawowe i gimnazja	2	57	—	31	12	57	100,0	primary and lower secondary schools
zasadnicze szkoły zawodowe i techni- ka ^b	31	2545	3246	1713	1639	1742	68,4	basic vocational and technical secondary schools ^b
licea ogólnokształcące ^c	31	2434	1794	2178	1873	1877	77,1	general secondary schools ^c
Bursy	22	2300	1775	1930	1901	1979	86,0	Dormitories

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze szkołami: ^b — ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, szkołami policealnymi oraz w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 technikami uzupełniającymi, ^c — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b, ^c Including: ^b — general art schools leading to professional certification, post-secondary schools as well as in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary technical secondary schools, ^c — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools and specialized secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (136). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06 ^a	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	81	84	101	99	Dormitories
Miejsca	20823	21339	20710	20552	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	19719	19130	16716	16150	students
w % ogółu studentów	5,3	5,5	6,0	5,9	in % of total students
uczestnicy studiów doktoranckich ^b	.	613	531	265	students of doctoral studies ^b
w % ogółu uczestników	.	7,1	5,8	2,9	in % of total students of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	23	21	18	16	Canteens
Miejsca	2574	2016	1700	1152	Places

^a Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^b Bez uczestników studiów doktoranckich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

^a Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration. ^b Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 12 (137). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a

SZKOŁY	2005/06 ^b	2010/11	2015/16	2016/17			SCHOOLS	
				ogółem ^c total ^c	w tym otrzymujący stypendia of which scholarships recipients			
					socjalne social	rektora dla najlepszych studentów vice-chancellor to the best students		otrzymujący stypendia w % ogółu studentów danej grupy szkół scholarships recipients in % of total students of a given group of schools
OGÓŁEM	94312	68629	46847	46012	28910	16974	16,8	TOTAL
w tym:								of which:
Uniwersytety	14610	11942	7532	7822	4334	2972	13,5	Universities
Wyższe szkoły techniczne	13074	10295	9429	9261	6063	3512	19,7	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	11505	5278	5059	5125	3658	1690	22,7	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	23240	11826	4377	4573	2063	2157	11,2	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	9346	6343	4302	3838	2940	1029	27,3	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne	3303	2118	1862	1953	1235	740	20,7	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego	1859	1593	1118	1064	791	328	22,8	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	995	855	673	681	352	315	18,2	Fine arts academies

^a Łącznie z cudzoziemcami; od roku akademickiego 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^c W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; since the 2010/11 academic year excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration. ^c In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 13 (138). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
 PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2015/16			2016/17		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły..... Schools	1752	507	1245	1675	524	1151	1655	597	1058	1651	606	1045
w tym: of which:												
sportowe i mistrzostwa sportowego..... sports and athletic	6	6	—	9	9	—	8	8	—	10	10	—
filialne..... branch	66	1	65	43	—	43	33	2	31	28	2	26
artystyczne ^a ..... arts ^a	7	7	—	9	9	—	8	8	—	7	7	—
Oddziały..... Sections	16742	8641	8101	16491	8800	7691	19283	11265	8018	18641	10915	7726
Uczniowie..... Pupils	332831	197776	135055	301647	186544	115103	366445	240487	125958	343497	226811	116686
w tym kobiety..... of which females	162086	96435	65651	147522	91417	56105	180089	118306	61783	167942	110988	56954
w tym I klasa..... of which 1st grade	50997	30674	20323	52333	33924	18409	80373	54155	26218	34823	22783	12040
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego..... sports and athletic	1793	1793	—	3948	3948	—	5152	5152	—	5552	5552	—
filialne..... branch	1266	159	1107	631	—	631	1414	684	730	1304	758	546
artystyczne ^a ..... arts ^a	1213	1213	—	1327	1327	—	1601	1601	—	1459	1459	—
Absolwenci..... Graduates	60402	35515	24887	50342	30278	20064	50997	32927	18070	.	.	.
w tym kobiety..... of which females	29658	17346	12312	24420	14733	9687	25328	16423	8905	.	.	.
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego..... sports and athletic	295	295	—	690	690	—	898	898	—	.	.	.
filialne..... branch	15	—	15	57	—	57	86	38	48	.	.	.
artystyczne ^a ..... arts ^a	200	200	—	183	183	—	235	235	—	.	.	.
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę..... school	190	390	108	180	356	100	221	403	119	208	374	112
1 oddział..... section	20	23	17	18	21	15	19	21	16	18	21	15

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (139). **GINNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2015/16			2016/17		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	810	394	416	843	418	425	890	454	436	893	455	438
<i>Lower secondary</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	9	9	—	9	9	—	12	11	1	13	12	1
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przysposo- biającymi do pracy ^a	4	3	1	3	2	1	5	4	1	5	4	1
<i>with job-training sections^a</i>												
Oddziały	8014	4911	3103	7228	4363	2865	6712	4193	2519	6796	4312	2484
<i>Sections</i>												
Uczniowie	195095	122780	72315	161791	101741	60050	148662	98086	50576	150570	101054	49516
<i>Pupils</i>												
w tym kobiety	94804	59882	34922	78482	49642	28840	72478	48004	24474	73869	49834	24035
<i>of which females</i>												
w tym I klasa	63782	39803	23979	53219	33569	19650	51180	34286	16894	52150	35743	16407
<i>of which 1st grade</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	2175	2175	—	2608	2608	—	3743	3392	351	3814	3654	160
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przysposo- biającymi do pracy ^a	1036	986	50	742	712	30	727	715	12	768	755	13
<i>with job-training sections^a</i>												
Absolwenci	64493	40885	23608	52982	32973	20009	47839	31039	16800	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety	31811	20311	11500	26137	16308	9829	23552	15346	8206	.	.	.
<i>of which females</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	563	563	—	931	931	—	1127	1074	53	.	.	.
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przysposo- biającymi do pracy ^a	99	93	6	256	233	23	229	219	10	.	.	.
<i>with job-training sections^a</i>												
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę	241	312	174	192	243	141	167	216	116	169	222	113
<i>school</i>												
1 oddział	24	25	23	22	23	21	22	23	20	22	23	20
<i>section</i>												

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (140). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły.....	155	148	138	133	Schools
Oddziały.....	782	817	723	648	Sections
Uczniowie.....	21167	19690	14815	13817	Students
w tym kobiety.....	5652	5654	4209	3847	of which females
w tym I klasa.....	8626	8054	5211	4836	of which 1st grade
Absolwenci.....	6922	6423	4470	.	Graduates
w tym kobiety.....	2131	2072	1293	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (141). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓL ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY**
(bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2014/15	2015/16	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students	absolwenci ^b graduates ^b			
OGÓŁEM.....	14815	13817	4884	4470	TOTAL
Artystyczna.....	86	105	25	13	Arts
Biznesu i administracji.....	912	766	246	202	Business and administration
Inżynieryjno-techniczna.....	6645	6417	634	553	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa.....	1522	1391	157	140	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa.....	1308	1208	201	216	Architecture and construction
Rolnicza.....	78	61	23	9	Agriculture
Usług dla ludności.....	4264	3869	511	610	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (142). **LICEA OGÓLNOKSZAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły.....	393	363	349	349	Schools
Oddziały.....	3799	3550	3086	3074	Sections
Uczniowie.....	109241	96312	82680	81695	Students
w tym kobiety.....	62567	56818	49345	48827	of which females
w tym I klasa.....	37598	32408	27700	27713	of which 1st grade
Absolwenci.....	34501	31438	26267	.	Graduates
w tym kobiety.....	20174	18897	15804	.	of which females

^a W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi; patrz uwagi ogólne, ust. 5, pkt 8) na str. 192.

Źródło: Dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 and 2010/11 school year including supplementary general secondary schools; see general notes, item 5, point 8) on page 192.

Source: Data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (143). **TECHNIKA^a I OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SZKOŁY ARTYSTYCZNE^b DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b FOR YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły.....	340	234	225	227	Schools
Oddziały.....	2069	2639	2677	2682	Sections
Uczniowie.....	54377	59900	60747	61074	Students
w tym kobiety.....	20613	23084	23328	23144	of which females
w tym I klasa.....	16380	17645	17719	17970	of which 1st grade
Absolwenci.....	12740	12565	12987	.	Graduates
w tym kobiety.....	4988	4959	5255	.	of which females

^a W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi; patrz uwagi ogólne, ust. 5, pkt. 8) na str. 192. ^b Dające uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 and 2010/11 school year including supplementary technical secondary schools; see general notes, item 5, point 8) on page 192. ^b Leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (144). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW I OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b	2015/16	2016/17	2014/15	2015/16	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students	uczniowie students	absolwenci ^c graduates ^c	absolwenci ^c graduates ^c	
OGÓŁEM.....	60747	61074	12608	12987	TOTAL
Artystyczna.....	1351	1372	185	202	Arts
Spoleczna.....	4616	4534	693	801	Social and behavioural sciences
Biznesu i administracji.....	6052	6565	627	722	Business and administration
Nauk o środowisku.....	297	—	52	—	Environment
Fizyczna ^d	35	22	6	8	Physical sciences ^d
Technologii teleinformatycznych.....	10218	10974	1097	947	Information and communication technologies
Inżynierijno-techniczna.....	13187	13401	1241	1578	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa.....	841	895	87	65	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa.....	4609	4384	888	675	Architecture and construction
Rolnicza.....	1940	1867	233	221	Agriculture
Leśna.....	125	118	6	11	Forestry
Weterynaryjna.....	607	755	41	65	Veterinary
Medyczna.....	108	135	2	11	Health
Usług dla ludności.....	15042	14156	2003	1882	Personal services
Ochrony i bezpieczeństwa.....	—	26	—	—	Security services
Usług transportowych.....	1719	1870	148	177	Transport services

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^c W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. ^d Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Leading to professional certification. ^b According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^c In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job. ^d Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (145). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIEN ZAWODOWYCH LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły.....	36	75	81	81	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	29	66	73	74	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie.....	5040	5499	6077	6039	Pupils
w tym kobiety	3165	3357	3982	3951	of which females
Absolwenci.....	897	609	784	.	Graduates
w tym kobiety	560	368	488	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły.....	27	40	34	32	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	15	25	21	19	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie.....	2774	2601	2510	2481	Students
w tym kobiety	1808	1705	1623	1598	of which females
Absolwenci.....	395	402	313	.	Graduates
w tym kobiety	278	270	217	.	of which females
w tym OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SZKOŁY ARTYSTYCZNE of which GENERAL ART SCHOOL					
Szkoły.....	12	15	13	13	Schools
Uczniowie.....	1313	1316	1215	1213	Students
w tym kobiety	954	973	876	870	of which females
Absolwenci.....	247	233	176	.	Graduates
w tym kobiety	187	168	133	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (146). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły.....	326	312	278	278	Schools
Oddziały.....	1400	1434	1500	1559	Sections
Uczniowie.....	32127	32158	32377	30610	Students
w tym kobiety	16808	19894	21889	20952	of which females
Absolwenci.....	10255	9328	9383	.	Graduates
w tym kobiety	6209	6408	6838	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (147). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2014/15	2015/16	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci ^b graduates ^b		
OGÓŁEM	32377	30610	9666	9383	TOTAL
Pedagogiczna	—	—	58	—	Education
Artystyczna	2194	2165	559	631	Arts
Spoleczna	632	648	88	151	Social and behavioural sciences
Dziennikarstwa i informacji	230	223	20	1	Journalism and information
Biznesu i administracji	7053	6718	963	643	Business and administration
Technologii teleinformatycznych	2256	2145	268	201	Information and communication technologies
Inżynierjno-techniczna	137	77	79	23	Engineering and engineering trade
Architektury i budownictwa	79	13	41	7	Architecture and building
Weterynaryjna	614	713	165	167	Veterinary
Medyczna	5984	6086	2099	1645	Health
Opieki społecznej	967	757	313	156	Social services
Usług dla ludności	4909	4734	991	779	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	4374	4061	623	400	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	990	500	143	112	Security services
Usług transportowych	380	295	60	12	Transport services
Pozostałe podgrupy	1578	1475	217	340	Other narrow fields

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (148). SZKOŁY WYŻSZE
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM					TOTAL
2005/06 ^c	101	17506	371429	73037	
2010/11	110 ^d	19011	350187	88727	
2015/16	102 ^d	17428	280732	68008	
2016/17	94 ^d	17125	274392	.	
Uniwersytety	2	4304	58052	13690	Universities
Wyższe szkoły techniczne	5	3045	46960	9810	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	1	1316	22605	5233	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	15	1529	40793	11189	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	3	868	14069	4785	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne	1	1546	9414	2107	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego ...	1	365	4675	1523	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	5	906	3732	883	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne	10	179	2792	482	Theological academies
Szkoły wyższe resortu obrony naro- dowej oraz resortu spraw we- wnętrznych i administracji	3	1310	17789	4442	Academies of the Ministry of National Defence as well as of the Ministry of the Interior and Administration
Pozostałe szkoły wyższe	48 ^d	1758	53511	13864	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 194. ^b W podziale według typów szkół — z roku akademickiego 2015/16. ^c Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^d Łącznie ze szkołami wyższymi, w których wykazano wyłącznie absolwentów.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 14 on page 194. ^b According to type of school — from 2015/16 academic year. ^c Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration. ^d Including tertiary education institutions, which reported only graduates.

TABL. 24 (149). **FILIE, ZAMIEJSCOWE PODSTAWOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ORAZ ZAMIEJSCOWE OŚRODKI DYDAKTYCZNE SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG LOKALIZACJI W ROKU AKADEMICKIM 2016/17**
BRANCHES SECTIONS, BASIC ORGANIZATIONAL UNITS IN ANOTHER LOCATION AS WELL AS TEACHING CENTRES IN ANOTHER LOCATION OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN 2016/17 ACADEMIC YEAR BY PLACE OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Filie i zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne <i>Branches sections and basic organizational units in another location</i>	Zamiejscowe ośrodki dydaktyczne <i>Teaching centres in another location</i>	Studenci ^a				Absolwenci ^{ab}		Graduates ^{ab}	
			ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	z ogółem na studiach <i>of total number on study forms</i>		ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	z ogółem na studiach <i>of total number on study forms</i>	
					stacjonarnych <i>full-time programmes</i>	niestacjonarnych <i>part-time programmes</i>			stacjonarnych <i>full-time programmes</i>	niestacjonarnych <i>part-time programmes</i>
OGÓŁEM..... TOTAL	35	4	13837	8463	6125	7712	3239	2006	1419	1820
lokalizacja według województw: <i>residence by voivodships:</i>										
Dolnośląskie.....	1	—	2383	1745	1058	1325	395	341	161	234
Kujawsko-pomorskie	2	—	130	25	—	130	7	5	—	7
Lubelskie.....	2	1	1708	721	1473	235	609	302	509	100
Łódzkie.....	1	2	244	91	20	224	34	—	3	31
Małopolskie.....	3	—	233	100	—	233	173	86	—	173
Mazowieckie ^c	10	—	3227	1602	1549	1678	780	415	360	420
Podkarpackie.....	2	1	70	14	—	70	77	37	—	77
Podlaskie.....	4	—	353	188	328	25	92	61	81	11
Pomorskie.....	2	—	1725	1074	621	1104	279	160	121	158
Śląskie.....	3	—	1717	1374	260	1457	398	320	35	363
Warmińsko-mazurskie.....	2	—	283	220	—	283	108	71	—	108
Wielkopolskie.....	2	—	1698	1246	816	882	263	187	149	114
Zachodniopomorskie.....	1	—	66	63	—	66	24	21	—	24

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b Z roku akademickiego 2015/16. ^c Do województwa mazowieckiego doliczeni zostali studenci i absolwenci wydziałów zamiejscowych położonych za granicą: w Karwinie (Czechy) i w Londynie (Wielka Brytania) — 428 studentów i 48 absolwentów.

U w a g a. Ponadto na terenie województwa mazowieckiego funkcjonowało 5 filii i zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych (6312 studentów i 1124 absolwentów) uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem mazowieckim.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b From 2015/16 academic year. ^c Number of students in Mazowieckie voivodship has been increased with students and graduates of branch and teaching centres in Karvin (Czech Republic) and in London (United Kingdom) — 428 students and 48 graduates.

^{N o t e.} Moreover, in Mazowieckie voivodship there were 5 branch sections and basic organizational units in another location (6312 students and 1124 graduates) which headquarters were located outside the territory of Mazowieckie voivodship.

TABL. 25 (150). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
			OGÓŁEM	2005/06 ^c	371429	211308		153790
	2010/11	350187	200572	157057	86467	193130	114105	
	2015/16	280732	158646	162551	91336	118181	67310	
	2016/17	274392	154373	161264	90190	113128	64183	
Uniwersytety		58052	38711	43842	28634	14210	10077	Universities
Wyższe szkoły techniczne		46960	17259	32925	13091	14035	4168	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		22605	13183	14549	9147	8056	4036	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		40793	21684	17766	8754	23027	12930	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne		14069	11280	7961	6231	6108	5049	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne		9414	6988	8168	6052	1246	936	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego		4675	2152	4313	2059	362	93	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		3732	2450	2995	1985	737	465	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne		2792	1257	897	274	1895	983	Theological academies
Szkoły wyższe resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji		17789	5616	12359	4085	5430	1531	Academies of the Ministry of National Defence as well as of the Ministry of the Interior and Administration
Pozostałe szkoły wyższe		53511	33793	15489	9878	38022	23915	Others

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a — dziennych, b — wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych. c Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji.

a, b Data 2005/06 academic year concern: a — day study system, b — evening, weekend and extramural study system. c Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration.

TABL. 26 (151). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
			OGÓŁEM	2005/06 ^c	73037	47727		25649
	2010/11	88727	56572	37296	22000	51431	34572	
	2015/16	68008	42937	37902	23483	30106	19454	
Uniwersytety		13690	9937	9808	6984	3882	2953	Universities
Wyższe szkoły techniczne		9810	4367	7325	3398	2485	969	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		5233	3359	3671	2458	1562	901	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		11189	6585	4406	2421	6783	4164	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne		4785	3948	2597	2131	2188	1817	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne		2107	1707	1899	1515	208	192	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego		1523	782	1383	733	140	49	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		883	607	687	472	196	135	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne		482	258	133	42	349	216	Theological academies
Szkoły wyższe resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji		4442	1761	3232	1317	1210	444	Academies of the Ministry of National Defence as well as of the Ministry of the Interior and Administration
Pozostałe szkoły wyższe		13864	9626	2761	2012	11103	7614	Others

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a — dziennych, b — wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych. c Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji.

a, b Data 2005/06 academic year concern: a — day study system, b — evening, weekend and extramural study system. c Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration.

TABL. 27 (152). NAUCZYCIELE AKADEMICKI^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06 ^b	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06 ^b	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym kobiety of which females				
OGÓŁEM	17506	19011	17428	17125	6263	7378	7210	7138	TOTAL
Profesorowie	4799	5022	4679	4476	1004	1182	1205	1186	Professors
w tym z tytułem naukowym	2472 ^c	2424	2357	2224	432 ^c	467	518	492	of which titled only
Docenci	73	438	209	178	6	122	60	48	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	26	13	7	8	3	3	3	4	of which with scientific degree of habilitated doctor ^d (HD)
Adiunkci	6469	8054	7518	7295	2419	3250	3324	3220	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	508	594	1054	1226	150	203	409	466	of which with scientific degree of habilitated doctor ^d (HD)
Asystenci	2355	1863	1650	1776	1074	857	776	841	Assistant lecturers
Pozostali	3810	3634	3372	3401	1760	1967	1846	1842	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 194. ^b Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^c Bez szkół wyższych zawodowych.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 14 on page 194. ^b Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration. ^c Excluding higher vocational schools. ^d The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 28 (153). CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06 ^c	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION		
		ogółem total	w tym kobiety of which females		ogółem total	w tym kobiety of which females
OGÓŁEM		2817	1490	350	211	TOTAL
	2010/11	6298	3334	886	507	
	2015/16	17413	8976	2728	1634	
	2016/17	20135	10148	.	.	
studia: stacjonarne		17519	8527	2359	1369	full-time programmes
niestacjonarne		2616	1621	369	265	part-time programmes
Uniwersytety		2653	1672	406	250	Universities
Wyższe szkoły techniczne		2543	647	244	79	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		732	439	90	55	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		6985	3517	1381	846	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne		130	87	36	24	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne		743	405	101	65	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego		126	66	32	17	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		215	127	47	29	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne		126	41	16	2	Theological academies
Szkoły wyższe resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji		47	22	5	2	Academies of the Ministry of National Defence as well as of the Ministry of the Interior and Administration
Pozostałe szkoły wyższe		5835	3125	370	265	Others

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół — z roku akademickiego 2015/16. ^c Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study forms and type of school — from 2015/16 academic year. ^c Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration.

TABL. 29 (154). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06 ^a	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06 ^a	2010/11	2015/16	2005/06 ^a	2010/11	2015/16	2016/17
	studenci studiów podyplomowych ^b students of postgraduate studies ^b				wydane świadectwa stuchaczom studiów podyplomowych certificates issued to students of postgraduate studies			uczestnicy studiów doktoranckich students of doctoral studies			
OGÓŁEM	46696	58535	57235	62175	36132	50622	48939	8298	10417	10884	10914
TOTAL											
w tym kobiety	30305	38856	37784	41524	22603	31526	32334	3863	5158	5584	5578
of which females											
Uniwersytety	6221	8354	4172	3831	3580	5186	2570	2912	3620	4009	4002
Universities											
Wyższe szkoły techniczne ...	2050	3272	1920	1945	1480	2446	1622	1215	1015	1438	1426
Technical universities											
Wyższe szkoły rolnicze	1825	1750	2042	1871	869	1646	1382	533	521	491	432
Agricultural academies											
Wyższe szkoły ekonomiczne	8576	10495	8539	9777	6973	8371	6781	1345	1559	907	941
Academies of economics											
Wyższe szkoły pedago- giczne	891	2936	1799	1873	892	1366	930	—	109	352	383
Teacher education schools											
Uniwersytety medyczne	—	555	258	250	—	255	202	247	386	512	506
Medical universities											
Akademie wychowania fizycznego	272	421	198	185	239	147	161	42	158	72	64
Physical academies											
Wyższe szkoły artystyczne	165	101	139	206	144	13	52	—	60	80	104
Fine arts academies											
Wyższe szkoły teologiczne	123	146	285	260	59	86	96	—	205	148	165
Theological academies											
Szkoły wyższe resortu obro- ny narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji	x	876	1284	1016	x	697	1197	x	731	797	755
Academies of the Ministry of National Defence as well as of the Ministry of the Interior and Administration											
Pozostałe szkoły wyższe	2747	9307	12709	14528	1840	7654	11469	70	216	328	340
Others											
Centrum Medyczne Kształ- cenia Podyplomowego	22282	19346	23111	25660	18984	22095	21924	21	39	39	41
Medical Center for Post- graduate Education											
Instytuty naukowo-badaw- cze; placówki naukowe PAN	1362	870	705	700	1015	589	518	1913	1798	1711	1755
Research institutes; scientific units of the Polish Acade- my of Sciences											
Krajowa Szkoła Administra- cji Publicznej	182	106	74	73	57	71	35	—	—	—	—
National School of Public Administration											

^a Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^b W latach akademickich 2005/06 i 2010/11 dla studiów trwających: do 1 roku — stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej — stan w dniu 31 XII; w latach akademickich 2015/16 i 2016/17 — stan w dniu 31 XII.

^a Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration. ^b In the 2005/06 and 2010/11 academic year for studies lasting: up to 1 year — as of beginning of the academic year, 1 year and longer — as of 31 XII; in the 2015/16 and 2016/17 academic year — as of 31 XII.

TABL. 30 (155). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2016/17**
Stan w dniu 31 XII
POSTGRADUATE STUDIES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION IN THE 2016/17 ACADEMIC YEAR
As of 31 XII

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Słuchacze Students		Wydane świadectwa ^b Certificates issued ^b		NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM	62175	41524	48939	32334	TOTAL
w tym:					of which:
Pedagogiczna	6841	6180	4128	3672	Education
Artystyczna	399	299	103	74	Arts
Humanistyczna (z wyłączeniem języków)	675	469	305	192	Humanities (except languages)
Językowa	620	563	564	517	Languages
Spoleczna	4075	3500	2347	1943	Social and behavioural sciences
Dziennikarstwa i informacji	383	331	399	345	Journalism and information
Biznesu i administracji	11437	6809	8563	5386	Business and administration
Prawna	1392	945	1200	829	Law
Biologiczna	17	17	38	37	Biological and related sciences
Nauk o środowisku	52	48	185	116	Environment
Fizyczna	116	97	89	70	Physical sciences
Matematyczna i statystyczna	430	278	286	202	Mathematics and statistics
Technologii teleinformacyjnych	1017	379	618	219	Information and Communication Technologies (ICTs)
Inżynierjno-techniczna	452	61	348	48	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	166	103	112	62	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	539	247	564	255	Architecture and construction
Rolnicza	349	193	275	134	Agriculture
Leśna	58	36	26	24	Forestry
Weterynaryjna	242	161	77	55	Veterinary
Medyczna	26965	16267	22763	13868	Health
Opieki społecznej	2417	2272	1724	1615	Welfare
Usług dla ludności	284	237	198	150	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	465	262	380	244	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	808	162	1283	244	Security services
Usług transportowych	45	27	58	32	Transport services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b Z poprzedniego roku akademickiego.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b From the previous academic year.

TABL. 31 (156). SZKOŁY DLA DOROSŁYCH^a
SCHOOLS FOR ADULTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates		
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
Gimnazja ..... Lower secondary schools	2005/06	12	46	1286	302	260	70
	2010/11	17	76	1920	568	316	100
	2015/16	18	69	1461	470	305	101
	2016/17	15	68	1299	406	.	.
Zasadnicze szkoły zawo- dowe Basic vocational schools	2005/06	8	47	1008	321	256	89
	2010/11	10	26	409	114	102	26
	2015/16	x	x	x	x	x	x
	2016/17	x	x	x	x	.	.
Licea ogólnokształcące ^b ..... General secondary schools ^b	2005/06	255	840	22140	9374	6838	3422
	2010/11	300	1076	28854	12697	7303	3713
	2015/16	191	854	23537	9821	6009	2824
	2016/17	186	854	22383	9375	.	.
Technika ^c ..... Technical secondary schools ^c	2005/06	217	564	12902	4010	5506	1827
	2010/11	98	311	5215	1432	1176	378
	2015/16	3	4	82	—	—	—
	2016/17	x	x	x	x	.	.

^a W prezentowanych latach nie było na terenie województwa mazowieckiego szkół podstawowych dla dorosłych. ^b, ^c Łącznie z: ^b — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, ^c — do roku szkolnego 2015/16 technikum uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In presented years there were no primary schools for adults in the Mazowieckie voivodship. ^b, ^c Including: ^b — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools, ^c — until the 2015/16 school year supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 32 (157). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11 ^a	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Placówki	2481	2892	3371	3534	Establishments
miasta	1151	1487	1866	2031	urban areas
wieś	1330	1405	1505	1503	rural areas
Przedszkola	1091	1372	1856	1935	Nursery schools
w tym specjalne	14	18	27	37	of which special
miasta	831	1022	1353	1411	urban areas
wieś	260	350	503	524	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	1390	1341	1152	1253	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	8	9	5	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	171	354	341	Pre-primary points

^a Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

^a Excluding pre-primary education in the units performing health care activities.

TABL. 32 (157). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE (dok.)
PRE-PRIMARY EDUCATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11 ^a	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Miejsca:					Places:
Przedszkola	92101	123834	164041	175167	Nursery schools
w tym specjalne	666	451	573	837	of which special
miasta	78666	102148	131224	138785	urban areas
wieś	13435	21686	32817	36382	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego.....	x	172	156	75	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	3820	8185	7968	Pre-primary points
Dzieci.....	118398	161328	182219	207813	Children
miasta	89004	119670	130928	148970	urban areas
wieś.....	29394	41658	51291	58843	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	49479	43369	15609	49892	of which: aged 6
5 lat.....	26345	43301	63012	56875	aged 5
Przedszkola	89274	120574	143313	158363	Nursery schools
w tym specjalne	579	386	458	625	of which special
miasta	76503	99501	115470	125847	urban areas
wieś.....	12771	21073	27843	32516	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	23050	15960	6171	20989	of which: aged 6
5 lat.....	24687	34337	44340	46772	aged 5
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych.....	29124	37834	33252	43523	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku: 6 lat	26429	27409	9286	28619	of which: aged 6
5 lat.....	1658	8280	17826	8962	aged 5
Zespoły wychowania przedszkolnego.....	x	119	114	66	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	2801	5540	5861	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3—6 lat.....	587	723	.	858	3—6
3—5.....	450	683	896	880	3—5
6 lat	986	854	.	799	6
5 lat	524	824	1011	959	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3—6 lat	443	539	.	653	3—6
3—5.....	437	607	738	767	3—5
1 przedszkole.....	82	88	77	82	Nursery school
100 miejsc.....	97	97	87	90	100 places

^a Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

U w a g a. W latach szkolnych 2015/16 i 2016/17 bez dzieci przebywających krócej niż rok w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Excluding pre-primary education in the units performing health care activities.

N o t e. In the 2015/16 and 2016/17 school year excluding children attending less than a year in the units performing health care activities.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane o opiece zdrowotnej nie obejmują informacji dotyczących ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Dane o ochronie zdrowia — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. — Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1638), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. — zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale — ogólne, psychiatryczne i uzdrowskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, sanatoria i od 2014 r. oddziały opieki paliatywnej).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) — lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych;

- 2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1251);
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 464);
- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 581), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, za-

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter do not include information concerning the health care in prisons.

2. The data concerning health care — unless otherwise stated — are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and until 2011 — the Internal Security Agency.

3. The basis of data presented in this chapter of the health care are provided by:

1) the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (unified text: Journal of Laws 2016 item 1638), replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Data presented in the chapter data (for 2011 — health care institutions) performing health care activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals — general, psychiatric and health resorts, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, sanatoria and since 2014 palliative care wards).

Under that law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) — doctors, dentists and nurses or midwives;

- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (unified text: Journal of Laws 2016 item 1251);
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (unified text: Journal of Laws 2015 item 464);
- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (unified text: Journal of Laws 2015 item 581), governing the provision conditions and

sady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;

- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 879);
- 6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 757, z późn. zm.), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz.U. Nr 113, poz. 1207);
- 7) ustawa z dnia 6 IX 2001 r. prawo farmaceutyczne (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271, z późn. zm.).

4. Dane o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną — również położnego.

5. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 I 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentyistów (Dz.U. poz. 26).

6. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

7. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

8. Dane o stacjonarnej opiece zdrowotnej nie obejmują opieki dziennej (dotyczy: szpitali, łóżek i leczonych).

Dane o **łóżkach** w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla pacjentów, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;

- 5) *the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 VII 2005 (unified text: Journal of Laws 2016 item 879);*
- 6) *the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (unified text: Journal of Laws 2013 item 757, with later amendments), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 are given in accordance with law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207);*
- 7) *the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (unified text: Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).*

4. Data regarding medical personnel concerns persons employed in: units engaged health care activities, professional practices, pharmacies and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and the National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people regardless of their working hours are counted once.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife — also as a male midwife.

5. Data on doctor specialists and dental specialists concerns doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 2 I 2013 on Doctors and Dentist Specializations (Journal of Laws item 26).

6. Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

7. Data on hospitals comprise health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

8. Data on in-patient health care do not include day-care (concerns: hospitals, beds and in-patients).

Data regarding **beds** in in-patient health care units concern permanent beds in in-patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

9. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** do 2007 r. nie obejmują miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz.U. poz. 594). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, szczękową, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** — oddziały pulmonologiczne; do **oddziałów psychiatrycznych** — oddziały leczenia uzależnień.

10. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

11. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria, działające na obszarze uzdrowiska, wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

12. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz.U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

13. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony i są głównie usytuowane na terenach wiejskich.

14. Dane dotyczące **stanu zdrowia ludności i wagi ciała** opracowano na podstawie wyników badań reprezentacyjnych, zgodnych z zaleceniami Eurostatu, „Europejskie Ankietowe Badanie Zdrowia”, którymi objęto w 2014 r. 28,8 tys. osób zamieszkałych w 12,2 tys. gospodarstw domowych, w 2009 r. — 41,8 tys. osób w 16,3 tys. gospodarstw domowych. Za 2004 r. są to wyniki badań „Stan zdrowia ludności Polski”, którymi objęto 43,0 tys. osób.

Wyniki badań zostały uogólnione na ludność zamieszkałą w gospodarstwach domowych według stanu w dniu 31 XII.

15. Dane o **zachorowaniach** podaje się według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), obowiązującej od 1997 r.

9. *Data regarding **beds in general hospitals** do not include places (beds and incubators) for newborns until 2007.*

*In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (Journal of Laws item 594). **Surgical wards** include: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** — observation communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** — pulmonology wards; in **psychiatric wards** — addiction recovery wards.*

10. ***Chronic medical care homes and nursing homes** provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.*

11. ***Health resort treatment** includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.*

*Data regarding **psychiatric hospitals** do not include psychiatric wards in general hospitals.*

12. *Data concerning **emergency medical services and first-aid** includes units covered by the State Emergency Medical Services system (emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).*

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

13. ***Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.*

***Pharmaceutical outlets** are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined and are located in rural areas.*

14. *Data concerning the **health status of population and body weight** was prepared on the basis of sample surveys according to Eurostat guidelines “The European Health Interview Survey”, which in 2014 included 28,8 thous. persons living in 12,2 thous. households and in 2009 — 41,8 thous. persons in 16,3 thous. households. The results for 2004 come from “The health status of population in Poland” survey, which covered 43,0 thous. persons.*

The results surveys were generalized to the population living in households as of 31 XII.

15. *Data regarding **disease incidence** are presented according to the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision), valid since 1997.*

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

16. Dane o opiece nad dziećmi do lat 3 prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 157), na podstawie której opieka może być organizowana w formie **żłobka** oraz od 2011 r. — **klubu dziecięcego**, sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię.

17. Karta Dużej rodziny na mocy ustawy z dnia 5 XII 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 785) przysługuje, niezależnie od dochodów, rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- 1) poniżej 18 lat,
- 2) poniżej 25 lat, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- 3) bez ograniczeń wiekowych w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności.

Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny (również rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka) spełniającej wymienione warunki. Posiadacze karty mają zapewnione zniżki, przede wszystkim, przy zakupie towarów i usług konsumpcyjnych.

18. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r. poz. 697).

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

19. Dane o świadczeniach i dodatkach z programu „Rodzina 500+” prezentowane są na podstawie ustawy z dnia 11 II 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tekst jednolity: Dz.U. poz. 195).

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

20. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych — zapewnia dziecku: opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań;
- 2) **specjalistycznej** — organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię;

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

16. Data on childcare for children up to the age of 3 are presented according to the law dated 4 II 2011 (unified text: Journal of Laws 2016 item 157), childcare can be organized in the form of a **nurseries** as well as since 2011 — **children's clubs**, provided by day carer or nanny.

17. Large Family Card basis on the law dated 5 XII 2014 of Large Family Card (unified text: Journal of Laws 2016 item 785). The card can be obtained, regardless of the received income, by families with at least three children:

- 1) up to the age of 18,
- 2) up to the age of 25 in case when children learn at school or higher education institution,
- 3) without age limits in the case of children with a certificate of disability.

The Card is issued free of charge to each member of the family (including foster family and foster home) meeting the conditions specified. The holders of the Card can take advantage of discounts while purchasing consumer goods and services.

18. Data concerning family support and foster care are presented according to the Law on Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (unified text: Journal of Laws 2017 item 697).

Family support shall be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family, day-support centre or specialists guidance.

19. Data on benefits and supplements under "Family 500+" programme are presented according to the Law on State Aid in Raising Children dated 11 II 2016 (unified text: Journal of Laws item 195).

Benefit is financed from the state budget.

20. Day-support centre — supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) **general care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres — provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests;
- 2) **specialized centre** — organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy;

- 3) **pracy podwórkowej** (od 2012 r.) — realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych;
- 4) **w połączonych formach** (od 2012 r.) tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

21. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe — dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) **rodziny zastępcze:**
  - a) spokrewnione,
  - b) niezawodowe — umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
  - c) zawodowe — umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa), — wśród których funkcjonują również:
    - zawodowe specjalistyczne — umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1654, z późn. zm.), małoletnie matki z dziećmi,
    - zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego — przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu w przypadku, gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 1390),
- 2) **rodzinne domy dziecka** — w tym samym czasie może w nich przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

22. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:
  - a) **interwencyjnego** — zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjmując dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,

- 3) **street work** (since 2012) — carries out motivating and sociotherapeutic activities, conducted by a street-worker;
- 4) **in a combination of the forms** (since 2012) i.e. combining tasks of the general care, specialized and street work centres.

21. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possible for a child to return to its family, or when it is impossible — efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture, recreation and religious.

The forms of family foster care are the following:

- 1) **foster families:**
  - a) related,
  - b) not-professional — placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
  - c) professional — placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) — among which there are also:
    - professional specialized — shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (unified text: Journal of Laws 2016 item 1654, with later amendments), underage mothers with children,
    - professional that performs the function of a family emergency house — shall receive a child on the basis of a court ruling, in case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (unified text: Journal of Laws 2015 item 1390),
- 2) **foster homes** — placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

22. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

- 1) **care and education centre** shall be run as:
  - a) an **intervention** — provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,

- b) **rodzinnego** — wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
- c) **socjalizacyjnego** — zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- d) **specjalistyczno-terapeutycznego** (od 2012 r.) — sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;
- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** (od 2012 r.) — umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** (od 2012 r.) — umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

23. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, inne osoby prawne oraz osoby fizyczne. Rodzaje

- b) a **family** — educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant,
- c) a **socialization** — provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs; implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant; enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court; takes actions aimed at the child's return to a family; provides a child with access to education adjusted to his/her age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
- d) a **specialist therapy** (since 2012) — provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;
- 2) **regional care and therapy centre** (since 2012) — a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;
- 3) **pre-adoptive intervention centre** (since 2012) — a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster care. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

23. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local government units, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, other legal persons as well as natural persons. Types of social welfare homes and facilities are presented accord-

domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 930).

24. Dane o **świadczeniach pomocy społecznej** prezentuje zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasilek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasilek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasilek celowy przyznawany jest w celu m. in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

ing to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004 (unified text: Journal of Laws 2016 item 930).

24. Data on **social assistance benefits** are presented according to the Law on Social Assistance of 12 III 2004.

*A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.*

*A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.*

***Appropriated benefit** is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. It may be given to a person or a family which incurred losses as a result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.*

TABL. 1 (158). **PRACOWNICY MEDYCZNI**^a

Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS			
Lekarze	14497	14991	Doctors
w tym kobiety	8790	9040	of which women
Lekarze dentyści	1408	1507	Dentists
w tym kobiety	1078	1148	of which women
Farmaceuci	4329	4408	Pharmacists
w tym kobiety	3719	3776	of which women
Pielęgniarki	28624	28435 ^b	Nurses
Położne	3085	3237 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	3416	3528 ^d	Physiotherapists
Diagności laboratoryjni ^e	1907	1686	Laboratory diagnosticians ^e
NA 10 tys. LUDNOŚCI PER 10 thous. POPULATION			
Lekarze	27,1	27,9	Doctors
Lekarze dentyści	2,6	2,8	Dentists
Farmaceuci	8,1	8,2	Pharmacists
Pielęgniarki	53,5	53,0	Nurses
Położne ^f	11,1	11,6	Midwives ^f
Fizjoterapeuci	6,4	6,6	Physiotherapists
Diagności laboratoryjni ^e	3,6	3,1	Laboratory diagnosticians ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 222; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^{b–d} W tym magistrzy: ^b — pielęgniarstwa — 3900, ^c — położnictwa — 573, ^d — fizjoterapii i rehabilitacji — 2771. ^e Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy. ^f — Na 10 tys. kobiet.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a w przypadku farmaceutów — tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 4 on page 222; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund. ^{b–d} Of which masters: ^b — of nursing — 3900, ^c — of midwifery — 573, ^d — of physiotherapy and rehabilitation — 2771. ^e Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists. ^f — Per 10 thousand females.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration, and in regard to pharmacists — only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (159). **LEKARZE SPECJALIŚCI**^a

Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
LEKARZE	9814	9714	DOCTORS
w tym specjaliści w zakresie:			of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	555	541	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	1387	1368	Surgery ^b
Chorób płuc	196	182	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	1017	1037	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	140	149	Dermatology ^c and venereology

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 i 5 na str. 222. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej i szczękowej, kardiochirurgii oraz urologii i chirurgii naczyniowej. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi.

^a See general notes, item 4 and 5 on page 222. ^b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, orthopaedics and traumatology of locomotor system, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic and maxillofacial surgery, cardiothoracic surgery as well as urology and vascular surgery. ^c Including children's specialists.

TABL. 2 (159). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Kardiologii ^c	542	588	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	848	838	General practitioners
Neurologii ^{cd}	430	405	Neurology ^{cd}
Okulistyki	338	330	Ophthalmology
Onkologii ^e	158	141	Oncology ^e
Otolaryngologii ^{cf}	187	201	Otolaryngology ^{cf}
Pediiatrii	537	562	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	588	599	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	503	473	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	379	349	Radiology and diagnostic imaging ^g
LEKARZE SPECJALIŚCI W %			SPECIALISTS IN % OF TOTAL
OGÓŁU LEKARZY	67,7	64,8	DOCTORS
LEKARZE DENTYŚCI	366	394	DENTISTS
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:			of which dentists with specialization:
Chirurgii stomatologicznej	54	73	Dental surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	21	18	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	82	91	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	29	21	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	77	82	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	29	28	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	69	78	Restorative dentistry
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ W % OGÓŁU LEKARZY DENTYSTÓW	26,0	26,1	DENTAL SPECIALISTS IN % OF TOTAL DENTIST

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 i 5 na str. 222. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^{d-g} Także: ^d — neuropatologii, ^e — patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, ^f — otorynolaryngologii, ^g — radiologii i diagnostyki obrazowej, radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

^a See general notes, item 4 and 5 on page 222. ^c Including children's specialists. ^{d-g} Also: ^d — neuropathology, ^e — oncological pathology, children's oncology and haematology, ^f — otorynolaryngology. ^g — radiology and imaging diagnostics, oncological radiotherapy and children's radiology.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 3 (160). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	2741	2885	Out-patients departments (as of 31 XII)
w tym na wsi	572	589	of which in rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	320	315	Doctors practices ^b (as of 31 XII)
w tym na wsi	134	131	of which in rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	46306,8	47801,0	Consultations provided ^c in thous.
lekarskie ^d	41130,9	42548,6	doctors ^d
w tym w opiece zdrowotnej:			of which in health care:
podstawowej	20045,8	20601,7	primary
specjalistycznej	20192,5	20979,9	specialized
stomatologiczne	5175,9	5252,4	stomatological

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 221. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne). ^d Łącznie z poradami udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych (w 2016 r. — 967,0 tys.) nieuwzględnionymi w podstawowej i specjalistycznej opiece zdrowotnej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

^a See general notes, item 2 on page 221. ^b Data concern medical practices that have signed contract with the National Health Fund or out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds). ^d Including consultations provided in admission rooms of general hospitals (in 2016 — 967,0 thous.) not included in primary and specialized care.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration and the Central Statistical Office.

TABL. 4 (161). STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII FACILITIES — as of 31 XII			
Szpitala ogólne ^b	112	108	General hospitals ^b
Szpitala psychiatryczne	9	9	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	2	2	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	11	11	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	3	3	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	51	45	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	24	21	Nursing homes ^c
Hospicja	12	11	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	6	6	Palliative care ward
Lecznictwo uzdrowiskowe:			Health resort treatment:
sanatoria	2	2	sanatoria
szpitale	1	1	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII			
Szpitala ogólne ^d	25929	26240	General hospitals ^d
Szpitala psychiatryczne	2952	2942	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	34	34	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	411	391	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	94	105	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	4265	4313	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	1096	999	Nursing homes ^c
Hospicja	234	264	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	65	68	Palliative care ward
Lecznictwo uzdrowiskowe:			Health resort treatment:
sanatoria	94	96	sanatoria
szpitale	28	29	hospitals
LECZENI IN-PATIENTS			
Szpitala ogólne ^e	1165888	1164958	General hospitals ^e
Szpitala psychiatryczne	38853	38315	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	685	704	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	1865	1777	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	137	126	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	7222	7451	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	1860	1863	Nursing homes ^c
Hospicja	2966	3191	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	1126	1109	Palliative care ward
Lecznictwo uzdrowiskowe — kuracjusze ^f :			Health resort treatment patients ^f :
w sanatoriach	840	879	in sanatoria
w szpitalach	276	284	in hospitals

^a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 221. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 222. ^c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^d Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. ^e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^f Ponadto 639 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych, zakładów opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz zakładów opieki paliatywnej — dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w zakresie hospicjów — dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie zakładów psychiatrycznych — dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

^a See general notes, item 2 on page 221. ^b See general notes, item 7 on page 222. ^c Including psychiatric types facilities. ^d Including beds and incubators for newborns. ^e Excluding inter-ward patient transfer. ^f Moreover 639 health resort patients were treated as out-patient.

Source: in regard to general hospitals, chronic medical care homes, nursing homes and palliative care wards — data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration, in regard to hospices — data of the Ministry of Health, in regard to psychiatric facilities — data of the Institute of Psychiatry and Neurology and the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 5 (162). SZPITALA OGÓLNE ^a
GENERAL HOSPITALS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	112	108	General hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	25929	26240	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	48,5	48,9	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	3353	3284	Internal diseases
Kardiologicznych ^b	1695	1662	Cardiological ^b
Chirurgicznych	6215	6335	Surgical
Pediatrycznych	1188	1198	Paediatric
Ginekologiczno-polożniczych	2467	2500	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	850	968	Oncological
Intensywnej terapii	552	627	Intensive therapy
Zakaźnych	495	483	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	943	929	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	200	202	Dermatological
Neurologicznych	1014	1035	Neurological
Psychiatrycznych	568	534	Psychiatric
Neonatologicznych	1366	1359	Neonatological
Rehabilitacyjnych	1961	1876	Rehabilitation
Leczeni w tys.	1292,3	1270,2	In-patients in thous.
w tym na oddziałach:			of which in specific wards:
chorób wewnętrznych	144,9	137,1	internal diseases
kardiologicznych ^b	100,9	99,6	cardiological ^b
chirurgicznych	327,9	323,5	surgical
pediatrycznych	60,2	58,9	paediatric
ginekologiczno-polożniczych	172,0	165,1	gynaecological-obstetric
onkologicznych	55,4	55,5	oncological
intensywnej terapii	15,8	18,0	intensive therapy
zakaźnych	22,2	23,6	communicable
gruźlicy i chorób płuc	28,8	30,1	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	10,3	10,8	dermatological
neurologicznych	41,1	40,2	neurological
psychiatrycznych	9,4	8,7	psychiatric
neonatologicznych	67,3	67,9	neonatological
rehabilitacyjnych	24,9	21,9	rehabilitation
Wypisani w tys.	1126,3	1126,6	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	27,3	27,1	Deaths in thous.
Leczeni ^c na: 10 tys. ludności	2183	2175	In-patients ^c per: 10 thous. population
1 łóżko ^d	47,0*	46,9	bed ^d
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,1	5,1	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	253	246	Average bed use in days

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 222 i ust. 9 na str. 223. ^b Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. ^c Bez międzydziałowego ruchu chorych. ^d Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

^a See general notes, item 7 on page 222 and item 9 on page 223. ^b Including intensive cardiological care wards. ^c Excluding inter-ward patient transfer. ^d Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Sources: data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 6 (163). RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA ^a

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	125	187	185	185	Emergency rescue teams
podstawowe	x	89	106	106	basic
specjalistyczne	x	98	79	79	specialists
Szpitalne oddziały ratunkowe	15	27	29	29	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	8	5	11	9	Admission rooms ^b

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 223. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym.

^a See general notes, item 12 on page 223. ^b Organization cells of hospitals applied to cooperate with emergency medical system.

TABL. 6 (163). RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a (dok.)
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	4	3	3	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					Calls to the occurrence places ^d :
w tysiącach	451,0	416,4	465,9	471,9	in thousands
na 1000 ludności	87,6	79,2	87,2	88,1	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					Persons who received health care benefits in the place of occurrence ^d :
w tysiącach	453,1	419,9	468,0	473,6	in thousands
w tym w wieku:					of which aged:
do 18 lat	30,2	24,6	28,1	29,4	up to 18
65 lat i więcej	.	150,5	192,9	199,6	65 and more
na 1000 ludności	88,0	79,9	87,6	88,4	per 1000 population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 223. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratownicze. ^d W ciągu roku.

^a See general notes, item 12 on page 223. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d During the year.

TABL. 7 (164). APTEKI OGÓLNODESTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a
 Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Apteki	1061	1485	1738	1778	Pharmacies
w tym prywatne	1061	1472	1722	1768	of which private
w tym na wsi	195	226	262	269	of which in rural areas
Punkty apteczne	95	149	144	140	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	91	148	144	140	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	4462	3223	2842	2798	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	6362	5043	4707	4686	of which in rural areas
1 aptekę	4861	3547	3078	3018	pharmacy
w tym na wsi	9331	8346	7293	7124	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	2512	3563	3943	4006	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 223.

^a See general notes, item 13 on page 223.

TABL. 8 (165). KRWIODAWSTWO^a
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Centra krwiodawstwa i krwiolecznictwa (stan w dniu 31 XII)	2	2	2	2	Blood centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	25	19	12	12	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	75	76	72	69	Blood donors in thous.
w tym honorowi	74	76	72	69	of which voluntary
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	113	131	132	128	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	114	134	133	129	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c in thous.

^a Bez danych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^b Donacja to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: data of the National Blood Centre.

Tabl. 9 (166). **OCENA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI**
PERCEIVED HEALTH STATUS OF POPULATION

STAN ZDROWIA HEALTH STATUS	Ogółem Grand total			W wieku At the age of					
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	0—14	15—29	30—49	50—69	70 i więcej and more	
	w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku in % of total population of given sex and age group								
Bardzo dobry i dobry..... Very good and good	2004	62,0	67,2	57,9	91,5	84,1	70,1	32,2	16,4
	2009	65,6	68,9	62,7	91,2	90,3	75,3	39,8	16,4
	2014	68,9	72,7	65,6	94,0	90,1	81,5	44,3	16,4
Taki sobie, ani dobry, ani zły..... Fair	2004	27,0	23,0	30,3	7,1	14,8	24,1	48,4	44,5
	2009	23,5	21,5	25,3	8,0	7,7	20,6	40,5	44,4
	2014	21,5	18,7	24,0	5,1	7,9	14,1	40,1	46,3
Zły i bardzo zły..... Bad and very bad	2004	10,9	9,8	11,8	1,4	1,1	5,8	19,4	39,1
	2009	10,9	9,6	12,0	0,7	2,0	4,2	19,7	39,2
	2014	9,6	8,6	10,5	0,9	2,0	4,4	15,6	37,3

Tabl. 10 (167). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WAGI CIAŁA^a**
POPULATION AT THE AGE OF 15 AND MORE BY BODY WEIGHT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total			W wieku At the age of				
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	15—29	30—49	50—69	70 i więcej and more	
	w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku in % of total population of given sex and age group							
Niedowaga..... Underweight	2004	4,3	2,1	6,3	9,6	3,2	1,1	1,9
	2009	2,5	1,3	3,6	6,1	1,8	1,3	0,2
	2014	2,6	0,9	4,1	7,3	1,8	0,4	2,3
W normie..... Normal	2004	48,9	42,9	54,4	73,2	47,9	29,0	38,8
	2009	45,4	36,7	52,8	66,7	46,3	29,9	38,0
	2014	45,9	38,1	52,6	69,9	50,2	30,6	30,1
Nadwaga..... Overweight	2004	33,3	41,3	26,2	14,4	36,4	46,6	39,8
	2009	36,7	46,0	28,6	22,4	37,9	44,0	43,8
	2014	35,2	43,1	28,4	17,9	32,8	45,3	46,6
Otyłość..... Obesity	2004	13,5	13,8	13,2	2,8	12,4	23,3	19,6
	2009	15,4	15,9	15,0	4,7	14,0	24,8	18,0
	2014	16,3	18,0	14,9	4,8	15,3	23,6	21,0

^a Wagę ciała opracowano na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI) obliczonego przez podzielenie wagi ciała (w kilogramach) przez wzrost (w metrach do kwadratu) i podano według grup: otyłość — 30,0 i więcej, nadwaga — od 25,0 do 29,99, w normie — od 18,5 do 24,99, niedowaga — poniżej 18,5.

^a Body weight was presented on the basis of body mass index (BMI), calculated by dividing the body weight in kilograms by square of the height in metres and was presented by the following groups of BMI values: obesity — 30,0 and more, overweight — 25,0—29,99, normal — 18,5—24,99, underweight — less than 18,5.

TABL. 11 (168). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA ^a
 INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS ^a

CHOROBY	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Gruźlica	1355	992	794	1304	26,3	18,9	14,9	24,3	<i>Tuberculosis</i>
Tężec	1	—	1	2	0,0	—	0,0	0,0	<i>Tetanus</i>
Krztusiec	433	156	1128	884	8,4	3,0	21,1	16,5	<i>Whooping cough</i>
Odra	1	2	8	30	0,0	0,0	0,1	0,6	<i>Measles</i>
Wirusowe zapalenie wątroby:									<i>Viral hepatitis:</i>
typ A	6	37	8	6	0,1	0,7	0,1	0,1	<i>type A</i>
typ B	193	282	243	486	3,7	5,4	4,5	9,1	<i>type B</i>
typ C	389	322	418	512	7,6	6,1	7,8	9,6	<i>type C</i>
Różyczka	1365	297	329	157	26,5	5,7	6,2	2,9	<i>Rubella</i>
AIDS ^b	7	9	9	12	0,1	0,2	0,2	0,2	<i>AIDS ^b</i>
Salmonellozy	2316	1794	1394	1291	45,0	34,1	26,1	24,1	<i>Other salmonella infections</i>
Czerwonka bakteryjna	3	3	1	1	0,1	0,1	0,0	0,0	<i>Shigellosis</i>
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	199	102	142	70	3,9	1,9	2,7	1,3	<i>Other bacterial foodborne intoxications</i>
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^c	1908	3683	7129	5499	197,2	296,6	640,4	481,7	<i>Acute diarrhoea in children up to the age of 2 ^c</i>
Szkarlatyna (pionica)	1527	2485	5381	4013	29,6	47,3	100,8	74,9	<i>Scarlet fever</i>
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	136	109	68	71	2,6	2,1	1,3	1,3	<i>Bacterial meningitis and/or encephalitis</i>
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	100	156	65	94	1,9	3,0	1,2	1,8	<i>Viral meningitis</i>
Wirusowe zapalenie mózgu	41	57	26	43	0,8	1,1	0,5	0,8	<i>Viral encephalitis</i>
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	9353	335	319	269	181,6	6,4	6,0	5,0	<i>Mumps</i>
Włośnica	—	2	14	2	—	0,0	0,3	0,0	<i>Trichinellosis</i>
Grypa ^d	174683	141498	678957	808925	3391,8	2691,8	12712,6	15100,8	<i>Influenza ^d</i>
Choroby weneryczne ^e	371	389	784	752	7,2	7,4	14,7	14,0	<i>Veneral diseases ^e</i>
Szczepieni przeciw wściekliznie	853	900	1021	904	16,6	17,1	19,1	16,9	<i>Rabies vaccinations</i>

^a Dane dotyczą przypadków zgłoszonych przez lekarzy do inspekcji sanitarnej. ^b Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^c Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^d Łącznie z podejrzeniami zachorowań. ^e Dotyczy przypadków nowo zarejestrowanych; bez danych resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Ź r ó ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego — PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Data cover cases reported by doctors to the sanitary inspection. ^b Preliminary data because of specific features of the disease. ^c Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^d Including influenza-like illness. ^e Concerns newly registered cases; excluding data of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Internal Security Agency.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health — NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 12 (169). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**
 Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Żłobki.....	55	68	373	422	Nurseries
w tym publiczne.....	53	61	88	86	of which public
Oddziały żłobkowe.....	5	4	2	13	Nursery wards
Kluby dziecięce.....	x	x	70	77	Children's clubs
w tym publiczne.....	x	x	3	3	of which public
Miejsca w tys.:					Places in thous.:
w żłobkach.....	4,2	5,4	13,3	14,7	in nurseries
w klubach dziecięcych.....	x	x	1,0	1,2	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku) w tys.:					Children staying (during the year) in thous.:
w żłobkach.....	7,9	9,0	18,9	21,0	in nurseries
w klubach dziecięcych.....	x	x	1,2	1,5	in children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach.....	x	x	129,6	139,9	Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3.....	x	x	77,5	86,6	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc.....	x	x	91,9	94,3	per 100 places

^a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci — łącznie z oddziałami żłobkowymi.
^a In 2005 including weekly nurseries; places and children — including nursery wards.

TABL. 13 (170). **WSPIERANIE RODZINY W 2016 R.**
FAMILY SUPPORT IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze ^a :		Child-raising benefit ^a :
przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie.....	376645	average monthly number of families receiving benefit
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie.....	551384	average monthly number of children to which families receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł.....	2474572,4	benefit payments in thous. zł
Dodatek wychowawczy ^a :		Child-raising supplement ^a :
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymują dodatek.....	4824	average monthly number of children to which foster families and foster homes receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł.....	21362,3	benefit payments in thous. zł
Dodatek do zryczałtowanej kwoty ^a :		Lump sum supplement ^a :
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek.....	245	average monthly number of children to which family care and education centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł.....	1081,5	benefit payments in thous. zł
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny.....	54376	Families Large Family Card holder

^a W ramach programu „Rodzina 500+”; dane dotyczą okresu od 1 IV do 31 XII.
^a Within the “Family 500+” programme; data concern the period 1 IV—31 XII.

TABL. 14 (171). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) <i>centres (as of 31 XII)</i>				wychowankowie w tys. <i>residents in thous.</i>				
O G Ó Ł E M	325	352	268	278	18,1	16,8	11,3	12,1	TOTAL
Opiekuńcze	320	318	220	192	17,9	14,2	9,2	8,3	<i>General care</i>
Specjalistyczne	5	34	32	47	0,3	2,6	1,3	1,9	<i>Specialized</i>
Pracy podwórkowej	x	x	4	4	x	x	0,2	0,1	<i>Street work</i>
W połączonych formach	x	x	12	35	x	x	0,7	1,9	<i>In a combination of the forms</i>

TABL. 15 (172). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**
Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	4140	4012	4387	4319	Foster families
Spokrewnione	3627	3381	2951	2899	<i>Related</i>
dzieci ^a	4621	4385	3793	3731	<i>children ^a</i>
Niezawodowe	455	512	1281	1258	<i>Not-professional</i>
dzieci ^a	613	673	1653	1630	<i>children ^a</i>
Zawodowe ^b	58	119	155	162	<i>Professional ^b</i>
dzieci ^a	261	465	503	491	<i>children ^a</i>
Rodzinne domy dziecka	.	.	36	42	Foster homes
Dzieci ^c	.	.	230	258	<i>Children ^c</i>

^a W wieku do 25 lat, w latach 2005 i 2010 w wieku do 18 lat. ^b W latach 2005 i 2010 rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. ^c W wieku do 25 lat.

^a Up to the age of 25, in 2005 and 2010 up to the age of 18. ^b In 2005 and 2010 professional, not related to the child foster families. ^c Up to the age of 25.

TABL. 16 (173). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA ^a**
INSTITUTIONAL FOSTER CARE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	placówki <i>centres</i>				wychowankowie <i>residents</i>				wolontariusze <i>volunteers</i>				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII								
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	62	90	115	129	2295	2143	1945	1789 ^b	311	287	381	313	<i>Care and education centres</i>
interwencyjne	5	6	6	5	234	192	119	104	8	9	10	8	<i>intervention</i>
rodzinne	19	43	32	43	191	336	288	258	17	19	18	12	<i>family</i>
socjalizacyjne	30	25	70	73	1313	796	1322	1244	185	138	322	271	<i>socialization</i>
specjalistyczno-terapeutyczne	x	x	2	2	x	x	38	39	x	x	15	13	<i>specialist therapy</i>
inne ^c	8	16	5	6	557	819	178	144	101	121	16	9	<i>others ^c</i>
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne	x	x	1	1	x	x	22	18	x	x	49	46	<i>Pre-adoptive intervention centres</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 22 na str. 225. ^b W tym 85 wychowanków w wieku 0–3 lata i 141 w wieku 4–6 lat oraz 49 sierot i 174 niepełnosprawnych. ^c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. — placówki wielofunkcyjne.

^a See general notes, item 22 on page 225. ^b Of which 85 residents at age 0–3 and 141 at age 4–6, 49 orphans and 174 disabled. ^c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 — multi-functional centres.

TABL. 17 (174). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	175	215	252	250	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b :					Places ^b :
ogółem	13764	14548	16136	16368	total
na 10 tys. ludności	26,7	27,6	30,2	30,5	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b :					Residents ^b :
ogółem	13115	14125	14805	14932	total
w tym kobiety	6825	6773	7365	7424	of which women
w tym do 18 lat	575	309	285	204	of which up to the age of 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	6835	4413	4544	4382	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	25,4	26,8	27,7	27,9	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	1963	908	1295	2055	Persons awaiting a place

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Łącznie z filiami.
^a Including community self-help homes. ^b Including branches.

TABL. 18 (175). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**

Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	175	215	252	250	Homes and facilities (excluding branches)^b
w których mogą przebywać:					in which may be:
Osoby w podeszłym wieku	59	93	114	114	Aged persons
Przewlekle somatycznie chorzy	31	34	40	43	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	23	24	27	28	Mentally retarded
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie ..	10	10	11	11	Children and youth mentally retarded
Przewlekle psychicznie chorzy	11	18	26	28	Chronically mentally ill
Niepełnosprawni fizycznie	1	5	7	6	Physically handicapped
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	10	11	9	8	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomni	30	34	43	41	Homeless
Inne osoby	—	5	9	9	Other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców.

^a Including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few groups of residents.

TABL. 18 (175). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Mieszkańcy w domach i zakładach^c	13115	14125	14805	14932	Residents in homes and facilities^c
dla:					for:
Osób w podeszłym wieku	2356	3647	3819	3972	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorych	3632	2420	2521	2670	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	2248	2012	2217	2278	Mentally retarded
Dzieci i młodzieży niepełnosprawni intelektualnie	1013	787	612	599	Children and youth mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorych	1240	2419	2814	2830	Chronically mentally ill
Niepełnosprawni fizycznie	50	246	147	76	Physically handicapped
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	610	190	198	170	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	1966	2371	2344	2301	Homeless
Innych osób	—	33	133	36	Other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^c Łącznie z filiami.
^a Including community self-help homes. ^c Including branches.

TABL. 19 (176). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający Beneficiaries	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M			T O T A L
2005	305154	349814,6	
2010	238600	424132,9	
2015	205504	390651,5	
2016	188979^b	401651,7	
Pomoc pieniężna	142535	281204,4	Monetary assistance
w tym:			of which:
Zasilek stały	27742	143498,2	Permanent benefit
Zasilek okresowy	28242	50222,6	Temporary benefit
Zasilek celowy	85970	84686,2	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	229	881,1	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna	101771	120447,3	Non-monetary assistance
w tym:			of which:
Schronienie	904	3227,7	Shelter
Posilek	84124	52927,6	Meals
Ubranie	223	46,7	Clothing
Sprawienie pogrzebu	1002	2878,2	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	15130	61143,4	Attendance services and specialized attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	282	159,4	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 24 na str. 227. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a See general notes, item 24 on page 227. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of Mazovian Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** — o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne — fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) — to użytkownik zarejestrowany w bibliotece, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność sceniczną **zespołów pieśni i tańca**; dane dotyczą Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Mazowsze” oraz Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego,
- działalność **rozrywkową estradową**.

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. A **book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while a **pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

Reader/borrower (user actively borrowing books) — a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

4. Information concerning **art galleries** includes entities in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, distinguished in terms of their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances,
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**,
- the performing activity of **song and dance ensembles**; data include the “Mazowsze” National Song and Dance Folk Ensemble as well as the Representative Artistic Ensemble of the Polish Army,
- **entertainment** activities.

6. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: **minipleksy** — posiadające od 3 do 7 sal i **multipleksy** — posiadające 8 sal i więcej.

Zwraca się uwagę, że do kin na wsi zalicza się również mini- i multipleksy otwierane w centrach handlowych zlokalizowanych na obrzeżach wielkich miast.

7. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin **turystyka** — zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. — oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż 1 rok, w dowolnym głównym celu (służbowym lub osobistym, w tym wypoczynkowym) innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadające 10 i więcej miejsc noclegowych; do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi typowe dla hoteli (np. zajazdy, gościnice),
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wyko-

6. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** — equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** — equipped with 8 screens and more.

Please pay attention that cinemas in rural areas include also mini- and multiplexes opened in shopping centres located on outskirts of large cities.

7. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in their vehicles.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council (EU) in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a 1 year, for any main purpose (business or personal purpose, including leisure) other than to be employed by a resident entity in the place visited.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar facilities and other facilities (since 2011 with 10 and more bed places; until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

- hotels and similar facilities, the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns),
- other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools,

rzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli podczas jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

5. **Stożek wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

6. **Placówki gastronomiczne** w turystycznych obiektach noclegowych obejmują wszystkie zakłady i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych — także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnokrajowym zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku Polskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych „Start” — rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. Dane o **klubach sportowych** publikowane są łącznie z uczniowskimi i wyznaniowymi klubami sportowymi.

3. W kategoriach ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych w klubach sportowych (tabl. 15) osoba uprawiająca lub prowadząca zajęcia w kilku rodzajach sportu jest wykazywana tylko jeden raz.

weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).

3. *Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding facilities and the number of bed places for tourists.*

4. *Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to the country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.*

5. *Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.*

6. *Catering establishments in collective tourist accommodation establishments include all catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities also include: cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice cream parlours, snack bars, etc.*

Sport

1. *Data regarding physical education organizations include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs") and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" — rehabilitation activity for persons with disabilities.*

2. *Data regarding sports clubs are published including student and religious sports clubs.*

3. *In the category of persons practising sports, coaches and sports instructors in sports clubs (table 15) a person practising or conducting training in several kinds of sports is recognized only once, instead of many times, as before.*

W kategoriach ćwiczących w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 15) oraz ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych według dziedzin i rodzajów sportu (tabl. 16) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia lub prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

4. Informacje o organizacjach kultury fizycznej oraz klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

In the category of persons practising sports in physical education organizations (table 15) as well as persons practising sports, coaches and sports instructors according to sports fields and kinds of sports (table 16) one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports practiced or taught.

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.

4. *Information on physical education organizations as well as sports clubs has been compiled on the basis of periodic survey conducted every two years.*

Kultura

Culture

TABL. 1 (177). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Tytuły ogółem	8592	11948	13367	13602	Titles total
Wydawnictwa naukowe.....	2134	3819	3410	3574	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych.....	649	746	339	349	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe.....	539	774	1160	1165	Professional publications
Podręczniki szkolne.....	977	1001	817	817	School textbooks
Wydawnictwa popularne.....	2147	2828	3277	3521	Popular science
Literatura piękna.....	2146	2780	4364	4176	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży.....	588	700	1128	1235	of which for children and youth

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the National Library.

TABL. 2 (178). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Tytuły ukazujące się ogółem	2494	2757	2450	2450	Titles published as specified total
W tygodniu:					Weekly:
6—2 razy.....	25	15	15	17	6—2 times
1 raz.....	107	104	111	116	once
W miesiącu:					Monthly:
3—2 razy.....	96	88	79	77	3—2 times
1 raz.....	809	861	726	735	once
1 raz:					Once:
na 2 miesiące.....	256	336	266	260	bimonthly
w kwartale.....	574	688	679	683	quarterly
w półroczu.....	98	137	105	129	half-yearly
w roku.....	206	231	180	152	yearly
Nieregularnie.....	323	297	289	281	Irregularly

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the National Library.

TABL. 3 (179). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	1013	987	961	957	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	617	593	560	558	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII).....	250	135	114	116	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	16712,7	17230,4	17693,0	17730,8	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	6349,3	6141,5	5958,7	5925,7	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	922,0	954,8	947,5	933,6	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	204,9	187,2	185,5	182,4	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach woluminów	16786,8	14872,3	14818,2	14536,7	<i>in thousand volumes</i>
w tym na wsi	3897,0	3475,9	3320,0	3188,8	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	18,2	15,6	15,6	15,6	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	19,0	18,6	17,9	17,5	<i>of which in rural areas</i>

^a Łącznie z punktami bibliotecznymi, dane za lata 2015 i 2016 przyporządkowane w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. ^b W latach 2005 i 2010 bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

^a Including library service points, data for 2015 and 2016 assigned with division into urban areas and rural areas according to the location of the main unit. ^b In 2005 and 2010 excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (180). **MUZEJA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	103	115	136	138	<i>Museums with branches^a</i>
Muzealia ^a w tys.	2616,7	2834,4	3036,8	3114,4	<i>Museum exhibits^a in thous.</i>
Wystawy czasowe:					<i>Temporary exhibitions:</i>
własne ^b	465	494	530	587	<i>own^b</i>
obce ^c	213	159	217	217	<i>exterior^c</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	2889,2	4685,5	9474,4	10518,3	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna ^d	877,0	813,2	990,3	932,3	<i>of which primary and secondary school students^d</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W kraju. ^c Krajowe i z zagranicy. ^d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

^a As of 31 XII. ^b In Poland. ^c Domestic and foreign. ^d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (181). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII)....	31	64	50	54	25	29	<i>Galleries (as of 31 XII)</i>
Wystawy ^a	509	798	645	671	427	244	<i>Exhibitions^a</i>
w tym z zagranicy	46	40	38	46	18	28	<i>of which foreign</i>
Ekspozycje ^a	544	938	666	690	437	253	<i>Expositions^a</i>
Zwiedzający w tys.	673,6	1021,8	1034,3	1001,5	619,3	382,2	<i>Visitors in thous.</i>

^a W kraju.

^a In Poland.

TABL. 6 (182). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seats in fixed halls^a</i>	Przedstawienia i koncerty ^b <i>Performances and concerts^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne	2005 34	14645	8846	2217,8	Theatres and music institutions
	2010 41	18235	10838	2841,6	
	2015 34	18402	12074	3071,7	
	2016 37	19033	12761	3292,7	
Teatry	23	11587	8811	1912,7	<i>Theatres</i>
dramatyczne	19	10976	7417	1738,7	<i>dramatic</i>
lalkowe	4	611	1394	174,0	<i>puppet</i>
Teatry muzyczne	6	4410	1691	708,6	<i>Music theatres</i>
Filharmonie	1	1397	1406	347,9	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry	5	1079	595	180,1	<i>Symphonic and chamber orchestras, choirs</i>
Zespoły pieśni i tańca	2	560	258	143,4	<i>Song and dance ensembles</i>
Przedsiębiorstwa estradowe	2005 4	x	428	414,3	Entertainment enterprises
	2010 2	x	394	356,1	
	2015 1	x	302	1219,6	
	2016 1	x	228	1275,9	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 7 (183). **CENTRA KULTURY^a, DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
CENTRES OF CULTURE^a, CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS
AND COMMUNITY CENTRES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Instytucje	259	256	282	287	150	137	<i>Institutions</i>
centra kultury	.	.	37	38	21	17	<i>centres of culture</i>
domy kultury	68	71	62	62	50	12	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	129	127	128	130	60	70	<i>cultural centres</i>
kluby	39	31	28	26	17	9	<i>clubs</i>
światlice	23	27	27	31	2	29	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	520	572	803	891	582	309	<i>Specialized workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	21043	23671	23353	23352	18440	4912	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	3076,8	3180,1	3452,0	3720,0	3183,1	536,9	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	843	971	788	612	500	112	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku) ..	11067	15263	10752	10216	7760	2456	<i>Course graduates (during the year) of which primary and secondary school students^b</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	4845	7104	6202	6663	4545	2118	
Grupy (zespoły) artystyczne	1605	1658	1449	1476	1011	465	<i>Artistic groups (ensembles)</i>
Członkowie grup (zespółów) artystycznych	31923	28504	25825	26421	19345	7076	<i>Members of artistic groups (en- sembles) of which primary and secondary school students^b</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	17965	16433	18580	18603	13707	4896	
Koła (kluby/sekcje)	939	1140	2789	3246	2457	789	<i>Groups (clubs/sections)</i>
Członkowie kół (klubów/sekcji)	26888	35224	60586	67356	52682	14674	<i>Members of groups (clubs/sections) of which primary and secondary school students^b</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	9176	12814	30980	37326	29329	7997	

^a W latach 2005—2014 ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury. ^b Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

^a In 2005—2014 presented among cultural establishments or cultural centres. ^b Until 2013 children and youth below the age of 15.

N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 8 (184). KINA STAŁE
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym multiplex- sy of which multiplex- es	
Kina (stan w dniu 31 XII)	64	56	59	76 ^a	10	Cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	62	55	58	72	9	of which urban areas
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)...	189	193	203	226	116	Screens (as of 31 XII)
w tym miasta	178	183	193	213	106	of which urban areas
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	43051	43274	43887	46448	25367	Seats (as of 31 XII)
w tym miasta	40903	41277	41890	44371	23370	of which urban areas
Seanse	279807	308931	303754	327853	204696	Screenings
w tym miasta.....	263800	291671	286975	310166	187563	of which urban areas
na 1 kino.....	4372	5517	5148	4314	20470	per cinema
Widzowie.....	6540383	8114081	8960162	10242070	6672821	Audience
w tym miasta.....	6191423	7684356	8523392	9715033	6151389	of which urban areas
na 1 kino.....	102193	144894	151867	134764	667282	per cinema
na 1 seans.....	23	26	29	31	33	per screening

^a W tym 12 miniplexów.
^a Of which 12 miniplexes.

TABL. 9 (185). ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ
Stan w dniu 31 XII
CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	605314	778247	812884	760823	TOTAL
Na 1000 ludności ^a	117	148	152	142	Per 1000 population ^a

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 13 na str. 23.
Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.
^a See general notes to the Yearbook, item 13 on page 23.
Source: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 10 (186). ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. in thous.				na 1000 ludności ^a per 1000 population ^a				
Abonenci radiowi	1205,6	927,3	926,8	923,9	234	176	173	172	Radio subscribers
miasta	878,1	702,5	701,1	698,0	263	208	204	202	urban areas
wieś	327,5	224,8	225,7	225,9	180	119	118	118	rural areas
Abonenci telewizyjni	1160,2	893,2	886,3	882,8	225	170	166	165	Television subscribers
miasta	844,6	674,8	667,6	663,9	253	200	194	192	urban areas
wieś	315,5	218,4	218,7	218,9	173	116	114	114	rural areas

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 13 na str. 23.
Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.
^a See general notes to the Yearbook, item 13 on page 23.
Source: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 11 (187). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	332	405	486	528	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne.....	287	372	445	488	of which open all year
Obiekty hotelowe	184	251	308	339	Hotels and similar facilities
hotele	120	156	220	251	hotels
motele	13	14	11	12	motels
pensjonaty	6	4	6	7	boarding houses
inne obiekty hotelowe.....	45	77	71	69	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	148	154	178	189	Other facilities
domy wycieczkowe.....	5	4	1	1	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	18	11	12	12	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	14	10	11	11	of which school youth hostels
kempingi	4	3	1	1	camping sites
pola biwakowe.....	5	5	4	4	tent camp sites
ośrodki wczasowe	18	12	12	10	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe.....	23	31	21	22	training-recreational centres
domy pracy twórczej	6	6	5	4	creative arts centres
zespoły domków turystycznych	9	12	9	9	complexes of tourist cottages
hostele	.	5	10	12	hostels
pokoje gościnne	.	.	28	31	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	41	44	agrotourism lodging
inne obiekty	60	65	34	39	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) ...	37040	43366	48982	53429	Bed places (as of 31 VII)
w tym całoroczne.....	32471	39433	45312	50085	of which open all year
Obiekty hotelowe	24948	30198	37539	41853	Hotels and similar facilities
hotele	22805	25834	33509	37646	hotels
motele	366	571	417	452	motels
pensjonaty	170	147	246	280	boarding houses
inne obiekty hotelowe.....	1607	3646	3367	3475	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	12092	13168	11443	11576	Other facilities
domy wycieczkowe.....	313	295	90	90	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	1302	771	912	922	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1083	695	833	843	of which school youth hostels
kempingi	317	230	100	100	camping sites
pola biwakowe.....	700	800	600	600	tent camp sites
ośrodki wczasowe	1845	1276	1355	960	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe.....	2342	3978	2558	2703	training-recreational centres
domy pracy twórczej	273	275	257	190	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^b	1199	856	455	471	complexes of tourist cottages ^b
hostele	.	417	983	1043	hostels
pokoje gościnne	.	.	643	783	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	689	764	agrotourism lodging
inne obiekty	3801	4270	2801	2950	miscellaneous facilities

^a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; w latach 2015 i 2016 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych; w 2016 r. z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. ^b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels; in 2015 and 2016 concern establishments possessing 10 and more bed places; in 2016 with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. ^b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 11 (187). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	2162082	3187278	4106961	4737844	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	795325	894554	1258234	1476815	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	1876469	2760639	3742193	4351430	Hotels and similar facilities
hotele	1770611	2544387	3528069	4108015	hotels
motele	20489	26659	16415	21323	motels
pensjonaty	7476	8739	7781	9525	boarding houses
inne obiekty hotelowe	77893	180854	189928	212567	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	285613	426639	364768	386414	Other facilities
domy wycieczkowe	9890	12296	1638	1801	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	51118	51954	41338	42084	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	43441	46041	36517	37844	of which school youth hostels
kempingi	2379	1150	773	624	camping sites
pola biwakowe	328	455	407	346	tent camp sites
ośrodki wczasowe	24289	20324	12040	10648	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	107664	183384	98428	98272	training-recreational centres
domy pracy twórczej	7710	8632	7807	5958	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^b	6861	11892	5181	5730	complexes of tourist cottages ^b
hostele	.	39932	123541	124760	hostels
pokoje gościnne	.	.	15958	24309	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	7437	8846	agrotourism lodging
inne obiekty	75374	96620	50220	63036	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	4280733	5572996	7069596	8138438	Nights spent
w tym turystom zagranicznym	1547367	1623229	2357348	2777517	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	3434245	4453412	6153386	7212697	Hotels and similar facilities
hotele	3256425	4052321	5756756	6755457	hotels
motele	26408	36976	23161	36087	motels
pensjonaty	18950	20323	26878	32829	boarding houses
inne obiekty hotelowe	132462	343792	346591	388324	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	846488	1119584	916210	925741	Other facilities
domy wycieczkowe	45270	38217	7830	8747	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	125688	111294	89422	93536	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	106968	100581	79879	84917	of which school youth hostels
kempingi	4723	2472	1615	1130	camping sites
pola biwakowe	1018	1145	1326	1146	tent camp sites
ośrodki wczasowe	115701	64445	41581	35204	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	242752	417722	205316	214372	training-recreational centres
domy pracy twórczej	28754	32836	30038	23604	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^b	22206	28527	20596	20787	complexes of tourist cottages ^b
hostele	.	60077	262087	223143	hostels
pokoje gościnne	.	.	33971	52025	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	22556	28268	agrotourism lodging
inne obiekty	260376	362849	199872	223779	miscellaneous facilities

^a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; w latach 2015 i 2016 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych; w 2016 r. z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. ^b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels; in 2015 and 2016 concern establishments possessing 10 and more bed places; in 2016 with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. ^b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (188). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	795325	894554	1258234	1476815	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	771522	860589	1192603	1405585	Hotels and similar facilities
hotele	758164	840397	1166120	1373812	hotels
motele	2515	2127	1875	2799	motels
pensjonaty	351	124	252	433	boarding houses
inne obiekty hotelowe.....	10492	17941	24356	28541	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	23803	33965	65631	71230	Other facilities
domy wycieczkowe.....	760	318	172	395	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	8326	3500	2889	3451	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	5137	2217	2185	2756	of which school youth hostels
kempingi	1809	791	146	126	camping sites
pola biwakowe	25	9	—	40	tent camp sites
ośrodki wczasowe	318	268	187	20	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1616	677	839	476	training-recreational centres
domy pracy twórczej	285	220	290	273	creative arts centres
zespół domków turystycznych ^b	95	421	93	134	complexes of tourist cottages ^b
hostele	.	20979	55317	58868	hostels
pokoje gościnne	.	.	2984	3949	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	107	223	agrotourism lodging
inne obiekty	10569	6782	2607	3275	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	1547367	1623229	2357348	277517	Nights spent
Obiekty hotelowe	1490199	1551378	2219052	2631577	Hotels and similar facilities
hotele	1469626	1517076	2165937	2562978	hotels
motele	3660	2986	2617	3550	motels
pensjonaty	590	163	536	890	boarding houses
inne obiekty hotelowe.....	16323	31153	49962	64159	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	57168	71851	138296	145940	Other facilities
domy wycieczkowe.....	1553	1014	857	1733	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	22738	8677	12352	19078	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	11724	5658	9582	16186	of which school youth hostels
kempingi	3602	1763	305	206	camping sites
pola biwakowe	25	9	—	40	tent camp sites
ośrodki wczasowe	1972	1109	193	20	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	5213	2306	6536	2575	training-recreational centres
domy pracy twórczej	2346	1760	1714	1746	creative arts centres
zespół domków turystycznych ^b	154	1559	132	1049	complexes of tourist cottages ^b
hostele	.	35192	100059	98448	hostels
pokoje gościnne	.	.	4361	6758	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	250	376	agrotourism lodging
inne obiekty	19565	18462	11537	13911	miscellaneous facilities

^a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; w latach 2015 i 2016 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych; w 2016 r. z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. ^b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels; in 2015 and 2016 concern establishments possessing 10 and more bed places; in 2016 with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. ^b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (189). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^{ab}
 OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^{ab}

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych occupancy rate of bed places				stopień wykorzystania pokoi occupancy rate of rooms				
Obiekty hotelowe	39,3	41,1	46,1	47,4	46,1	52,0	58,0	59,5	Hotels and similar facilities
hotele.....	41,5	43,5	48,3	49,8	48,1	54,7	60,8	62,6	hotels
motele.....	19,5	21,0	15,0	22,0	23,9	28,0	20,0	27,8	motels
pensjonaty	29,6	33,9	33,2	36,2	17,0	33,3	40,9	42,8	boarding houses
inne obiekty hotelowe	19,3	26,9	29,2	27,7	23,5	32,5	32,7	30,5	other hotel facilities
Pozostałe obiekty.....	30,4	32,8	29,7	27,8	x	x	x	x	Other facilities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 241. ^b W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; w latach 2015 i 2016 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych; w 2016 r. z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

^a See general notes, item 5 on page 241. ^b In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels; in 2015 and 2016 concern establishments possessing 10 and more bed places; in 2016 with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey.

TABL. 14 (190). PŁACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI
 Stan w dniu 31 VII
 CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
 As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje Restaurants	Bary Bars	Stolówki Canteens	Punkty gastro- nomiczne Food stands	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005	167	122	52	33	TOTAL
	2010	223	169	62	30	
	2015	277	152	58	20	
	2016	292	163	46	18	
Obiekty hotelowe	275	142	11	11	Hotels and similar facilities	
hotele.....	233	116	6	6	hotels	
motele.....	7	5	—	—	motels	
pensjonaty	4	1	—	—	boarding houses	
inne obiekty hotelowe	31	20	5	5	other hotel facilities	
Pozostałe obiekty.....	17	21	35	7	Other facilities	
domy wycieczkowe	—	—	—	—	excursion hostels	
schroniska młodzieżowe	1	—	3	—	youth hostels	
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	—	—	3	—	of which school youth hostels	
kempingi	—	—	—	—	camping sites	
pola biwakowe.....	—	—	—	—	tent camp sites	
ośrodki wczasowe	2	—	5	2	holiday centres	
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	7	10	15	2	training-recreational centres	
domy pracy twórczej	1	3	3	—	creative arts centres	
zespoły domków turystycznych	1	1	—	—	complexes of tourist cottages	
hostele	—	2	—	1	hostels	
pokoje gościnne	1	1	—	1	rooms for rent	
kwatery agroturystyczne	—	—	2	—	agrotourism lodging	
inne obiekty	4	4	7	1	miscellaneous facilities	

Sport

Sport

TABL. 15 (191). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
 Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2014	2016	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS					
Jednostki organizacyjne	350	109	93	88	Organizational entities
Członkowie	32298	19727	18317	10731	Members
Ćwiczący ^a	45498	36790	18701	8805	Persons practising sports ^a
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS					
Jednostki organizacyjne	1581	1319	1370	1495	Organizational entities
Członkowie	130109	101934	116052	134199	Members
Ćwiczący	121591	95932	110064	131869	Persons practising sports
w tym w wieku do 18 lat	88173	70499	80841	97574	of which aged up to 18 years
mężczyźni	87677	67746	78372	94698	males
kobiety	33914	28186	31692	37171	females
Sekcje sportowe	3609	2970	2637	2684	Sports sections
Trenerzy	1521	1487	1915	2964	Coaches
klasy M (mistrzowskiej)	83	89	128	.	M (master-class)
klasy I	205	183	322	.	I class
klasy II	1233	1215	1465	.	II class
Instruktorzy sportowi	2774	2474	2767	2568	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	1831	1295	971	985	Other persons conducting sports activities

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

TABL. 16 (192). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH W 2016 R.**
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2016
 As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka sportowa	13	792	673	767	24	11	Sports acrobatics
Badminton	22	731	287	522	13	26	Badminton
Boks	22	754	113	417	26	34	Boxing
Fitness	9	435	435	60	1	14	Sports aerobics
Gimnastyka artystyczna	14	1486	1425	1330	23	25	Rhythmic gymnastics
Gimnastyka sportowa	26	815	538	792	22	22	Artistic gymnastics

TABL. 16 (192). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH W 2016 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2016 (cont.)
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Jeździectwo ^a	60	961	685	466	25	146	Equestrian sport ^a
Judo	69	6990	1766	6735	103	101	Judo
Jujitsu	15	610	129	352	15	28	Jujitsu
Karate ^a	57	5553	1640	4687	47	121	Karate ^a
Kick-boxing	22	910	210	619	13	28	Kick-boxing
Kolarstwo ^a	30	591	90	314	7	27	Cycling ^a
Koszykówka	157	6754	2501	5455	168	120	Basketball
Lekkoatletyka	183	5956	2873	5079	145	136	Athletics
Łucznictwo	12	339	126	224	17	12	Archery
Łyżwiarstwo ^a	10	850	559	761	15	52	Skating ^a
Orientacja sportowa	9	328	116	171	5	15	Orienteering
Piłka nożna	633	47028	3101	37931	1391	499	Football
Piłka nożna halowa (futsal)	53	1543	294	1008	20	19	Indoor football
Piłka ręczna	152	5810	2494	4929	128	96	Handball
Piłka siatkowa	303	10379	5831	8726	231	223	Volleyball
Piłka siatkowa plażowa	14	338	210	233	5	9	Beach volleyball
Pływanie	82	4754	2186	4401	130	94	Swimming
Rugby	8	580	63	310	20	17	Rugby
Sport motorowy ^a	13	482	49	101	10	29	Motorsport ^a
Strzelectwo sportowe ^a	36	8877	741	431	38	125	Sport shooting ^a
Sumo	5	413	113	363	2	9	Sumo
Szachy	36	1377	385	1018	11	46	Chess
Szermierka	9	783	281	603	23	13	Fencing
Taekwon-do ITF	9	652	198	509	10	9	Taekwon-do ITF
Taekwon-do WTF	6	716	283	654	11	16	Taekwon-do WTF
Taniec sportowy	20	2209	1898	1856	17	54	Dance sport
Taniec towarzyski	15	688	444	321	13	23	Ballroom dancing
Tenis	48	3397	1393	2342	71	63	Tennis
Tenis stołowy	161	3569	1145	2838	43	112	Table tennis
Unihokej	54	1470	625	1379	19	27	Floorball
Wioslarstwo	6	312	107	200	11	10	Rowing
Wrotkarstwo	11	499	295	480	8	18	Skating
Wspinaczka sportowa	4	1150	272	105	—	31	Sport climbing
Wspinaczka wysokogórska	2	674	156	24	—	13	Mountaineering
Zapasy w stylu klasycznym	10	629	90	555	19	8	Greco-Roman wrestling
Zapasy w stylu wolnym	16	413	147	386	14	16	Free style wrestling
Żeglarstwo ^a	23	711	209	331	16	43	Sailing ^a

^a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).
^a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- **badania stosowane** (w tym badania przemysłowe), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce. Prowadzone są w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług. Badania te uwzględniają tworzenie elementów składowych systemów złożonych, budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub w środowisku symulującym istniejące systemy;
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej prezentuje się zgodnie z metodologią stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)** oraz w układzie **sektorów instytucjonalnych**.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 995/2012 z dnia 26 X 2012 r. statystyki dotyczące działalności badawczo-rozwojowej na poziomie regionalnym zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Wzorem lat ubiegłych dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

1. Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują:

- 1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

Research and development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

Research and development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- **applied research** (of which industrial research), i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice. It is conducted to develop new products, processes and services or to bring about a significant improvement in existing products, processes, services. This type of research comprises the creation of components of complex systems, construction of prototypes in laboratory environment or in environment simulating existing systems;
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

*Data on research and development are presented in accordance with methodology applied by Eurostat, in a breakdown by **Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev. 2)** and by **institutional sectors**.*

According to Commission Implementing Regulation (EU) No 995/2012 of 26 X 2012 statistics on Research and Development at regional level have been compiled on the basis of local units data. As in previous years, data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

1. Information regarding research and development covers:

- 1) **dedicated research entities**, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or their direct support; they include:

- a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 572, z późn. zm.),
  - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r. poz. 1158),
  - c) szkoły wyższe,
  - d) pozostałe, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **podmioty gospodarcze**, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą prace badawczo-rozwojowe.
2. Do **pracujących** (do 2015 r. zatrudnionych) w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:
- 1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych**:
    - a) pracowników naukowych, naukowo-dydaktycznych, badawczo-technicznych, inżynierskich i technicznych w jednostkach wyspecjalizowanych badawczo oraz uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
    - b) pracowników naukowych i innych pracujących w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawcze i rozwojowe;
  - 2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** — pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
  - 3) w kategorii **pozostały personel** — pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczych i rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.
3. Dane o **pracujących** (do 2015 r. zatrudnionych) dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R; podane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (tabl. 2) i w tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 1).

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (ECP) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby faktycznie pracujących w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

Dane o **pracujących — personelu wewnętrznym** (w osobach i w tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy) w 2016 r. obejmują pracujących w danej jednostce w ramach etatowego i pozaetatowego czasu pracy. Dane do 2015 r. prezentowane:

- 1) w osobach obejmowały wyłącznie zatrudnionych w ramach etatowego czasu pracy,
- 2) w tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy obejmowały zatrudnionych w ramach etatowego i pozaetatowego czasu pracy oraz niezatrudnionych w danej jednostce, a wykonujących na jej rzecz prace B+R na podstawie umów cywilnoprawnych.

- a) *scientific institutes of the Polish Academy of Sciences, operating on the basis of the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (unified text: Journal of Laws 2016 item 572, with later amendments),*
  - b) *research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (unified text: Journal of Laws 2017 item 1158),*
  - c) *higher education institutions,*
  - d) *others, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development” or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;*
- 2) **economic entities** which apart from their main activity conduct research and development.

2. **Employed persons** (up to 2015 employees) in R&D include:

1) **researchers (RSE):**

- a) *researchers, academics, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in dedicated research units and students of doctoral studies conducting R&D,*
  - b) *researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D;*
- 2) **technicians and equivalent staff** are persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff** include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data on **employed persons** (up to 2015 employees) cover personnel directly engaged in R&D; data are presented in two approaches, i.e. in persons (table 2) and full-time equivalents (tables 1).

Full-time equivalents (FTE) is a conversion unit used to determine the number of person actually employed in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Data on **employed persons — internal personnel** (in persons and full-time equivalents) in 2016 covered persons employed in a given entity under employment contracts and civil law contracts. Data up to 2015 presented in:

- 1) *persons covered only employees under employment contracts,*
- 2) *full-time equivalents covered employees under employment contracts and civil law contracts as well as persons not employed in a given entity but performing R&D for it under of civil law contracts.*

W 2016 r. osoby niezatrudnione w danej jednostce, a wykonujące na jej rzecz prace B+R w ramach umów cywilnoprawnych lub nieodpłatnie (na zasadzie wolontariatu), zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

4. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują:

- **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne;
- **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych. W 2016 r. zawierają także m.in. nakłady poniesione na wartości niematerialne i prawne oraz oprogramowanie komputerowe, które do 2015 r. zaliczano do nakładów bieżących.

5. W działalności badawczej i rozwojowej, zgodnie z Klasyfikacją Dziedzin Nauki i Techniki OECD, wyodrębnia się sześć podstawowych dziedzin nauk: przyrodnicze, inżynieryjne i techniczne, medyczne i o zdrowiu, rolnicze i weterynaryjne, społeczne oraz humanistyczne łącznie ze sztuką.

6. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową (tabl. 5) prezentuje się w układzie **sektorów instytucjonalnych**, według kryteriów zbieżnych ze stosowanymi w systemie rachunków narodowych. Dodatkowo wyodrębniono sektor szkolnictwa wyższego. Sektory instytucjonalne występują zarówno jako **sektory wykonawcze**, jak i **sektory finansujące**, z których środki te pochodzą. Wyróżnia się następujące sektory instytucjonalne:

- 1) **sektor rządowy** — podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych w systemie rachunków narodowych z wyłączeniem publicznych szkół wyższych,
- 2) **sektor przedsiębiorstw** — krajowe podmioty gospodarcze, klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektorów przedsiębiorstw niefinansowych, instytucji finansowych oraz gospodarstw domowych, z wyłączeniem prywatnych szkół wyższych,
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** — krajowe szkoły wyższe: publiczne i prywatne (w tym organizacje wyznaniowych) oraz podległe im instytuty, centra badawcze i kliniki. Od 2016 r. do tego sektora zaliczane są również instytuty PAN oraz instytuty badawcze prowadzące studia doktoranckie;
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** — krajowe podmioty klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektora instytucji niekomercyjnych dzia-

*In 2016 persons not employed in a given entity but performing R&D for it under civil law contracts or without remuneration (voluntary work) were included in **external personnel**.*

4. *Expenditures on research and development include:*

- **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures;
- **external expenditures**, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.

Capital R&D expenditures include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project. In 2016 they included also, i.a. expenditures on intangible assets and computer software which up to 2015 were included in current expenditures.

5. *In research and development, according to the OECD Field of Science and Technology Classification there are six main fields of science: natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities including the arts.*

6. *Data on expenditures on research and development (table 5) are presented in a breakdown by **institutional sectors**, on the basis of criteria coinciding with the ones used in the system of national accounts. Additionally, higher education sector was distinguished. Institutional sectors are distinguished as **performance sectors** as well as **financing sectors** which provide outlays on research and development. The following institutional sectors can be distinguished:*

- 1) **government sector** — *entities of government and local self-government institutions sector in the system of national accounts; excluding public higher education institutions,*
- 2) **business enterprise sector** — *national economic entities classified in the system of national accounts into non-financial corporations, financial corporations or households sector; excluding public higher education institutions,*
- 3) **higher education sector** — *national higher education institutions and institutes, research centres or clinics supervised by them. Since 2016 this sector has included institutes of the Polish Academy of Sciences and research institutes offering doctoral studies,*

lających na rzecz gospodarstw domowych, z wyłączeniem szkół wyższych organizacji wyznaniowych,

- 5) **zagranica** — wyłącznie wśród sektorów finansujących i obejmuje jednostki będące nierezydentami, które dokonują transakcji z jednostkami instytucjonalnymi będącymi rezydentami lub mającymi inne powiązania gospodarcze z rezydentami. Włączone są tu instytucje i organy Unii Europejskiej oraz organizacje międzynarodowe i ponadnarodowe.

7. **Działalność innowacyjna** obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym, których celem jest opracowanie i wdrożenie innowacji. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowywania i wdrażania (wprowadzania na rynek) nowych lub istotnie ulepszonych, w zakresie swoich cech i zastosowań, produktów (wyróbów, usług) — **innowacja produktowa** oraz zastosowania nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, a także z zakresu logistyki, zaopatrzenia, dystrybucji i wspierających procesy w przedsiębiorstwie — **innowacja procesowa**, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa.

Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: badania naukowe i prace rozwojowe (B+R), zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw — patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania komputerowego, nakłady inwestycyjne na środki trwale niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe przygotowania do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych.

Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

8. **Wynalazek podlegający opatentowaniu** — bez względu na dziedzinę techniki — jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

9. **Wzór użytkowy podlegający ochronie** jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

4) **private non-profit sector** — entities classified in the system of national accounts into non-profit institutions serving households; excluding ecclesiastical academies,

5) **abroad** — only distinguished among financing sectors and covers non-resident units carrying out transactions with resident institutional units or units which have other economic connections with residents. European Union institutions and bodies as well as international and transnational organisations are included.

7. **Innovation activity** comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial actions aimed at developing and implementing innovations. Data presented in the section include innovation activity in industry and concern the development and implementation (introduction on the market) of new or significantly improved products (goods and services) with regard to their features and applications — **product innovation** and applications of new or significantly improved production methods and those in the area of logistics, supply, distribution and methods supporting processes in enterprises — **process innovation** in which this products and processes are novel at least for the enterprise.

Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, acquisition of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights — patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of computer software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparations for the implementation of product and process innovations.

A **new product** is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.

A **significantly improved product** is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.

8. A **patentable invention** — regardless of the field of technology — is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

9. An **utility model eligible for protection** — a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object permanent form.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do wybranych sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja”, „Budownictwo”, „Handel; naprawa pojazdów samochodowych”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Zakwaterowanie i gastronomia”, „Informacja i komunikacja”, „Obsługa rynku nieruchomości”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), „Administrowanie i działalność wspierająca”, „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego). W 2016 r. w kraju badaniem objęto 17,7 tys. przedsiębiorstw (tj. 18,3% ich ogólnej liczby).

3. Pojęcie **administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. **Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa** polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Information society

1. *The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.*

2. *Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply”, “Water supply; sewerage and waste management and remediation activities”, “Construction”, “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”, “Transportation and storage”, “Accommodation and food service activities”, “Information and communication”, “Real estate activities”, “Professional, scientific and technical activities” (excluding veterinary activities), “Administrative and support service activities”, “Other service activities” (repair of computers and communication equipment). In 2016 the survey in country covered 17,7 thous. enterprises (i.e. 18,3% of total enterprises).*

3. ***Public authorities** refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.*

4. ***E-commerce conducted by enterprise** type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on a enterprises website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the email messages typed manually.*

Nauka i technika
Science and technology

TABL. 1 (193). **PODMIOTY ORAZ PRACUJĄCY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
ENTITIES AND INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. PODMIOTY^b
ENTITIES^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	322	439	1103	1200	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	177	210	287	302	<i>of which R&D dedicated entities</i>
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	41	41	37	37	<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze	95	70	70	71	<i>research institutes</i>
szkoły wyższe	29	40	43	42	<i>higher education institutions</i>
pozostałe	12	59	137	152	<i>others</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	#	#	#	#	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	87	128	325	378	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	83	121	298	344	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	#	#	#	#	<i>Construction</i>
Usługi ^c	231	307	759	803	<i>Services^c</i>

B. PRACUJĄCY^d
INTERNAL PERSONNEL^d

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>				pra- cowni- cy nauko- wo-ba- dawczy resea- rchers	techni- cy i praco- wnicy równo- rzędni techni- cians and equi- valent staff		pozo- stały perso- nel other sup- porting staff
OGÓŁEM	24939	27078	33949	35514	27230	4973	3312	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	22765	21796	22327	21926	16388	3299	2238	<i>of which R&D dedicated entities</i>
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	3408	3356	3875	3589	2602	585	403	<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze	11021	9805	8616	8261	5107	1836	1317	<i>research institutes</i>
szkoły wyższe	8170	#	8177	8475	7314	721	440	<i>higher education institutions</i>
pozostałe	166	#	1659	1600	1365	157	78	<i>others</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	#	#	#	#	#	#	#	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	1082	2005	2644	3237	2302	654	281	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	1036	1966	2457	3148	2242	647	259	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	#	#	#	#	#	#	#	<i>Construction</i>
Usługi ^c	23857	25010	31193	32105	24802	4295	3008	<i>Services^c</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 254. ^b Stan w dniu 31 XII. ^c Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G—U). ^d W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC); w latach 2005, 2010 i 2015 zatrudnieni.

^a See general notes, item 3 on page 254. ^b As of 31 XII. ^c Concern other sections of activity (G—U). ^d In full-time equivalents (FTE); in 2005, 2010 and 2015 employees.

TABL. 3 (195). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016				
	ogółem grand total				nakłady expenditures			
					bieżące current		inwestycyjne ^b capital expenditures ^b	
					razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne ^c of which machinery, technical equipment ^c
w mln zł in mln zł								
OGÓŁEM..... TOTAL	2322,8	4248,7	6946,1	6878,4	5371,5	2745,6	1506,8	845,1
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo..... of which R&D dedicated entities	1984,9	3256,8	4269,9	3555,2	2930,1	1298,9	625,1	358,4
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk..... scientific institutes of the Polish Academy of Sciences	384,4	657,3	776,3	668,6	613,6	338,0	55,1	46,9
instytuty badawcze..... research institutes	1201,2	1651,3	1703,4	1286,0	1050,2	509,5	235,8	162,8
szkoły wyższe..... higher education institutions	376,9	#	1431,9	1115,2	937,7	279,1	177,5	80,5
pozostałe..... others	22,5	#	358,2	485,4	328,6	172,3	156,7	68,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	#	#	#	#	#	#	#	#
Przemysł..... Industry	147,5	442,8	779,3	695,4	479,2	246,4	216,3	149,7
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	143,9	438,2	642,1	680,4	470,8	242,2	209,6	144,7
Budownictwo..... Construction	#	#	#	#	#	#	#	#
Usługi ^d ..... Services ^d	2175,0	3798,5	6139,8	6135,3	4866,2	2478,4	1269,0	694,9

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 255. ^c Dotyczy „maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi” oraz „środków transportu”. ^d Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G—U).

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets. ^b See general notes, item 4 on page 255. ^c Concerns „machinery, technical equipment and tools” as well as „transport equipment”. ^d Concern other sections of activity (G—U).

TABL. 4 (196). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK**
(ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD
OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	4248,7	6946,1	6878,4	TOTAL
Nauki przyrodnicze	1201,0	1523,9	1560,9	Natural sciences
Nauki inżynieryjne i techniczne	2052,9	3772,2	3392,2	Engineering and technology
Nauki medyczne i nauki o zdrowiu ...	480,6	858,4	756,8	Medical and health sciences
Nauki rolnicze i weterynaryjne	186,8	218,1	200,5	Agricultural and veterinary sciences
Nauki społeczne	229,4	378,1	769,1	Social sciences
Nauki humanistyczne i sztuki	98,0	195,4	198,9	Humanities and the art

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (197). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA**
(ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SOURCE
OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	4248,7	6946,1	6878,4	100,0	100,0	100,0	TOTAL
sektor:							sector:
Rządowy	2760,7*	3133,1	2922,2	65,0	45,1	42,5	Government
Przedsiębiorstw	962,3*	2631,2*	3391,0	22,7*	37,9	49,3	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego	49,6	76,4	67,2	1,2	1,1	1,0	Higher education
Prywatnych instytucji nieko- mercyjnych	10,2*	20,8*	23,3	0,2	0,3	0,3	Private non-profit
Zagranica	465,9	1084,6	474,7	11,0	15,6	6,9	Abroad

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 255.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets; see general notes, item 6 on page 255.

TABL. 6 (198). **NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF ACTIVITY
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe <i>Experi- mental devel- opment</i>	SPECIFICATION
		podsta- wowe <i>basic</i>	stosowane <i>applied</i>		
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM 2005	1943,7	713,7	536,6	693,3	TOTAL
2010	3459,7	1378,6	829,9	1251,2	
2015	5316,0	1651,0	1189,2	2475,9	
2016	5371,5	1807,9	1005,6	2558,1	
w tym podmioty wyspecjalizowane					
badawczo.....	2930,1	1533,7	702,6	693,8	<i>of which R&D dedicated entities</i>
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk.....	613,6	536,2	43,6	33,8	<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze.....	1050,2	#	#	372,4	<i>research institutes</i>
szkoły wyższe.....	937,7	712,2	85,3	140,1	<i>higher education institutions</i>
pozostałe.....	328,6	#	#	147,5	<i>others</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybac- two.....	#	#	#	#	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł.....	479,2	52,5	92,3	334,3	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe.....	470,8	52,5	90,4	327,9	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo.....	#	#	#	#	<i>Construction</i>
Usługi ^b	4866,2	1755,0	906,6	2204,5	<i>Services^b</i>

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G—U).

a Internal, depreciation of fixed assets. b Concern other sections of activity (G—U).

TABL. 7 (199). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	76,3	78,9	74,7	78,8	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane					
badawczo.....	76,4	80,4	78,6	81,1	<i>of which R&D dedicated entities</i>
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk.....	89,2	84,5	81,5	84,1	<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze.....	75,5	79,2	77,4	78,7	<i>research institutes</i>
szkoły wyższe.....	70,4	80,5	79,9	83,0	<i>higher education institutions</i>
pozostałe.....	93,6	75,6	36,7	72,3	<i>others</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybac- two.....	—	#	#	#	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł.....	57,0	69,3	33,8	67,5	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe.....	55,7	68,7	33,7	67,5	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo.....	—	#	37,5	25,5	<i>Construction</i>
Usługi ^a	77,1	79,3	77,8	79,9	<i>Services^a</i>

^a Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G—U).

a Concern other sections of activity (G—U).

TABL. 8 (200). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE ^a W 2016 R.**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY ^a IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty — w % — wprowadzone na rynek w latach 2014—2016 Products — in % — introduced into the market during 2014—2016			
	ogółem <i>grand total</i>	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone <i>of which new or significantly improved product</i>		w tym eksport ogółem <i>of which export total</i>
		dla rynku <i>to the market</i>	tylko dla przedsiębiorstwa <i>only to the enterprise</i>	
OGÓŁEM	5,8	3,3	2,5	3,1
TOTAL				
sektor publiczny	0,8	0,7	0,1	0,0
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	6,8	3,9	3,0	3,8
<i>private sector</i>				
W tym przetwórstwo przemysłowe	7,8	4,4	3,4	4,3
Of which manufacturing				
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych	4,8	2,7	2,2	0,9
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja napojów	3,4	0,4	2,9	0,4
<i>Manufacture of beverages</i>				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	25,8	5,2	20,6	6,2
<i>Manufacture of paper and paper products</i>				
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	17,1	15,9	1,2	0,9
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	15,9	2,2	13,7	11,2
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>				
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	11,0	6,0	5,1	2,9
<i>Manufacture of pharmaceutical products ^Δ</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucz- nych	9,4	8,9	0,5	4,7
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	6,3	4,1	2,1	2,3
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	9,5	2,7	6,8	1,1
<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>				
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicz- nych i optycznych	9,0	2,6	6,3	5,6
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>				
Produkcja urządzeń elektrycznych	28,0	23,7	4,3	24,5
<i>Manufacture of electrical equipment</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	20,8	18,4	2,5	16,9
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przy- czep i naczep ^Δ	3,9	3,2	0,7	1,7
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta; dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2014—2016.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices; apply to products introduced into the market during 2014—2016.

TABL. 9 (201). PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW
 WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2014—2016
 INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION
 DURING 2014—2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2014—2016 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2014—2016</i>			
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM ..... TOTAL	39,7	27,3	15,5	32,6
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	39,5	14,8	6,2	37,0
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	39,6	28,4	16,2	32,3
w tym: <i>of which:</i>				
Przetwórstwo przemysłowe ..... Manufacturing	40,6	29,7	17,0	33,1
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych..... <i>Manufacture of food products</i>	32,5	25,4	12,4	27,3
Produkcja napojów..... <i>Manufacture of beverages</i>	53,3	40,0	26,7	40,0
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji..... <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	33,3	18,2	9,1	30,3
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	67,3	49,1	25,5	56,4
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ ..... <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	60,0	56,0	28,0	36,0
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	45,2	32,3	23,7	36,6
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	31,9	31,9	21,3	23,4
Produkcja metali..... <i>Manufacture of basic metals</i>	39,1	30,4	30,4	34,8
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	32,8	19,0	10,3	31,9
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicz- nych i optycznych..... <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	80,8	61,5	42,3	61,5
Produkcja urządzeń elektrycznych..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	65,7	54,3	34,3	54,3
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	49,1	43,9	22,8	31,6
Produkcja pojazdów samochodowych, przy- czep i naczep ^Δ ..... <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	55,6	33,3	16,7	50,0

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (202). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures				
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and development activity ^b	na zakup oprogramowania on the acquisition of the software	inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acquisition of machinery and technical equipment and tools as well as transport equipment ^c	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
		w tys. zł. in thous. zł				
OGÓŁEM 2005	3533896	286282	54248	1564613	8118	125850
TOTAL 2010	6031164	780003	159064	1988568	16889	134472
..... 2015	#	825652	85828	2754286	#	#
..... 2016	3798492	679923	96422	2363247	3717	75858
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe	3125541	639857	#	1949389	3117	#
Manufacturing w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych..... Manufacture of food products	1058248	31031	2463	845920	431	17473
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji..... Printing and reproduction of recorded media	38356	11213	#	#	#	—
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych..... Manufacture of chemicals and chemical products	197374	40264	#	84308	299	#
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ ..... Manufacture of pharmaceutical products ^Δ	178521	149094	391	9313	1014	12599
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych..... Manufacture of rubber and plastic products	69665	22342	333	37927	#	#
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... Manufacture of other non-metallic mineral products	38977	8218	#	20114	146	#
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... Manufacture of metal products ^Δ	108497	44265	1280	40338	50	4874
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych..... Manufacture of computer, electronic and optical products	67536	52836	394	#	#	929
Produkcja urządzeń elektrycznych..... Manufacture of electrical equipment	323967	163000	1032	#	144	3144
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	134627	41859	405	38445	#	424
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	578072	36122	59663	#	#	—

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (203). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym środki Of which funds		
		własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not re-payable)	kredyty bankowe bank credits
O G Ó Ł E M 2005	3533896	3081947	56018	381397
T O T A L 2010	6031164	4884081	620359	144700
..... 2015	#	4216575	280129	314051
..... 2016	3798492	3379102	80822	250760
W tym przetwórstwo przemysłowe	3125541	2784219	23173	241661
Of which manufacturing				
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych.....	1058248	871508	#	#
<i>Manufacture of food products</i>				
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji.....	38356	23190	5059	#
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	197374	154877	#	#
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>				
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	178521	168026	#	—
<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	69665	63462	#	#
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja metali	7773	#	—	—
<i>Manufacture of basic metals</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	108497	71741	#	#
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>				
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	67536	61779	#	—
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>				
Produkcja urządzeń elektrycznych.....	323967	322705	597	—
<i>Manufacture of electrical equipment</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	134627	133140	—	#
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 12 (204). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	431	701	983	848	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	285	326	492	811	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	127	158	142	184	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne.....	137	116	88	88	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (205). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery ^b	92,2	97,0	95,1	96,0	Computers ^b
Dostęp do Internetu	87,7	96,2	94,1	94,7	Internet access
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	49,5	74,5	93,9	94,4	Internet access via broadband connection ^c
w tym mobilne łącze szerokopasmowe	.	30,0	75,2	75,3	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	57,3	73,7	71,9	72,6	Own Website
Media społecznościowe ^d	.	.	28,9	35,3	Social media ^d

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne np. laptopy (notebooki); w latach 2015 i 2016 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych z innymi urządzeniami na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. — urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). ^c W 2005 r. bez dostępu mobilnego wykorzystującego co najmniej technologię trzeciej generacji (3G), tzn. sieć cyfrową telefonii komórkowej o poszerzonej pojemności umożliwiającej transmisję pakietową. ^d Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multimediów i narzędzi wymiany informacji Wiki.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2015 and 2016 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 — handheld computers (palmtops, PDAs). ^c In 2005 excluding mobile broadband connection using at least 3G technology, i.e. digital mobile network of broadened volume enabling video and package transmission. ^d Social networks, blogs, multimedia content sharing websites, Wiki based knowledge sharing tools.

TABL. 14 (206). CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a

PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną ^b	66,0	94,1	94,5	94,6	Enterprises using the Internet in their contacts with public administration ^b
Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe	12,6	11,7	17,5	15,5	Enterprises receiving orders via computer networks
Przedsiębiorstwa składające zamówienia przez sieci komputerowe	28,7	20,7	42,4	38,7	Enterprises sending orders via computer networks

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Przedsiębiorstwa wykorzystują Internet głównie w celu: pozyskiwania informacji, pobierania i odsyłania wypełnionych formularzy, obsługi procedur administracyjnych oraz składania ofert dotyczących zamówień publicznych.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Enterprises use the Internet mainly for: obtaining information, downloading and returning filled in forms, treating an administrative procedure, submitting a proposal in a public electronic tender system.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen ok. 1400—1800 reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

System wag opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. — COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług — VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych ok. 440 targowiskach na terenie całego kraju, w tym na 46 targowiskach w województwie mazowieckim.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of about 1400—1800 representatives of goods and services.

Price indices of consumer goods and services have been calculated applying the system of weights from the year preceding the one under the survey.

The weight system was based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, derived from the household budgets survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP, until 2013 — COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers.

Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax — VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products provided every month by a network of interviewers collecting it on about 440 selected marketplaces throughout the country, of which 46 marketplaces in Mazowieckie voivodship.

Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (207). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>				
OGÓŁEM	102,1	102,4	99,1	99,5	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,6	102,9	98,4	100,8	<i>Food and non-alcoholic beverages</i>
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,7	104,9	101,3	100,8	<i>Alcoholic beverages and tobacco</i>
Odzież i obuwie	97,2	98,2	95,4	96,1	<i>Clothing and footwear</i>
Mieszkanie	102,7	102,2	100,4	99,5	<i>Dwelling</i>
Zdrowie	102,1	103,0	101,4	99,3	<i>Health</i>
Transport	103,7	105,2	91,7	94,6	<i>Transport</i>
Rekreacja i kultura	101,5	100,9	100,8	99,5	<i>Recreation and culture</i>
Edukacja	104,1	101,6	101,5	101,1	<i>Education</i>

TABL. 2 (208). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł <i>in zł</i>				
Ryż — za 1 kg	3,06	4,73	4,03	3,91	<i>Rice — per kg</i>
Chleb pszenno-żytni — za 0,5 kg	1,37	1,81	2,07	2,03	<i>Wheat-rye bread — per 0,5 kg</i>
Makaron jajeczny — za 400 g	4,06	3,72	3,91	3,94	<i>Egg pasta — per 400 g</i>
Mąka pszenna — za 1 kg	1,61	1,95	2,78	2,81	<i>Wheat flour — per kg</i>
Mięso wołowe z kością (rostbef) — za 1 kg	15,79	18,86	23,82	23,91	<i>Beef meat, bone-in (roast beef) — per kg</i>
Mięso wieprzowe z kością (schab środ- kowy) — za 1 kg	14,06	14,00	14,80	15,02	<i>Pork meat, bone-in (centre loin) — per kg</i>
Kurczęta patroszone — za 1 kg	5,92	6,60	7,21	7,01	<i>Disembowelled chicken — per kg</i>
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	19,91	22,45	23,71	23,93	<i>Pork ham, boiled — per kg</i>
Kielbasa wędzona — za 1 kg	12,21	14,26	16,67	16,56	<i>Sausage smoked — per kg</i>
Filety z morskczuka mrożone — za 1 kg	14,11	18,18	20,85	22,12	<i>Fillets of hake, frozen — per kg</i>
Karp świeży — za 1 kg	12,21	13,67	14,09	14,08	<i>Fresh carp — per kg</i>
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg	8,67	9,27	12,43	12,55	<i>Salted herring, headless — per kg</i>
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane — za 1 l	2,51	2,91	2,92	2,77	<i>Cows' milk, fat content 3–3,5%, sterilized — per l</i>
Ser twarogowy półtłusty — za 1 kg	9,80	12,23	14,80	14,43	<i>Semi-fat cottage cheese — per kg</i>
Ser dojrzewający — za 1 kg	16,55	17,64	18,07	17,65	<i>Ripening cheese — per kg</i>
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% — za 200 g ^a	1,42	1,73	1,61	1,59	<i>Sour cream, fat content 18% — per 200 g^a</i>
Jaja kurze świeże — za 1 szt.	0,36	0,50	0,54	0,52	<i>Hen eggs, fresh — per piece</i>
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% — za 200 g	3,16	4,31	4,24	4,22	<i>Fresh butter, fat content about 82,5% — per 200 g</i>
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	4,78	6,01	6,18	6,15	<i>Rape-oil, domestic production — per l</i>
Pomarańcze — za 1 kg	5,09	6,29	5,31	5,71	<i>Oranges — per kg</i>
Jablka ^b — za 1 kg	1,98	2,50	2,45	2,45	<i>Apples^b — per kg</i>
Buraki ^b — za 1 kg	1,26	1,64	1,59	1,72	<i>Beetroots^b — per kg</i>
Marchew ^b — za 1 kg	1,51	1,97	2,30	2,11	<i>Carrots^b — per kg</i>
Ziemniaki ^b — za 1 kg	0,93	1,47	1,25	1,36	<i>Potatoes^b — per kg</i>

^a W latach 2005 i 2010 — za 200 ml. ^b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

^a In 2005 and 2010 — per 200 ml. ^b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2 (208). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)
 RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Cukier biały kryształ — za 1 kg	3,16	2,86	2,33	2,90	White sugar, crystallized — per kg
Kawa naturalna mielona — za 250 g	4,69	6,37	6,98	7,13	Natural coffee, ground — per 250 g
Herbata czarna, liściasta — za 100 g	2,32	3,70	3,86	3,95	Black tea, leaf — per 100 g
Wódka czysta 40% — za 0,5 l	20,09	20,13	25,46 ^c	24,88 ^c	Vodka pure 40% — per 0,5 l
Papierosy — za 20 szt.	5,21	9,10	12,78	13,24	Cigarettes — per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny — za 1 kpl.	487,27	489,35	625,64 ^c	622,58 ^c	Men's suit fabrics of wool — per set
Półbuty męskie skórzane, na podszewie nieskórzanej — za 1 parę	154,05	165,58	202,12	203,33	Men's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszewie nieskórzanej — za 1 parę	140,76	167,70	192,91	195,58	Women's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	26,49	32,73	40,93	39,65	Resoling men's shoes — per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m ³	2,16	2,88	3,58	3,65	Cold water by municipal water-system — per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^d — za 1 kWh	0,42	0,57	0,66	0,65	Electricity for households (all-day tariff) ^d — per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych — za 1 kWh ^{de}	1,47	2,38	0,23	0,21	Natural net-gas, high-methanated for households — per kWh ^{de}
Węgiel kamienny — za 1 t.	480,97	744,73	809,35	788,18	Hard coal — per t
Ciepła woda — za 1 m ³	14,36	19,01	22,92	23,08	Hot water — per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych — za 1 m ² p u	2,82	2,94	3,32	3,47	Heating of dwellings — per m ² of useful floor area
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 340 l ^f	1384	1330	1097	1127	Fridge-freezer, capacity about 340 l ^f
Pralka automatyczna typu domowego, na 5–7 kg suchej bielizny ^g	1310	1134	1264	1271	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5–7 kg ^g
Odkurzacz typu domowego	329,77	380,46	366,10	324,15	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	158,25	176,38	208,13	211,91	Iron with duschsystem
Proszek do prania — za 300 g ^h	3,00	4,56	5,21	5,32	Washing powder — per 300 g ^h
Benzyna silnikowa bezolowiowa, 95-oktanowa — za 1 l	4,03	4,63	4,66	4,36	Unleaded 95 octane motor petrol — per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,18	2,59	3,29	3,18	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna — za 5 km	13,55	15,15	16,14	16,50	Taxi daily fare — for 5 km distance
Bilet normalny do kina	12,87	16,18	19,71	20,39	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	57,32	74,85	83,86	86,18	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	62383	76354	173083	174843	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa 2-rzędowa, zawieszana	9837	13608	14281	14672	Tractor potato elevator digger 2-row, mounted
Mocznik nawozowy 46% N — za 25 kg	23,96	32,39	41,83	40,39	Urea, nutritive content 46% N — per 25 kg
Przemiał pszenicy — za 1 dt	16,60	14,00	27,67	27,67	Grinding of wheat — per dt
Badanie kliniczne krowy	21,01	28,76	30,78	31,02	Cow's clinical examination

^c Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^d Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi. ^e W latach 2005 i 2010 — za 1 m³. ^f W 2005 r. — poj. ok. 320 l, w 2010 r. — poj. ok. 300 l. ^g W latach 2005 i 2010 — na 5 kg suchej bielizny. ^h W latach 2005 i 2010 — za 400 g, w 2015 r. — za 280 g.

^c Due to the changes of representative item covered by the price survey data not fully comparable to those published in the previous Year-book. ^d Including standing and variable charges. ^e In 2005 and 2010 — per 1 m³. ^f In 2005 — capacity about 320 l, in 2010 — capacity about 300 l. ^g In 2005 and 2010 — dry-linen capacity not exceeding 5 kg. ^h In 2005 and 2010 — per 400 g, in 2015 — per 280 g.

TABL. 3 (209). PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych — za 1 dt:					Consumer and for feeds cereal grain — per dt:
pszenicy	38,25	60,86	67,52	62,93	wheat
żyta	25,28	42,41	50,10	50,79	rye
jęczmienia	40,26	50,47	59,36	56,24	barley
owsa i mieszanek zbożowych	34,49	42,15	48,39	56,04	oats and cereal mixed
pszenżyta	31,52	47,45	54,02	56,02	triticale
Ziemniaki — za 1 dt	34,21	56,90	52,98	54,59	Potatoes — per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	45,53	66,19	56,16	56,05	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe — za 1 dt	18,31	11,12	11,92	12,66	Sugar beets — per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy — za 1 dt ...	74,88	133,58	147,70	162,18	Industrial rape and turnip rape — per dt
Liście tytoniu — za 1 dt	160,56	635,46	577,47	743,39	Raw tobacco — per dt
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					Animals for slaughter — per kg:
bydło (bez cieląt)	4,15	4,35	5,56	5,30	cattle (excluding calves)
cielęta	10,23	8,66	9,60	8,84	calves
trzoda chlewna	3,86	3,92	4,29	4,70	pigs
drób	2,93	3,21	3,64	3,44	poultry
Mleko krowie — za 1 l	0,90	1,06	1,12	1,10	Cows' milk — per l
Jaja kurze konsumpcyjne — za 1 szt.	0,21	0,19	0,24	0,18	Consumer hen eggs — per piece

TABL. 4 (210). PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż — za 1 dt:					Cereal grain — per dt:
pszenicy	43,84	63,54	75,44	75,11	wheat
żyta	29,36	41,09	53,67	55,11	rye
jęczmienia	43,27	55,69	70,25	68,87	barley
owsa	33,06	44,18	55,54	56,62	oats
pszenżyta	37,56	48,68	61,16	60,59	triticale
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) — za 1 dt	52,61	97,76	84,73	98,16	Potatoes (excluding edible early kinds) — per dt
Zwierzęta gospodarskie — za 1 szt.:					Livestock — per head:
krowa dojna	2124	2356	2831	2716	dairy cow
jałówka 1-rocza	1262	1428	1814	1641	one-year heifer
prosię na chów	132,15	123,15	135,48	128,53	piglet
koń roboczy	3347	2265	3142	3168	farm horse
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					Animals for slaughter — per kg:
cielęta	6,86	8,15	9,48	9,53	calves
trzoda chlewna	3,80	3,76	4,36	4,65	pigs
Jaja kurze — za 1 szt.	0,42	0,55	0,71	0,71	Hen eggs — per piece

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej — określonej odpowiednimi progami — skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, danielę) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

4. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej — utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 1551) — prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

General notes

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

2. An **agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant — determined by the appropriate thresholds — scale, of which special branches of agricultural activities.

An **agricultural activity** includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. The **agricultural land area** including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition — maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law, dated 5 II 2015 on payments under direct support schemes (unified text: Journal of Laws 2015 item 1551) — is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem od 2010 r. powierzchni upraw zaliczanych do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Dane dotyczące drzew i krzewów owocowych do 2014 r. uwzględniały ich uprawę poza sadami. W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych nie uwzględniały już upraw poza sadami, ale dane o zbiorach z tego okresu obejmowały produkcję owoców zarówno w sadach, jak i poza sadami. Od 2016 r. dane dotyczące powierzchni i zbiorów owoców z drzew i krzewów odnoszą się jedynie do ich upraw w sadach.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (**sady**), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except since 2010 for the area of crops which were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries include also organic cultivation of this species.

Data regarding fruit trees and fruit bushes until 2014 included its cultivation outside the orchards. In 2015 data on the cultivation area of fruit trees and fruit bushes had not include cultivation outside the orchards, but data on crop production from that period included fruit production in orchards as well as outside. Since 2016 data regarding the cultivation area and crop production of fruit from trees and bushes relate only to its crop cultivation in the orchards.

Since 2014 the area of vegetables, fruit and strawberries have been estimated only by the field location.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (**orchards**), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (production for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

6. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej — ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji — średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2015 r. — z lat 2014 i 2015.

7. Dane o **produkcji, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluszką, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

8. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

9. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

Agricultural output (gross, final and market) the presented data are not include supplementary area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

6. The average national current prices for the year preceding the surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales — prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production — average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices for two consecutive years, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the survey year, e.g. for 2015 — the prices from 2014 and 2015, are assumed.

7. Data regarding the **production, yields and procurement** of pulses and oilseeds plants as well as cereals concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e., wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise indicated, do not include cereal mixed.

Pulses for grain include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (field peas, vetch, lupine, field beans and others, e.g. pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, small-seed legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for green feed.

8. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

9. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

10. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2015/16 oznacza okres od 1 VII 2015 r. do 30 VI 2016 r.).

11. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto — jeśli nie zaznaczono inaczej — użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu, a w 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

12. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

13. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

- 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
  - a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wierzycie przez:
    - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie Lasy Państwowe), nadzorowane przez Ministra Środowiska,
    - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
    - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,
  - b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu),
  - c) innych jednostek publicznych, np. szkół wyższych, instytucji naukowych itp.;
- 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
  - a) osób fizycznych,
  - b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
  - c) spółdzielni produkcji rolnej,
  - d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz polętka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestru zabytków.

10. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2015/16 farming year covers the period from 1 VII 2015 to 30 VI 2016).

11. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated, in 2010 on the basis of the Agricultural Census conducted in September 2010 — as of 30 VI.

12. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

13. Data — unless otherwise stated — are presented by the official residence of the land user.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

- 1) **public forests** owned by:
  - a) the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:
    - the State Forests National Forest Holding (abbreviated as State Forests) supervised by the Minister of the Environment,
    - nature protection units (national parks),
    - organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,
  - b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status),
  - c) other public units, e.g. higher education institutions, science institutions etc.;
- 2) **private forests** owned by:
  - a) natural persons,
  - b) land held in common by all or part of the residents of a village,
  - c) agricultural production cooperatives,
  - d) other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest area includes land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. — 2 lat) i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat (do 2008 r. — 2 lata) oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1—20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie — 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Plazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21—40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlórębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną, w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębiami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlórębne użytkowane rębiami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnie warunku kontynuacji cięć tymi rębiami.

Drzewostany o budowie przerebowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew

***Land connected with silviculture** includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.*

***Felling sites** are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years (until 2008 — 2 years) and designated for renewal in coming years.*

***Blanks** are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years (until 2008 — 2 years) as well as crops and greenwoods in age category I (1—20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.*

***Irregularly stocked open stands** are areas planted with trees in age category II (21—40 years) with plantings of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in age category III or higher (41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the restocking class and in the class for restocking.*

***Tree stands in the restocking class** are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.*

***Tree stands in the class for restocking** include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.*

***Tree stands with a selection structure** are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.*

***Renewals** are understood as new tree stands formed in place of removed stands:*

- 1) *artificial renewals* are tree crops established through planting or sowing;
- 2) *natural renewals* are tree crops formed in forest land through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

***Afforestation** consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).*

***Plantings** are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries*

i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni w miastach i wsiach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Lesistość (wskaźnik lesistości) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni geodezyjnej województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni łądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. — zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1034) — do powierzchni łądowej kraju zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane o pozyskaniu drewna w podziale według sortymentów drzewnych opracowano na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

and estate green belts within cities and rural, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. Forest cover (the forest cover indicator) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total geodesic area of the voivodship.

Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction, dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (unified text: Journal of Laws 2016 item 1034) — since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

4. Data on removals in the rows according to wood assortments were compiled on the basis of the quality-size classification defined by Polish Norms.

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (211). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne ^b w tys.	347,5	228,8	.	212,9	Agricultural holdings ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne	347,2	228,5	.	212,6	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	2135,7	1944,2	1931,2	1920,1	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	2069,8	1904,1	1894,0	1875,2	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zboż podstawowych	56,0	57,5	56,6	54,9	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	56,0	57,8	56,8	55,0	of which private farms
ziemniaków ^c	5,8	4,4	2,8	2,9	of potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	5,9	4,5	2,8	2,9	of which private farms
roślin przemysłowych	3,5	5,3	4,6	4,1	of industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	3,3	5,0	4,3	3,9	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboż podstawowych	26,5	27,5	27,5	29,8	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	26,2	27,3	27,1	29,5	of which private farms
ziemniaków ^c	160	222	180	289	of potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	160	221	179	289	of which private farms
rzepaku i rzepiku	18,8	18,8	23,0	21,7	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	17,4	18,0	21,8	21,3	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bde} na 100 ha użytków rolnych	52,9	57,1	56,3	53,8	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bde} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	54,1	57,5	56,7	54,5	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	58,8	51,3	45,0	44,7	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	58,8	51,3	45,1	44,7	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewniej (stan w czerwcu) ^{be} w %	9,8	9,3	7,4	6,6	Share of sows in pig stocks (as of June) ^{be} in %
w tym gospodarstwa indywidualne	9,7	9,0	7,0	6,2	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^f na 1 ha użytków rolnych w kg	212,7	275,3	425,2	490,9	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^f per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	1026	1426	1447	1402	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	1052	1448	1468	1427	of which private farms
na 1 krowę	3888	5216	5549	5560	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	3879	5217	5553	5563	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	9,7	10,9	.	11,8	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	10,0	11,0	.	12,0	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{bs} na 1 ha użytków rolnych w kg	78,7	100,2	87,3	111,9	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{bs} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	77,9	99,4	86,6	111,9	of which private farms

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^d Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 286. ^e W 2005 r. stan trzody chlewniej w końcu lipca. ^f Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej cieplej. ^g Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2014/15, 2015/16.

^a See general notes, item 3 on page 272. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c Since 2010 excluding kitchen gardens. ^d See note to the table 11 on page 286. ^e In 2005 pigs as of the end of July. ^f Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^g Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2014/15, 2015/16 farming years.

TABL. 2 (212). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a**

Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym gospodarstwa	SPECIFICATION	
		Total	indywidualne		
		w ha	in ha		
OGÓŁEM	2010	1944180	1904096	TOTAL	
	2015	1931190	1893959		
	2016^b	1920100	1875245		
W dobrej kulturze rolnej		1901835	1857516	In good agricultural condition	
Pod zasiewami		1207388	1181939	Sown area	
Grunty ugorowane		29443	28483	Fallow land	
Uprawy trwałe		121922	121525	Permanent crops	
w tym sady		119953	119556	of which orchards	
Ogrody przydomowe		2592	2588	Kitchen gardens	
Łąki trwałe		464565	457888	Permanent meadows	
Pastwiska trwałe		75925	65094	Permanent pastures	
Pozostałe		18265	17729	Other	

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272. ^b Bez powierzchni wspólnot gruntowych.

^a In 2010 data of the Agricultural Census; see general notes, item 3 on page 272. ^b Excluding the area of common land.

TABL. 3 (213). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**

Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS^a
 As of June

LATA YEARS	w tys. in thous.	Gospodarstwa Farms								Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
		o powierzchni użytków rolnych — w odsetkach with agricultural land area of — in percent								ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
		do 1,00 ha up to	1,01— —1,99	2,00— —4,99	5,00— —9,99	10,00— —14,99	15,00— —19,99	20,00— —49,99	50,00 ha i więcej and more		
2010	228,8	1,3	14,0	30,5	29,0	12,7	5,6	6,1	0,8	9,91	8,50
2013	212,2	1,7	15,2	28,9	27,6	12,4	5,7	7,3	1,2	10,41	8,96
2016	212,9	0,5	14,2	31,0	27,9	12,6	5,4	7,2	1,3	10,39	9,02

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 272; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a See general notes, item 2 on page 272; in 2010 data of the Agricultural Census.

Note. Since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 4 (214). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna	97,5	101,2	103,7	100,2	96,7	101,3	103,4	99,3	Gross output
roślinna	86,5	90,4	99,4	91,3	86,0	90,4	99,1	91,2	crop
zwierzęca	109,3	112,4	107,5	107,5	108,3	112,8	107,3	105,9	animal
Produkcja końcowa	99,6	102,2	102,1	101,2	98,6	102,4	101,8	100,2	Final output
roślinna	85,9	91,5	94,3	90,6	85,0	91,6	93,9	90,5	crop
zwierzęca	110,3	110,5	107,8	108,0	109,3	110,8	107,6	106,3	animal
Produkcja towarowa	102,0	99,9	102,9	103,1	101,1	99,8	102,5	102,3	Market output
roślinna	91,6	92,1	95,3	95,9	90,4	92,0	94,6	96,1	crop
zwierzęca	110,4	106,5	108,6	107,8	109,7	106,4	108,4	106,2	animal

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 274.

^a See general notes, item 6 on page 274.

TABL. 5 (215). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	46,1	45,5	45,8	41,1	Crop output
Zboża	12,6	9,0	10,8	8,7	Cereals
w tym zboża podstawowe	9,5	6,8	8,2	6,9	of which basic cereals
w tym: pszenica	2,5	1,8	3,0	2,4	of which: wheat
żyto	2,8	1,4	1,4	1,0	rye
jęczmień	0,9	0,6	0,7	0,5	barley
Ziemniaki	4,5	6,8	4,0	3,4	Potatoes
Przemysłowe	2,5	1,5	1,7	1,3	Industrial
w tym buraki cukrowe	1,9	0,5	0,6	0,5	of which sugar beets
Warzywa	8,1	9,2	11,0	10,0	Vegetables
Owoce	11,0	9,0	9,2	10,4	Fruit
Siano łąkowe	3,1	3,3	1,9	1,4	Meadow hay
Pozostałe	4,3	6,7	7,1	5,9	Others

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 274.

^a See general notes, item 6 on page 274.

TABL. 5 (215). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) <i>GROSS OUTPUT (cont.)</i>					
Produkcja zwierzęca	53,9	54,5	54,2	58,9	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	25,4	26,3	27,2	29,8	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	3,3	4,7	4,7	5,6	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1,0	1,2	0,4	0,3	<i>calves</i>
trzoda chlewna	12,9	9,8	6,6	6,8	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób.....	7,7	10,2	15,3	16,9	<i>poultry</i>
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,7	0,2	0,1	0,4	<i>Increase in herd (basic and working)</i>
Mleko krowie	20,9	20,9	20,8	22,2	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	4,9	5,4	4,6	5,3	<i>Hen eggs</i>
Obornik.....	1,9	1,4	1,2	1,0	<i>Manure</i>
Pozostałe	0,2	0,2	0,3	0,3	<i>Others</i>
PRODUKCJA TOWAROWA <i>MARKET OUTPUT</i>					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	40,0	41,9	39,2	36,1	Crop output
Zboża	8,6	7,3	6,1	4,9	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	7,8	6,4	4,6	4,2	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	2,9	2,2	2,5	2,4	<i>of which: wheat</i>
żyto	1,7	1,0	1,0	0,7	<i>rye</i>
jęczmień	0,7	0,6	0,2	0,2	<i>barley</i>
Ziemniaki	3,0	6,4	3,9	3,7	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	3,3	2,0	1,8	1,6	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe.....	2,6	0,7	0,7	0,7	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	9,5	10,7	12,0	10,6	<i>Vegetables</i>
Owoce	13,6	11,5	10,7	11,3	<i>Fruit</i>
Pozostałe	2,1	4,1	4,7	4,0	<i>Others</i>
Produkcja zwierzęca	60,0	58,1	60,8	63,9	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	31,8	33,5	33,8	35,7	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	4,4	6,3	5,8	6,6	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1,3	1,5	0,5	0,3	<i>calves</i>
trzoda chlewna	15,1	11,5	8,3	8,0	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób.....	10,4	13,6	19,1	20,4	<i>poultry</i>
Mleko krowie	23,1	18,9	21,8	22,5	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	4,9	5,6	4,8	5,4	<i>Hen eggs</i>
Pozostałe	0,2	0,2	0,4	0,3	<i>Others</i>

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (216). POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2005 ^a	2010 ^b	2015	2016		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha <i>in ha</i>						
OGÓŁEM	1349660	1205579	1259848	1207388	1181939	TOTAL
Zboża	1013642	922454	920430	863116	848302	<i>Cereals</i>
zboża podstawowe	756260	693793	713530	662415	650414	<i>basic cereals</i>
pszenica.....	135477	126756	180387	154451	147491	<i>wheat</i>
żyto	309713	198645	141227	135218	133969	<i>rye</i>
jęczmień.....	59346	58426	51455	59140	57567	<i>barley</i>
owies.....	100887	109896	102580	92816	92176	<i>oats</i>
pszenżyto.....	150837	200069	237881	220790	219211	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	228152	185184	148212	145681	145441	<i>cereal mixed</i>
gryka, proso i pozosta- łe zbożowe	4787	9339	5948	8133	7806	<i>buckwheat, millet and other cereals</i>
kukurydza na ziarno	24443	34137	52741	46887	44641	<i>maize for grain</i>
Strączkowe	11866	18754	33557	27600	26853	<i>Pulses</i>
konsumpcyjne	1461	1980	7621	6123	5827	<i>edible</i>
pastewne ^c	10405	16774	25936	21477	21026	<i>feed ^c</i>
Ziemniaki.....	78920	53628	35662	34976	34498	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe.....	47535	64327	57497	48982	45767	<i>Industrial</i>
w tym:						<i>of which:</i>
buraki cukrowe	22187	11756	11049	12614	11999	<i>sugar beets</i>
oleiste	24931	52196	46100	36046	33451	<i>oilseeds</i>
w tym rzepak i rzepik.....	23339	47491	42763	32685	30210	<i>of which rape and turnip rape</i>
Pastewne	117858	100102	157048	170544	167531	<i>Feed</i>
w tym:						<i>of which:</i>
okopowe	1645	932	1072	311	311	<i>root plants</i>
kukurydza na pasze	51550	61458	107812	114054	112647	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^d	79839	46314	55654	62170	58988	<i>Other crops ^d</i>

^a Łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272. ^c Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^d Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a Including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). ^b Data of the Agricultural Census; see general notes, item 3 on page 272. ^c Including cereal and pulse mixed for grain. ^d Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 (217). ZBIORY I PŁONY WYBRANYCH ZIEMIOPLÓDÓW
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPLÓDY	2006–2010 ^a	2010	2015	2016		CROPS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
ZBIORY w t PRODUCTION in t						
Zboża	2672284	2618008	2594657	2686216	2609700	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe.....	1978941	1907716	1959926	1974892	1918575	basic cereals
pszenica.....	445968	439229	584977	544153	506738	wheat
żyto.....	578040	453588	317510	325835	322276	rye
jęczmień.....	181526	169930	137250	186817	179815	barley
owies.....	224824	258276	232997	237286	235418	oats
pszenżyto.....	548583	586693	687193	680801	674327	triticale
mieszanki zbożowe....	556639	498016	373417	402781	402048	cereal mixed
Ziemniaki.....	1436512	1189098	641261	1011724	996481	Potatoes
Buraki cukrowe	759920	528134	620810	867217	828473	Sugar beets
Rzepak i rzepik	74970	89108	98518	71040	64303	Rape and turnip rape
Siano łąkowe.....	2121899	2350113	1794576	2788830 ^b	2775399 ^b	Meadow hay
PŁONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża	26,2	28,4	28,2	31,1	30,8	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe.....	25,7	27,5	27,5	29,8	29,5	basic cereals
pszenica.....	32,9	34,7	32,4	35,2	34,4	wheat
żyto.....	21,0	22,8	22,5	24,1	24,1	rye
jęczmień.....	26,9	29,1	26,7	31,6	31,2	barley
owies.....	21,6	23,5	22,7	25,6	25,5	oats
pszenżyto.....	29,4	29,3	28,9	30,8	30,8	triticale
mieszanki zbożowe....	24,9	26,9	25,2	27,6	27,6	cereal mixed
Ziemniaki.....	178	222	180	289	289	Potatoes
Buraki cukrowe	433	449	562	688	691	Sugar beets
Rzepak i rzepik	24,7	18,8	23,0	21,7	21,3	Rape and turnip rape
Siano łąkowe.....	53,4	55,3	40,9	60,0 ^b	60,4 ^b	Meadow hay

^a Przeciętne roczne. ^b Zbiory i płony łącznie z produkcją wspólnot gruntowych.
^a Annual averages. ^b Production and yields including output of common land.

TABL. 8 (218). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006—2010 ^b	2010	2015	2016		VEGETABLES
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^c w ha — stan w czerwcu AREA ^c in ha — as of June						
OGÓŁEM	28443	21204	25633	26679	23893	TOTAL
Kapusta	4614	2909	4558	3629	3621	Cabbages
Kalafiory	1664	1643	1771	1090	1090	Cauliflowers
Cebula	4414	2890	3273	3552	3489	Onions
Marchew jadalna	4409	2929	3236	3296	3191	Carrots
Buraki ćwikłowe	1935	951	2024	1811	1800	Beetroots
Ogórki	3303	2092	2782	2886	2885	Cucumbers
Pomidory	1626	539	1791	1159	1125	Tomatoes
Pozostale ^d	6479	7251	6198	9257	6692	Others ^d
ZBIORY w t PRODUCTION in t						
OGÓŁEM	661095	638442	490667	680708	641128	TOTAL
Kapusta	177363	156862	138354	173962	173795	Cabbages
Kalafiory	32400	37680	25564	28126	28122	Cauliflowers
Cebula	91209	85469	57932	83317	81995	Onions
Marchew jadalna	124745	120032	73924	106917	102750	Carrots
Buraki ćwikłowe	49222	37139	52868	57327	57011	Beetroots
Ogórki	51240	50121	36737	53417	53410	Cucumbers
Pomidory	29883	14643	26506	26629	26100	Tomatoes
Pozostale ^d	105034	136496	78782	151013	117945	Others ^d
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Kapusta	384	539	304	479	480	Cabbages
Kalafiory	195	229	144	258	258	Cauliflowers
Cebula	207	296	177	235	235	Onions
Marchew jadalna	283	410	228	324	322	Carrots
Buraki ćwikłowe	254	390	261	317	317	Beetroots
Ogórki	155	240	132	185	185	Cucumbers
Pomidory	184	272	148	230	232	Tomatoes
Pozostale ^d	162	188	127	163	176	Others ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2014 r. według położenia gruntów. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków. ^d Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen gardens; since 2014 by field location. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census, in other years data based on estimation. ^d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABLE 9 (219). POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW^a
AREA AND PRODUCTION OF TREE FRUIT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006—2010 ^b	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^c w ha — stan w czerwcu AREA ^c in ha — as of June						
OGÓŁEM	94370	92593	93950	91989	91902	TOTAL
Jablonie	70885	69621	75075	73696	73623	Apples
Grusze	4192	2591	4113	3154	3150	Pears
Śliwy	4440	3409	2703	3097	3095	Plums
Wiśnie	10412	10602	8579	8510	8502	Cherries
Czereśnie	2992	3881	2977	3055	3053	Sweet cherries
Pozostałe ^d	1448	2489	504	478	478	Others ^d
ZBIORY ^e w t PRODUCTION ^e in t						
OGÓŁEM	1032839	900105	1608816	1883718	1882593	TOTAL
Jabłka	917535	787761	1482361	1731180	1730146	Apples
Gruszki	20994	15294	30356	38066	38058	Pears
Śliwki	22888	20250	23457	28390	28384	Plums
Wiśnie	58535	59335	56473	63415	63342	Cherries
Czereśnie	10956	15085	14479	20517	20514	Sweet cherries
Pozostałe ^d	1931	2381	1689	2150	2150	Others ^d

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 272. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2015 r. jedynie uprawy w sadach. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. ^e Od 2016 r. jedynie owoce zebrane w sadach.

^a See general notes, item 4 on page 272. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census, in other years data based on estimation; up to 2014 including kitchen gardens; since 2015 orchard only. ^d Peaches, apricots, walnuts. ^e Since 2016 fruit harvested in orchards only.

TABLE 10 (220). POWIERZCHNIA I ZBIORY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a
AREA AND PRODUCTION OF FRUIT BUSHES AND BERRY FRUIT^a

OWOCE	2006—2010 ^b	2010	2015	2016		FRUIT
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^c w ha — stan w czerwcu AREA ^c in ha — as of June						
Truskawki ^d	15176	13321	18164	17081	17076	Strawberries ^d
Maliny ^e	2223	2891	3155	2918	2917	Raspberries ^e
Porzeczki	5538	8314	9306	8480	8456	Currants
Agrest	301	514	336	344	344	Gooseberries
Pozostałe ^f	1420	2859	2318	4708	4428	Others ^f
ZBIORY ^g w t PRODUCTION ^g in t						
OGÓŁEM	88930	88366	83874	86946	85864	TOTAL
Truskawki ^d	47219	38305	50854	47818	47812	Strawberries ^d
Maliny ^e	5214	6253	3580	6422	6417	Raspberries ^e
Porzeczki	24771	26158	16928	13774	13617	Currants
Agrest	1127	1617	1595	1445	1445	Gooseberries
Pozostałe ^f	10598	16033	10918	17488	16573	Others ^f

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 272. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2015 r. dla krzewów jedynie uprawy w sadach, dla truskawek nadal łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. ^d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. ^e Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne. ^g Od 2016 r. jedynie owoce zebrane w sadach.

^a See general notes, item 4 on page 272. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census, in other years data based on estimation; up to 2014 including kitchen gardens; since 2015 for fruit bushes in orchard only, in case of strawberries area of cultivation in kitchen gardens is still included. ^d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item “others”. ^e Including thornless blackberry. ^f Chokeberry, highbush blueberry, vine, hazel and others. ^g Since 2016 fruit harvested in orchards only.

TABL. 11 (221). BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE^a

Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
W SZTUKACH IN HEADS									
Bydło	954298	1057957	1135245	1070694	950268	1050153	1127620	1061919	Cattle
w tym krowy	560652	542415	511242	478759	558770	538935	508167	475037	of which cows
Trzoda chlewna ^b ..	2026635	1438016	973631	917908	1995296	1386135	931856	899046	Pigs ^b
w tym lochy	199337	134096	71742	60418	193538	124327	65320	55544	of which sows
Owce	10054	9282	5630	6157	9819	8982	5547	6090	Sheep
w tym maciorki ..	5187	6711	2844	1988	5010	6524	2813	1965	of which ewes
Konie ^c	61170	47229	.	37397	60357	46656	.	36973	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	1129408	1110040	1086456 ^d	1032131	1120651	1095417	1073671 ^d	1021852	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt.
PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads

Bydło	44,7	54,4	58,8	55,8	45,9	55,2	59,5	56,6	Cattle
w tym krowy	26,3	27,9	26,5	24,9	27,0	28,3	26,8	25,3	of which cows
Trzoda chlewna ^b ..	94,9	74,0	50,4	47,8	96,4	72,8	49,2	47,9	Pigs ^b
w tym lochy	9,3	6,9	3,7	3,1	9,4	6,5	3,4	3,0	of which sows
Owce	0,5	0,5	0,3	0,3	0,5	0,5	0,3	0,3	Sheep
w tym maciorki ..	0,2	0,3	0,1	0,1	0,2	0,3	0,1	0,1	of which ewes
Konie ^c	2,9	2,4	x	1,9	2,9	2,5	x	2,0	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	52,9	57,1	56,3 ^d	53,8	54,1	57,5	56,7 ^d	54,5	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b W 2005 r. stan w końcu lipca. ^c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. ^d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.: ogółem — 31765, w tym w gospodarstwach indywidualnych — 31353.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a See general notes, item 3 on page 272: in 2010 data of the Agricultural Census. ^b In 2005 as of the end of July. ^c Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. ^d For the calculation we use the horse stocks of 2013: total — 31765, of which in private farms — 31353.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 12 (222). **DRÓB^a**
 Stan w końcu roku
POULTRY^a
 End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	17215,3	18788,2	25015,9	29194,8	25998,0	Hens in thous. heads
w tym nioski	7100,1	7401,3	8799,9	10316,9	9403,9	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	50,2	23,6	59,0	111,8	111,8	Geese in thous. heads
Indyki w tys. szt.	327,8	503,1	897,5	1145,6	1139,1	Turkeys in thous. heads
Kaczki ^b w tys. szt.	320,2	187,2	305,4	140,9	140,9	Ducks ^b in thous. heads
Kury na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	806	966	1295	1520	1386	Hens per 100 ha of agricul- tural land ^c in heads
w tym nioski	332	381	456	537	501	of which laying hens

^a W latach 2005, 2010 i 2015 w wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272.
^a In 2005, 2010 and 2015 aged more than 2 weeks. ^b Including other poultry. ^c See general notes, item 3 on page 272.

TABL. 13 (223). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TYSIĄCACH SZTUK
 IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	171,7	226,2	303,6	352,2	350,3	Cattle (excluding calves)
Cielęta	200,3	232,9	35,4	17,2	16,9	Calves
Trzoda chlewna	2530,1	2038,2	1616,4	1459,9	1438,5	Pigs
Owce	4,3	2,2	3,6	8,2	8,2	Sheep
Konie	16,9	13,4	9,1	9,0	9,0	Horses

W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI
 IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	89,1	122,2	162,2	191,2	190,3	Cattle (excluding calves)
Cielęta	14,6	16,2	2,6	1,3	1,3	Calves
Trzoda chlewna	283,3	252,4	243,7	223,9	221,5	Pigs
Owce	0,2	0,1	0,1	0,4	0,4	Sheep
Konie	7,4	7,8	5,4	5,3	5,3	Horses
Drób	212,1	326,4	702,7	867,4	691,2	Poultry
Kozy i króliki	0,5	0,4	0,2	0,1	0,1	Goats and rabbits

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (224). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	454,3	535,2	821,1	942,7	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	429,9	504,2	773,2	886,6	meat and fats
wołowe	46,6	64,3	85,3	99,4	beef
cielęce	8,8	9,7	1,6	0,8	veal
wieprzowe	221,1	196,8	190,0	174,6	pork
baranie	0,1	0,1	0,1	0,2	mutton
końskie	4,1	4,1	2,9	2,9	horseflesh
drobiowe	148,4	228,5	491,9	607,2	poultry
kozy i królicze ^b	0,8	0,7	1,4	1,6	goat and rabbit ^b
podroby	24,4	31,0	47,9	56,1	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^c w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^c in kg					
OGÓŁEM	212,7	275,3	425,2	490,9	TOTAL

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game. ^c See general notes, item 3 on page 272.

TABL. 15 (225). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów	2190,3	2772,9	2794,3	2692,7	2676,4	in million litres
na 100 ha użytków rol- nych ^a w tys. l	102,6	142,6	144,7	140,2	142,7	per 100 ha agricultural land ^a in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3888	5216	5549	5560	5563	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	1559,9	1608,0	1977,4	1861,7	1695,3	Egg production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	221	211	219	194	191	Average annual number of eggs per laying hen in units

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272.

^a See general notes, item 3 on page 272.

TABL. 16 (226). CIĄGNIKI ROLNICZE^a

Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach..... 2005	207561	206756	In units
2010	210991	209983	
2013	213177	212428	
2016	226133	225312	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha 2005	10,29	10,01	Agricultural land area per tractor in ha
2010	9,21	9,07	
2013	8,92	8,77	
2016	8,49	8,32	

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272.

U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a In 2010 data of the Agricultural Census; see general notes, item 3 on page 272.

N o t e. Since 2010 data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 17 (227). ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH
W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK^a
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS
OF PURE INGREDIENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10	2014/15	2015/16		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TONACH
IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	168175	194729	168601	214880	209898	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	79446	113119	94340	116835	114106	nitrogenous
fosforowe	39759	39296	28647	38265	37409	phosphatic
potasowe	48970	42314	45614	59781	58384	potassic
Nawozy wapniowe ^c	116594	45884	34389	76257	74808	Lime fertilizers ^c

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	78,7	100,2	87,3	111,9	111,9	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	37,2	58,2	48,9	60,8	60,8	nitrogenous
fosforowe	18,6	20,2	14,8	19,9	19,9	phosphatic
potasowe	22,9	21,8	23,6	31,1	31,1	potassic
Nawozy wapniowe ^c	54,6	23,6	17,8	39,7	39,9	Lime fertilizers ^c

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

^a In 2010 data of the Agricultural Census; see general notes, item 3 on page 272. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 18 (228). WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^{a)}
 VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^{a)})

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2015	2016		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TYSIĄCACH ZŁOTYCH
 IN THOUSAND ZLOTYS

O G Ó Ł E M	4391181,0	6053518,9	9497307,3	10493378,1	9094115,3	T O T A L
Produkty roślinne	935743,0	1611243,5	2459372,8	3216625,7	2287867,7	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	167205,6	314886,4	469921,3	468155,2	454167,6	Cereals
w tym zboża podstawowe	138678,3	256022,9	373524,2	347099,7	339190,2	of which basic cereals
pszenica	114236,7	183758,6	279393,3	268553,9	261538,4	wheat
żyto	14577,0	30671,1	27441,9	26635,0	26110,8	rye
jęczmień	4023,0	15280,3	10360,5	9609,8	9571,3	barley
owies i mieszanki zbożowe	426,3	796,5	2016,1	3525,3	3525,3	oats and cereal mixed
pszenżyto	5415,3	25516,3	54312,4	38775,7	38444,3	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	163948,9	313898,3	467345,0	465947,3	451959,7	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	138068,4	255053,3	370956,0	344897,8	336988,3	of which basic cereals
pszenica	113975,5	183391,6	278307,2	267854,6	260839,2	wheat
żyto	14523,5	30618,9	27327,1	26415,7	25891,6	rye
jęczmień	3929,3	15036,1	10043,3	9383,2	9344,6	barley
owies i mieszanki zbożowe	328,4	746,5	1808,2	3395,3	3395,3	oats and cereal mixed
pszenżyto	5311,7	25260,2	53470,1	37848,9	37517,6	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	447,1	506,2	132,7	534,2	534,2	Edible pulses ^b
Ziemniaki	21772,1	31326,2	25337,1	30565,4	30534,7	Potatoes
Buraki cukrowe	166096,3	55434,6	83671,5	108731,2	108302,9	Sugar beets
Rzepak i rzepik	32908,1	119024,9	121435,8	78660,0	74645,2	Rape and turnip rape
Warzywa	81501,3	218909,5	245434,1	256494,9	255012,9	Vegetables
Owoce	398107,0	655585,9	1192352,5	1076827,2	1076624,5	Fruit
Produkty zwierzęce	3455438,1	4442275,4	7037934,5	7276752,5	6806247,6	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	1812753,6	2314681,2	4225730,3	4456097,2	4010669,5	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	317967,4	430677,7	814499,8	819262,0	816314,7	cattle (excluding calves)
cielęta	43593,0	37512,7	46022,9	21018,6	21018,6	calves
trzoda chlewna	818704,9	821785,6	966942,7	1001258,7	995162,8	pigs
owce	123,4	411,3	439,9	2573,0	2573,0	sheep
konie	31352,6	23353,5	29518,7	28044,9	28044,9	horses
drób	601012,2	1000940,5	2368306,3	2583940,0	2147555,5	poultry
Mleko krowie	1571428,1	1874334,2	2503289,7	2527359,2	2519443,0	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	1206,8	57622,6	31761,5	7010,9	6068,9	Consumer hen eggs

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w zł
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in zł

O G Ó Ł E M	2056	3114	4918	5465	4850	T O T A L
Produkty: roślinne	438	829	1274	1675	1220	Products: crop
zwierzęce	1618	2285	3644	3790	3630	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272.
^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight. ^d See general notes, item 3 on page 272.

TABL. 19 (229). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2015	2016		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Zboża w t.....	452655	554521	752172	775728	751937	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	384516	459962	589920	571120	558163	of which basic cereals
pszenica	298506	301818	413595	426596	415310	wheat
żyto	57623	72304	54725	52342	51359	rye
jęczmień	9956	30237	17354	17015	16937	barley
owies i mieszanki zbożowe	1236	1918	4042	6260	6260	oats and cereal mixed
pszenżyto	17195	53685	100204	68907	68297	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	450903	552864	748636	772578	748787	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	382955	458325	586387	567973	555016	of which basic cereals
pszenica	297943	301324	412213	425655	414369	wheat
żyto	57448	72202	54543	52009	51026	rye
jęczmień	9759	29792	16920	16684	16606	barley
owies i mieszanki zbożowe	952	1771	3737	6059	6059	oats and cereal mixed
pszenżyto	16853	53236	98974	67566	66956	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	148	150	24	129	129	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t	63640	55054	47825	55993	55930	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t.....	907093	498452	701996	859040	855646	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik w t.....	43934	89109	82217	48503	46044	Rape and turnip rape in t
Warzywa w t.....	107311	175066	158387	154714	152960	Vegetables in t
Owoce w t	543658	693168	1143074	1321836	1321645	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t	502773	628093	1031217	1124717	987483	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	76557	99083	146406	154553	153999	cattle (excluding calves)
cielęta	4262	4333	4794	2378	2378	calves
trzoda chlewna	211919	209373	225310	213192	211793	pigs
owce	28	57	92	345	345	sheep
konie	4736	3690	3755	3380	3380	horses
drób.....	205271	311557	650860	750869	615588	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t.....	354402	438407	713674	776133	680064	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l.....	1741058	1770083	2241385	2307795	2300095	Cows' milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	5660	300681	134541	39757	33371	Consumer hen eggs in thous. units

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.
^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (230). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem Certified		W okresie przestawiania Under conversion	
	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha
2005.....	237	2921	612	12932
2010.....	1232	25026	703	21203
2015.....	1860	44827	287	8963
2016.....	1691	38734	735	10783

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

TABL. 21 (231). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**

Stan w dniu 10 III
MAJOR GAME SPECIES^a
As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005 ^b	2010 ^b	2015	2016	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie.....	627	1411	3324	3636	Moose
Daniele.....	176	222	837	843	Fallow deer
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie.....	2,7	4,4	7,5	8,2	Deer
Sarny.....	37,0	48,4	66,2	69,9	Roe deer
Dziki.....	8,4	14,6	19,7	18,3	Wild boars
Lisy.....	19,1	19,9	20,6	20,8	Foxes
Zające.....	88,7	90,3	125,3	135,7	Hares
Bażanty.....	45,1	59,7	83,5	87,0	Pheasants
Kuropatwy.....	71,7	67,0	49,4	51,3	Partridges

^a W łowieckim roku gospodarczym liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego; dane szacunkowe. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a In hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year; estimated data. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (232). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2015/16	2016/17	GAME SPECIES
Jelenie.....	542	922	2438	2729	Deer
Daniele.....	20	27	149	157	Fallow deer
Sarny.....	5434	7029	13700	15080	Roe deer
Dziki.....	4089	11017	21539	20534	Wild boars
Lisy.....	14105	13334	15721	14513	Foxes
Zajęce.....	7999	4648	3640	4019	Hares
Bażanty.....	11627	12317	16039	17342	Pheasants
Kuropatwy.....	3772	895	1938	2184	Partridges

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (233). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE^a**
Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS^a
As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^b	365	351	362	362	number ^b
członkowie ^c	13415	13880	14766	15153	members ^c
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba.....	610	598	586	585	number
powierzchnia w tys. ha.....	3039,2	3009,2	3010,0	3014,9	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych.....	711,3	712,3	715,5	717,2	of which on forest land

^a W łowieckim roku gospodarczym liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^{b, c} Dane grupowane według siedziby: ^b — koła łowieckie, ^c — zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

^a In hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^{b, c} Data grouped according to the seat: ^b — of hunting club, ^c — of member of hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo

Forestry

TABL. 24 (234). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha.....	798467	820663	839556	840454	TOTAL in ha
Lasy.....	787013	808772	827496	828384	Forests
Publiczne.....	454104	455370	456304	456858	Public
zalesione.....	448993	449675	449197	449122	wooded
niezalesione.....	5112	5694	7106	7736	non-wooded
własność Skarbu Państwa.....	451867	453105	453646	454252	owned by the State Treasury
zalesione.....	446809	447467	446606	446584	wooded
niezalesione.....	5058	5638	7041	7668	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych.....	415605	417303	418991	419538	managed by the State Forests
zalesione.....	412108	412948	412589	412641	wooded
niezalesione.....	3496	4355	6402	6897	non-wooded
parki narodowe.....	26842	26906	26864	26866	national parks
zalesione.....	26073	26138	26515	26517	wooded
niezalesione.....	769	769	349	349	non-wooded
własność gmin ^a	2237	2265	2354	2321	gmina ^a owned
zalesione.....	2183	2208	2292	2256	wooded
niezalesione.....	54	57	63	65	non-wooded
pozostałe.....	.	.	303	285	other
zalesione.....	.	.	300	282	wooded
niezalesione.....	.	.	3	3	non-wooded
Prywatne.....	332909	353402	371192	371526	Private
zalesione.....	326536	346584	363323	363430	wooded
niezalesione.....	6373	6818	7869	8097	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną ...	11454	11892	12060	12070	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %.....	22,1	22,7	23,3	23,3	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %...	22,7	23,3	23,9	23,9	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25 i 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2012—2016 przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to tables 25 and 26

Data prepared on the basis of the large-scale forest inventory in the country conducted in 2012—2016 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

TABLE 25 (235). **POWIERZCHNIA LASÓW**
FOREST AREAS

A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym — w % ogółem — powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands							w klasie odnowie- nia ^a i o budowie przeře- bowej in restock- ing class ^a with a selection structure
			w klasie wieku in age group							
			I (1—20 lat years)	II (21—40)	III (41—60)	IV (61—80)	V (81—100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM	827495	95,2	10,8	15,6	27,9	22,8	12,9	4,3	0,9	
TOTAL w tym: of which: W zarządzie Lasów Państwowych.....	418991	98,2	11,6	12,3	21,1	26,9	19,3	5,6	1,4	
Managed by the State Forests										
Lasy prywatne.....	371192	92,0	10,6	19,4	36,1	18,3	5,9	1,3	0,4	
Private forests										

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total		W tym Of which			SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests		
	w ha in ha	w odsetkach in percent				
OGÓŁEM	827495	100,0	100,0	100,0	TOTAL	
Drzewa iglaste	605102	73,1	77,3	69,7	Coniferous trees	
w tym: sosna.....	587498	70,9	74,0	68,6	of which: pine	
świerk.....	9853	1,2	1,5	1,0	spruce	
jodla.....	4676	0,6	1,1	—	fir	
Drzewa liściaste.....	222393	26,9	22,7	30,3	Broadleaved trees	
w tym: buk.....	3083	0,4	0,7	—	of which: beech	
dąb.....	64601	7,8	9,4	5,6	oak	
grab.....	8475	1,0	0,8	1,4	hornbeam	
brzoza.....	68881	8,3	5,8	10,9	birch	
olsza.....	58492	7,1	4,5	9,5	alder	
osika.....	11276	1,4	0,7	2,2	aspen	

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including class for restocking.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (236). ZASOBY DRZEWNE NA PNIU
GROWING STOCK OF STANDING WOOD

A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w dam ³ Gross ^a grand total timber in dam ³	W tym — w % ogółem — na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odnowie- nia ^c i o budowie przerębo- wej in restock- ing class ^c with a selection structure	przesto- je ^b hold- over trees ^b
			w klasie wieku in age group							
			I (1—20 lat years)	II (21—40)	III (41—60)	IV (61—80)	V (81—100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM ..... TOTAL	205720	99,6	1,3	10,7	30,6	29,2	19,6	6,9	0,9	0,4
w tym: of which:										
W zarządzie Lasów Państwowych..... Managed by the State Forests	110656	99,8	0,7	7,8	20,2	32,6	28,0	8,7	1,5	0,3
Lasy prywatne..... Private forests	84801	99,3	2,2	14,9	45,8	24,8	9,1	1,9	0,2	0,4

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a total timber	W tym Of which			SPECIES OF TREES
		w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests		lasy prywatne private forests	
		w dam ³ in dam ³	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	205720	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste.....	158700	77,2	82,1	71,8	Coniferous trees
w tym: sosna.....	154717	75,3	79,1	71,0	of which: pine
świerk.....	1760	0,9	1,0	0,7	spruce
jodła.....	1301	0,6	1,2	—	fir
Drzewa liściaste.....	47020	22,8	17,9	28,2	Broadleaved trees
w tym: buk.....	420	0,2	0,4	—	of which: beech
dąb.....	12676	6,2	6,9	4,7	oak
grab.....	1776	0,9	0,6	1,4	hornbeam
brzoza.....	12023	5,8	4,1	7,9	birch
olsza.....	15640	7,6	4,4	11,2	alder
osika.....	2771	1,3	0,6	2,5	aspen

^a W korze. ^b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. ^c Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Overbark. ^b Trees not felled in the assumed throughfell order. ^c Including class for restocking.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (237). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne ^a private forests ^a	
					razem total	w tym wła- sność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	228	201	152	148	148	148	.	Production area of forest nurseries (as of 31 XII)
Odnowienia i zalesienia	3776	3150	4014	3702	3411	3401	291	Renewals and afforestations
odnowienia	2866	2434	3739	3541	3375	3373	166	renewals
sztuczne	2778	2289	3003	3144	3030	3028	114	artificial
zrębów ^b	2670	2252	2919	3062	3005	3004	58	fellings sites ^b
halizn i plazowin	108	37	84	82	25	24	57	blanks and irregularly stocked open stands
naturalne	88	145	736	397	345	345	52	natural
zalesienia ^c	910	716	275	162	37	28	125	afforestations ^c
Poprawki i uzupełnienia ^d	452	337	343	359	306	306	53	Corrections and supplements ^d
Pielęgnowanie ^e	18557	16661	19436	20152	18588	18579	1564	Tending ^e
w tym:								of which:
upraw ^f	13444	13313	15257	15845	14416	14408	1429	crops ^f
młodników	4560	3178	4164	4142	4142	4142	.	greenwoods
wprowadzanie podszytów ^g	428	159	14	29	29	29	.	introduction of undergrowth ^g
Melioracje	2944	3055	4293	4327	4327	4327	.	Drainage

^a Dane szacunkowe. ^b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^f W lasach gminnych i prywatnych łącznie z pielęgnowaniem młodników. ^g Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a Estimated data. ^b Including renewals protected by tree stands. ^c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. ^d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinning's. ^e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. ^f In gmina and private forests including tending of greenwoods. ^g Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (238). POZYSKANIE DREWNA ^a
REMOVALS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam³ ...	1857,2	1932,9	2429,6	2416,5	2242,2	2240,6	174,3	TOTAL in dam³
Grubizna	1795,4	1867,6	2337,3	2329,9	2155,7	2154,1	174,3	Timber
Grubizna iglasta.....	1331,7	1443,2	1775,3	1771,9	1644,4	1643,4	127,5	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	568,6	636,5	778,4	773,4	703,5	703,2	69,9	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego.....	644,0	672,5	832,5	844,4	810,3	809,5	34,1	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	463,7	424,4	562,0	558,1	511,3	510,7	46,8	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	132,0	104,3	120,6	115,8	99,8	99,6	15,9	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego.....	239,2	226,3	280,7	277,5	264,1	263,9	13,4	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe.....	61,8	65,3	92,3	86,5	86,5	86,5	.	Slash
Do przerobu przemysłowego.....	5,7	3,5	3,2	3,0	3,0	3,0	.	Slash for industrial uses
Opalowe.....	56,0	61,9	89,1	83,5	83,5	83,5	.	Slash for fuel
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³.....	228,1	230,9	282,5	281,3	471,8	474,2	46,9	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień, patrz tabl. 29.

U w a g a. W latach 2005, 2010 i 2016 nie pozyskano karpiny; w 2015 r. pozyskano 24 m³ karpiny iglastej opalowej.

^a Excluding logging (large timber) from plantings, see table 29.

Note. In 2005, 2010 and 2016 the stump wood wasn't gained; in 2015 24 m³ of coniferous stump wood combustible were gained.

TABL. 29 (239). ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIEN
 TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywat- nych of which on private land	
Sadzenie w szt.: drzew	54189	28860	34692	33774	17654	Plantings in units of: trees
krzewów	142532	61296	132183	21689	9981	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w m ³	72535	132947	152720	190891	137358	Removals (timber) ^a in m ³
grubizna iglasta	5849	52880	36464	49642	41039	coniferous
w tym drewno wielkowymiario- we ogólnego przeznaczenia	3136	28889	20306	26119	22571	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta	66686	80067	116256	141249	96319	non-coniferous
w tym drewno wielkowymiario- we ogólnego przeznaczenia	21052	29711	39602	51097	33712	of which large-size general purpose wood

^a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

^a Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (240). POŻARY W LASACH^a
 FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Pożary	3540	1058	3559	1344	Number of fires
w tym: podpalenia	2105	506	1830	721	of which: arsons
nieostrożność dorosłych....	1055	283	703	256	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	1679,50	281,31	1531,48	305,50	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	965,51	112,98	863,59	175,37	of which: arsons
nieostrożność dorosłych....	477,05	64,96	258,18	46,16	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,47	0,27	0,43	0,23	Average forest areas burned by fire in ha

^a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Instytutu Badawczego Leśnictwa.

^a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

Source: data of the Forest Research Institute.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, według PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Ponadto w tabl. 3 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 21.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2015 oraz nomenklaturą PRODPOL stosowaną w badaniach produkcji wyrobów przemysłowych, która zharmonizowana jest z Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących sumę niektórych pozycji PKWiU/PRODPOL-u.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano skrócone nazwy.

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply", as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities", as an additional grouping.

Moreover, data in table 3 show industrial products manufactured by entities, irrespective of their kind-of-activity as classified according to NACE Rev. 2.

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 21.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Products and Goods — PKWiU 2015 and PRODPOL nomenclature applied in surveys on production of industry products which is harmonised with PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.

In some cases products are presented according to additional groupings, comprising the sum of some PKWiU/PRODPOL headings.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;

- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 22.

Jako **cenę stałą** w 2016 r. przyjęto cenę stałą 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne — na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) — czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności — PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Podmioty gospodarcze zwie się dalej podmiotami budowlanymi.

2. Dane według działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 21.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zlecieniowym (tj. na rzecz obcych zleciodawców) przez podmioty budowlane.

- 3) *flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement;*
- 4) *the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 22.*

*As **constant prices** in 2016 were adopted 2010 constant prices (2010 average current prices).*

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

***Outwork** in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

*6. Data regarding **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concerns hired employees, i.e. persons employed on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation) and includes full- and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time employees.*

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2 in the section "Construction". Economic entities are referred to hereafter as construction entities.

2. Data according to NACE Rev. 2 divisions were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 21.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

4. *The division of construction and assembly production by type of constructions as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB).*

5. *Information regarding buildings completed (by all investors):*

- *within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,*
- *within the scope of the cubic volume of buildings includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).*

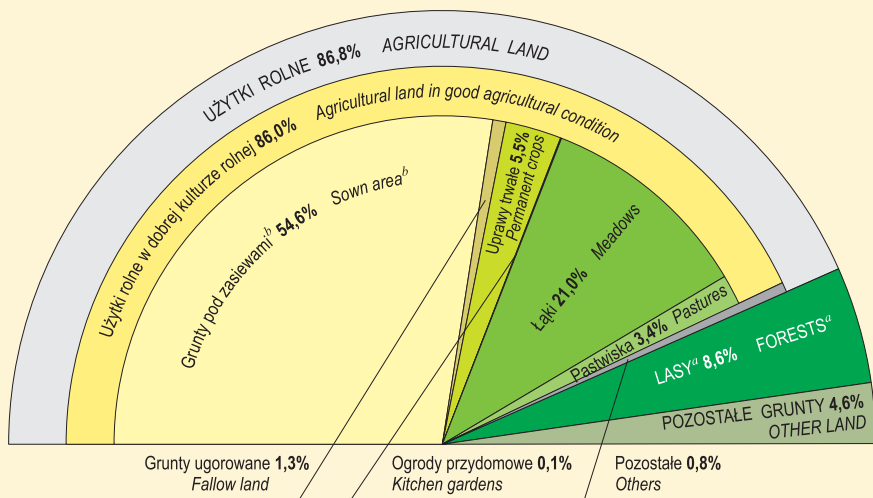
6. *Data regarding average paid employment and average monthly gross wages and salaries concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation) and includes full- and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time employees.*

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2016 R.

Stan w czerwcu

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2016

As of June

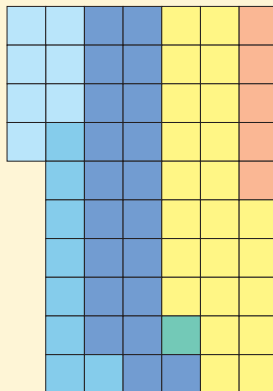
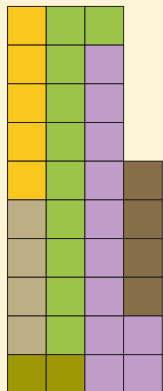

^a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).
^a Including land connected with silviculture. ^b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2015 R. (ceny stałe 2014 r.) STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2015 (constant prices 2014)

PRODUKCJA ROŚLINNA — 36%
 CROP OUTPUT

PRODUKCJA ZWIERZĘCA — 64%
 ANIMAL OUTPUT

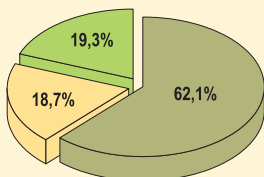
^a Cielęta, owoce, konie, kozy i króliki.

^a Calves, sheep, horses, goats and rabbits.

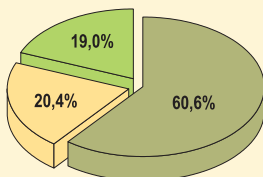
STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW BY DIVISIONS

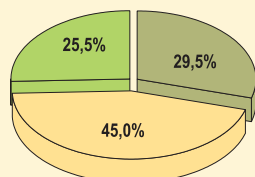
2005

2010

2016

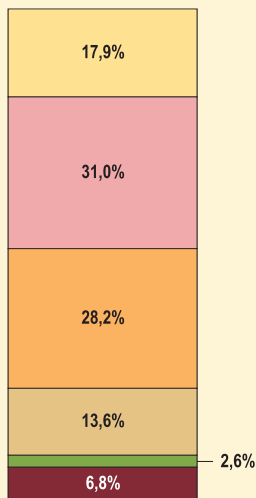
Budowa budynków^Δ
Construction of buildings

Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej^Δ
Civil engineering

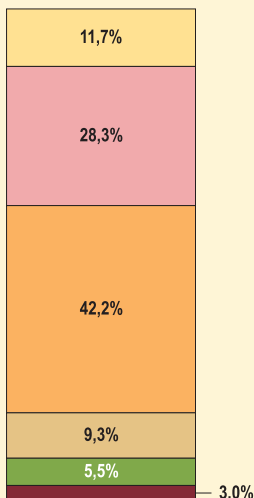
Roboty budowlane specjalistyczne
Specialised construction activities

WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

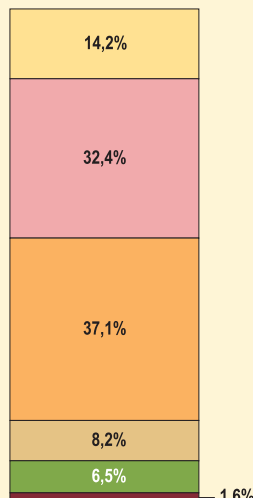
2005

2010

2016

Budynki mieszkalne
Residential buildings

Budynki niemieszkalne
Non-residential buildings

Infrastruktura transportu
Transport infrastructures

Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne
Pipelines, communication and electricity lines

Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych
Complex constructions on industrial sites

Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe
Other civil engineering works

^a Wykonanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa mazowieckiego, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Mazowieckie voivodship without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

Przemysł Industry

TABL. 1 (241). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		2015 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	w mln zł in mln zł			w odset- kach in percent		
	ceny bieżące		current prices			
OGÓŁEM	126249,0	185470,3	228329,0	227541,2	100,0	103,7
TOTAL						
sektor publiczny	23279,7	36308,4	40160,2	37192,1	16,3	x
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	102969,3	149161,9	188168,8	190349,1	83,7	x
<i>private sector</i>						
Górnictwo i wydobywanie	215,9	1060,8	1014,6	783,7	0,3	74,2
Mining and quarrying						
Przetwórstwo przemysłowe	96647,2	144448,0	179595,0	180204,6	79,2	102,7
Manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych	24105,3	32451,3	39629,3	43381,3	19,1	110,8
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja napojów	4612,4	5166,9	5808,7	5088,1	2,2	94,3
<i>Manufacture of beverages</i>						
Produkcja wyrobów tekstylnych	218,7	309,1	249,1	249,4	0,1	101,0
<i>Manufacture of textiles</i>						
Produkcja odzieży	972,9	870,4	1122,5	1212,4	0,5	114,4
<i>Manufacture of wearing apparel</i>						
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	327,2	348,9	404,6	493,0	0,2	126,4
<i>Manufacture of leather and related products</i>						
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ ..	546,7	803,6	1064,1	1080,6	0,5	104,2
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	4002,5	4009,7	6547,8	7176,6	3,2	106,0
<i>Manufacture of paper and paper products</i>						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1528,5	1908,6	3186,3	3247,4	1,4	104,1
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	8001,1	12359,3	15557,7	15210,3	6,7	99,3
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	2228,8	2701,2	3310,8	3712,0	1,6	105,6
<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	4171,5	6148,9	9313,4	9653,3	4,2	102,7
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (241). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		2015 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	w mln zł in mln zł				w odset- kach in percent	
	ceny bieżące current prices					
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2957,1	6353,7	6659,7	6475,2	2,8	96,1
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja metali	1175,0	1909,0	4452,5	4103,3	1,8	95,4
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	3658,4	5354,7	7658,1	8377,1	3,7	108,6
<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>						
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i op- tycznych	6736,4	9151,2	8150,2	8979,3	3,9	113,9
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>						
Produkcja urządzeń elektrycznych.....	3978,2	7909,9	10805,3	12180,1	5,4	111,2
<i>Manufacture of electrical equipment</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	4794,8	5542,4	7628,6	7851,9	3,5	105,3
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	2384,7	1954,9	3417,7	2500,7	1,1	73,7
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	441,7	446,2	1700,3	1844,5	0,8	105,1
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli	1303,9	984,6	2189,5	2542,6	1,1	114,9
<i>Manufacture of furniture</i>						
Pozostała produkcja wyrobów	436,8	879,1	941,6	1159,9	0,5	119,7
<i>Other manufacturing</i>						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	1248,8	3505,0	5211,1	4722,1	2,1	83,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	27663,9	36055,3	42929,8	41377,4	18,2	107,9
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1722,0	3906,2	4789,6	5175,5	2,3	108,4
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	63,3	307,5	431,6	464,0	0,2	105,4
<i>Water collection, treatment and supply</i>						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	711,8	2168,8	2530,5	2793,6	1,2	110,6
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (242). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	126249,0	185470,3	228329,0	227541,2	TOTAL
podmioty o liczbie zatrudnionych:					entities with following number of paid employees:
49 osób i mniej	10961,7	13364,5	18748,4	19696,9	49 persons and less
50—249	25419,7	27595,3	37255,8	39246,4	50—249
250—499	15574,8	18922,1	26290,6	27503,3	250—499
500—999	17628,0	23885,7	23626,8	25349,6	500—999
1000 osób i więcej	56664,8	101702,7	122407,4	115745,0	1000 persons and more

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (243). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2015	2016		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thous. t:
bydła i cieląt	44,4	66,1	66,6	69,5	34,0	cattle and calves
trzody chlewnej	173,3	217,0	208,4	215,2	16,8	pigs
Mięso drobiowe w tys. t	173,1	271,9	538,7	673,8	24,1	Poultry meat in thous. t
Wędliny ^c (w tym kielbasy) w tys. t ...	142,2	154,6	149,0	145,5	17,1	Cured meat products ^c in thous. t
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	3627,6	3480,7	3515,5	3348,7	34,5	Fruit and vegetable juice in thous. hl
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	4207,5	5605,8	6917,8	7163,6	21,9	Processed liquid milk ^d in thous. hl
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania ^e w tys. t	32,9	19,5	17,1	21,3	10,5	Butter and dairy spreads in thous. t
Sery i twarogi w tys. t	168,2	202,8	268,8	284,0	32,6	Cheese and curd in thous. t

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. ^c Bez drobiowych; w 2005 r. bez końskich, z dziczyzny i królików. ^d Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. ^e Otrzymywane z mleka.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. ^c Excluding cured poultry meat; in 2005 excluding horseflesh, game and rabbit. ^d Including milk for further processing.

TABL. 3 (243). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a (dok.)**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a (cont.)

WYROBY	2005	2010	2015	2016		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Mąka pszenna w tys. t	162,3	406,8	416,8	417,7	17,6	Wheat flour in thous. t
Mąka żytnia w tys. t	26,2	47,8	70,5	72,9	29,1	Rye flour in thous. t
Makaron w tys. t	32,5	45,3	24,7	21,6	12,2	Pasta in thous. t
Okrycia i ubiory z tkanin w tys. szt.:						Clothes and garments in thous. units:
garnitury i komplety męskie lub chłopięce	966	349	34	25	1,7	men's or boys' suits and ensembles
kostiumy i komplety damskie lub dziewczęce	237	254	131	178	28,2	women's or girls' suits and ensembles
żakiety damskie lub dziewczęce ...	482	288	171	168	13,7	women's or girls' jackets
sukienki, spódnice i spódnico- spodnie damskie lub dziewczęce	366	480	382	357	7,3	women's or girls' dresses, skirts and culottes
Bielizna osobista w tys. szt.:						Clothing in thous. units:
bluzki, koszule i bluzy damskie lub dziewczęce z dzianin	861	987	702	1100	12,5	women's or girls' blouses, shirts and shirt-blouses, knitted or crocheted
bluzki, bluzki koszulowe damskie lub dziewczęce z tkanin	209	388	154*	184	6,8	women's or girls' textile blouses and shirt-blouses
Blezery, pulowery, swetry, kamizelki i podobne wyroby dziane w tys. szt.	2054	935	519	606	14,6	Jerseys, pullovers, cardigans, waistcoats and similar articles, knitted or crocheted in thous. units
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry ^f w tys. par	1948	1467	1244	1816	13,1	Footwear with leather uppers ^f in thous. pairs
Tarcica w dam ³	90,9	166,2	176,8	205,6	4,2	Sawnwood in dam ³
w tym iglasta	71,0	153,8	156,2	192,4	4,4	of which coniferous sawnwood
Okna i drzwi, ościeżnice i progi z drewna w tys. m ²	914,1	976,7	1184,2	1185,3	6,2	Windows and doors their frames and thresholds, of wood in thous. m ²
Cegła w mln ceg	78,5	114,6	138,0	160,7	28,1	Bricks in mln bricks
Pustaki ściennie ceramiczne w mln ceg	195,8	809,7	874,2	937,9	60,3	Structural-wall clay hollow bricks in mln bricks

^a Notka patrz na str. 305. ^f Bez obuwia sportowego, obuwia z metalowym noskiem ochronnym oraz obuwia specjalnego różnego typu; łącznie z obuwem ze spodem z drewna.

^a See footnote on page 305. ^f Excluding sports footwear, footwear incorporating a protective metal toe-cap and miscellaneous special footwear; including footwear with a wooden outer soles.

TABL. 4 (244). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016
OGÓŁEM	300447	327469	353032	356411
TOTAL				
sektor publiczny	47674	51035	51633	41200
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	252773	276434	301399	315211
<i>private sector</i>				
Górnictwo i wydobywanie	1056	1921	2295	1922
Mining and quarrying				
Przetwórstwo przemysłowe	261337	274261	293050	298658
Manufacturing				
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych	68606	74704	79583	82004
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja napojów	10724	9024	7043	5773
<i>Manufacture of beverages</i>				
Produkcja wyrobów tekstylnych	1786	1606	1658	1672
<i>Manufacture of textiles</i>				
Produkcja odzieży	14928	10926	8645	8589
<i>Manufacture of wearing apparel</i>				
Produkcja skór i wyrobów skórzaných ^Δ	3833	2631	2481	2640
<i>Manufacture of leather and related products</i>				
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	4547	4676	4478	4729
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	8426	10141	9563	9825
<i>Manufacture of paper and paper products</i>				
Poliografia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	6663	7318	9768	9265
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	17599	18452	19711	19452
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>				
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	7659	8106	8016	8125
<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	15838	17512	18315	18439
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (244). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	11697	14249	13727	13907
Produkcja metali..... <i>Manufacture of basic metals</i>	2301	3159	6199	6154
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... <i>Manufacture of metal products ^Δ</i>	15896	19816	22333	25389
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	13298	10946	9900	10472
Produkcja urządzeń elektrycznych..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	9146	12945	15289	14539
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	14353	13635	13688	13710
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ ..... <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	8291	7415	6457	5854
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego..... <i>Manufacture of other transport equipment</i>	2726	2354	2371	2471
Produkcja mebli..... <i>Manufacture of furniture</i>	6331	5210	8117	8957
Pozostała produkcja wyrobów..... <i>Other manufacturing</i>	3377	3830	3649	4251
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń..... <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	6484	9740	15895	16274
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ..... <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	24201	32939	39213	36846
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ..... <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	13853	18348	18473	18985
w tym: <i>of which:</i>				
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody..... <i>Water collection, treatment and supply</i>	1770	3101	3258	3377
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ ..... <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	5838	8890	10005	10088

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (245). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016
	w zł		in zł	
OGÓŁEM ..... TOTAL	2857,69	3867,06	4669,99	4812,85
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	3270,83	4594,33	5652,82	6235,68
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	2779,77	3732,79	4501,62	4626,88
Górnictwo i wydobywanie ..... Mining and quarrying	3059,37	5134,89	5821,13	5388,96
Przetwórstwo przemysłowe ..... Manufacturing	2753,10	3709,69	4428,76	4553,90
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych..... <i>Manufacture of food products</i>	2590,32	3339,54	3964,25	4139,94
Produkcja napojów..... <i>Manufacture of beverages</i>	3600,91	4757,41	5626,86	5939,23
Produkcja wyrobów tekstylnych..... <i>Manufacture of textiles</i>	1294,35	2103,77	2520,49	2590,04
Produkcja odzieży..... <i>Manufacture of wearing apparel</i>	1371,71	1919,20	2479,76	2649,68
Produkcja skór i wyrobów skórzanyc ^Δ ..... <i>Manufacture of leather and related products</i>	1291,24	1761,28	1998,54	2271,06
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ ..... <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	1500,32	2202,65	2331,27	2502,20
Produkcja papieru i wyrobów z papieru..... <i>Manufacture of paper and paper products</i>	3440,13	3946,43	4915,81	5051,28
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji..... <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	3252,59	4167,76	4663,17	4949,82
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych..... <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	3091,99	4484,30	5022,89	4905,69
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ ..... <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	4151,95	5656,77	6660,37	7045,84
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych..... <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	2255,57	3112,49	3620,01	3824,06

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (245). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016
	w zł		in zł	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	2445,22	3643,29	4186,52	4268,84
Produkcja metali..... <i>Manufacture of basic metals</i>	2596,58	3138,08	4038,71	3980,33
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	2284,05	3059,84	3642,33	3801,23
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	3386,80	4551,53	5567,64	5595,70
Produkcja urządzeń elektrycznych..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	3207,90	4314,71	5251,28	5279,44
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	3221,29	4454,74	5432,12	5562,74
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ ..... <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	2459,26	3265,91	4486,66	4684,49
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego..... <i>Manufacture of other transport equipment</i>	2161,26	3169,36	3846,71	4214,83
Produkcja mebli..... <i>Manufacture of furniture</i>	1739,92	2415,27	2915,97	3052,12
Pozostała produkcja wyrobów..... <i>Other manufacturing</i>	2191,01	3452,27	4316,46	4600,58
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń..... <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	3342,16	4259,98	5477,32	5669,02
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ..... <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	4041,35	5194,54	6617,90	7083,52
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ..... <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2747,50	3703,72	4219,22	4421,26
w tym: of which:				
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody..... <i>Water collection, treatment and supply</i>	2346,81	3381,19	4162,21	4330,96
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ ..... <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	2375,77	3464,00	3810,38	3996,86

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABL. 6 (246). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	18854,1	41349,4	34711,1	39361,5	100,0	T O T A L
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	10734,3	21130,7	19795,3	18612,3	47,3	Of which entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^Δ	6664,0	12811,6	5995,2	5497,3	14,0	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2003,9	4300,5	9035,2	8374,4	21,3	civil engineering
roboty budowlane specjalistyczne ..	2066,4	4018,6	4765,0	4740,6	12,0	specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa mazowieckiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).
^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Mazowieckie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (247). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
		Total	Works with an investment character	Works with a renovation (restoration) character	
		w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M	2005	10734,3	7837,4	2896,9	T O T A L
	2010	21130,7	13677,8	7452,9	
	2015	19795,3	16513,5	3281,8	
	2016	18612,3	16193,7	2418,6	
Budynki		8681,8	7484,3	1197,5	Buildings
Budynki mieszkalne		2642,4	2257,5	384,9	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne		204,9	175,4	29,5	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkanich i wielomieszaniowe		2339,9	2015,6	324,3	two- and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania		97,5	66,5	31,0	residences for communities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa mazowieckiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Mazowieckie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (247). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym <i>Works with an investment character</i>	Roboty o charakterze remontowym <i>Works with a renovation (restoration) character</i>	SPECIFICATION
		w mln zł	<i>in mln zł</i>	
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	6039,4	5226,8	812,6	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania tury- stycznego	159,7	145,4	14,3	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	1537,1	1338,5	198,5	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	1350,9	1161,5	189,4	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	168,0	145,9	22,0	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	1510,7	1308,3	202,4	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fi- zycznej	940,1	804,0	136,1	<i>public entertainment, education, hospi- tal or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	372,9	323,1	49,8	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	9930,5	8709,4	1221,1	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	6900,6	6292,8	607,8	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	4796,6	4313,1	483,5	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrz- nych lub podwieszanych	977,6	936,2	41,4	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
drogi lotniskowe	47,5	37,9	9,6	<i>airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	894,0	824,0	70,0	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	185,0	181,7	3,3	<i>harbours, waterways, dams and other water works</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	1530,8	1199,6	331,2	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	791,9	640,9	151,0	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie ka- blowe rozdzielcze	738,9	558,7	180,2	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	1209,8	951,7	258,1	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	289,3	265,3	24,0	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa mazowieckiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Mazowieckie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (248). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a**
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Budynki^b	12781	14258	14556	13882	Buildings^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe ^c	10083	11616	11416	10968	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	5906	5288	5201	4772	<i>urban areas</i>
wieś	6875	8970	9355	9110	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	11581	12269	12389	11770	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	4942	4091	3768	3411	<i>urban areas</i>
wieś	6639	8178	8621	8359	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe ^c ...	9306	10193	9984	9437	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	1963	1692	2148	2083	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	613	622	1063	1054	<i>of which farm buildings</i>
Kubatura^e w dam³	22975,7	26490,8	30406,4	34702,1	Cubic volume^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe ^c	13660,3	14314,8	14168,5	16312,1	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	13824,9	15779,3	17265,4	19410,6	<i>urban areas</i>
wieś	9150,7	10711,5	13141,0	15291,5	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	10626,1	11786,0	13094,9	13503,3	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	4747,0	4266,6	4129,7	4046,0	<i>urban areas</i>
wieś	5879,1	7519,4	8965,2	9457,4	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe ^c ...	7464,1	7883,0	8018,8	7629,3	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	3058,4	3706,8	4952,8	5720,5	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	1097,7	1413,5	3038,6	3529,3	<i>of which farm buildings</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 302. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. ^e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 302. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. ^e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (249). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
BUDYNKI^b BUILDINGS^b					
Budynki mieszkalne	10400	12004	11681	11224	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe ^c	10083	11616	11416	10968	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	9461	10850	10284	9839	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	5	11	12	13	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	2381	2254	2875	2658	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	48	31	35	45	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	76	86	97	78	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	544	404	419	310	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	1	4	17	9	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	511	595	621	529	Garage buildings
Budynki przemysłowe	111	100	115	91	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	274	241	322	349	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	15	22	26	5	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	36	24	40	39	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	19	21	28	11	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	22	45	21	12	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	625	655	1097	1090	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	4	5	17	12	Buildings used as places of worship and for religious activities
KUBATURA^d w dam³ CUBIC VOLUME^d in dam³					
Budynki mieszkalne	13795,6	14552,4	14335,5	16488,5	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe ^c	13660,3	14314,8	14168,5	16312,1	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	7321,9	8111,6	7730,9	7410,7	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	32,6	89,0	67,7	73,0	Residences for communities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 302. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 302. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (249). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
KUBATURA ^d w dam ³ (dok.) CUBIC VOLUME ^d in dam ³ (cont.)					
Budynki niemieszkalne	9180,1	11938,5	16070,9	18213,6	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	79,8	163,0	150,8	297,6	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	692,8	992,5	1286,0	2693,9	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	1871,7	3020,3	2270,7	2160,3	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	0,1	36,4	477,5	73,9	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	131,0	174,1	334,0	226,8	Garage buildings
Budynki przemysłowe	1033,0	1546,6	2148,5	1702,8	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	3401,1	2937,5	4004,0	5857,9	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	88,4	272,0	256,9	46,0	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	404,4	244,5	683,8	627,9	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	59,8	246,2	623,2	139,1	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	175,0	558,2	307,5	211,4	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	1186,9	1631,2	3382,7	3956,5	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	15,6	77,2	129,7	186,6	Buildings used as places of worship and for religious activities

a, d Notki patrz na str. 314.

a, d See footnotes on page 314.

TABL. 10 (250). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
W BUDOWNICTWIE^a**
**AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES
IN CONSTRUCTION^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	82925	91306	81814	84127	Average paid employment
sektor publiczny	17459	2836	2926	3234	public sector
sektor prywatny	65466	88470	78888	80893	private sector
Budowa budynków ^Δ	39042	47090	32314	32850	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	17011	19725	25349	26598	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	26872	24491	24151	24679	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2771,83	4489,95	5158,12	5243,62	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	2472,17	4196,10	4758,13	4983,97	public sector
sektor prywatny	2851,74	4499,37	5172,96	5254,00	private sector
Budowa budynków ^Δ	3081,56	5023,10	5234,39	5442,36	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2645,80	4101,94	5943,53	5868,92	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	2401,60	3774,92	4231,70	4305,13	Specialised construction activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT. TELEKOMINIKACJA

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Drogi publiczne ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 III 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1440) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do dróg krajowych zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do dróg wojewódzkich zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż podano wcześniej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do dróg miejskich zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do dróg zamiejskich zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

CHAPTER XVII

TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of railway lines operated on 31 XII were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and large gauge railway lines (data concerning the length of these lines are given in terms of standard gauge lines) operating on that day. The railway line is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network public roads are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 III 1985 (unified text: Journal of Laws 2016 item 1440), into following categories: national, regional, district and communal roads.

National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Regional roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads of military significance not included among national roads.

District roads include roads other than those mentioned earlier, which link district capital cities with commune capital cities and commune capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** w latach 2002—2008 prezentowane są według ewidencji prowadzonej przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji; do 26 XI 2015 r. — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Do 2010 r. dane nie obejmują pojazdów posiadających pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku.

4. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od liczby kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. **Transport samochodowy zarobkowy**, zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

6. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych.

Komunikacja miejska — gminne przewozy pasażerskie wykonywane w granicach administracyjnych miasta albo miasta i gminy lub miast i gmin sąsiadujących (jeśli zawarły porozumienie lub utworzyły związek międzygminny w celu wspólnej realizacji publicznego transportu zbiorowego); w przypadku gmin miejsko-wiejskich łącznie z obsługą strefy wiejskiej w tych gminach; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Informacje o **komunikacji miejskiej podziemnej** dotyczą dwóch linii **metra** w Warszawie; uruchomienie pierwszej z nich nastąpiło w kwietniu 1995 r., a drugiej — w marcu 2015 r.

3. Information on **registered vehicles and tractors** in 2002—2008 has been presented according to the evidence maintained by starosts, presidents of cities and mayors, since 2009 according to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs; until 26 XI 2015 — the Ministry of Interior. Until 2010 data does not include vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the reference year.

4. A **bus line** is a permanent road connection between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses regularly running between these locations according to a defined schedule.

The **length of a bus line** is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of journeys carried out by buses on that line.

5. **Road transport for hire or reward** with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic other than road transport.

6. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies.

Urban transport — gmina transport of passengers carried out within the administrative borders of city or city and gmina or neighboring cities and gminas (if they signed agreement or association between gminas in order to implement together collective public transport); including service for rural area in urban-rural gminas; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

7. Information regarding **urban underground transport** concerns two lines of the **metro** in Warsaw; first of them was launched in April 1995 and second — in March 2015.

8. Dane dotyczące **transportu lotniczego** obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów). Informacje o przewozach ładunków transportem lotniczym obejmują przewozy przesyłek towarowych, pocztowych oraz bagażu płaconego.

9. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Telekomunikacja

1. Informacje w zakresie usług telekomunikacyjnych dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej — sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. **Telefoniczne łącza główne** obejmują standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej) oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci do transmisji głosu, obrazu, faksów i danych.

8. Data concerning **air transport** include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on permanent routes and according to established flight schedules). Information regarding transports of freight by air transport includes transports of cargo, mail and paid baggage.

9. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Telecommunications

1. Information in scope of telecommunication services concerns operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunication services (excluding internal networks — networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. **Telephone main line** includes standard main line (fixed line telephone subscribers) and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (251). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM^b	1777	1683	1702	1712	TOTAL^b
Normalnotorowe.....	1710	1683	1702	1712	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	1396	1412	1402	1412	of which electrified
jednotorowe.....	694	667	688	687	single track
dwu- i więcej torowe.....	1016	1016	1014	1025	double and more tracks
Wąskotorowe	67	—	—	—	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej.....	5,0	4,7	4,8	4,8	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej. ^b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe.

^a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as other entities which are administrators of railway infrastructure.

^b Broad gauge lines have not existed.

TABL. 2 (252). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o nawierzchni ulepszonej of which improved	
				w km in km		
OGÓŁEM	29567	33700	36506	37092	35292	TOTAL
miejskie.....	6056	6576	7169	7275	7005	urban
zamiejskie.....	23511	27123	29337	29818	28288	non-urban
Krajowe	2364	2361	2423	2424	2424	National
miejskie.....	480	471	452	453	453	urban
zamiejskie.....	1885	1890	1971	1971	1971	non-urban
Wojewódzkie	2970	2985	3000	3020	3019	Regional
miejskie.....	507	523	535	532	532	urban
zamiejskie.....	2463	2462	2465	2488	2487	non-urban
Powiatowe.....	13143	13590	13872	13913	13666	District
miejskie.....	1420	1339	1405	1408	1396	urban
zamiejskie.....	11723	12251	12467	12505	12269	non-urban
Gminne.....	11089	14764	17210	17736	16184	Communal
miejskie.....	3650	4243	4777	4882	4624	urban
zamiejskie.....	7440	10521	12434	12853	11560	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 (253). POJAZDY SAMOCHODOWE^a I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE

Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES^a AND TRACTORS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2630702	3541034	4236478^b	4439174^b	T O T A L
w tym:					of which:
Samochody osobowe	1903977	2619414	3170356	3329784	Passenger cars
Autobusy	11514	14410	16673	17588	Buses
Samochody ciężarowe ^c i ciągniki siodłowe	454330	547585	615445	638283	Lorries ^c and road tractors
Ciągniki balastowe i rolnicze	163642	215108	243385	248411	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	83442	122946	161743	174309	Motorcycles

^a Bez trolejbusów. ^b Łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. ^c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

^a Excluding trolleybuses. ^b Including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. ^c Including vans.

TABL. 4 (254). LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a

Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	2782	2540	2348	2318	National: number
długość w km	141301	140568	143882	137178	length in km
dalekobieżne: liczba	133	129	134	117	long distance: number
długość w km	35476	44331	56908	52600	length in km
regionalne: liczba	457	431	361	339	regional: number
długość w km	38450	34734	30436	29673	length in km
podmiejskie: liczba	2152	1976	1810	1814	suburban: number
długość w km	66757	61425	56062	54381	length in km
miejskie: liczba	40	4	43	48	urban: number
długość w km	618	78	476	524	length in km
Międzynarodowe: liczba	111	16	26	26	International: number
długość w km	233625	19797	23144	27555	length in km

^a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (255). TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a

HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National communication
Przewozy ładunków w tys. t	8366,1	24389,9	28372,8	29506,6	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	196,4	198,8	203,9	183,7	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	96369,8	62171,1	59782,8	55966,9	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	42,8	48,4	80,2	67,7	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	7358,2	10513,8	19137,6	19208,4	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1227,5	1053,9	919,9	910,1	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	650,5	324,4	1733,6	1793,8	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	2088,5	1249,8	1389,8	811,2	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przewozów taborami komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6 (256). **KOMUNIKACJA MIEJSKA**^a

Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna — linie w km	5550	8162	6657	6823	Transport network — lines in km
autobusowe	5080	7775	6250	6431	bus
tramwajowe	453	364	378	363	tram
metro.....	17	23	29	29	metro
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach.....	2081	2735	2577	2692	buses: in units
liczba miejsc w tys.	274,6	315,1	306,4	325,3	number of seats in thous.
tramwaje: w sztukach.....	859	869	760	733	trams: in units
liczba miejsc w tys.	109,2	114,1	117,3	113,9	number of seats in thous.
metro: wagony	168	240	450	450	metro: wagons
liczba miejsc w tys.	31,9	62,4	117,4	117,4	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln:					Transport of passengers ^b (during the year) in mln:
komunikacja naziemna.....	882	1117	930	925	ground transport
komunikacja podziemna — metro	93	140	171	184	underground transport — metro

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Dane szacunkowe.
^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABL. 7 (257). **RUCH PASAŻERÓW**^a W PORTACH LOTNICZYCH^b

PASSENGER TRAFFIC^a AT AIRPORTS^b

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pasażerowie przybyli ^c z portów Passenger arrivals ^c from airports		Pasażerowie odprawieni ^d do portów Passenger departures ^d to airports		
	krajowych domestic	zagranicznych foreign	krajowych domestic	zagranicznych foreign	
	w tys. in thous.				
OGÓŁEM	2005	424,9	3089,1	429,8	3128,1
TOTAL	2010	455,2	3865,9	464,2	3904,4
	2015	773,8	6143,9	752,5	6139,9
	2016	865,7	7012,4	846,8	6992,0
Port Lotniczy im. Fryderyka Chopina w Warszawie Warsaw Fryderyk Chopin Airport		721,0	5715,4	703,2	5707,3
Port Lotniczy Warszawa-Modlin		142,6	1294,6	141,4	1282,1
Port Lotniczy Radom		2,1	2,4	2,2	2,6

^a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. ^b W latach 2005 i 2010 dane dotyczą wyłącznie Portu Lotniczego im. Fryderyka Chopina w Warszawie. ^{c, d} Pasażerowie, dla których dany port jest: ^c — portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, ^d — portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

^a Data do not include children below the age of 2. ^b In 2005 and 2010 data concern only Warsaw Fryderyk Chopin Airport. ^{c, d} Passengers for whom given airport is a place: ^c — the final destination of journey begun at a domestic or foreign airport, ^d — the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 8 (258). PRZEŁADUNEK^a ŁADUNKÓW W PORCIE LOTNICZYM IM. FRYDERYKA CHOPINA W WARSZAWIE
 FREIGHT LOADED AND UNLOADED^a AT WARSAW FRYDERYK CHOPIN AIRPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tonach		in tonnes		
Ładunki przybyłe z portów:					Freight arrivals from airports:
krajowych	3366	3234	992	208	domestic
w tym poczta	7	3086	.	.	of which by post
zagranicznych	27446	28928	38330	43933	foreign
Ładunki odprawione do portów:					Freight departures to airports:
krajowych	1337	3502	1084	296	domestic
w tym poczta	2	3076	.	.	of which by post
zagranicznych	19563	21451	31949	41397	foreign

^a W lotach komunikacyjnych.

^a In transport flights.

TABL. 9 (259). WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY
 ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Wypadki	6452	5190	4006	4078	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	24,5	14,7	9,5	9,2	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	8870	6994	5234	5386	Road traffic casualties
Śmiertelne	885	655	487	508	Fatalities
na 100 tys. ludności	17,2	12,5	9,1	9,5	per 100 thous. population
Ranni	7985	6339	4747	4878	Injured
na 100 tys. ludności	155,0	120,6	88,9	91,1	per 100 thous. population

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; patrz notka ^b do tabl. 3 na str. 320.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; see footnote ^b to the table 3 on page 320.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 10 (260). WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYŃ I RODZAJÓW
 POJAZDÓW
 ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Wypadki	4006	4078	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	3427	3552	Guilt of drivers
w tym:			of which:
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	904	885	inappropriate speed for road conditions
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	878	908	non-compliance with vehicle right of way
nieprawidłowe wyprzedzanie	189	190	incorrectly overtaking
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	594	600	incorrectly behaviour towards the pedestrian
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	194	220	not keeping a safe distance between vehicles
Z winy pieszych	344	335	Guilt of pedestrians
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	203	189	of which carelessly entering to the roadway
Pozostałe ^b	235	191	Other ^b

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny.

^a Registered by the Police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons.

TABL. 10 (260). WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW (dok.)
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	3427	3552	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe	2671	2728	Passenger cars
Motocykle	83	101	Motorcycles
Rowery	182	213	Bicycles
Motorowery	66	70	Motor-bicycles
Samochody ciężarowe	251	285	Lorries
Inne pojazdy ^c	174	155	Other vehicles ^c
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	363	324	Accidents involving intoxicated road users
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			of which caused by intoxicated:
Kierujących	216	202	Drivers
samochodami osobowymi	157	150	of passenger cars
motocyklami	6	8	of motorcycles
rowerami	19	19	of bicycles
motorowerami	18	16	of motor-bicycles
samochodami ciężarowymi	10	5	of lorries
innymi pojazdami	6	4	of other vehicles
Piesznych	63	58	Pedestrians

^a Zarejestrowane przez Policję. ^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^c Including unidentified vehicles.

Source: data of the National Police Headquarters.

Telekomunikacja

Telecommunications

TABL. 11 (261). ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	1878,3	1652,0	907,5	880,8	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	1294,5	1072,3	600,7	579,7	of which private subscribers ^b
miasta	1592,0	1435,3	773,7	750,7	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	1045,3	894,0	492,4	461,2	of which private subscribers ^b
wieś	286,3	216,7	133,8	130,1	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	249,2	178,3	108,3	118,5	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	1658,1	1337,2	738,0	711,0	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	1386,9	1133,9	614,3	590,5	urban areas
wieś	271,2	203,3	123,8	120,5	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoin- kasujące	11458	6060	853	484	Public pay telephones
miasta	9048	4104	578	267	urban areas
wieś	2410	1956	275	217	rural areas

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concern operators of public telecommunication network. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana według PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:

- punktach sprzedaży detalicznej, tj. w sklepach (łącznie z aptekami ogólnodostępnymi), składach, składnicach, stacjach paliw, punktach sprzedaży drobnodetalicznej (straganach i ruchomych punktach sprzedaży, punktach aptecznych),
- hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;

2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędów, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP). W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe”.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne lub chemiczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter — unless otherwise indicated — concerns all entities of the national economy conducting trade activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE Rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

1) sales of consumer and non-consumer goods in:

- retail sales outlets, i.e. in: shops (including public pharmacies), warehouses, repositories, petrol stations and small retail sales outlets (stalls and mobile sales outlets, pharmaceutical outlets),
- wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;

2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nursery schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP). As opposed to groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis, non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeds, plant protection products, mineral and chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe — 2000 m² i więcej, domy handlowe — od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku oraz dodatkowo często nabywanych towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of **stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hypermarkets are stores with a sales area 2500 m² and more, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Universal stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption and also often purchased non-foodstuff goods, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales area up to 119 m².

6. Shops include public pharmacies.

7. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielnice detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Dane o sklepach i stacjach paliw dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzanego w latach 2004—2007 na 5%, a od 2008 r. na 4% próbie tych jednostek.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetailicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

8. Trade warehouses (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing commodities, occupying separate storage area, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering amount and the changes in stocks.

9. Data regarding trade and catering activity including information about shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons. Data regarding shops and petrol stations for entities employing up to 9 persons have been generalized on the basis of the result of a sample survey conducted in 2004—2007 on a 5%, and since 2008 on a 4% sample of these entities.

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (262). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł.....	123774,3	185504,2	207623,4	216326,9	TOTAL in mln zł
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	61334,8	95367,2	107243,4	110532,0	in million zlotys
w %	49,6	51,4	51,7	51,1	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł.....	24033	35290	38875	40383	PER CAPITA in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (263). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	92974,6	148738,9	165273,1	166945,2	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	64,4	66,1	70,1	70,8	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	15,9	15,4	12,0	13,1	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	3,3	3,1	2,0	2,3	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	45,2	47,6	56,1	55,4	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	35,6	33,9	29,9	29,2	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (264). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a (ceny bieżące)**
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	158012,7	228596,5	301986,1	331608,1	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	10,5	11,7	11,0	13,1	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	4,7	3,0	4,1	3,7	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	84,8	85,3	84,9	83,2	Non-foodstuff goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (265). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a**

Stan w dniu 31 XII

SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sklepy	54274	49281	50104	58536	Shops
Domy towarowe.....	20	12	12	7	Department stores
Domy handlowe.....	89	57	37	35	Trade stores
Supermarkety.....	278	502	799	807	Supermarkets
Hipermarkety.....	60	72	78	80	Hypermarkets
Sklepy powszechne.....	863	778	784	766	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane.....	2200	3743	4935	5284	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^b	50764	44117	43459	51557	Other shops ^b
Stacje paliw	1459	1592	1369	1331	Petrol stations

^a Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. ^b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a According to location of shop/petrol station. ^b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (266). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII).....	3251	3992	5206	5277	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje.....	635	913	1151	1205	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł.....	2678397	4470169	6247511	7064927	Sales from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
produkcja gastronomiczna.....	2248883	3759818	5342400	6051499	catering production
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe.....	281948	362168	523750	582707	alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (267). **MAGAZYNY HANDLOWE^a**

Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2015	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				Secured warehouses:
liczba.....	5759	4752	4617	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	3912,8	5538,8	4434,7	storage area in thous. m ²
Magazyny zadaszone:				Roofed warehouses:
liczba.....	622	792	747	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	298,8	946,1	615,1	storage area in thous. m ²
Place składowe:				Storage sites:
liczba.....	697	589	573	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	1941,6	1961,3	1648,7	storage area in thous. m ²
Silosy i zbiorniki:				Silos and reservoirs:
liczba.....	3205	1394	1532	number
pojemność w dam ³	1628,5	2657,0	3692,4	capacity in dam ³

^a Hurtu i rozdzielnice detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

^a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (268). **TARGOWISKA**

Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					Permanent marketplaces:
liczba.....	310	311	316	312	number
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej.....	283	266	298	297	of which with predominance of small-retail sales
powierzchnia w tys. m ²	3385,0	3105,3	3061,9	3065,4	area in thous. m ²
w tym sprzedażowa.....	2014,7	2005,5	1877,6	1868,1	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej.....	18691	16366	17614	17603	permanent small-retail sales outlets
w tym na targowiskach czynnych codziennie.....	12648	8234	8096	7993	of which at marketplaces opened daily
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	253	872	642	624	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł.....	44741,3	36204,2	36569,3	29012,2	Annual receipts from marketplace fees in thous. zł

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (unified text: Journal of Laws 2016 item 1047, with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, revenues from social activities, revenues from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych. Od 2002 r. do 2015 r. zawiera część, a w 2016 r. całość zdarzeń nadzwyczajnych związanych z działalnością operacyjną.

6. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (zyski i straty nadzwyczajne) to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

W 2016 r. wszelkie skutki zdarzeń, które dotychczas wpływały na zyski i straty nadzwyczajne, są zaliczane odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych i pozostałych kosztów operacyjnych.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations. Since 2002 till 2015 this item comprised part of extraordinary events related to operating activity, whereas in 2016 all kinds of extraordinary events are included into this item.

6. Result on extraordinary events (extraordinary profits and losses) are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

In 2016 all economic effects of the events which previously affected the extraordinary profits and losses are classified as other operating revenues or other operating costs, respectively.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, do 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego (w związku z przejściowymi różnicami między wynikiem finansowym brutto a podstawą opodatkowania, wynikającymi z odmienności momentu ujęcia przychodu i kosztu zgodnie z przepisami o rachunkowości a przepisami podatkowymi) na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

9. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

10. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
  - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
  - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
  - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
  - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
  - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

11. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, until 2015 corrected by result on extraordinary events.

8. Obligatory encumbrances on gross financial result include corporate income tax and personal income tax as well as other payments resulting from separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- the current part, i.e., the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,
- the deferred part, i.e., a difference between the state of provisions and assets, by virtue of deferred tax (because of the temporary differences between the gross financial result and the basis for taxation resulting from the different moments of the income and cost statement, in accordance with the tax and accounting regulations) at the end and the beginning of the reporting period.

9. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

10. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
  - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
  - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
  - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
  - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,
  - **third degree** as the relation of current assets (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities excluding special funds.

11. Current assets include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

12. Kapitały (fundusze) własne ujmują się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych — kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniezione wkłady kapitałowe.

13. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania w wszelkich tytułach, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

14. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

12. Share equity (funds) is recorded in accounting ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Until 2015 it has also included share capital (fund) not paid up and entity's shares (stock). Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- initial capital — in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,
- founders' capital — in state owned enterprises,
- participation fund — in cooperatives,
- owners' capital — in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.

Share capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

13. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

14. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (269). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności..	568932,5	861183,9	1016707,4	1040260,0	Revenues from total activity
sektor publiczny.....	98275,9	124163,0	133136,7	125187,6	public sector
sektor prywatny	470656,6	737020,9	883570,8	915072,4	private sector
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	302882,4	446696,0	545262,8	546907,1	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	239106,8	373615,4	434481,8	452059,1	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe.....	12999,1	20236,4	16326,8	21177,0	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	539165,4	813574,7	974288,1	987095,5	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny.....	94418,9	113230,1	122679,0	113864,2	public sector
sektor prywatny	444746,5	700344,5	851609,1	873231,3	private sector
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	309645,7	463837,8	569945,5	580834,7	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	201735,4	315712,4	359598,2	367358,3	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe.....	14034,8	15305,8	22519,9	18645,5	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej.....	29767,1	47609,3	42419,4	53164,5	Financial result on economic activity
Sektor publiczny	3856,9	10932,9	10457,7	11323,4	Public sector
Sektor prywatny	25910,1	36676,4	31961,7	41841,2	Private sector
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych ^a	207,7	11,0	43,1	x	Result on extraordinary events ^a
sektor publiczny	128,6	0,7	8,5	x	public sector
sektor prywatny	79,1	10,3	34,6	x	private sector
Zyski nadzwyczajne.....	248,3	49,2	78,5	x	Extraordinary profits
Straty nadzwyczajne.....	40,6	38,2	35,4	x	Extraordinary losses
Wynik finansowy brutto ^a	29974,7	47620,2	42462,5	53164,5	Gross financial result ^a
sektor publiczny	3985,5	10933,5	10466,2	11323,4	public sector
sektor prywatny	25989,2	36686,7	31996,3	41841,2	private sector
Zysk brutto	36374,8	55318,6	57586,5	65742,7	Gross profit
Strata brutto	6400,0	7698,4	15124,0	12578,2	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto.....	6821,3	7757,8 ^b	8304,5	9457,6	Obligatory encumbrances on gross financial result
sektor publiczny	1572,9	1409,6	2664,7	2494,6	public sector
sektor prywatny	5248,4	6348,1	5639,8	6963,0	private sector
W tym podatek dochodowy	6250,6	7757,8	6797,8	8274,8	Of which income tax
Wynik finansowy netto.....	23153,5	39862,4	34158,0	43706,9	Net financial result
sektor publiczny	2412,6	9523,9	7801,5	8828,8	public sector
sektor prywatny	20740,9	30338,6	26356,5	34878,2	private sector
Zysk netto	29559,5	47291,5	48576,1	57118,2	Net profit
Strata netto	6406,1	7429,1	14418,1	13411,3	Net loss

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 331. ^b Obejmują tylko podatek dochodowy.

^a See general notes, item 6 on page 331. ^b Include only income tax.

TABL. 2 (270). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto ^a <i>Gross financial result ^a</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	568932,5	539165,4	29974,7	6821,3	23153,5
TOTAL	2010	861183,9	813574,7	47620,2	7757,8 ^b	39862,4
	2015	1016707,4	974288,1	42462,5	8304,5	34158,0
	2016	1040260,0	987095,5	53164,5	9457,6	43706,9
w tym: of which:						
Przemysł		337124,0	312396,2	24727,8	3230,3	21497,5
<i>Industry</i>						
górnictwo i wydobywanie		973,2	1135,0	-161,8	79,2	-241,0
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe		245185,8	228752,1	16433,8	2241,2	14192,6
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		85250,9	77550,8	7700,0	780,0	6920,0
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		5714,1	4958,3	755,7	129,9	625,8
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		50542,2	49083,9	1458,2	360,8	1097,4
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		369493,1	360869,2	8623,8	1781,4	6842,5
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		68143,5	64137,4	4006,1	406,2	3599,9
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		6587,2	5976,4	610,8	91,3	519,6
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		78686,8	75021,8	3665,0	785,7	2879,3
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		22372,8	19418,3	2954,5	530,4	2424,0
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		11505,9	10296,9	1209,0	275,0	934,0
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		43704,5	39981,1	3723,4	466,6	3256,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		21260,5	20354,2	906,3	169,1	737,2
<i>Administrative and support service activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		6871,6	6878,5	-6,9	32,4	-39,3
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		9467,8	9172,0	295,9	75,6	220,3
Pozostała działalność usługowa		2842,0	2744,6	97,5	43,1	54,3
<i>Other service activities</i>						

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 331. ^b Obejmują tylko podatek dochodowy.

^a See general notes, item 6 on page 331. ^b Include only income tax.

TABL. 3 (271). PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw Number of enterprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result		
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)
		w % ogółu przedsiębiorstw			in % of total of enterprises		
OGÓŁEM 2005	7577	77,5	21,1	1,4	76,2	21,7	2,1
TOTAL 2010	9558	77,7	22,3	0,1	77,2	22,7	0,1
..... 2015	9972	80,8	19,1	0,1	79,9	19,9	0,2
2016	10078	80,4	19,5	0,1	79,8	20,1	0,1
sektor publiczny.....	417	72,7	27,3	—	71,9	27,8	0,2
<i>public sector</i>							
sektor prywatny.....	9661	80,7	19,2	0,1	80,1	19,7	0,1
<i>private sector</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
Przemysł.....	2041	82,9	16,9	0,1	82,9	16,9	0,2
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie.....	17	58,8	41,2	—	52,9	41,2	5,9
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe.....	1822	83,1	16,7	0,2	83,1	16,7	0,2
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	66	78,8	21,2	—	80,3	19,7	—
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	136	86,0	14,0	—	85,3	14,7	—
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo.....	795	80,4	19,6	—	80,0	20,0	—
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3167	82,3	17,6	0,1	81,9	18,1	0,1
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa.....	592	83,3	16,6	0,2	81,9	17,9	0,2
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	236	75,0	25,0	—	74,6	25,4	—
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja.....	664	77,0	22,9	0,2	76,4	23,2	0,5
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	249	73,9	26,1	—	73,1	26,5	0,4
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	386	83,4	16,6	—	81,9	17,6	0,5
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	1003	77,1	22,9	—	75,8	24,1	0,1
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	488	78,5	21,5	—	77,5	22,5	—
<i>Administrative and support service activities</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	200	71,0	29,0	—	70,0	30,0	—
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	38	55,3	44,7	—	52,6	47,4	—
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa.....	66	72,7	27,3	—	71,2	28,8	—
<i>Other service activities</i>							

TABL. 4 (272). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>			
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>	
							w %
OGÓŁEM	2005	94,8	5,3	4,1	39,3	108,8	141,8
TOTAL	2010	94,5	5,5	4,6	52,4	116,8	151,0
	2015	95,8	4,2	3,4	50,4	118,0	151,7
	2016	94,9	5,1	4,2	51,2	118,1	150,4
sektor publiczny		91,0	9,0	7,1	149,9	216,5	243,0
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		95,4	4,6	3,8	38,9	105,9	138,9
<i>private sector</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
Przemysł		92,7	7,3	6,4	49,1	113,1	154,5
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie		116,6	-16,6	-24,8	35,0	82,0	131,9
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe		93,3	6,7	5,8	35,3	103,9	153,9
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		91,0	9,0	8,1	82,5	134,6	154,0
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		86,8	13,2	11,0	113,6	177,4	194,3
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		97,1	2,9	2,2	61,7	116,3	157,9
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		97,7	2,3	1,9	31,8	95,9	144,3
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		94,1	5,9	5,3	105,7	171,1	183,9
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		90,7	9,3	7,9	69,0	109,5	122,6
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		95,3	4,7	3,7	39,6	117,8	136,5
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		86,8	13,2	10,8	55,7	127,6	131,9
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		89,5	10,5	8,1	71,5	111,2	154,3
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		91,5	8,5	7,5	71,4	142,6	162,9
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		95,7	4,3	3,5	26,6	87,7	97,5
<i>Administrative and support service activities</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		100,1	-0,1	-0,6	52,9	115,1	129,3
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		96,9	3,1	2,3	176,1	208,0	219,3
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		96,6	3,4	1,9	72,8	161,5	188,4
<i>Other service activities</i>							

TABL. 5 (273). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy			
			razem total	w tym		
				materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and work in progress	
w mln zł						
1	OGÓŁEM	2005	196721,5	39332,1	9853,0	4568,3
2	TOTAL	2010	327387,6	63181,2	13931,4	8496,8
3	.....	2015	397816,8	77363,1	17637,3	9945,3
4	.....	2016	430895,9	81443,8	18592,3	10350,9
5	sektor publiczny		76812,4	7138,2	3775,3	1089,6
	<i>public sector</i>					
6	sektor prywatny		354083,5	74305,7	14817,0	9261,3
	<i>private sector</i>					
	w tym:					
	<i>of which:</i>					
7	Przemysł		116985,3	29624,7	15064,1	3646,0
	<i>Industry</i>					
8	górnictwo i wydobywanie		437,8	160,1	15,2	3,9
	<i>mining and quarrying</i>					
9	przetwórstwo przemysłowe		83222,3	25630,2	11849,2	3631,8
	<i>manufacturing</i>					
10	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę		31021,8	3724,2	3128,0	8,0
	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
11	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja		2303,4	110,2	71,7	2,4
	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
12	Budownictwo		32893,2	5995,0	780,5	3554,6
	<i>Construction</i>					
13	Handel; naprawa pojazdów samochodowych		112038,7	36383,1	887,1	331,6
	<i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ					
14	Transport i gospodarka magazynowa		29083,2	1301,2	854,6	11,6
	<i>Transportation and storage</i>					
15	Zakwaterowanie i gastronomia		1505,6	109,8	44,8	10,2
	<i>Accommodation and catering</i> ^Δ					
16	Informacja i komunikacja		27407,2	2028,6	393,1	341,7
	<i>Information and communication</i>					
17	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		54369,0	1119,6	4,8	3,5
	<i>Financial and insurance activities</i>					
18	Obsługa rynku nieruchomości		10361,8	2495,7	37,4	1452,5
	<i>Real estate activities</i>					
19	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		23532,7	1443,1	221,7	915,2
	<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
20	Administrowanie i działalność wspierająca		7301,9	381,1	106,0	22,0
	<i>Administrative and support service activities</i>					
21	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		1606,0	87,8	68,4	—
	<i>Human health and social work activities</i>					
22	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		1355,1	38,0	29,9	5,2
	<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
23	Pozostała działalność usługowa		904,3	82,2	37,7	7,7
	<i>Other service activities</i>					

Stocks		Należności krótkoterminowe		Inwestycje krótkoterminowe	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	Lp. No.
of which		Short-term dues				
produkty gotowe finished products	towary goods	razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services	Short-term investments	Short-term inter-period settlements	
<i>in mln zł</i>						
4707,1	19386,7	96461,3	76820,4	54528,0	6400,2	1
8882,9	30665,8	139503,2	114227,1	113726,6	10976,7	2
9402,1	37829,8	177228,8	139908,0	132165,1	11059,8	3
9460,2	40911,7	191651,9	153791,6	146651,8	11148,3	4
323,0	1214,0	21055,6	14508,8	47362,4	1256,2	5
9137,2	39697,7	170596,3	139282,8	99289,4	9892,1	6
7071,9	3382,3	48492,1	40832,6	37179,0	1689,6	7
23,2	112,3	155,8	138,7	116,3	5,5	8
6977,2	2776,4	37096,3	32172,3	19089,4	1406,4	9
63,3	467,3	10483,7	7882,6	16627,1	186,8	10
8,1	26,2	756,2	639,0	1346,2	90,8	11
823,5	578,5	11370,7	9215,0	12862,6	2664,9	12
508,8	34111,3	49786,8	39348,8	24727,3	1141,5	13
0,2	405,5	10345,0	8533,5	16718,1	718,8	14
3,2	38,6	497,8	273,8	847,2	50,9	15
518,0	764,9	15690,6	13637,5	7954,4	1733,5	16
0,2	451,1	29638,3	20356,8	22943,9	667,2	17
305,0	669,6	2661,5	2255,9	4803,5	401,1	18
36,1	175,9	10290,0	8087,5	10311,6	1488,0	19
4,6	224,8	4573,8	3479,3	1989,5	357,5	20
0,0	18,7	773,4	718,9	656,4	88,3	21
0,2	2,5	196,8	71,7	1088,6	31,6	22
2,1	32,9	425,9	326,9	349,2	47,0	23

TABL. 6 (274). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which	
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
		w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM 2005	261462,2	152310,0	78470,1	-28882,8	23125,3
TOTAL 2010	411644,0	225768,3	125739,2	-11420,0	39621,5
..... 2015	514101,1	275383,8	182130,6	-21632,2	33375,8
..... 2016	542190,1	281888,0	190456,8	-21226,6	43292,7
sektor publiczny.....	211026,7	154746,5	48537,5	-7584,4	8830,1
<i>public sector</i>					
sektor prywatny.....	331163,4	127141,5	141919,3	-13642,2	34462,6
<i>private sector</i>					
w tym:					
<i>of which:</i>					
Przemysł.....	214918,7	94739,4	82030,2	3407,7	21261,9
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie.....	3076,0	609,5	2282,1	-1439,6	-241,0
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe.....	93837,0	29973,9	40204,2	156,0	13960,6
<i>manufacturing</i>					
wytworzenie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	108830,0	57952,5	37177,0	4997,9	6920,0
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	9175,7	6203,5	2366,9	-306,7	622,2
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo.....	15504,1	4992,4	8339,7	-1430,1	1099,7
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	65641,3	28916,4	29859,5	-7777,7	6711,7
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa.....	45985,4	35198,0	10415,8	-8405,4	3576,1
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	5855,0	2820,7	1411,3	3,7	519,8
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja.....	52634,6	15499,9	22800,1	1382,3	2886,1
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	40321,3	26709,3	7800,6	632,3	2363,1
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	32213,7	21904,8	8751,1	-1254,3	953,3
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	40065,6	27049,6	13795,6	-5552,8	3259,5
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	4907,9	1986,5	2314,2	-485,3	721,9
<i>Administrative and support service activities</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	2112,2	1591,0	1146,3	-809,1	-41,7
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	1089,9	435,4	862,3	-675,6	237,4
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa.....	1038,5	678,2	265,9	-20,8	54,3
<i>Other service activities</i>					

TABL. 7 (275). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a**
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
		w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM 2005	110768,6	29169,3	5647,3	5070,0	44327,8
TOTAL 2010	178451,7	65519,5	8739,8	6917,3	57527,3
..... 2015	219340,3	70675,6	23461,6	7858,6	59079,9
2016	225378,4	70725,8	22797,2	10738,6	60691,9
sektor publiczny	115125,6	70551,7	22741,1	125,0	2,8
public sector					
sektor prywatny.....	110252,7	174,1	56,1	10613,6	60689,0
private sector					
w tym: of which:					
Przemysł	91819,7	27191,6	11673,1	3298,8	19764,0
Industry					
górnictwo i wydobywanie	607,5	—	0,1	21,2	166,3
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe	27153,8	387,5	901,1	3213,7	13730,1
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	57950,3	26804,1	10762,9	27,5	5537,0
electricity, gas, steam and air conditioning supply					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	6108,1	—	9,0	36,3	330,6
water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo	4174,2	73,0	572,9	455,8	2090,8
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	27119,6	66,6	154,7	2032,2	19177,7
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa	33839,3	22062,6	5334,2	238,2	1140,9
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2752,1	544,3	204,1	399,6	1025,8
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja	15464,6	315,7	1006,7	548,7	8445,3
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	15490,8	8501,2	3416,1	19,2	1644,5
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	6432,7	95,3	15,9	270,0	2230,2
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	23927,9	11732,3	330,5	3162,0	3180,1
Administrative and support service activities	1930,5	—	1,5	81,4	1155,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1544,9	—	0,1	67,9	732,7
Human health and social work activities	435,4	131,7	1,7	36,2	21,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa.....	200,3	—	85,8	25,7	14,2
Other service activities					

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

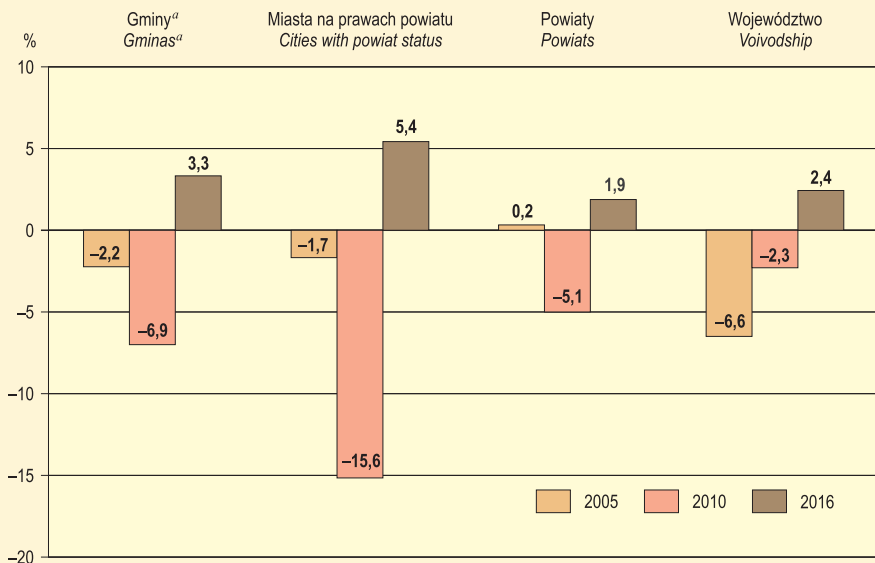
TABL. 8 (276). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII
 LIABILITIES OF ENTERPRISES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu do- staw i usług from deliveries and services
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM 2005	219670,9	79067,4	46956,5	140603,5	31761,9	69868,3
TOTAL 2010	336305,8	117457,3	80542,0	218848,5	48115,9	105947,2
..... 2015	447207,9	182989,9	127766,3	264218,0	66898,1	114119,6
2016	480156,9	191240,0	144101,2	288916,9	75313,6	127350,9
sektor publiczny.....	74244,7	41813,0	24251,1	32431,7	4369,5	6616,5
public sector						
sektor prywatny.....	405912,2	149427,0	119850,2	256485,2	70944,2	120734,5
private sector						
w tym: of which:						
Przemysł.....	120979,8	45000,6	34097,0	75979,2	14192,1	36768,9
Industry						
górnictwo i wydobywanie.....	385,7	52,9	42,2	332,8	152,7	152,4
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe.....	78115,5	23845,1	19510,0	54270,4	8434,1	30508,7
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Δ.....	39523,1	19349,5	13192,1	20173,7	5288,4	5748,3
electricity, gas, steam and air conditioning supply						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Δ.....	2955,4	1753,1	1352,7	1202,3	316,9	359,4
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo.....	27080,1	6172,3	4409,1	20907,8	1801,9	10134,7
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Δ.....	92777,4	14936,6	10624,7	77840,8	12904,3	49737,4
Trade; repair of motor vehicles Δ						
Transport i gospodarka magazynowa.....	44708,4	28576,3	14934,7	16132,1	1606,7	6481,5
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia Δ.....	3986,2	2751,3	2080,2	1234,9	426,0	491,5
Accommodation and catering Δ						
Informacja i komunikacja.....	60765,0	40611,3	30257,8	20153,7	4066,4	10283,1
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	73671,7	32407,3	29775,4	41264,4	32206,0	2446,1
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości Δ.....	13594,2	6303,1	4867,6	7291,0	1681,4	1162,3
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	20201,3	5053,1	4720,3	15148,2	2901,6	5990,9
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca Δ.....	11990,9	4473,9	4084,9	7516,9	3072,5	2124,5
Administrative and support service activities						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	4576,0	3313,7	3046,9	1262,2	191,8	692,3
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1526,7	883,9	699,9	642,8	92,8	171,3
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa.....	733,4	247,9	56,2	485,5	84,3	252,4
Other service activities						

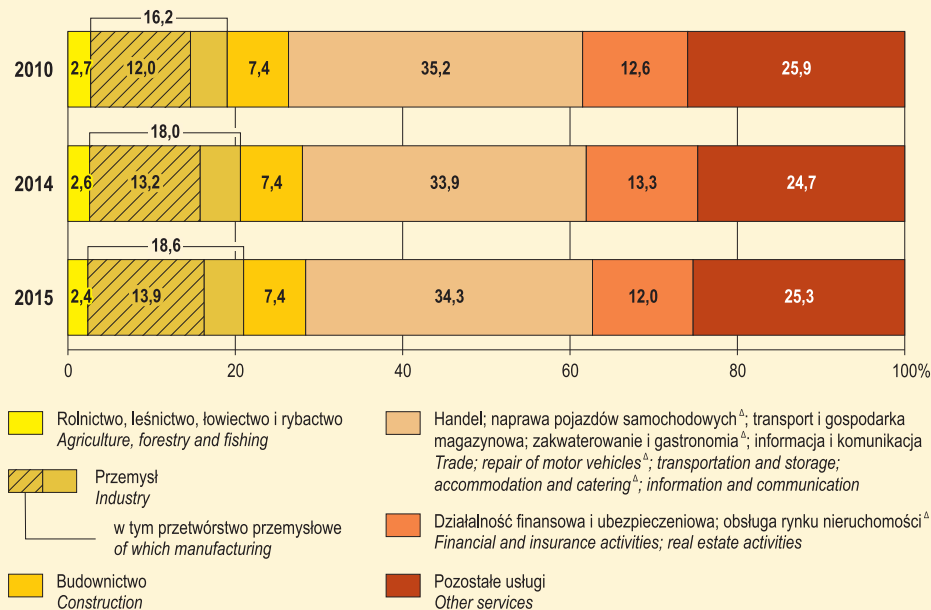

RELACJA WYNIKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO DOCHODÓW OGÓŁEM RELATION OF RESULTS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS TO TOTAL REVENUE

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące) STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

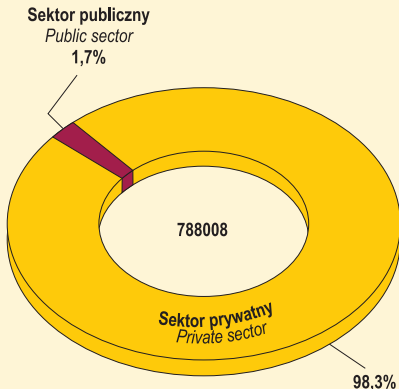
STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

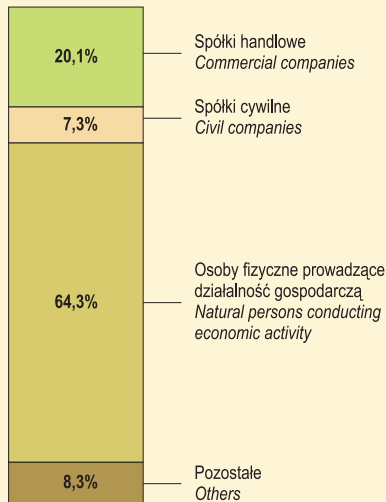
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2016

As of 31 XII

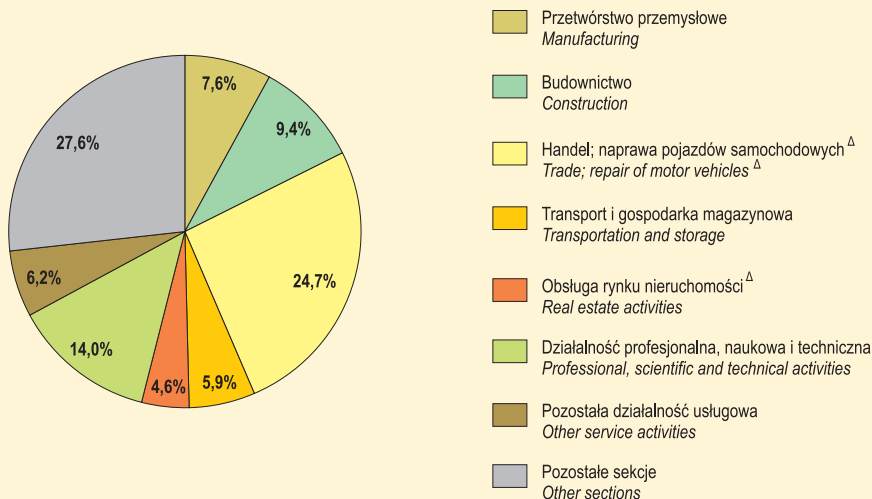
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTORS

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI BY SECTIONS

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sektorów własności, form prawnych i sekcji PKD – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności lub rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In division by ownership sectors, legal status and PKD sections – excluding entities for which the information on ownership sector, legal status or dominate type of conducted activity does not exist in the REGON register.

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy stanowiła w 2005 r. ustawa z dnia 26 XI 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, z późn. zm.), a w latach 2010, 2015 i 2016 — ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 814, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 486, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 198, z późn. zm.).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej. Powyższa uwaga dotyczy również samorządowych zakładów budżetowych.

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public dept, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining the above mentioned processes in 2005 was provided by the Law on Public Finances, dated 26 XI 1998 (unified text: Journal of Laws 2003 No. 15, item 148, with later amendments), and in 2010, 2015 and 2016 — the Law on Public Finances, dated 27 VIII 2009 (unified text: Journal of Laws 2016 item 1870, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, with later amendments). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina Local Government, dated 8 III 1990 (unified text: Journal of Laws 2016 item 446, with later amendments), the Law on Powiat Local Government, dated 5 VI 1998 (unified text: Journal of Laws 2016 item 814, with later amendments), the Law on Voivodship Local Government, dated 5 VI 1998 (unified text: Journal of Laws 2016 item 486, with later amendments) as well as the Law on Incomes of Local Government Units, dated 13 XI 2003 (unified text: Journal of Laws 2016 item 198, with later amendments).

2. The presented data include information regarding revenue and expenditure of the budgets of local government units as well as revenue and costs of local government budgetary establishments.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law on Public Finances.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat. Therefore in the tables revenue and expenditure of gminas are given without data for cities with powiat status, while revenue and expenditure of cities with powiat status are given jointly with gmina and powiat part of revenue and expenditure. The above note concerns also local government budgetary establishment.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy — określające rodzaj działalności oraz paragrafy — określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.).

Prezentowane dane w zakresie dochodów i wydatków według działów obejmują wszystkie paragrafy dochodowe/ wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
  - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
  - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową,
  - c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
  - d) środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł;
- 2) dotacje:
  - a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
  - b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200, 620 oraz od 2015 r. — 205 i 625 według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych),
  - c) otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
  - d) pozostałe dotacje, w tym dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

6. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m. in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Law on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions — defining types of activity, and into paragraphs — defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the decree of the Minister of Finance, dated 2 III 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (unified text: Journal of Laws 2014 item 1053, with later amendments).

The presented data on revenue and expenditure by divisions cover all the paragraphs of revenue/expenditure realized in that division.

5. Budget revenue of local government units comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
  - a) revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
  - b) receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty,
  - c) revenue from property, e.g., revenue from renting and leasing as well as agreements with a similar character,
  - d) funds for additional financing of own tasks from other sources;
- 2) grants:
  - a) targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, and tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,
  - b) provided under programmes financed with the European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget (paragraphs 200, 620 and since 2015 — 205 and 625 according to the detailed classification of incomes, expenses, revenues and expenditures, and funds from foreign sources),
  - c) received from appropriated funds (since 2011 state appropriated funds),
  - d) other grants, of which targeted grants for tasks realized on the basis of agreements between local government units;
- 3) general subvention from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing and regional parts.

6. Expenditure of local government units budgets are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- expenditure on wages and salaries (including derivatives),
- expenditure on the purchase of materials and services,
- grants, among others, for organizational and legal units operating within local government units budgets,

— wydatki na obsługę długu publicznego, w tym wypłaty z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

7. Od 2010 r. w sektorze finansów publicznych funkcjonują **samorządowe zakłady budżetowe**, które odpłatnie wykonują zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych, a także z dotacji celowych na zadania bieżące i z dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

— *expenditure on public debt servicing, of which payments related to granting endorsements and guarantees.*

7. *Since 2010 in the sector of public finance are functioning **local government budgetary establishments** which perform tasks for a fee, and cover the costs related to their activity from own revenues and from possible product grants, as well as from targeted grants for current tasks and targeted grants for financing or co-financing of the investment-related costs, obtained from the budgets of local government units.*

8. *Information concerning budgets of local government units is compiled in the Central Statistical Office on the basis of the Ministry of Finance budgetary reporting.*

TABL. 1 (277). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM TOTAL	2005	17292664,6	5394154,5	8722355,1	1584065,4	1592089,6
	2010	26225971,5	8719001,2	12405737,3	2648303,9	2452929,2
	2015	33644241,2	11152669,3	16780226,1	2942665,5	2768680,4
	2016	35876069,1	13179392,4	17355498,8	3038571,9	2302606,1
Dochody własne Own revenue		21633987,9	6149108,9	12382352,4	1207666,7	1894859,9
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym Share in income tax		11120437,1	2790819,2	5836414,6	749848,7	1743354,6
od osób prawnych corporate income tax		2259109,3	113618,4	664059,2	23696,0	1457735,7
od osób fizycznych personal income tax		8861327,7	2677200,8	5172355,4	726152,6	285619,0
Podatek od nieruchomości Tax on real estate		3015763,1	1463085,6	1552677,5	x	x
Podatek rolny Agricultural tax		150319,8	148325,2	1994,6	x	x
Podatek od środków transportowych Tax on means of transport		203404,3	153350,1	50054,2	x	x
Podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej Receipts from lump sum taxation		15794,5	7042,7	8751,8	x	x
Podatek od spadków i darowizn Tax on inheritances and donations		88381,4	20262,1	68119,2	x	x
Podatek od czynności cywilnoprawnych Tax on civil law transactions		641682,3	164065,7	477616,6	x	x
Oplata skarbowa Stamp duty		115092,8	22556,6	92536,2	x	x
Oplata targowa Market place fee		25249,2	22563,1	2686,1	x	x
Dochody z majątku Revenue from property		1358590,1	310049,0	986667,8	39451,3	22422,1
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character		807537,4	140151,0	638662,4	12151,5	16572,6

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (277). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)

REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)					
Wpływy z usług	1622394,4	214570,1	1247159,6	157158,8	3505,8
<i>Revenue from services</i>					
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	42362,9	20330,2	17834,9	3903,4	294,4
<i>Funds for additional financing of own tasks from other sources</i>					
Dotacje	7218943,6	3735023,4	2538426,5	630850,3	314643,3
Grants					
Dotacje celowe	6056597,6	3472387,6	1862091,7	589210,6	132907,7
<i>Targeted grants</i>					
z budżetu państwa	5757809,3	3388437,0	1782863,3	461569,3	124939,6
<i>from the state budget</i>					
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej	4892373,5	2965461,9	1488496,3	317688,9	120726,4
<i>for government administration tasks</i>					
własne	853694,3	419976,0	286059,6	143488,0	4170,7
<i>for own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	11741,5	2999,1	8307,4	392,4	42,6
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	166385,9	40107,1	72254,1	50228,2	3796,6
<i>for tasks realized on the basis of agreements between local government units</i>					
otrzymane z państwowych funduszy celowych	39555,5	22661,4	6614,3	6946,4	3333,3
<i>received from state appropriated funds</i>					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednost- kami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań	92846,9	21182,0	360,0	70466,7	838,2
<i>for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks</i>					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	991312,4	252756,4	577499,5	34233,6	126822,9
<i>Grants from paragraphs 200 and 620^b</i>					
Dotacje z paragrafów 205 i 625 ^b	171033,6	9879,4	98835,4	7406,1	54912,7
<i>Grants from paragraphs 205 and 625^b</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa	7023137,7	3295260,0	2434719,9	1200054,9	93102,9
General subvention from the state budget					
W tym część oświatowa	5770017,9	2512025,0	2246903,5	922869,5	88220,0
<i>Of which educational part</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.
^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (278). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW
W 2016 R.
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM ..... TOTAL	35876069,1	13179392,4	17355498,8	3038571,9	2302606,1
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo..... Agriculture and hunting	237927,7	164231,6	149,0	2617,9	70929,2
Przetwórstwo przemysłowe..... Manufacturing	1119,9	367,8	6,7	745,5	0,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę..... Electricity, gas and water supply	47213,0	46614,1	26,2	398,3	174,4
Transport i łączność..... Transport and communication	2391911,5	196189,4	1970520,9	144181,4	81019,8
Gospodarka mieszkaniowa..... Dwelling economy	2382831,4	327121,2	1969109,7	65742,6	20857,9
Działalność usługowa..... Service activity	111468,5	4593,2	43303,0	63083,5	488,9
Administracja publiczna..... Public administration	200362,8	91754,7	74718,2	26210,6	7679,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa..... Public safety and fire care	308756,9	19518,2	148136,8	141059,2	42,7
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej..... Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal personality	15930621,1	4930441,1	8386802,7	849190,3	1764187,1
Różne rozliczenia..... Miscellaneous settlements	7454424,2	3392309,4	2556155,7	1204353,2	301605,9
Oświata i wychowanie..... Education	631494,5	372050,0	213464,9	41678,6	4301,0
Ochrona zdrowia..... Health care	174038,7	1320,0	34750,0	109925,4	28043,3
Pomoc społeczna..... Social assistance	4701993,7	3001563,2	1392364,7	300527,9	7537,9
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej..... Other tasks in sphere of social policy	100673,2	10661,8	31571,3	50757,8	7682,3
Edukacyjna opieka wychowawcza..... Educational care	49283,4	22638,7	16975,9	8440,8	1228,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska..... Municipal economy and environmental protection	938978,4	486771,9	438365,2	10604,2	3237,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego..... Culture and national heritage	68348,7	41857,5	22176,5	2335,5	1979,2
Kultura fizyczna..... Physical education	88449,1	57344,3	28134,5	2970,3	—

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

U w a g a. Prezentowane dane obejmują wszystkie paragrafy dochodowe zrealizowane w danym dziale.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

N o t e. The presented data cover all the paragraphs of revenue realized in that division.

TABL. 3 (279). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na	Powiaty	Województwo
		Total	Gminas ^a	prawach powiatu	Powiats	Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	17664893,2	5515297,2	8871384,2	1580863,3	1697348,5
TOTAL	2010	28959461,0	9321045,7	14346774,9	2783080,3	2508560,2
	2015	31900288,2	10937972,5	15442103,8	2926849,9	2593362,0
	2016	34390761,9	12743831,3	16417094,2	2982341,9	2247494,4
Wydatki bieżące		30293743,3	11036627,3	14881712,6	2523101,9	1852301,5
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		2832814,8	784617,8	1261440,6	203378,0	583378,3
Grants						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		73971,6	36242,6	37149,4	579,5	—
of which for local government budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		4666801,0	3107498,1	1442656,6	105649,1	10997,2
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		20772711,6	6973340,0	11073370,2	2069085,8	656915,6
Current expenditure of budgetary units						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		9600875,5	3698752,8	4309974,7	1287163,9	304984,2
wages and salaries						
w tym osobowe		8739565,4	3346580,2	3949929,2	1162451,7	280604,2
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		1764992,3	719815,0	774992,1	214795,4	55389,8
derivatives from wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług		7933695,6	2090264,9	5225181,9	379203,0	239045,8
purchase of materials and services						
Obsługa długu publicznego		422166,5	81198,0	270269,6	17610,2	53088,8
Public debt servicing						
w tym wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń		4793,7	905,2	1582,7	—	2305,8
of which payments related to guarantees and endorsements						
Wydatki majątkowe		4097018,6	1707204,0	1535381,6	459240,1	395192,9
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		3954731,7	1679695,8	1421960,4	457882,7	395192,9
Of which investment expenditure ^c						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. ^c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. ^c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

TABL. 4 (280). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW
W 2016 R.
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM ..... TOTAL	34390761,9	12743831,3	16417094,2	2982341,9	2247494,4
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo..... Agriculture and hunting	373363,4	268829,5	192,1	2070,2	102271,6
Przetwórstwo przemysłowe..... Manufacturing	1541,9	41,9	—	—	1500,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę..... Electricity, gas and water supply	46397,0	35252,2	10760,3	155,8	228,6
Transport i łączność..... Transport and communication	6005425,1	989614,7	3893672,5	438402,1	683735,8
Gospodarka mieszkaniowa..... Dwelling economy	1638636,9	317463,4	1271798,3	26118,8	23256,4
Działalność usługowa..... Service activity	162237,0	26018,8	72368,8	44162,1	19687,3
Administracja publiczna..... Public administration	2936096,7	1210717,8	1150171,5	375401,6	199805,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa..... Public safety and fire care	637871,8	160771,5	327788,0	145982,8	3329,5
Obsługa długu publicznego..... Public debt servicing	422539,2	81242,2	270577,0	17631,2	53088,8
Różne rozliczenia..... Miscellaneous settlements	1596340,6	78945,8	821959,7	123481,6	571953,4
Oświata i wychowanie..... Education	9487985,8	4453564,1	4089234,4	843029,0	102158,3
Ochrona zdrowia..... Health care	644640,9	65859,1	244797,0	143456,8	190527,9
Pomoc społeczna..... Social assistance	5782978,5	3360973,3	1969380,3	435123,1	17501,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej..... Other tasks in sphere of social policy	384730,0	34171,6	180967,2	119270,8	50320,4
Edukacyjna opieka wychowawcza..... Educational care	877515,2	130917,2	510029,7	213520,1	23048,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska..... Municipal economy and environmental protection	1639165,9	923286,3	704237,4	9464,6	2177,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego..... Culture and national heritage	1095519,6	330669,5	559354,2	16504,3	188991,6
Kultura fizyczna..... Physical education	499236,1	261431,3	223192,7	10047,9	4564,2

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

U w a g a. Prezentowane dane obejmują wszystkie paragrafy wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

N o t e. The presented data cover all the paragraphs of expenditure realized in that division.

TABL. 5 (281). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF LOCAL GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
Przychody 2015	607595,0	313642,7	269691,4	4106,8	20154,1
Revenue 2016	610694,5	311195,7	274574,1	4705,5	20219,2
w tym: of which:					
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątko- wych i usług 2015	421443,9	203619,4	194319,0	3467,1	20038,4
Revenue from sale of products, asset components and services					
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b Grants from local government units budgets ^b	73444,9	35705,6	37149,4	589,9	—
Koszty 2015	598513,3	309900,3	264612,1	4082,7	19918,2
Costs 2016	587638,1	302207,5	260855,7	4659,1	19915,8
w tym: of which:					
Materiały i usługi 2015	218926,2	119271,8	90772,9	1813,4	7068,1
Materials and services					
Podatek dochodowy od osób prawnych 2015	4813,3	2137,7	2417,9	19,1	238,7
Corporate income tax					
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego 2015	10406,4	4552,1	5839,1	15,2	—
Surplus payments to local government units budgets					

^a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

^a Excluding revenue and costs of local government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including grants from the state budget as well as payments from the European funds budget.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. **Nakłady inwestycyjne** są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, udoskonalenia gruntów oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zaszczepienia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji, z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

W przypadku ujemnych różnic kursowych walut suma nakładów na poszczególne grupy rodzajowe może być większa od nakładów na środki trwałe ogółem.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne — jeśli nie zaznaczono inaczej — zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. **Investment outlays** are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among others, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, improvements to land as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization, except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards (IAS), implemented since 1 I 2005.

In case of foreign exchange losses of currencies, the sum of outlays on particular groups of assets may exceed the total value of outlays on fixed assets.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays — unless otherwise indicated — are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne — ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują:

- wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz.U. Nr 90, poz. 529),
- prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.).

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
  - przed 1 I 1995 r. — wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
  - po 1 I 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabywania lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. — również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków

- *legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include:

- the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529),
- right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act, dated 29 IX 1994 (unified text: Journal of Laws 2016 item 1047, with later amendments).

2. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
  - before 1 I 1995 — the value at replacement prices of September 1994,
  - after 1 I 1995 — the purchase or manufacturing value at current prices,
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 — also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated

trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz.U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych — ustalono szacunkowo.

4. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
  - a) budynki i lokale, od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
  - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
  - a) kotły i maszyny energetyczne,
  - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
  - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
  - d) urządzenia techniczne,
  - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The gross value of fixed assets:

- *of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.*

4. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) *buildings and structures:*
  - a) *buildings and places, since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premise,*
  - b) *civil engineering works (excluding detailed meliorations);*
- 2) *machinery, technical equipment and tools:*
  - a) *boilers and power industry machinery,*
  - b) *general usage machinery, equipment and apparatus,*
  - c) *special use machinery, equipment and apparatus,*
  - d) *technical equipment,*
  - e) *tools, instruments, moveables and endowments;*
- 3) *transport equipment;*
- 4) *other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).*

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (282). NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	43333,3	58041,4	56422,9
TOTAL			
sektor publiczny	14392,2	20861,9	17151,7
public sector			
sektor prywatny	28941,1	37179,4	39271,3
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	603,4	821,8	846,3
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	9783,5	15681,8	13282,4
Industry			
górnictwo i wydobywanie	75,5	153,8	255,8
mining and quarrying			
przetwórstwo przemysłowe	4802,7	7128,6	7255,2
manufacturing			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	2205,3	6531,9	4609,5
electricity, gas, steam and air conditioning supply			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2700,1	1867,5	1161,9
water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Budownictwo	1423,2	2314,2	2490,4
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3791,8	4304,6	4690,8
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	5911,0	10289,6	10765,9
Transportation and storage ^b			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	403,0	531,0	386,2
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	5556,2	4407,9	3921,1
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2153,3	2224,5	2685,7
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5929,2	6670,2	7831,8
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1090,8	1570,4	1769,2
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1231,1	3259,8	3641,8
Administrative and support service activities			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1226,4	1600,5	1020,2
Public administration and defence; compulsory social security			
Edukacja	1100,9	1807,9	975,8
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1628,6	1653,7	968,4
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1319,3	774,8	1000,3
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa	181,5	128,8	146,6
Other service activities			

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

^a According to investment location. ^b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 (283). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł		in mln zł
O G Ó Ł E M	28261,9	38428,2	34036,3
TOTAL			
sektor publiczny	7538,9	13259,9	7409,4
public sector			
sektor prywatny	20723,0	25168,3	26626,8
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	62,1	136,8	116,7
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	8842,8	12513,8	11676,2
Industry			
górnictwo i wydobywanie	60,5	115,6	80,9
mining and quarrying			
przetwórstwo przemysłowe.....	4545,1	6781,7	6985,9
manufacturing			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	2141,9	4386,1	3824,1
electricity, gas, steam and air conditioning supply			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2095,4	1230,4	785,4
water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Budownictwo.....	1046,8	1735,9	1367,5
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3242,9	3502,4	4277,5
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa.....	3178,8	7319,5	3519,9
Transportation and storage			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	257,0	403,0	272,5
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	5393,8	4006,3	3757,8
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1850,3	2161,7	2663,9
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	722,7	631,6	545,2
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	698,6	1197,2	1088,8
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1158,6	3027,7	3507,5
Administrative and support service activities			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0,9	1,1	1,8
Public administration and defence; compulsory social security			
Edukacja	77,3	57,7	48,6
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1442,0	1315,1	742,6
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	238,8	360,1	372,6
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa	48,6	58,4	77,1
Other service activities			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji i inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (284). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
 INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządze- nia techniczne i narzędzia machinery, technical equip- ment and tools	środki transportu transport equipment	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2010	37584,8	16691,3	15050,5	5515,7
TOTAL	2015	56386,0	22365,0	22767,5	10554,6
	2016	46256,0	16039,6	21676,9	8064,5
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		103,1	64,5	25,1	5,4
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		17449,1	6246,3	10417,8	518,6
Industry					
górnictwo i wydobywanie		115,8	85,3	27,6	1,0
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe		9892,0	2388,7	7036,8	353,4
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektrycz- ną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		6625,9	3314,8	3085,7	74,9
electricity, gas, steam and air conditioning supply					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^Δ		815,4	457,6	267,8	89,3
water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo		1323,2	801,7	369,8	149,2
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4569,5	1236,8	2265,5	1056,2
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		7412,3	4722,3	1068,7	1474,7
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		502,3	268,1	220,3	8,3
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja		5175,3	675,6	4385,5	103,5
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		3061,5	502,4	1125,7	1432,9
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		613,6	507,2	82,5	22,8
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1256,6	361,8	706,5	183,8
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		3547,5	62,1	394,4	3075,6
Administrative and support service activities					
Edukacja		49,4	28,6	16,0	4,9
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		726,9	300,9	404,3	20,5
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		383,1	240,1	136,9	4,9

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (285). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	550436,3	715544,9	766216,8
TOTAL			
sektor publiczny	204905,1	292821,3	321058,0
public sector			
sektor prywatny	345531,2	422723,6	445158,8
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	17258,0	20134,3	21126,5
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	120507,2	157623,6	171448,9
Industry			
górnictwo i wydobywanie	532,3	1790,9	1343,1
mining and quarrying			
przetwórstwo przemysłowe.....	62016,1	78422,1	82734,2
manufacturing			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	42379,3	51808,0	60754,0
electricity, gas, steam and air conditioning supply			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	15579,6	25602,6	26617,6
water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Budownictwo.....	12892,9	13489,4	14308,6
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	41587,1	54058,3	57090,0
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	98497,8	154533,7	171420,4
Transportation and storage ^b			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	5415,8	6619,0	7009,7
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	57331,8	51200,1	51189,2
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	21927,8	22597,5	28067,4
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	98591,8	121842,7	126690,5
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	15267,5	21067,4	21926,1
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	8736,7	13496,3	13105,6
Administrative and support service activities			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	19789,4	27353,1	28116,4
Public administration and defence; compulsory social security			
Edukacja	14190,3	20930,5	22239,6
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	9717,3	15079,2	16278,8
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5883,4	11807,6	12552,0
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa	2841,3	3712,2	3647,0
Other service activities			

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. ^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 (286). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	355165,2	431907,7	463564,6
TOTAL			
sektor publiczny	117480,5	159814,7	177684,2
public sector			
sektor prywatny	237684,7	272093,0	285880,4
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	834,1	1408,3	1648,7
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	110117,4	141607,8	154856,1
Industry			
górnictwo i wydobywanie	423,8	1443,0	927,5
mining and quarrying			
przetwórstwo przemysłowe	58833,8	73997,5	78258,4
manufacturing			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	41006,0	48640,8	57263,9
electricity, gas, steam and air conditioning supply			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	9853,8	17526,5	18406,3
water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Budownictwo	9270,4	6710,2	7025,0
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	35213,1	45150,9	47787,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa	57038,4	88580,5	96913,0
Transportation and storage			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4379,0	5137,4	5418,9
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	55660,7	48334,8	48314,9
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	20406,4	20375,8	25817,2
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	30020,9	28555,6	28534,6
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	12184,4	15653,7	16464,1
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	7850,1	12167,0	11586,1
Administrative and support service activities			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9,4	3,9	216,5
Public administration and defence; compulsory social security			
Edukacja	1279,6	1390,5	1349,0
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	7544,8	11230,1	11672,9
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2681,5	4616,5	4927,3
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa	675,1	984,8	1032,6
Other service activities			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE L 174 z 26.06.2013 r., z późn. zm.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the “European System of Accounts 2010 (the ESA 2010)”, introduced by Regulation No. 549/2013 of the European Parliament and of the Council (EU) of 21 V 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26.06.2013, with later amendments).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices, current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices.

4. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. **Intermediate consumption** includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) and other costs (e.g., advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for

gielkowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

9. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) i prowadzące księgi rachunkowe;
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami;

using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

8. **Gross primary income in the households sector** is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

9. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social security benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e., by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) and keeping accounting books;
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity;

- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospoleczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczenia do sektora;
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł;
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierzejstrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi prostytutki).

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług prostytutki przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010–2014 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, dokonaną stosownie do standardowej procedury dotyczącej nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna). Zmiany dotyczyły przeklasyfikowania kolejnych jednostek publicznych do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS „Skorygowany szacunek produktu krajowego brutto za 2016 rok” z dnia 23 X 2017 r., dostępnej na stronie <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/skorygowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-2016-rok,9,3.html>.

15. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto — Rachunki regionalne w 2015 r.”.

- 3) *general government sector which consists of institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 meet criteria for including in the sector;*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources;*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

12. *The estimation of the hidden economy and illegal activities is included in the regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work primarily within the service activity (including people providing prostitution services).*

*Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of people deriving profits from exploiting prostitution, production and trafficking in narcotics as well as smuggling of cigarettes.*

13. *Data from regional accounts for the years 2010—2014 were changed in relation to those published in the previous edition of the Yearbook as a consequence of revision in the annual national accounts, made due to the standard excessive deficit procedure (the so-called fiscal notification). Changes concerned reclassification of further public entities into the general government sector.*

14. *Detailed description of the changes introduced in the national accounts can be found in the CSO news release “Revised estimate of gross domestic product for the year 2016” of 23 X 2017, available at website <http://stat.gov.pl/en/topics/national-accounts/annual-national-accounts/revise-estimate-of-gross-domestic-product-for-the-year-2016,6,1.html>.*

15. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product — Regional Accounts in 2015”.*

TABL. 1 (287). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015	2010	2014	2015
	w mln zł	in mln zł		w odsetkach	in percent	
OGÓŁEM	313642	381563	398864	x	x	x
TOTAL						
W tym wartość dodana brutto	276149	338448	353860	100,0	100,0	100,0
Of which gross value added						
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych..... non-financial corporations	151458	184571	197838	54,8	54,5	55,9
instytucji rządowych i samorządowych	35650	40445	42074	12,9	11,9	11,9
general government						
gospodarstw domowych..... households	63854	80308	83479	23,1	23,7	23,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	7351	8935	8355	2,7	2,6	2,4
Przemysł	44834	61028	65813	16,2	18,0	18,6
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	33216	44693	49120	12,0	13,2	13,9
Budownictwo	20567	24876	26159	7,4	7,4	7,4
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwatero- wanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja.. Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; infor- mation and communication	97185	114873	121448	35,2	33,9	34,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Financial and insurance activities; real estate activities	34672	44999	42481	12,6	13,3	12,0
Pozostałe usługi	71539	83738	89603	25,9	24,7	25,3
Other services						
NA 1 MIESZKAŃCA ^a ..... PER CAPITA ^a	59666	71661	74682	x	x	x

^a W złotych.

^a In zlotys.

TABL. 2 (288). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
Produkcja globalna	648544	772291	805058	Gross output
Zużycie pośrednie.....	372395	433843	451198	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto.....	276149	338448	353860	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	119156	139641	144775	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto.....	154484	197024	205898	Gross operating surplus

TABL. 3 (289). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	179022	215771	221354	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	34057	40524	41446	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	144675	174952	179846	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	27523	32858	33674	per capita in zł

DZIAŁ XXIII

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prezentowane w tablicach dane dotyczące podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1068) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 XI 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz.U. poz. 2009).

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz — w przypadku pozostałych podmiotów — na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

CHAPTER XXIII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

The data presented in tables concerning entities of the national economy recorded in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VI 1995 (unified text: Journal of Laws 2016 item 1068) and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 30 XI 2015 on the mode and methodology of running and updating the National Official Business Register, application, questionnaire, certificate specimens and detailed condition (Journal of Laws item 2009).

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and — for the remaining entities — on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, who were registered in the REGON.

TABL. 1 (290). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	601721	681012	766030^b	788008^b	TOTAL
sektor publiczny.....	14057	12830	12881	13077	public sector
sektor prywatny.....	587664	668182	740534	756810	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe.....	203	93	62	59	State owned enterprises
Spółki.....	115544	143033	199796	216403	Companies
w tym:					of which:
handlowe.....	63588	89319	142530	158490	commercial
cywilne.....	51750	53469	56916	57552	civil
Spółdzielnie.....	3275	3151	3117	3131	Cooperatives
Fundacje.....	3305	4641	7491	8096	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne ...	10022	12749	15676	16408	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.....	442480	486952	503036	506488	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale na sektory własności — bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In division by ownership sectors — excluding entities, for which information on ownership form does not exist in the REGON register.

TABL. 2 (291). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which					
				razem total	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships		spółdzielnie cooperatives
					jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation			
OGÓŁEM	2005 601721	159241	203	63588	107	19104	51750	3275	442480
TOTAL	2010 681012	194060	93	89319	117	25594	53469	3151	486952
	2015 766030 ^b	262994	62	142530	108	33919	56916	3117	503036
	2016 788008 ^b	281520	59	158490	109	36236	57552	3131	506488
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	8970	2271	2	1091	3	188	278	285	6699
Agriculture, forestry and fishing									
Przemysł.....	65507	24045	15	16437	21	3562	6976	229	41462
Industry									
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	59876	20303	14	13103	20	2880	6727	219	39573

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sekcji PKD — bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In division by PKD sections — excluding entities for which the information on dominant type of conducted activity does not exist in the REGON register.

TABL. 2 (291). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which					
				spółki handlowe commercial companies			spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	
				razem total	w tym of which				
			jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury		z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation				
Budownictwo	74188	20095	9	14906	3	2759	4519	441	54093
Construction									
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	194796	70795	5	45880	9	15722	23945	373	124001
Trade; repair of motor vehicles ^Δ									
Transport i gospodarka magazynowa	46250	7152	3	4734	11	985	2283	21	39098
Transportation and storage									
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	19932	7466	—	4409	2	988	2947	22	12466
Accommodation and catering ^Δ									
Informacja i komunikacja	45984	16368	2	13998	8	2027	2157	67	29616
Information and communication									
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	25575	8356	—	6504	7	991	588	110	17219
Financial and insurance activities									
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ... Real estate activities	35903	26841	5	9990	25	2547	1204	1353	9062
Real estate activities									
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	110401	33308	16	25768	14	4148	6072	94	77093
Professional, scientific and technical activities									
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	30474	9931	1	7475	2	1298	2295	60	20543
Administrative and support service activities									
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3520	3498	—	21	—	6	2	—	22
Public administration and defence; compulsory social security									
Edukacja	28439	12716	—	2063	—	250	1040	21	15723
Education									
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	35806	4171	—	2018	—	192	1109	25	31635
Human health and social work activities									
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	12942	6206	—	1512	4	250	735	14	6736
Arts, entertainment and recreation									
Pozostała działalność usługowa Other service activities	49081	28062	1	1615	—	321	1397	16	21019

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (292). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe Partnerships			
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited	komandytowe limited	
OGÓŁEM	2005	63588	58425	2518	55907	5163	4588	451
TOTAL	2010	89319	80243	3059	77184	9076	6226	2231
	2015	142530 ^a	127180	4126	123054	15350	6873	6093
	2016	158490 ^a	141766	4330	137436	16724 ^b	6998	7506
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo... Agriculture, forestry and fishing	1091	925	23	902	166	123	29	
Przemysł	16437	14816	659	14157	1621	943	603	
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe	13103	11693	515	11178	1410	892	467	
of which manufacturing								
Budownictwo	14906	12960	355	12605	1946	561	1141	
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	45880	41812	710	41102	4068	2569	1315	
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa	4734	4235	98	4137	499	332	149	
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4409	3918	47	3871	491	248	226	
Accommodation and catering ^Δ								
Informacja i komunikacja	13998	13179	509	12670	819	330	433	
Information and communication								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6504	5652	736	4916	852	172	347	
Financial and insurance activities								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	9990	8321	273	8048	1669	310	910	
Real estate activities								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	25768	22768	654	22114	3000	719	1572	
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	7475	6778	123	6655	697	242	415	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..	21	20	2	18	1	—	1	
Public administration and defence; compulsory social security								
Edukacja	2063	1837	32	1805	226	127	95	
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2018	1616	31	1585	402	204	133	
Human health and social work activities								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1512	1387	54	1333	125	49	75	
Arts, entertainment and recreation								
Pozostała działalność usługowa	1615	1474	24	1450	141	69	61	
Other service activities								

^a W podziale według sekcji PKD — bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON. ^b W tym 387 spółek partnerskich i 1833 spółek komandytowo-akcyjnych.

^a In division by PKD sections — excluding entities for which the information on dominate type of conducted activity does not exist in the REGON register. ^b Of which 387 professional partnerships and 1833 limited joint-stock partnerships.

TABL. 4 (293). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a NOWO ZAREJESTROWANE WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
NEWLY REGISTERED ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	
		w tym of which			z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total			
		handlowe commercial		akcyjne joint stock					
		razem total	razem total						
OGÓŁEM 2005	40541	5894	3943	40	3504	1938	11	31987	
TOTAL 2010	66405	9227	7301	172	6181	1917	20	54761	
..... 2015	68432 ^b	17459	15990	238	14270	1445	25	47860	
2016	67895^b	19440	17985	255	16071	1443	34	45796	
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	387	119	102	3	86	15	3	264	
Przemysł ..... Industry	3886	1224	1134	23	995	90	1	2652	
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	3464	984	901	16	796	83	1	2472	
Budownictwo ..... Construction	6804	1496	1399	12	1169	94	2	5299	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	13496	4645	4285	22	3984	360	12	8812	
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	3683	602	555	3	515	47	—	3080	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	2207	651	535	2	478	116	2	1550	
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	6072	1860	1818	15	1698	42	—	4199	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sekcji PKD — bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In division by PKD sections — excluding entities for which the information on dominant type of conducted activity does not exist in the REGON register.

TABL. 4 (293). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a NOWO ZAREJESTROWANE WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
NEWLY REGISTERED ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		w tym of which			z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	akcyjne joint stock			
		handlowe commercial		razem total					
		razem total	razem total						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	2355	911	895	43	758	16	—	1285	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ .. <i>Real estate activities</i>	2375	1142	1084	57	854	51	4	858	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	12029	3980	3842	62	3430	138	3	8001	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	4312	1639	1318	4	1206	321	2	2666	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	23	2	2	—	2	—	—	2	
Edukacja ..... <i>Education</i>	2423	310	254	—	225	56	1	1775	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	2562	261	226	2	186	35	2	2276	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	1241	202	179	3	155	23	2	875	
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	3965	368	329	4	304	39	—	2198	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (294). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WYREJESTROWANE WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
LIQUIDATED ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	
		w tym of which			razem total	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
		handlowe commercial		akcyjne joint stock					
		razem total	akcyjne joint stock						
OGÓŁEM 2005	24535	2553	1010	52	896	1543	29	21492	
TOTAL 2010	33516	1538	882	42	653	656	27	31586	
..... 2015	45259 ^b	2324	1477	53	936	847	20	41791	
2016	46885^b	3181	2414	77	1618	766	19	42927	
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	296	17	14	1	13	3	2	277	
Przemysł ..... Industry	3386	283	208	12	162	75	4	3094	
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	3164	236	167	11	125	69	3	2922	
Budownictwo ..... Construction	5586	266	212	4	157	53	2	5315	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	12717	778	532	9	415	246	—	11927	
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	3039	77	51	2	39	26	—	2960	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	1698	124	57	1	48	67	1	1571	
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	2368	255	221	11	176	34	—	2105	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sekcji PKD — bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In division by PKD sections — excluding entities for which the information on dominant type of conducted activity does not exist in the REGON register.

TABL. 5 (294). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WYREJESTROWANE WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
LIQUIDATED ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies				cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	
		w tym of which						
		handlowe commercial		w tym of which				
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	2060	199	184	13	81	15	2	1804
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ .. <i>Real estate activities</i>	975	307	278	5	163	29	7	653
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	5776	556	471	16	226	85	1	5183
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	2590	116	89	2	67	27	—	2472
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	18	2	2	—	2	—	—	1
Edukacja ..... <i>Education</i>	1949	59	26	—	20	33	—	1550
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	1521	63	35	—	23	28	—	1446
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	726	28	13	1	9	15	—	675
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	2167	46	16	—	13	30	—	1887

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

ANEKS

**Wybrane dane
o regionach (NUTS 2) i podregionach (NUTS 3)
makroregionu województwo mazowieckie
w układzie wspólnej Klasyfikacji Jednostek
Terytorialnych do Celów Statystycznych
NUTS 2016**

na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 21 XI 2016 r.
zmieniającego załączniki do rozporządzenia (WE) nr 1059/2003
Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustalenia wspólnej
Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)
(Dz.Urz. UE L 322 z 29.11.2016 r.)

ANNEX

***Selected data
on regions (NUTS 2) and subregions (NUTS 3)
of macroregion województwo mazowieckie
according to the common Classification
of Territorial Units for Statistics
NUTS 2016***

*on the basis of Commission regulation (EU) 2016/2066 of 21 XI 2016
amending the annexes to regulation (EC) No. 1059/2003
of the European Parliament and of the Council on the establishment of a common
Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS)
(Official Journal of the UE L 322, 29.11.2016)*

**WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE W 2016 R. — WYBRANE DANE W PODZIALE STATYSTYCZNYM NUTS OBO
MAZOWIECKE VOIVODSHIP IN 2016 — SELECTED DATA IN NUTS STATISTICAL DIVISION VALID SINCE 1 I 2018**

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Makroregion <i>Macroregion</i>					
		ogółem <i>grand total</i>	regiony				
			warszawski stołeczny			razem	
			razem <i>total</i>	podregiony <i>subregions</i> — NUTS 3		razem <i>total</i>	
	miasto Warszawa	warszawski wschodni	warszawski zachodni				
POWIERZ AR							
1	Powierzchnia ogólna ^a (stan w dniu 31 XII):						
	w km ²	35558	6104	517	3124	2463	29454
2	w odsetkach	100,0	17,2	1,5	8,8	6,9	82,8
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL							
3	Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	78,7	60,7	495,7	23,0	17,1	82,4
4	Ścieki przemysłowe i komunalne ^b oczyszczane w % ścieków wymagających oczyszczania	98,8	99,8	100,0	99,9	99,3	97,0
5	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c	71,9	85,4	98,4	64,1	70,6	54,7
Emisja zanieczyszczeń powietrza ^d w tys. t:							
6	pyłowych	2,8	0,9	0,6	0,1	0,1	1,9
7	gazowych (bez dwutlenku węgla)	84,3	22,4	19,6	1,5	1,3	61,8
Redukcja zanieczyszczeń powietrza ^d w % zanieczyszczeń wytworzonych:							
8	pyłowych	99,8	99,8	99,9	91,3	72,7	99,8
9	gazowych (bez dwutlenku węgla)	70,3	65,9	65,8	9,2	80,6	71,6
10	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w % powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	29,7	42,6	23,6	41,8	47,7	27,0
11	Odpady wytworzone ^e (w ciągu roku) w tys. t.....	5369,1	3545,0	2870,0	531,3	143,7	1824,1
Odpady komunalne ^f zebrane (w ciągu roku):							
12	w tysiącach ton	1294,8	887,6	600,1	124,5	163,1	407,2
13	na 1 mieszkańca w kg	242	296	343	199	261	173
Nakłady na środki trwałe w mln zł (ceny bieżące):							
14	służące ochronie środowiska	1003,3	581,1	365,2	97,4	118,6	422,2
15	służące gospodarce wodnej	216,8	146,9	73,0	34,5	39,3	69,9
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC							
16	Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ^g na 10 tys. ludności	202	235	278	177	175	159
17	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^g w %	56,0	47,9	43,1	60,2	56,9	71,3

^a Według ewidencji geodezyjnej; obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych. ^b Odprowadzone wyciekami dla czystości powietrza. ^c Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^d Dane szacunkowe; bez odpadów zebranych selektywnie. ^e Bez czyściwa. ^f Według ewidencji geodezyjnej; obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych. ^g Według ewidencji geodezyjnej; obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych.

^a According to geodetic register; land area (including inland waters) and part of internal waters. ^b Discharged into waters or into the ground. ^c Excluding municipal waste. ^d Estimated data; excluding waste collected separately. ^e Excluding punishable acts committed by juveniles.

WIĄZUJACYM OD 1 I 2018 R.

województwo mazowieckie — NUTS 1						SPECIFICATION	No.
regions — NUTS 2							
mazowiecki regionalny							
podregiony subregions — NUTS 3							
radomski	ciechanowski	plocki	ostrołęcki	siedlecki	żyrardowski		
CHNIA							
EA							
5763	5256	3351	6504	6044	2536	Total area ^a (as of 31 XII):	1
16,2	14,8	9,4	18,3	17,0	7,1	in km ²	2
						in percent	
ŚRODOWISKA							
PROTECTION							
315,2	5,3	15,0	72,5	5,9	10,4	Water withdrawal for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	3
89,2	99,7	100,0	100,0	97,4	99,7	Industrial and municipal wastewater ^b treated in % of waste requiring treatment	4
62,0	45,0	60,5	48,3	53,6	54,1	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c	5
Emission of air pollutants ^d in thous. t:							
0,6	0,2	0,4	0,4	0,1	0,1	particulates	6
27,7	4,3	12,8	14,6	1,4	1,0	gases (excluding carbon dioxide)	7
Reduction of air pollutants ^d in % of pollutants produced:							
99,9	88,8	79,1	99,9	92,6	89,9	particulates	8
76,6	71,0	67,8	64,3	3,7	51,4	gases (excluding carbon dioxide)	9
26,1	42,2	39,3	1,1	32,7	34,2	Area of special nature value under legal protection in % of total area (as of 31 XII)	10
577,3	250,6	141,7	594,1	117,9	142,5	Waste generated ^e (during the year) in thous. t	11
Municipal waste collected ^f (during the year):							
92,6	72,3	68,6	68,0	49,6	56,1	in thousand tonnes	12
150	211	207	175	118	216	per capita in kg	13
Outlays on fixed assets in mln zł (current prices):							
144,3	40,9	71,7	125,6	25,0	14,7	in environmental protection	14
10,5	8,5	24,3	12,1	11,0	3,5	in water management	15
PUBLICZNE							
SAFETY							
144	161	154	152	139	245	Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings ^g per 10 thous. population	16
68,8	74,5	71,0	72,7	72,4	69,9	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^g in %	17

do wód lub do ziemi. ^c Ludność korzystająca — dane szacunkowe, ludność ogółem — na podstawie bilansu. ^d Z zakładów szczególnie uciążliwych karalnych popełnionych przez nieletnich.

^e Population connected to — estimated data, the total population — based on balance. ^f From plants of significant nuisance to air quality.

WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE W 2016 R. — WYBRANE DANE W PODZIALE STATYSTYCZNYM NUTS OBO
MAZOWIECKE VOIVODSHIP IN 2016 — SELECTED DATA IN NUTS STATISTICAL DIVISION VALID SINCE 1 I 2018

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Makroregion <i>Macroregion</i>					razem <i>total</i>
		ogółem <i>grand total</i>	regiony				
			warszawski stołeczny			razem <i>total</i>	
			razem <i>total</i>	podregiony <i>subregions</i> — NUTS 3			
		miasto Warszawa	warszawski wschodni	warszawski zachodni			
LUD <i>POPUL</i>							
	Ludność (stan w dniu 31 XII):						
1	w tysiącach	5365,9	3008,5	1754,0	628,6	625,9	2357,4
2	w odsetkach	100,0	56,1	32,7	11,7	11,7	43,9
3	Ludność (stan w dniu 31 XII) na 1 km ² powierzchni ogólnej	151	493	3391	201	254	80
4	Ludność w miastach (stan w dniu 31 XII) w % ludności ogółem	64,3	80,8	100,0	58,5	49,2	43,3
	Ludność (stan w dniu 31 XII) — w % — w wieku:						
5	przedprodukcyjnym	18,7	18,6	17,2	21,0	20,4	18,8
6	produkcyjnym	60,7	59,9	59,1	61,1	60,7	61,8
7	poprodukcyjnym	20,6	21,5	23,7	17,9	18,9	19,4
8	Małżeństwa na 1000 ludności	4,98	4,87	4,99	4,81	4,61	5,12
9	Rozwody na 1000 ludności	1,60	1,75	1,79	1,74	1,66	1,41
10	Urodzenia żywe na 1000 ludności	11,12	11,86	12,00	11,95	11,39	10,19
11	Zgony ^a na 1000 ludności	10,24	9,91	10,58	8,92	9,01	10,67
12	Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,88	1,95	1,41	3,04	2,38	-0,48
13	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	3,27	3,04	3,38	2,14	2,96	3,62
14	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyty stały na 1000 ludności	2,42	5,58	4,35	6,54	8,03	-1,60
RYNEK PRACY. <i>LABOUR MARKET.</i>							
	Pracujący ^{bc} (stan w dniu 31 XII):						
15	w tysiącach	2527,0	1684,0	1232,3	189,3	262,4	843,1
16	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	303,3	41,6	5,8	20,0	15,8	261,7
17	przemysł i budownictwo	478,4	283,1	163,8	53,7	65,6	195,4
18	usługi	1745,3	1359,3	1062,8	115,6	181,0	386,0
19	w odsetkach	100,0	66,6	48,8	7,5	10,4	33,4
20	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys. W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):	188,9	65,8	33,2	18,5	14,1	123,1
21	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	45,4	42,8	43,7	41,6	42,4	46,7
22	w wieku 24 lata i mniej	12,3	7,1	4,0	11,7	8,5	15,1
23	w wieku 50 lat i więcej	29,5	35,5	38,2	31,0	34,8	26,3
24	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w odsetkach	100,0	34,8	17,6	9,8	7,5	65,2
25	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	7,0	3,8	2,6	8,9	5,1	12,7
	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto:						
26	w złotych	4948,13	5234,85	5484,79	3543,23	4258,79	3664,80
27	Polska = 100	122,1	129,2	135,4	87,4	105,1	90,4

^a Łącznie ze zgonami niemowląt. ^b Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących Including infant deaths. ^b By actual workplace and kind of activity. ^c Data are compiled considering employed persons on private farms in

WIĄZUJACYM OD 1 I 2018 R. (cd.)

(cont.)

województwo mazowieckie — NUTS 1						SPECIFICATION	No.
regions — NUTS 2							
mazowiecki regionalny							
podregiony subregions — NUTS 3							
radomski	ciecha- nowski	plocki	ostrołęcki	siedlecki	żyrardow- ski		

NOŚĆ

ATION

615,2	343,2	330,9	387,5	420,7	259,9	Population (as of 31 XII): in thousands	1
11,5	6,4	6,2	7,2	7,8	4,8	in percent	2
107	65	99	60	70	103	Population (as of 31 XII) per 1 km ² of total area	3
48,8	39,5	50,8	36,3	37,4	45,6	Population in urban areas (as of 31 XII) in % of total population	4
18,4	18,7	17,9	19,5	19,6	18,8	Population (as of 31 XII) — in % — at the age of: pre-working	5
61,9	62,3	61,9	62,3	61,1	61,2	working	6
19,7	19,1	20,2	18,1	19,3	19,9	post-working	7
5,05	5,16	4,90	5,29	5,44	4,75	Marriages per 1000 population	8
1,54	1,22	1,34	1,46	1,32	1,49	Divorces per 1000 population	9
9,64	9,95	9,31	10,41	11,44	10,55	Live births per 1000 population	10
10,85	10,83	10,79	9,93	10,56	11,13	Deaths ^a per 1000 population	11
-1,20	-0,88	-1,48	0,48	0,87	-0,58	Natural increase per 1000 population	12
2,86	4,69	3,89	2,48	3,95	4,74	Infant deaths per 1000 live births	13
-2,08	-1,21	-1,12	-2,48	-1,78	0,05	Net internal and international migration for permanent residence per 1000 population	14

WYNAGRODZENIA

WAGES AND SALARIES

207,6	118,5	118,3	139,1	160,3	99,2	Employed persons ^{bc} (as of 31 XII): in thousands	15
62,3	39,8	25,1	50,2	55,6	28,7	agriculture, forestry and fishing	16
48,7	27,2	31,6	29,8	36,4	21,7	industry and construction	17
96,7	51,5	61,6	59,1	68,3	48,8	services	18
8,2	4,7	4,7	5,5	6,3	3,9	in percent	19
44,1	18,3	17,9	19,6	15,3	7,9	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.	20
49,2	47,3	43,9	46,7	45,3	41,0	In % of registered unemployed persons (as of 31 XII): out of work for longer than 1 year	21
13,0	16,4	13,7	18,6	16,5	14,6	at the age of 24 and less	22
27,4	26,4	26,3	24,0	25,1	28,7	at the age of 50 and more	23
23,4	9,7	9,5	10,4	8,1	4,2	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in percent	24
17,5	13,4	13,2	12,3	8,7	7,3	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %	25
3544,69	3358,13	4323,78	3502,51	3459,76	3816,77	Average monthly gross wages and salaries: in zlotys	26
87,5	82,9	106,7	86,4	85,4	94,2	Poland = 100	27

nych w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyznaczonych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.
agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010.

**WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE W 2016 R. — WYBRANE DANE W PODZIALE STATYSTYCZNYM NUTS OBO
MAZOWIECKE VOIVODSHIP IN 2016 — SELECTED DATA IN NUTS STATISTICAL DIVISION VALID SINCE 1 I 2018**

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Makroregion <i>Macroregion</i>					
		ogółem <i>grand total</i>	regiony				
			warszawski stołeczny			razem	
			razem <i>total</i>	podregiony <i>subregions — NUTS 3</i>		razem <i>total</i>	
Warszawa	warszawski wschodni	warszawski zachodni					
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC							
1	Sieć rozdzielcza na 100 km ² w km (stan w dniu 31 XII): wodociągowa	125,4	201,5	463,4	146,7	215,9	109,7
2	kanalizacyjna ^a	43,1	122,5	414,9	70,3	127,3	26,6
3	gazowa	39,9	150,6	550,7	85,2	149,7	17,0
Zasoby mieszkaniowe ^b (stan w dniu 31 XII):							
4	mieszkania w tys.	2227,9	1407,0	932,6	229,3	245,1	820,9
5	izby w tys.	8084,7	4895,5	2959,5	922,9	1013,1	3189,2
6	powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	160482,6	96778,2	54916	19223,1	22639,1	63704,4
7	przeciętna liczba izb w mieszkaniu	3,63	3,48	3,17	4,03	4,13	3,89
8	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	72,0	68,8	58,9	83,8	92,4	77,6
Mieszkania oddane do użytkowania:							
9	w tysiącach	36,0	28,6	20,1	4,3	4,2	7,4
10	na 1000 ludności	6,7	9,5	11,5	6,9	6,7	3,1
powierzchnia użytkowa w m ² :							
11	1 mieszkania	82,5	75,1	59,3	99,6	125,4	111,5
12	na 1 osobę	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,4
EDUKACJA ^c I EDUCA							
13	Dzieci w przedszkolach ^d na 100 miejsc	90	88	89	86	88	95
Uczniowie w szkołach dla dzieci i młodzieży ^e :							
14	podstawowych	347074	201297	108032	46704	46561	145777
15	gimnazjach	154278	82555	44031	19877	18647	71723
16	zasadniczych zawodowych ^f	16695	5067	2265	1630	1172	11628
17	liceach ogólnokształcących	82114	47737	37350	5311	5076	34377
18	technikach ^g	61165	26518	17583	5158	3777	34647
19	Uczniowie w szkołach policealnych ^e	30653	18062	13717	2706	1639	12591
OCHRONA HEALTH							
20	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ^h	1677	1658	1380	2664	2032	1702
21	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	1778	1075	653	202	220	703
KULTURA I CULTURE							
22	Wypożyczenia księgozbioru ⁱ z bibliotek publicznych na 1 czytelnika w wol.	15,6	14,9	14,4	15,7	16,8	16,8
23	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 placówkę biblioteczną	5001	6470	6619	5987	6588	3877
24	Widzowie w kinach stałych na 1 seans	31	32	32	25	34	28
Baza noclegowa turystyki ^k (stan w dniu 31 VII):							
25	obiekty	528	300	148	64	88	228
26	w tym obiekty hotelowe	339	210	107	42	61	129
27	miejsca noclegowe na 1000 ludności	10,0	13,4	16,4	10,0	8,5	5,6

^a Łącznie z kolektorami. ^b Na podstawie bilansu. ^c Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 191. ^d Łącznie z ^f — specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^g — ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^h Przychodnie narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. ⁱ W ciągu roku; łącznie z punktami bibliotecznymi i wypożyczeniami międzybibliotecznymi.

^a Including collectors. ^b Based on balance. ^c See general notes to the chapter “Education”, items 1 and 2 on page 191. ^d Including the child schools, ^g — general art schools leading to professional certification. ^h Out-patient departments including medical practices that provided Administration. ⁱ During the year; including library service points and interlibrary lending. ^k Concern establishments possessing 10 and more bed

WIĄZUJACYM OD 1 I 2018 R. (cd.)

(cont.)

województwo mazowieckie — NUTS 1						SPECIFICATION	No.
regions — NUTS 2							
mazowiecki regionalny							
podregiony subregions — NUTS 3							
radomski	ciechanowski	plocki	ostrolęcki	siedlecki	żyrardowski		

MIESZKANIA

Dwellings

105,5	122,1	148,3	89,0	94,9	130,4	Distribution network per 100 km ² in km (as of 31 XII):	
38,7	17,8	28,4	18,4	27,0	35,1	water supply	1
22,0	10,6	12,5	11,0	13,8	48,0	sewage ^a	2
						gas supply	3
215,9	116,9	118,6	122,7	150,3	96,5	Dwelling stocks ^b (as of 31 XII):	
789,1	466,8	461,5	513,8	597,7	360,2	dwellings in thous.	4
15786,3	9265,2	8781,5	10354,1	12164,3	7353,1	rooms in thous.	5
3,65	3,99	3,89	4,19	3,98	3,73	useful floor area of dwellings in thous. m ²	6
73,1	79,3	74,1	84,4	80,9	76,2	average number of rooms per dwelling	7
						average useful floor area per dwelling in m ²	8
1,7	1,0	1,1	1,2	1,5	0,9	Dwellings completed:	
2,7	3,0	3,4	3,0	3,6	3,5	in thousands	9
						per 1000 population	10
119,9	97,1	97,7	124,6	107,7	119,0	useful floor area in m ² :	
0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	per dwelling	11
						per person	12

WYCHOWANIE

Education

97	90	94	94	98	93	Children attending nursery schools ^d per 100 places	13
						Pupils and students of schools for children and youth ^e :	
36723	21123	19813	24654	26525	16939	primary	14
18185	10804	9510	12295	13295	7634	lower secondary	15
3292	1888	1521	1565	2361	1001	basic vocational ^f	16
8213	5075	5399	6424	6391	2875	general secondary	17
9107	4796	4759	6593	6199	3193	technical secondary ^g	18
3460	2097	2129	1702	2848	355	Students of post-secondary schools ^e	19

ZDROWIA

Health Care

1733	1666	1859	1508	1663	1911	Population (as of 31 XII) per provider of out-patient health care ^h	20
177	107	90	117	126	86	Generally available pharmacy (as of 31 XII)	21

TURYSTYKA

Tourism

16,8	15,1	17,6	15,6	19,1	16,1	Public library loans ⁱ per borrower in vol.	22
4157	4400	4085	3203	3139	5650	Population (as of 31 XII) per library establishment	23
28	41	24	42	25	32	Audience in fixed cinemas per screening	24
59	29	39	28	49	24	Tourist accommodation establishments ^k (as of 31 VII):	
33	21	24	12	22	17	facilities	25
4,8	4,4	6,0	3,9	8,5	6,2	of which hotels and similar facilities	26
						bed places per 1000 population	27

dzieci przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. e—g Łącznie ze szkołami: e — specjalnymi, łącznie z praktykami lekarskimi, które świadczyły usługi w ramach środków publicznych; łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony k. Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych; z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. dren attending for all school year in the units performing health care activities. e—g Including schools: e — special schools, f — special job-training services under the public funds; data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and places; with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey.

**WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE W 2016 R. — WYBRANE DANE W PODZIALE STATYSTYCZNYM NUTS OBO
MAZOWIECKE VOIVODSHIP IN 2016 — SELECTED DATA IN NUTS STATISTICAL DIVISION VALID SINCE 1 I 2018**

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Makroregion <i>Macroregion</i>						
		ogółem <i>grand total</i>	regiony					
			warszawski stołeczny			warszawski wschodni		warszawski zachodni
			razem <i>total</i>	miasto Warszawa	podregiony <i>subregions</i> — NUTS 3	razem <i>total</i>		
LEŚNI FORE								
1	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha.....	840,5	143,2	7,2	85,1	50,9	697,2	
2	w tym lasy	828,4	140,9	7,1	83,9	50,0	687,5	
3	publiczne	456,9	83,3	4,3	39,3	39,7	373,6	
4	prywatne	371,5	57,6	2,8	44,6	10,2	313,9	
5	Zalesienia ^a w ha	161,6	13,9	—	7,0	7,0	147,7	
6	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	23,3	23,1	13,7	26,8	20,3	23,3	
PRZE INDU								
7	Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny bieżące): w milionach złotych	227541,2	141080,7	107617,9	10568,3	22894,5	86460,5	
8	w odsetkach	100,0	62,0	47,3	4,6	10,1	38,0	
TRAN TRAN								
9	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (stan w dniu 31 XII) w km: powiatowe	13912,6	2704,9	571,3	1155,3	978,3	11207,7	
10	gminne	17735,6	5449,5	1404,3	1813,2	2232,0	12286,1	
INWESTYCJE. INVESTMENTS.								
11	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^{bc} (ceny bieżące): w milionach złotych	34036,3	25646,9	20021,7	2064,5	3560,7	8389,4	
12	na 1 mieszkańca w zł	6354	8554	11448	3298	5710	3557	
13	Wartość brutto środków trwałych w przedsiębior- stwach ^{bd} (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewi- dencyjne): w milionach złotych	463564,6	376410,8	307144,3	17943,1	51323,4	87153,8	
14	na 1 mieszkańca w zł	86391	125117	175113	28544	82001	36970	
PODMIOTY GOSPO ENTITIES OF THE								
15	Podmioty gospodarki narodowej ^f w rejestrze REGON (stan w dniu 31 XII): w liczbach bezwzględnych	788008	593345	419352	75441	98552	194663	
16	osoby prawne i jednostki organizacyjne niema- jące osobowości prawnej	281520	237906	192380	16615	28911	43614	
17	osoby fizyczne prowadzące działalność gospo- darczą	506488	355439	226972	58826	69641	151049	
18	na 10 tys. ludności	1469	1972	2391	1200	1575	826	
19	osoby prawne i jednostki organizacyjne niema- jące osobowości prawnej	525	791	1097	264	462	185	
20	osoby fizyczne prowadzące działalność gospo- darczą	944	1181	1294	936	1113	641	

^a Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^b Dane dotyczą podmiotów prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^f W podziale według regionów i podregionów bez podmiotów, dla których informacje o

^a Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. ^b Data concern economic entities employing more ^f In the divisions by regions and subregions there are not included entities for which the information about business address does not exist in

WIĄZUJACYM OD 1 I 2018 R. (dok.)

(cont.)

województwo mazowieckie — NUTS 1							SPECIFICATION	No.
regions — NUTS 2								
mazowiecki regionalny								
podregiony subregions — NUTS 3								
radomski	ciechanowski	plocki	ostrolecki	siedlecki	żyrardowski			
CTWO								
STRY								
155,1	96,4	58,1	199,8	147,9	40,0	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	1	
152,5	95,2	57,1	196,9	146,5	39,4	of which forests	2	
86,6	52,8	39,7	115,1	54,5	24,9	public	3	
65,9	42,4	17,3	81,8	92,0	14,5	private	4	
17,2	32,5	13,5	43,0	38,2	3,4	Afforestations ^a in ha	5	
26,5	18,1	17,0	30,3	24,2	15,6	Forest cover (as of 31 XII) in %	6	
MYSŁ								
STRY								
10554,1	#	#	8843,5	11972,0	7368,2	Sold production of industry ^b (current prices): in million zlotys	7	
4,6	#	#	3,9	5,3	3,2	in percent	8	
SPORT								
SPORT								
2201,1	2008,8	1351,7	2339,1	2244,2	1062,8	Public hard surface road (as of 31 XII) in km: district	9	
2674,7	2342,4	1357,7	2452,7	2048,5	1410,1	communal	10	
ŚRODKI TRWAŁE								
FIXED ASSETS								
2269,0	718,2	2309,5	922,9	1153,6	1016,2	Investment outlays in enterprises ^{bc} (current prices): in million zlotys	11	
3684	2093	6973	2381	2742	3912	per capita in zł	12	
16098,1	8303,6	28580,7	13419,1	9828,7	10923,6	Gross value of fixed assets in enterprises ^{bd} (as of 31 XII; current book-keeping prices): in million zlotys	13	
26165	24195	86381	34628	23364	42030	per capita in zł	14	
DARKI NARODOWEJ ^e								
NATIONAL ECONOMY ^e								
52857	25669	26537	31384	32332	25884	Entities of the national economy ^f in the REGON register as of 31 XII): in absolute numbers	15	
11620	5594	6711	6453	7146	6090	legal persons and organizational entities without legal personality	16	
41237	20075	19826	24931	25186	19794	natural persons conducting economic activity	17	
859	748	802	810	769	996	per 10 thous. population	18	
189	163	203	167	170	234	legal persons and organizational entities without legal personality	19	
670	585	599	643	599	762	natural persons conducting economic activity	20	

gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *c* Według lokalizacji inwestycji. *d* Według siedziby jednostki lokalnej. *e* Bez osób adresie siedziby lub miejsca zamieszkania nie występują w rejestrze REGON.

than 9 persons. *c* According to investment location. *d* According to seat of local unit. *e* Excluding persons tending private farms in agriculture. the REGON register.

ROCZNIKI STATYSTYCZNE STATISTICAL YEARBOOKS

Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2018
Statistical Yearbook of Mazowieckie Voivodship 2018

Województwo Mazowieckie 2018 — Podregiony, Powiaty, Gminy
Mazowieckie Voivodship 2018 — Subregions, Powiats, Gminas

Rocznik Statystyczny Warszawy 2018
Statistical Yearbook of Warsaw 2018

ANALIZY STATYSTYCZNE STATISTICAL ANALYSES

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego w 2017 r.
Report on the socio-economic situation of Mazowieckie voivodship in 2017

INFORMACJE STATYSTYCZNE STATISTICAL INFORMATION

Biuletyn Statystyczny Województwa Mazowieckiego (kwartalnik, Internet)
Statistical Bulletin of Mazowieckie Voivodship (quarterly, Internet)

Przegląd Statystyczny Warszawy (kwartalnik)
Statistical Review of Warsaw (quarterly)

Statystyka gmin i powiatów województwa mazowieckiego w latach 2010 i 2016 (Internet)
Statistics of gminas and powiats in Mazowieckie voivodship in 2010 and 2016 (Internet)

Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie mazowieckim w 2017 r.
Population, vital statistics and migration in Mazowieckie voivodship in 2017

Rolnictwo województwa mazowieckiego na tle kraju i pozostałych województw w 2017 r. (Internet)
Agriculture in Mazowieckie voivodship on the background of country and other voivodships in 2017 (Internet)

Rynek pracy w województwie mazowieckim w 2017 r.
Labour market in Mazowieckie voivodship in 2017

Portret województwa mazowieckiego w 2017 r.
Portrait of Mazowieckie voivodship in 2017

Panorama dzielnic Warszawy w 2017 r.
Panorama of Warsaw districts in 2017

Region warszawski stołeczny w 2017 r.
The region of the Capital City of Warsaw in 2017

**Informacje na temat publikacji wydawanych
przez urząd można uzyskać pod adresem:**

Urząd Statystyczny w Warszawie

Centrala 22 464 20 00

1 Sierpnia 21, 02-134 WARSZAWA

Centrum Informacji Statystycznej, parter

tel. 22 464 20 85

e-mail: InformatoriumUSWAW@stat.gov.pl

oraz w Centrach Informacji Statystycznej w:

Oddziale w (Branch in) **Ciechanowie**

06-400 Ciechanów, ul. Nadrzeczna 1

tel. 23 672 53 12

Oddziale w (Branch in) **Płocku**

09-407 Płock, ul. Otołińska 21

tel. 24 366 50 37

Oddziale w (Branch in) **Siedlcach**

08-110 Siedlce, ul. Kazimierza Pułaskiego 19/21

tel. 25 632 57 67

**Information concerning publications issued
by office can be obtained at:**

Statistical Office in Warsaw

Tel. exchange (+48) 22 464 20 00

Centre of Statistical Information, ground floor

tel. (+48) 22 464 20 85

as well as Centres of Statistical Information at:

Oddziale w (Branch in) **Ostrołęce**

07-410 Ostrołęka, ul. Insurekcyjna 3

tel. 29 760 78 50

Oddziale w (Branch in) **Radomiu**

26-600 Radom, ul. Planty 39/45

tel. 48 362 21 01 wew. 343, 344

SPRZEDAŻ DETALICZNĄ WYDAWNICTW US PROWADZĄ:

- **US w Warszawie, Centrum Informacji Statystycznej, parter**
- **Punkt sprzedaży Zakładu Wydawnictw Statystycznych, 00-925 Warszawa, al. Niepodległości 208 (parter) tel. bezp. 22 608 32 10**

RETAIL SALES OF SO PUBLICATIONS IS CONDUCTED AT:

- **SO in Warsaw, Centre of Statistical Information, ground floor**
- **Sales point of Statistical Publishing Establishment, 00-925 Warsaw, Niepodległości 208 (ground floor) direct tel. (+48) 22 608 32 10**

U w a g a. Zamówienia na prenumeratę publikacji można składać pisemnie, faksem lub e-mailem na adres Urzędu Statystycznego w Warszawie, podając pełny adres odbiorcy z kodem pocztowym oraz numerem identyfikacyjnym płatnika VAT (NIP).

N o t e. Orders on publication subscriptions should be sent by post, fax or email at Statistical Office in Warsaw address with full address of recipient including ZIP code and tax identification number (NIP).